

HET VERBODEN BOEK

WAT ALS DE BIJBEL VERBODEN IS IN
NEDERLAND?

JAN HEIJNEN

Copyright © 2023 by Jan Heijnen

Alle rechten voorbehouden

Geen enkel deel van dit boek mag worden vermenigvuldigd, gekopieerd of anderszins worden verspreid digitaal of door andere middelen zonder de uitdrukkelijke, schriftelijke toestemming van de auteur, met uitzondering van korte citaten voor een boekrecensie.

‘Het Verboden Boek’ is een heruitgave van ‘De Geheime Kerk’, uitgebracht in 2016 door Living Forward.

1

DE PREMIER

David knielde bij het kruis dat aan de muur hing van zijn werkkamer. Bijna elke centimeter hout was behangen met velletjes papier. Ieder blaadje een gebed voor een situatie, een naam, een verhaal met God. Met zijn linkerhand pakte hij de spijker die tussen zijn tanden zat geklemd en drukte deze tegen een blaadje en het kruis aan. Hij sloot één oog, nam de hamer van de vloer en tikte de spijker met beheerste klappen in het hout.

Hij legde het gereedschap weg en was een moment stil. Zo kon God hem vullen met zijn gedachten. Hij las het woord dat hij zojuist had opgeschreven een paar keer: 'PREMIER'.

Hij bad: 'Trouwe God en Vader, u bent de Schepper van hemel en aarde. U troont in de hemel en de aarde is uw voetenbank. Iedereen moet verantwoording afleggen aan u: gelovigen en ongelovigen, kerkgangers en zij die de kerk vaarwel hebben gezegd, voetballers en supporters, werknemers en managers, rijken en daklozen, voorgangers als ik en premiers als mevrouw Posthumus.

U weet dat ik haar morgen ga ontmoeten en ik ben er

best nerveus voor. Maar ik ben vol vertrouwen, want u bent bij mij. Zij wil praten over eenheid en ik weet uit uw Woord dat eenheid u na aan het hart ligt. Vader, zegent u haar bij deze moeilijke, nobele taak om Nederland te verenigen. Mag de kerk daarbij een steentje bijdragen. Ik ben u dankbaar dat ik mede ben uitgekozen. Ik verdien het niet, maar toch geeft u deze kans.

Aan het begin van deze nieuwe werkweek ga ik ook mijn preek voor komende zondag voorbereiden. We zijn bijna halverwege de serie over het bijbelboek Lukas en ik bid dat u mij opnieuw wilt helpen uw woorden te spreken. Vader, ik verlang ernaar te preken op een doorleefde manier, zodat ik u maximaal eer breng. Trouwe God, ik kan dit niet alleen. Opent u mijn ogen voor wat u te zegt hebt. Amen.'

Hij stond op en ging op zijn bureaustoel zitten. Hij pakte de dikke studiebijbel en bladerde naar Lukas 9. Gisteren had hij gepreekt over het eerste deel van dit bijbelhoofdstuk. Eén zinnetje had hij eigenlijk overgeslagen, het vers waarin Lukas zegt dat Jezus zijn 'gezicht verhardde' (volgens sommige vertalingen).

Vanaf nu was Jezus op weg naar Jeruzalem, maar waarom was dat eigenlijk zo belangrijk? Vorige week had hij niet de tijd genomen om dit vers te onderzoeken. Misschien moest hij het een keer doornemen in zijn dagelijkse persoonlijke bijbelstudietijd. Nu ging het om dat andere verhaal verderop in het hoofdstuk. Hij las de verzen 57 tot en met 62.

Terwijl ze hun weg vervolgden, zei iemand tegen hem: 'Ik zal u volgen waarheen u ook gaat.' Jezus zei tegen hem: 'De vossen hebben holen en de vogels hebben nesten, maar de Mensenzoon kan zijn hoofd nergens te ruste leggen.' Tegen een ander zei hij: 'Volg mij!' Maar deze zei: 'Heer, sta

me toe eerst terug te gaan om mijn vader te begraven.’ Jezus zei tegen hem: ‘Laat de doden hun doden begraven, maar ga jij op weg om het koninkrijk van God te verkondigen.’ Weer een ander zei: ‘Ik zal u volgen, Heer, maar sta me toe dat ik eerst afscheid neem van mijn huisgenoten.’ Jezus zei tegen hem: ‘Wie de hand aan de ploeg slaat en achterom blijft kijken, is niet geschikt voor het koninkrijk van God.’

Hij nam de tekst door en stelde zich voor hoe de drie mannen Jezus opwachtten. De eerste en derde vragen of ze Jezus mogen volgen, de tweede wordt door Jezus uitgenodigd. Nergens vermeldt Lukas dat de mannen zich daadwerkelijk bij Jezus voegen.

‘Heer, als ik niet beter zou weten, lijkt het alsof u deze mannen gewoon wegstuurt. Wat is hier aan de hand?’

Hij boog zich voorover en gleed met zijn vingers over de woorden. ‘Wat is dit toch?’, mompelde hij in zich zelf. Bijna iedere week deed hij de oproep aan zijn gemeenteleden om Jezus te volgen met hart en ziel. Hier kwamen drie mannen die meer dan bereid waren om met Jezus mee te gaan naar Jeruzalem en hij liet hen gaan? Hoe zouden zijn discipelen hebben gereageerd? Geen wonder dat de groep mensen die met Jezus optrok zo klein was. Even verderop las hij dat Jezus 72 leerlingen vooruit zond. Zou de groep zo groot zijn geweest? Waren er meer? Vast niet heel veel.

Davids gemeente bestond uit ruim 500 leden. Dat was exclusief kinderen. ‘Heer, wat klopt er niet? Als ik het oneerbiedig mag zeggen, ik ben succesvoller dan u. Ik accepteer iedereen in mijn kerk, het lijkt wel alsof u selectiever bent.’

Hoe hij ook nadacht, hij kwam er niet uit. Hij sloeg zijn laptop open en voerde een zoekopdracht uit op Google. Bovenaan de pagina kwam behalve websiteresultaten ook een aantal afbeeldingen te voorschijn. De meest linker greep direct zijn aandacht: ‘Kies je voor kruis of comfort?’

‘Wat heeft dat er nu weer mee te maken?’, zei David hardop. Hij klikte op de afbeelding en navigeerde naar de website waar het plaatje vandaan kwam.

Plotseling begon de melodie van ‘Mijn Jezus, Mijn Redder’ te spelen. Davids handen zochten naar de mobiele telefoon in zijn broekzak, terwijl hij bleef staren naar die vreemde vraag: ‘Kies je voor kruis of comfort?’

Dat was zeker een site voor vervolgde christenen ofzo. Wat kon je nu met zo’n boodschap in de vrije wereld? Moest hij zijn gemeenteleden vertellen dat ze voortaan onder een brug moesten slapen of lopend naar hun werk moesten gaan?

Hij keek op de iPhone die nu rustte in zijn linkerhand. JAN BORST stond in het scherm. Hij nam op. ‘Dag, meneer Borst, met David de Winter.’

‘David, ik hoop dat je je pyjama al uit en je pak al aan hebt?’

‘Het is 10 uur geweest, meneer.’

‘Goed zo. Het kantoor van de premier heeft gebeld. Ze hebben de afspraak verplaatst van dinsdag naar twaalf uur vanmiddag. We kunnen haar dan een half uur spreken. Red je dat?’

‘Dan moet ik wel nu weg.’

‘Prima. Zie je in Den Haag.’

David hing op. Was hij er klaar voor? Hij had zich nog beter willen voorbereiden vanavond. Nu pakte hij een dunne bijbel en stopte deze in zijn tas. Waar was zijn schrift met aantekeningen voor het gesprek? Oh ja, gewoon op het bureau natuurlijk. Hij keek nog één keer naar zijn computerscherm, pakte vlug een pen en krabbelde in het schrift:

‘Kruis of comfort?’

Het klapte het boekje dicht en deed deze eveneens in

zijn rugzak. Met een ferme tik sloot hij de laptop. Nette schoenen aan en wegwezen.

David liet zich zakken in de houten, met leer beklede stoel. Het meubel was opvallend laag en hij kon geen comfortabele houding vinden. Ook zijn collega-kerkleiders schoven ongemakkelijk heen en weer. Premier Posthumus, die hen zojuist hartelijk en met een ferme handdruk had begroet, nam plaats achter haar bureau.

‘Nogmaals welkom in mijn werkkamer’, zei ze.

Dit was dus het Torentje, beroemd van al die overleggen, inclusief achterkamertjespolitiek. De eikenhouten panelen aan de wand en de prachtige, lange ramen gaven het kantoor zijn statige uitstraling. Twee medewerkers - butlers? - lieten de witte, zonwerende rolgordijnen tot ongeveer halverwege zakken.

‘Ik heb één motto’, zei de minister-president. ‘Eerst koffie en koekjes, dan kletsen.’

David grinnikte. De machtigste vrouw van Nederland had humor. De schalen met speculaas en dienbladen met kopjes koffie en thee gingen rond. Nog even en hij ging zich op zijn gemak voelen. Ach ja, we zijn gewoon op de koffie bij een vriendelijke dame in Den Haag. David sipte van zijn koffie. Zou er tijd en gelegenheid zijn om een selfie te maken die hij Chantal en Sharon kon laten zien? En niet te vergeten de 500 mensen die komende zondag de kerkdienst bij zouden wonen. Dan was er nog Facebook, Twitter, Instagram...

Posthumus begon het verhaal van haar verkiezingszege te vertellen. David had het op tv al zo vaak gehoord. Liberté, Egalité en Fraternité - kortweg, LEF, de letters stonden voor

vrijheid, gelijkheid en broederschap - was opgericht om Nederland weer samen te binden. Een nobele doelstelling na zoveel jaar van verdeeldheid in de maatschappij. Hij voelde met zijn rechterhand in de linkerbinnenzak van zijn colbertje. Het notitieschrift met zijn korte toespraak zat er nog in.

Hij had even als enkele andere collega's één minuut spreektijd gekregen. Dat detail moest hij zondag maar weg laten, want hij kon wel enkele kerkleden opnoemen die wat graag zouden zien dat de preek tot zestig seconden werd ingekort. In zijn hoofd besprak hij nogmaals de hoofdpunten met zichzelf. Eenheid was belangrijk. Er moest een platform komen waar meer uitwisseling zou plaatsvinden tussen de verschillende geloofsgenootschappen. Dan kon de kerk vaker één standpunt innemen en was ze niet meer zo versnipperd als nu. Er moest meer over kerkmuren heen worden gekeken.

‘...Kortom, Nederland heeft gekozen voor LEF. Dat is de boodschap die ik ook graag aan u, leiders van de diverse kerkgemeenschappen, wil meegeven.’

Opletten, David. Hij kon ieder moment het woord krijgen namens de kleine, protestants-evangelische stroming De Weg. Tussen al deze hotemetoten, voelde hij zich net een klein jongetje dat voor het eerst naar school ging en zich moest voorstellen.

De premier pakte haar iPad en tilde deze naar haar gezicht toe alsof ze nog even gauw *haar* aantekeningen las. Toen ze klaar was, tuurde ze over de rand naar haar gasten, die haar verwachtingsvol aankeken. Ongetwijfeld wilde ieder van hen - David inclusief - indruk op haar maken.

‘Nogmaals, ik ben u dankbaar voor uw komst. Helaas, heb ik een erg druk schema. zo dadelijk heb ik een telefonische afspraak met mijn Duitse collega. U begrijpt dat ik

onze buren niet kan laten wachten. Daarom gooi ik het programma voor deze ontmoeting iets om.'

Ze legde haar tablet op het bureau, schoof deze aan de kant, trok haar leesbril van haar neus en leunde voorover. 'Er is geen makkelijke manier om dit te zeggen.'

Terwijl Posthumus stil viel, probeerde David iets rechterop te gaan zitten. Hij moest een actieve houding aannemen, maar dat was niet makkelijk in deze lage stoelen.

De premier zuchtte. 'Mijn partij heeft sinds haar oprichting vijf jaar geleden uitgebreid onderzoek gedaan naar factoren die het land verbinden en factoren die het tegenovergestelde bewerkstelligen. Een goede economie verbindt, sport verbindt, muziek- en theaterevenementen verbinden. Met de komst van LEF verbindt de politiek ook. Tot onze schok kwamen we erachter dat de kerk in Nederland als erg negatief ervaren wordt.'

Pardon?

'Veel mensen, met name van mijn generatie, zijn in hun jeugd beschadigd geraakt. En dan heb ik het niet eens over ernstige zaken als misbruik, maar wel over de dominees waar ze verplicht uren in de week naar moesten luisteren. Regels die werden opgelegd door hun ouders vanwege wat de kerk voorschrijft. Regels die de ontwikkeling van jonge, vrije, getalenteerde mensen in de weg stonden én staan.'

David wist niet wat hij hoorde. Ze zouden toch spreken over het bevorderen van de eenheid? De kerk was toch een gelijkwaardige gesprekspartner voor de regering? Waar kwam deze uitbrander vandaan? Had hij iets gemist in LEF's verkiezingscampagne? Hij probeerde de gedachten van de andere kerkleiders te lezen, maar dat was onmogelijk. Iedereen leek met stomheid geslagen.

'Mevrouw Posthumus', zei Rogier de Ruiter van de Baptisten Unie, terwijl hij ging staan. 'Ik kan niet voor

anderen spreken, maar ik ben geschokt door wat u zegt. Als wij fouten hebben gemaakt, willen we die ook belijden. Maar waar wilt u naar toe?’

‘Gaat u alstublieft zitten’, zei de premier.

Hij deed wat hem was gezegd.

‘Was het maar zo simpel als in uw geloof. Je schuld belijden en vergeving vragen en vervolgens verder gaan alsof er niets is gebeurd. De echte wereld denkt daar anders over en het is uiterst belangrijk dat u het gewicht voelt van wat ik u zeg. Voortaan willen we niet langer in het ongewisse blijven over wat u in de kerk onderwijst.’ Haar toon werd steeds strenger, alsof de juffrouw boos was op de nieuwe leerling.

‘Ik heb een urgent voorstel. Dat de verschillende denominaties binnen afzienbare tijd opgaan in één Kerk van Nederland. Alleen dan is er regulatie mogelijk. Bovendien geeft dit een signaal van eenheid af.’

David proestte. Eén kerk?

De premier negeerde de geluiden die uit de monden van de kerkleiders kwamen. ‘Zie het als de hervorming van ons omroepstelsel. Eerst fuseerden de verschillende omroepen in enkele grote clusters, maar we gaan uiteraard toe naar één publieke omroep. Diezelfde stap wil ik zetten met de kerk, maar dan sneller. Ik weet dat de kerk zo hopeloos verdeeld is, dat jullie dit proces niet in gang zouden kunnen zetten, al zouden jullie dit willen. U moet blij zijn dat de overheid dit initiatief neemt en u sterk aanmoedigt samen te gaan.’

David schudde wild zijn hoofd en stak zijn hand op.

Posthumus keek op een velletje papier. ‘Meneer... De Winter? U wilt reageren?’

Hij slikte zijn zenuwen weg. ‘Ik zal de eerste zijn om toe

te geven dat de kerk meer eenheid nodig heeft, maar u gaat wel erg ver. Kent u de kerkgeschiedenis?’

‘Ik heb in mijn jonge jaren theologie gestudeerd, meneer De Winter.’

‘Dan weet u ook hoe we zoveel verschillende kerkrichtingen hebben gekregen. Samengaan is niet eenvoudig gezien de verschillen en misschien zelfs niet wenselijk.’ Misschien? Durfde hij het niet sterker te zeggen?

De minister-president glimlachte. ‘Het is niet wenselijk, maar noodzakelijk. Ik sta geen virussen toe in mijn land.’ Haar ogen knepen zich nu samen en de lach was weer van haar gezicht verdwenen. Ze wees naar David. ‘Uw kerk verdeelt. U vertelt mensen dat er maar één weg is naar eeuwig geluk, dat mensen met een andere overtuiging naar de hel gaan. Hoe verwacht u met zo’n geloof de maatschappij samen te brengen?’

‘Is dat dan het hoogste goed?’ David zweette als een otter die te hard had gewerkt.

Posthumus ogen leken wel te vlammen. Ze hielden hem in het vizier, terwijl ze zei: ‘Bent u allen bereid om fusiesprekken te voeren en op te gaan in één Kerk?’

Het bleef stil. ‘Typisch’, zei ze. Ze pakte de hoorn van het telefoontoestel op haar bureau. ‘Stuur ze naar binnen.’

De ‘butlers’ kwamen terug en deelden mappen uit.

‘Jullie krijgen een pakket mee met hoe de bestuursstructuur van de Kerk van Nederland eruit komt te zien. Binnenkort moet iedere kerkelijke gemeente zich opnieuw registreren. Groepen zonder registratie worden niet toegestaan om zo extremisme tegen te gaan. De precieze details vinden jullie in deze documenten.’

David bladerde de map vlug door. De letters dansten op het papier en hij kon de inhoud niet tot zich nemen. Waarom

zweeg de rest? 'Mevrouw Posthumus, er is toch scheiding van kerk en staat? Dit is onwettig! Ik ga hier niet mee akkoord.' Hij legde de map achter zich en klom uit de stoel.

Posthumus keek opnieuw op haar blaadje. 'Uw naam is David, correct?'

'Correct.'

'Hoe toepasselijk.'

David schudde zijn hoofd en verliet de werkkamer van de premier van Nederland. Hij sloot achter zich en plotse-ling kwam die vraag terug in zijn gedachte: 'Kruis of comfort?' Hij had geen zin om nu een preek voor te bereiden.

2

E-MAIL AAN GOD

Beste God, Chantal hier. U weet wel, uw Spakenburgse Bridget Jones-lookalike dochter.

Dit is mijn derde e-mail aan u. Het voelt nog steeds vreemd om mijn gebeden aan het scherm toe te vertrouwen. Volgens David moet ik u bovendien adresseren als 'Vader' of zelfs 'Papa', maar dat vind ik te moeilijk. Waarom heb ik er zoveel moeite mee? U zegt dat u een vader bent, David zegt dat hij u dichtbij ervaart. Waarom lijkt u dan zover weg? Waarom kan ik niet bidden zoals anderen?

Ik ben toch de 'pastor's wife'? Ik moet een voorbeeld zijn voor andere vrouwen in de gemeente. Is het erg egoïstisch als ik hoop dat David gauw die andere baan op de universiteit krijgt? Of anders kan hij misschien wel in de politiek aan de slag, hihi. Mag ik lachen tijdens het bidden, God, of is dat oneerbiedig?

Laat ik het serieus houden. U weet voor wie ik het meeste bid. Haar naam begint met 'Sh' en eindigt op 'aron'. Wat zou ik er veel voor over hebben als ik tot mijn dochter kon doordringen! Wat is er gebeurd met dat schattige baby'tje dat zestien jaar geleden ter wereld kwam?

Ze was altijd zo vrolijk, lachte altijd, tot ze ziek werd. U heeft

haar voor ons gered toen wij het al hadden opgegeven. Diep van binnen weet ik dat. Maar het is net of ik haar toch verloren heb. Wat kan ik doen? Ja, ik weet het wel: bidden. Dat zegt iedereen. U luistert, zegt iedereen, maar antwoordt u ook? Wanneer krijg ik eens een e-mail van u terug?

De telefoon ging. Chantal keek op haar mobiel en typte vlug door.

Sorry, God. Het is mijn moeder. Ik moet gaan.

Liefs, Chantal.

Chantal tikte op de knop 'Versturen' en weg was de e-mail. Weer een bericht naar de hemel gestuurd. Ze pakte haar Samsung en drukte op het groene icoontje.

'Hoi, mam.'

'Hoi, lieverd. Ik ben het, je moeder.'

'Ik zag het, mam. Daarom nam ik op met "Hoi, mam".'

'Oh. Ben je druk? Was je iets aan het doen?'

'Gewoon. Een beetje e-mailen.'

'Oké... Hoe was Davids ontmoeting met de premier? Was ze net zo hartelijk als op tv? Wat een vrouw, hè? Sharon zou ook een goede minister-president zijn met haar karakter.'

'Ik heb nog niets van David gehoord, mam. Ik zal hem zo bellen.'

'Misschien is hij bezig met het beantwoorden van vragen van journalisten.'

'Journalisten? Wat bedoelt u?'

'Nou ja, na wat ze hebben afgesproken zal er toch wel een persconferentie worden gehouden?'

'Ik kan u niet volgen.'

‘Je weet wel: zo’n fusie. Dat is toch groot nieuws?’

‘Fusie?’

‘Alle kerken worden samengevoegd. Kerk van Nederland gaan ze het noemen, geloof ik.’

‘Wat? U zult het wel verkeerd hebben gehoord.’

‘Nou, dat lijkt me niet hoor. Ik moet ophangen. Bel je me later?’

‘Ja, mam.’

Ze pakte haar iPad weer en opende de nieuwsapp.

PREMIER POSTHUMUS: ‘NIEUWE REFORMATIE VOOR KERKEN’

Chantal scande het bericht. Kerkvertegenwoordigers. Samengaan. Kerk van Nederland. Nieuwe vergunning aanvragen. Gezamenlijke verklaring. *Wat was dit? Waarom belde David niet? Waarom werden alle denominaties afgeschaft? Kon de overheid dat bepalen? Waarom gingen David en de anderen akkoord? Waar bleef hij toch? Was hij soms zijn baan kwijt? Wat zou dit alles betekenen voor hun gezin?*

Ze veegde met haar vinger een Z-patroon op het scherm van haar telefoon, ging naar favorieten en tikte op Davids naam. ‘Kom op, kom op’, zei ze terwijl ze wachtte.

‘Met David.’ Geen joviaal ‘Hoi schat’.

‘Met mij. Wat is er aan de hand? Ik lees op het nieuws dat...’

‘Ik weet het.’

‘Wat moet ik ervan denken? Wat betekent dit? Hoe ging het gesprek?’

‘Het was geen gesprek’, zei David. ‘Het was een hinderlaag. De verklaring was al klaar voordat we binnenkwamen. We hadden niets in te brengen.’

‘Nou ja, zeg... En Posthumus leek zo’n aardige vrouw.’

‘Ze is een wolf in schaapskleren. Dit gaat een heel lang staartje krijgen.’

Hij klonk zo opgewonden. ‘Rij je wel rustig, David?’

‘Ik doe mijn best. Tot straks.’

Weg was hij.

‘Wie was dat?’

Chantal had Sharon niet naar beneden horen komen. Haar lange, bruine haar was in een staart gebonden en viel over haar linkerschouder. Ze droeg een rode, geruite blouse boven een zwart shirt, en een donkerrode, strakke spijkerbroek. Haar kleding was volwassener, maar wat leek ze nog veel op dat meisje van zes dat zo gek was op paarden en barbies.

‘Mam, je doet het weer?’

Chantal tilde haar kin iets omhoog om Sharon in de ogen te kijken. ‘Wat?’

‘Je staart naar me.’

‘Sorry. Het was je vader.’

‘Dat moet je niet meer doen.’

‘Wat niet?’

‘Naar me staren. Dat deden jullie toen ook steeds. De hele dag door. Ik word er ‘s nachts gillend van wakker.’

Ze overdreef. Zoals altijd.

‘Mam! Heb je me niet gehoord?’

‘Sorry, lieverd.’

‘Niet staren! Stop daarmee!’

Chantal pakte Sharons hand. ‘Schat, ik...’

Sharon trok haar hand terug. ‘Niet nu. Ik moet weg.’ Ze vertrok met grote passen zonder om te kijken.

Ik moet je iets vertellen. Dat wilde Chantal zeggen. En ook: *Ons leven gaat veranderen.* Maar hoe kon ze dat uitleggen? Ze had zelf ook alleen vragen, geen antwoorden. Ze plofte met een diepe zucht op de bank met de iPad nog

steeds in haar handen. Het was tijd om haar Thuiszorg-uniform aan te trekken en naar haar eerste cliënt te gaan. Misschien kon ze nog gauw één e-mail schrijven. Ze opende haar mailprogramma en voerde in de adresregel: 'God@EmailGod.nl' in. Op de onderwerpregel typte ze: 'E-mail 4: HELP!' en klikte op 'Versturen'.

3

UIT DE BOCHT

‘Ik ga nog even gauw naar de WC’, zei Sharon, terwijl ze haar vriendinnen al achter zich liet.

‘Tuurlijk’, zei Marianne. ‘Wij wachten wel weer even.’

Sharon sloeg haar twee vuisten tegen elkaar en haar twee vriendinnen deden hetzelfde. *Koppen tegen elkaar*, betekende het. Ze waren er in de brugklas mee begonnen elkaar op die manier te plagen. Het kwam uit die serie *Friends*, die Marianne’s ouders altijd keken op DVD.

Ze sloot zichzelf op in het toilet, opende haar tasje en pakte haar ‘trophy-shirt’ eruit. Hij was zwart, had korte, rafelige mouwtjes en er stond in grote, roze, sierlijke letters: ‘My Bucket List T-shirt’ op. Marianne en Erica hadden hem vier jaar geleden aan haar gegeven toen ze naar Disneyland Parijs zouden gaan.

Haar ouders vonden het een verschrikkelijk ding. *Of course*. Tijdens haar hele ziekteperiode hadden ze hun kop in het zand gestoken. Dat T-shirt herinnerde hen eraan dat ze misschien niet zou winnen van haar ziekte. Ze mocht niet eens zeggen dat ze bang was of dat ze het wilde opge-

ven. Als haar ouders in haar lichaam hadden kunnen kruipen, ook al was het maar één minuut, dan hadden ze het misschien begrepen.

Maar nee... Ze bleven maar praten met de artsen... en met 'God'. Telkens hielden ze haar voor hoe ze die ziekte zou overwinnen en dat ze op God moest vertrouwen. Met iedere verbetering dankten ze God en met iedere verslechtering baden ze om nieuwe stapjes vooruit.

Waarom kreeg God altijd alle dank en eer, maar nooit de schuld? Als dit werkelijk zijn schepping was, waarom liet hij dan jonge kinderen sterven en ook nog eens na zo'n slopend proces? Ze had deze vragen nog niet aan haar ouders gesteld, maar moest dat toch eens doen. Misschien als haar moeder weer eens ruzie zocht ofzo. Met die vraag kon ze haar lekker stangen. Ma deed alsof ze overtuigd was van haar geloof, maar dat was niet zo. Een vraag als deze, mits goed getimed, kon haar uit balans brengen.

Sharon trok haar blouse en shirt uit en het Bucket-List-T-shirt aan. Voor de spiegel trok ze haar shirt glad. Pa en ma mochten echter niet weten dat ze nog steeds een lijstje had met dingen die ze wilde doen voor ze zou sterven. Hoewel ze regelmatig iets kon afstrepen, leek de lijst in de praktijk te groeien. Er was nog zoveel te ontdekken en te beleven. Vanavond kon ze in ieder geval 'karten' afvinken.

Ze opende haar BucketDream-app en plaatste een status-update:

Het gaat er eindelijk van komen. Nu op de racebaan in Harderwijk, in de voetsporen... eh... remsporen (of is dat smerig?)... slipstream dan - smiley, smiley - van - hartje, hartje, hartje - Max Verstappen. Wish me luck. - Sharonx

. . .

Ook delen op Facebook?, vroeg de app. Nee, bedankt. Dan zou ma het ook zien. Publiceren in de app was voldoende. Ze borg haar telefoon op, pakte nog even haar make-up setje uit de tas en werkte haar make-up bij.

‘Ready’, zei ze tegen haar spiegelbeeld. Gebons op de deur. Sharon liet haar tas vallen.

‘Sharon!’, riep Erica, ‘We zijn aan de beurt.’

‘Meid, ik schrik me dood! Ik kom!’

‘Wij gaan vast.’

‘Oké! Ben er in twee.’ Ze raapte haar tas weer op, gooide haar spulletjes erin, sloot de rits en rende praktisch het toilet uit. Direct botste ze tegen een lange kerel, die haar beide armen vastgreep zodat ze net niet viel.

‘Sorry!’, zei ze. Ze keek omhoog. De jongen had diepblauwe ogen, bruin krullend haar en een piercing door zijn lip.

‘Racen doe je op de kartbaan, en niet op hakken’, zei hij terwijl hij haar nauwelijks losliet.

‘Ik zei toch: “Sorry”?’. Ze wurmde zich los. ‘Trouwens, ik draag helemaal gaan hakken.’

Hij sloot één oog en liet zijn blik van boven naar beneden glijden. *He’s checking me out.*

‘Dat valt me dan nog mee’, zei hij. ‘Even serieus. Je bent toch niet van plan om te gaan racen zometeen? In die kleren? Wat heb je voor shirt aan? My Bucket List T-shirt? Waar slaat dat op?’

Wat een arrogante kwal. ‘Dat ga ik jou niet aan je neus hangen.’

Hij trok zijn wenkbrauwen omhoog. ‘Denk je dat ze je zo laten racen?’

‘Ik draag dit gewoon graag. Ga nu iemand van je eigen lengte treiteren.’

De jongen moest lachen. ‘Ik ben Legend.’

‘Wat?’

‘Ik heet Legend.’

Sharon proeste en sloeg haar hand voor haar mond. ‘Ja, hoor. Wat is dat nu weer voor naam? Heb je zeker zelf verzonnen?’

‘Nee, mijn vader.’

‘Ja, ja. Nu deed zij een stapje naar achteren om eens te kijken wat voor vlees ze in de kuip had. Hij was aantrekkelijk, maar erg chaotisch. ‘Ehm, Legend...?’

‘Ja, Bucket List?’

‘Je broek is open. Heb je niet geleerd je riem én je knoop dicht te doen als je klaar bent?’

Hij lachte luider. ‘Ik was ermee bezig totdat mevrouw Bucket List in mijn armen vloog.’

‘Ik vloog jou niet in de armen. Je stond gewoon niet op te letten.’

‘Sharon!’, klonk het in de verte.

‘Ik moet gaan.’

‘Oké. Zie je op de baan.’

Oh, great, dacht ze.

‘Probeer tegen niemand te botsen, hè, Bucket List’, riep hij haar achterna.

Ze gromde achter in haar keel en volgde Erica en Marianne de instructiekamer in. Wat een lef had dat ventje. Ze moest hem en dat knappe gezichtje van hem uit haar gedachten krijgen. Rustig worden, deed ze door tien tellen alleen op haar ademhaling te letten. Die truc hielp als je pijn had, maar ook als je iets wilde vergeten. Focus je op in- en uit-ademen en de wereld ziet er opeens heel anders uit. Behalve als je vijftig liter chemo in je lijf gepompt krijgt. *Niet aan denken, Sharon. We zijn in het hier en nu. Let op de instructeur.*

De man vertelde over de beschermende kleding die ze

moesten dragen, dat het karten twaalf minuten duurde, hoe de kart werkte en aan welke voorschriften ze zich moest houden. Daarna verkleedden ze zich. Als laatste deed ze haar helmmuts op. Ze nam plaats in de kart en net voordat ze de helm opdeed, stond Legend weer naast haar. Met helm en muts losjes in de hand.

‘Ik heb opgezocht wat een Bucket List is!’, riep hij.

‘Fijn voor je!’

‘Je gaat toch geen zelfmoord plegen in de kart?’

‘Ik ga alleen jou van de baan rijden!’

‘Haha! Dat zullen we nog wel eens zien, Bucket List! Ik begin wel achter je! Uit voorzorg!’

Sharon deed haar helm op. Marianne en Erica zaten voor haar. Geen van drieën hadden ze wel eens gekart. Dit ging leuk worden. Maar die Legend en zijn vrienden mochten niet winnen. Ze keek achterom. Legend stapte in een felrode kart. Ja, dit ging echt leuk worden. *Not*. Hoe dan ook, ze mocht zich niet laten verslaan door die rat.

Marianne zat in de voorste kart en stak haar duim op. Erica volgde haar voorbeeld en ook Sharon gooide haar duim in de lucht. De Drie Muskietiers waren klaar voor de volgende bucketlist-challenge.

De lichten gingen op groen. Marianne scheurde er vandoor, Erica volgde haar. Sharon strekte haar vingers nog een paar keer, hield haar handen netjes op tien voor twaalf - zoals de instructeur had gezegd - en gaf gas. De kart sprong vooruit. Woa, dit was wel even wat anders dan de botsautootjes op de kermis. Ze liet de auto even stil vallen en gaf toen weer gas. Ze zag Erica en Marianne een stuk vooruit rijden. *Kom op, Sharon. Je kunt het.*

Ze kreeg het voertuig langzaam onder controle en voerde het tempo op. Ze moest de ideale lijn volgen, had de instructeur gezegd. Op het rechte stuk door het

midden, de bochten scherp aansnijden, voorzichtig met gas, anders...

Ze slipte en de auto stond plotseling achterstevoren in de bocht. De karts van de jongens kwamen op haar af gescheurd. De laatste auto was die van Legend. Ze had de neiging een middelvinger op te steken, maar deed het niet. Legend draaide aan zijn stuur om zijn kart in de slip te gooien. Hij gleed Sharon iets voorbij maar reed terug tot hij naast haar stond.

‘Wedstrijdje achteruit rijden doen?’

‘Oh, shut up!’, zei ze. Ze kon hem niet zien lachen, maar ze wist zeker dat hij het uitschaterde in zijn helm. Dat plezier gunde ze hem niet.

Hij reed een stukje vooruit, draaide zijn kart en schoot er vandoor. Sharon volgde zijn voorbeeld. Ze lag nu helemaal achteraan. Maar dit was pas het eerste rondje. Het ging tenslotte om de rondetijden. Eerst even voorzichtig proberen de auto weer onder controle te krijgen. Daarna moest ze iedere ronde sneller rijden dan de vorige.

Twee rondes later haalde ze Marianne in. Die had zeker ook een foutje gemaakt. Erica was niet ver weg. Achter haar kwamen de jongens weer aanzetten. Ze gingen haar toch zeker geen tweede keer inhalen?

In de bocht keek ze opzij naar het andere weggedeelte. Daar, voorop, reed die Legend weer. Hij zwaaide. Wat een irritante gozer. Ze probeerde zich nog beter te concentreren op het volgen van de ideale lijn, ze sneed de bochten steeds beter aan, en accelereerde telkens als ze uit de bocht kwam. Enkele rondes later zag ze toch naast haar de voorwielen van een rode kart die probeerde in te halen. Legend.

‘Laat snellere coureurs passeren’, had de instructeur gezegd.

‘No way’, zei ze tegen zichzelf. De bocht ging naar

rechts. Zij had de binnenbocht. Legend kon er onmogelijk langs. Oh ja, dit was een combinatiebocht. De volgende ging naar links. Ze gooide het stuur om. Een knal. De kart spinde een paar keer en kwam tot stilstand tegen het rubber langs het circuit. Ze schudde met haar hoofd. Had ze echt een botsing gehad? Ze zag de kart van Legend eveneens stil staan. Hij stak twee vingers op. Ze vloekte binnensmonds. De tweede keer dat ze tegen Legend was opgeknald! Eerst bij de WC en nu weer. Hoewel, technisch gesproken, was hij nu tegen haar gebotst.

Er klonk een signaal. Alle karts moesten stoppen. Een medewerker van het kartcentrum kwam de baan op. ‘Spullen inleveren en wegwezen’, riep hij.

‘Sorry’, zei Sharon nog, maar hij wilde het niet horen.

Zwijgend kleedden Marianne, Erica en Sharon zich om. Even later liepen ze buiten. Legend en zijn vrienden stonden er te roken. ‘Hé, Sharon!’, riep hij, ‘Mag je dit item nu wel van je bucketlist halen?’

‘Gewoon negeren’, zei Marianne. ‘Hij is het niet waard. Kom, we gaan gauw de trein halen.’

4

DE AANHOUDING

W*ie heb ik behalve U in de hemel? Naast U vind ik nergens vreugde in op de aarde. Bezwijkt mijn lichaam en mijn hart, dan is God de rots van mijn hart en voor eeuwig mijn deel.*

David zat aan de keukentafel over zijn bijbel gebogen. Hij las de woorden uit Psalm 73, maar vandaag zei Gods Woord hem bar weinig. Woorden met weinig betekenis. Hij vond dat het grote mysterie van de Bijbel. Hoe kon het dat bijbelverzen soms je leven op zijn kop zetten en soms inhoudsloos leken? Had het met zijn eigen hartsgesteldheid te maken?

‘David’, zei Chantal, terwijl ze een hand op zijn schouder legde.

‘Hm’, zei hij.

‘Ik wil je niet storen, maar je stille tijd duurt wel erg lang vanochtend en ik wil graag even praten.’

‘Sorry.’ Hij sloeg zijn bijbel dicht. ‘Het wil niet lukken vanochtend met de bijbelstudie. Ik denk dat ik teveel met

gisteren bezig ben. De cursisten konden het over niets anders hebben. Ik probeerde ze terug te sturen naar het onderwerp, de Bergrede, maar met weinig resultaat.'

Chantal liep om de tafel heen en nam tegenover David plaats. Haar gezicht was iets bleker dan normaal, maar toch zag hij in haar ogen die sprankeling waardoor achttien - of was het negentien? - jaar geleden de vonk was overgesprongen. Hij zag haar nog binnenkomen bij de Alphacursus. Hij, een jonge, knappe (ahum) theologie-student die meer ervaring wilde opdoen, zij een prachtige, lieve verpleegkundige-studente, overduidelijk zoekend in het geloof.

'De Bergrede is voor mensen die een fundamenteencursus doen altijd lastig, toch?', zei Chantal.

'Maar daarom niet minder belangrijk', counterde David direct en iets te fel. Ze reageerde er gelukkig niet op.

'David, heb je de voordeur open laten staan toen je thuiskwam?'

'Nee, natuurlijk niet. Hoezo?'

'Hij was open vanochtend toen ik beneden kwam. Is niet belangrijk. Hoe ging dat gesprek in Den Haag nu precies?'

'Dat heb ik je al verteld.'

'Je hebt alleen gezegd dat jullie die verklaring door de keel geduwd kregen.'

'Ja, meer valt er eigenlijk niet over te zeggen. Die Posthumus veranderde tijdens het gesprek totaal. Eerst was ze beleefd, en aardig, maar toen begon de daadwerkelijke vergadering en hield ze een betoog over waarom er voortaan nog maar één kerk zou moeten zijn. We kregen een stapel papieren om door te nemen en we mochten opstappen. We hebben die zogenaamde verklaring niet

eens gezien, laat staan ondertekend. Dan rij je naar huis en hoor je op de radio wat ze naar buiten heeft gebracht.'

'En nu? Staan alle kerken opeens voor een voldongen feit? En wat betekent dit voor ons?'

David schoof de bijbel aan de kant en leunde naar voren. 'Nee, dat kan ik me niet voorstellen. Morgen heb ik een spoedvergadering van onze eigen kerkenraad en overmorgen een bestuursvergadering van de koepel. Ik weet zeker dat we ons juridisch gaan verzetten. Er is geen rechter die deze handelwijze goedkeurt. Dan kun je tien keer premier zijn, we leven nog altijd in een rechtsstaat. Wat het voor ons betekent: niets. We gaan dit gewoon rechtzetten.'

'Toch hoop ik dat je snel die baan krijgt bij de universiteit.'

'We moeten het afwachten.' Zijn gedachten gingen terug naar wat de premier op radio en televisie had gezegd. 'We zijn wel in een hoek gedrukt', zei hij tegen Chantal.

'Wat bedoel je?'

'Nou ja, gisteravond realiseerde ik me dat veel mensen zich nu afvragen waarom de kerk zo verdeeld is. Ook las ik op internet weer allerlei oude verhalen over mensen die misbruikt of anderszins slecht behandeld zijn in de kerk. Dat kun je niet goed praten, maar het lijkt nu wel op een lastercampagne.'

Chantal ondersteunde haar kin met haar hand, zoals ze altijd deed als ze ongerust was of met diepe vragen worstelde. Ze trok aan haar lip, terwijl ze in het niets staarde. 'Waarom bedacht je je dat gisteren?'

'Omdat de mensen van de cursus dat soort vragen begonnen te stellen. Waarom zijn er zoveel verschillende kerken? Wat zijn die verschillen eigenlijk? Er is toch één God, waarom zijn er dan zoveel gemeenten? En vervolgens gaan ze mijn eigen woorden tegen me gebruiken: Jezus is

toch voor eenheid? Er was één man bij die me volgens mij gewoon aan het jennen was.'

Ze richtte haar blik weer op David en pakte zijn hand vast. 'Sorry dat je een rotavond hebt gehad. Maar... ehm.'

'Ehm wat? Zeg het maar?'

'Hebben ze niet een punt?'

'Natuurlijk hebben ze een punt. De kerk hoort ook één te zijn, maar de kerkgeschiedenis is zoals hij is. Dat kun je niet zo wegpoetsen. In Christus zijn we één, ongeacht bij welke kerk je hoort.'

'Ik zeg niet dat ik het met de premier eens ben, maar waarom dan niet gewoon opnieuw beginnen? Tenminste, ik kan me voorstellen dat veel mensen zo denken. Als de kerken fuseren ontstaat er veel meer duidelijkheid. Ik weet - want ik luister wel eens naar jou als je preekt - dat het gevaarlijk is om telkens Gods wil te gaan invullen maar...'

Chantals mobiel begon te trillen en het deuntje 'Our God' van Chris Tomlin speelde af. David pakte de telefoon, die naast zijn bijbel lag, en keek op het display. 'Rana', zei hij tegen zijn vrouw. 'Is dat die Iraanse vrouw met wie je wel eens contact hebt?'

Ze knikte. 'Druk maar weg. Ik bel haar later wel.'

David tikte op 'Stuur door naar voicemail'. 'Wat wilde je net zeggen?', vroeg hij.

'Maar', zei ze met nadruk, 'kan het zo zijn dat God de premier gebruikt om iets te doen wat de kerk niet voor elkaar krijgt?'

David klopte met zijn vingers op tafel. Alles kon natuurlijk. Gods wegen waren ondoordringelijk. De ene keer genas hij, de andere keer niet. Soms kwam iemand tot geloof voor wie je bad, soms niet. Soms was je overtuigd van zijn wil, de andere keer deed je maar wat je dacht dat goed was. Meestal gebruikte hij gelovigen om iets te berei-

ken, soms ook ongelovigen. 'In theorie is alles mogelijk', zei David. 'Ja, het kan. Maar toch voelt dit niet goed. Eén Kerk van Nederland lijkt mooi, maar het is niet zo simpel. Wie gaat die kerk besturen? Wie stel je aan als voorgangers? Wat doe je met grote, theologische verschillen? Wie bepaalt wat goed is en wat niet?'

'De bijbel, toch?', onderbrak Chantal hem.

'Ja, maar jij weet net zo goed als ik dat de bijbel door mensen verschillend wordt uitgelegd. Er zijn dominees die niet in God geloven en dominees die de bijbel van begin tot eind letterlijk nemen. Hoe breng je die samen in één kerk?'

Chantal zuchtte. 'Het is een rot-timing, maar het lijkt wel alsof er nooit een goed moment is om erover te praten. Kunnen we het hebben over wat we aan Sharon gaan doen?'

Het was weer zover. Ieder moment dat ze samen zaten, moest het over Sharon gaan. 'Aan haar doen? Chantal, je moet Sharon zien als je dochter, niet als een wandelend probleem.' *Au*. Dat was misschien wel te hard.

Chantal leunde achterover. Haar kaak verstrakte, terwijl ze haar handen in haar broekzakken stopte en een punt op de vloer zocht om naar te kijken. 'Ik wil geen ruzie', zei ze. 'Maar jij bent voortdurend weg als ze thuis is.'

'Voorgangers werken veel 's avonds, ik ben overdag vaker thuis.'

'Als zij op school zit. Je zou wat meer tijd met haar moeten doorbrengen.'

'Je weet dat ik dat heb geprobeerd. En jij ook. Ze wil het niet. Ze wil op eigen benen staan. Chantal, Sharon is geen huisdier dat moet worden getraind. Ze is gewoon een tiener van vijftien.'

'Zestien.'

'Dat zeg ik. Zestien.'

'David, ze vertelt me niet wat ze doet, wat ze bekijkt op

haar telefoon of laptop, wie haar vrienden zijn, wat voor type jongens ze leuk vindt, wat haar überhaupt bezighoudt en ze is om de haverklap weg zonder iets te zeggen. Nu ook weer. Ik weet niet of ze op school is, of ergens anders. Ze is gewoon vertrokken zonder ontbijt.'

Nu was het zijn beurt om *haar* naam met nadruk uit te spreken. 'Chantal, luister. Ze draait echt wel weer bij. Ze is zich aan het losmaken van ons. Vooral voor betrokken, liefdevolle moeders zoals jij is dat een lastig proces.'

'Hm', zei ze schamper, 'Kijken of je dat nog zegt als ze volgende week vertelt dat ze zwanger is.'

Hij maakte een wegwuif-gebaar. 'Doe dat nu niet, Chantal.'

'Wat niet?'

'Dat fantaseren over wat er allemaal mis kan gaan in het leven. Jij en ik doen ons best. Meer kunnen we niet doen. We vertrouwen op God en alles komt goed.'

Hij zag haar denken. Vertrouwen op God was moeilijk voor haar. Waarom richtte ze zich toch ook altijd op het negatieve? Toen Sharon leukemie kreeg, was dat een teken voor haar dat God hen in de steek had gelaten. Zelfs na haar genezing (voor David een teken dat God trouw was) zat Chantal lange tijd in een geloofscrisis. Pas sinds een jaar of twee kon hij duidelijk merken dat ze weer echt geloofde.

De deurbel ging. David keek op zijn horloge. Het was kwart voor tien in de ochtend. 'Ik moet zo mijn preek afmaken.'

'Wil je eerst de deur open doen?', vroeg Chantal, terwijl ze opstond. 'Dan ruim ik de keuken op.'

Hij knikte en liep naar de voordeur. Als het maar geen pakketje was voor de burens. Die mensen waren hartstikke aardig, maar het leek wel alsof ze hun boodschappen op

het internet deden, terwijl ze overdag nooit thuis waren. Achter het gerimpelde glas stonden drie donkere silhouetten. Vast geen postbezorgers. Als het vertegenwoordigers van één of ander product waren, moest hij ze beleefd doch beslist vertellen dat hij niet wilde luisteren. Hij opende de deur.

Voor hem stond een man in uniform, een kop kleiner dan hij, met een wit baardje. Op het eerste gezicht deed de man hem denken aan die kerstman uit de film 'Miracle on 34th street'. Achter hem stonden twee agenten en daarachter nog vier. Was er iets ernstigs gebeurd in de buurt? Of nog erger... iets met Sharon? Had ze een ongeluk gehad met de scooter?

Dauids hart racete achter zijn borstkas. 'Hallo', zei hij schuchter.

'Meneer De Winter?'

Hij slikte. Nu ging het komen. Nu gingen ze vertellen dat zijn dochter er niet meer was. 'Ja?', zei hij.

De man reikte hem een formulier. 'We hebben een huiszoekingsbevel. Doet u een stap opzij.'

'Huiszoekingsbevel? Ik begrijp het niet.' Hij pakte het document en begon te lezen.

De agent die met hem sprak, maakte een hoofdbeweging en één voor één gingen de agenten naar binnen. De hoofdagent stuurde David terug naar de woonkamer.

'Wat? Wat is dit?' Chantal kwam uit de keuken met een bord en een theedoek in haar hand. 'David! Wat gebeurt er?'

Hij wilde zeggen dat hij het niet wist, maar er kwam geen woord over zijn lippen.

Ze wees naar de hoofdagent. 'U daar! Vertel ons wat er aan de hand is.'

'Gaat u allebei zitten.'

David en Chantal gingen naast elkaar zitten. ‘Ik eis een verklaring!’, riep hij. ‘Wat doen jullie in ons huis?’

‘Hou je gemak’, zei de agent met het witte baardje. ‘We doorzoeken eerst de woning, daarna praten we verder.’

‘Maar wat zoeken jullie dan?’, schreeuwde Chantal.

David sloeg zijn arm om haar heen. Hij moest kalm blijven, zeker als dat Chantal niet lukte. Anders zou het nog erger worden misschien. ‘Rustig, schat’, zei hij. ‘Het is vast een misverstand.’ Zou Sharon toch iets strafbaars hebben gedaan? Ze zou toch niet iets hebben gestolen? De agenten hadden haar naam niet genoemd.

‘Ben!’, riep één van de agenten van bovenaan de trap. ‘Dit moet je zien!’

‘Hou ze in de gaten’, zei het ‘kerstmannetje’ tegen twee van zijn collega’s, terwijl hij zelf naar de gang ging. De agenten voor hen waren jong. Een lange, donkere kerel en een blonde vrouw. Zouden ze al afgestudeerd agent zijn?

David vouwde zijn armen en leunde voorover. Hij beet op zijn tanden en gromde binnensmonds. *Here Jezus, wat is dit in hemelsnaam?*

De vrouwelijke agent keek de kamer rond, pakte op zeker moment haar mobiel uit haar rugzak en begon foto’s te maken van het kruis aan de muur, van christelijke boeken in de kast en van de poster die zei ‘Ik leef niet meer, maar Christus leeft in mij. Mijn leven hier op aarde leef ik in het geloof in de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en zich voor mij heeft prijsgegeven.’

‘Wilt u stoppen met het maken van foto’s van onze spullen?’, zei David zo streng mogelijk. Wat moest ze met die foto’s? Op Facebook zetten om te laten zien waar ze die ochtend een inval had gedaan?

Ze keek over haar schouder naar hem, zag toen een houten kruis aan de muur met de bijbeltekst ‘Uw Woord is

een lamp voor mijn voet, en een licht op mijn pad' en maakte ook daar een foto van.

'Ben' kwam weer beneden en ging op de stoel tegenover Chantal en David zitten. Beide richtten zich op. Nu zou eindelijk de verklaring komen.

'Hebben jullie iets te zeggen?', zei Ben.

David spreidde zijn handen. 'Wat moeten wij zeggen? We weten niet eens waarom jullie hier zijn en waarom jullie aan onze spullen zitten.'

Een klik-geluid uit de keuken. 'Hou op met het fotograferen van onze spullen', riep David. Hij legde zijn hand op Chantals been, dat heftig op en neer bewoog.

'Standaardprocedure. Het spijt me mevrouw De Winter, maar we zullen uw man mee moeten nemen naar het bureau. Daar zal het hem spoedig duidelijk worden.'

De wereld was wazig, alsof hij zojuist een klap met een honkbalknuppel had gehad. De wereld was wazig.

'Wat?', riep Chantal. 'U neemt mijn man niet mee, hoort u? Wat is dit voor gekkenhuis?'

'Arresteert u mij?', was het enige wat David kon uitbrengen.

'Als u niet uit vrije wil mee gaat.'

David kuste Chantal op de wang. 'Dit is gewoon een misverstand. Ik ben zo weer thuis, maar ik ga nu met ze mee. Maak je niet ongerust.' Hij fluisterde erachteraan. 'Bid.'

5

HET VERHOOR

Het kamertje waarin David zich bevond, leek wel een tv-set, maar dan zonder camera's. Lichtgroene, kale muren. de deur- en raamposten eveneens groen, maar dan in een donkerdere tint. In de lange zijde van de rechterwand was een groot, geblindeerd raam geplaatst. Wie hield hem in de gaten?

Hij zat op een witte, houten Ikea-stoel met een dun kussentje om het zijn derrière wat aangenamer te maken. Hij leunde met zijn ellebogen op de tafel - ook Ikea-kwaliteit - en friemelde wat met zijn handen, terwijl zijn rechterbeen telkens op en neer wipte. Het was lang geleden dat zijn hartslag zo hoog was geweest. Alsof hij een berg beklom tijdens de Tour de France, maar dan zonder de pijn in zijn benen. Wat was dit voor circus? Voor wie zagen ze hem aan? Wat hadden ze bij hem thuis gevonden dat ze hem moesten meenemen voor verhoor?

Hij keek op zijn horloge. Ze hadden toch het recht niet om hem hier een half uur te laten wachten? Ze hadden überhaupt het recht niet om hem hier naartoe te brengen. Alsof hij één of andere crimineel was. Dit sloeg nergens op.

Wat zouden de gemeenteleden zondag zeggen als ze hoorden dat hij was opgepakt? Wat als hij zondag nog vastzat? Zou Henk, de voorzitter van de kerkenraad, dan bij de mededelingen vertellen dat er geen preek was omdat de dominee in de cel zat? Het nieuws zou zich als een lopend vuurtje verspreiden in Spakenburg. Met een beetje pech hadden de burens de politie-auto's zien staan voor de deur. Wie hield hij voor de gek? Hij ging vast nu al over de tong.

De deur ging open en een agent - Ben - kwam binnen. Hoe meer David naar de man keek, hoe meer hij inderdaad leek op de kerstman.

‘Wat is er zo grappig?’, vroeg Ben.

De glimlach verdween van Davids gezicht. ‘Niets. Kunt u mij eindelijk vertellen wat ik hier doe?’

De agent trok zijn stoel naar achteren en nam plaats. ‘Mijn naam is Ben Castelen en ik ben brigadier bij dit politiekorps. U kunt beter een toontje lager zingen, dominee. U heeft zich behoorlijk in de nesten gewerkt en ik denk dat u wel weet wat ik bedoel.’

‘Het enige wat ik weet is dat dit alles nergens op slaat en dat ik naar huis wil.’ Zijn bloed kookte.

‘U zult eventjes geduld moeten hebben, meneer De Winter. Ik moet u horen over een aanklacht die is ingediend. Wanneer en óf u naar huis mag, hangt af van uw eigen medewerking.’

De inspecteur pakte papieren uit een aktetas en bladerde er doorheen. ‘Vertel eens over Jeannette Bruggemans?’

‘Jeannette? Ze doet de introductiecursus christelijk geloof. Er is toch niets met haar gebeurd?’

Ben keek niet op van zijn papieren. ‘Waarom zou er iets met haar gebeurd zijn? Was u iets van plan?’

David trok zijn wenkbrauwen omhoog. 'Ik vind dit een heel vreemd gesprek.'

Ben legde de stapel papieren op de tafel. Zijn donkerbruine ogen prikten als een naald in Davids vel. 'Jeannette Bruggemans heeft ons verteld van die zogenaamde cursus die u geeft namens uw kerk, de... ehm...'

'De Weg?'

'Ja. Vreemde naam voor een kerk.'

'Zo noemden de eerste christenen zich anders ook.'

'Maar zij wisten toch ook wel dat meerdere wegen naar Rome leiden?' Castelen lachte veel te luid om zijn eigen grap. 'Jeannette Bruggemans heeft verklaard dat u haar hebt gemanipuleerd en dat u heeft geprobeerd haar af te persen. Haar ouders hebben eveneens een aanklacht ingediend: dat u haar heeft onttrokken aan het ouderlijk gezag. Denk goed na voor u antwoord geeft. Waarom zou een jong grietje van zeventien zo'n aanklacht indienen?'

'Ik weet het niet, agent.' *Waar ging dit heen? Was dit een nachtmerrie? Dan wel een erg levendige.* 'Ik heb niets fout gedaan.'

'Je weet het dus niet, hè?' Castelen stond op en begon te ijsberen. 'Weet je, dominee, nu begin je als een echte crimineel te klinken.'

Blijkbaar werd er vanaf nu getutoyeerd. Die agent zat David te stangen. Dat besef maakte hem opnieuw bewust van zijn hoge ademhaling en trillende been. Hij forceerde zijn lichaam zijn been stil te houden.

'Je bent nu al uitgepraat?', zei Ben. 'Typisch. Laten we even een stap terug doen en dan het proces doornemen. Dan wordt vast veel duidelijk.' Hij leunde op zijn ellebogen. 'Hoe ben je met die Jeannette in contact gekomen?'

'Ze had meegedaan met een Youth Alpha Cursus en...?'

'Een Youth Alpha?'

‘Een soort cursus voor jongeren die interesse hebben in het christelijk geloof en graag willen weten wat het inhoudt om christen te zijn.’

‘Wat het inhoudt om te zijn zoals jullie en te geloven wat jullie geloven.’

Geen acht op slaan, David. ‘Ze was tot bekering gekomen tijdens het Youth Alpha weekend.’

‘Het weekend?’

‘Bij iedere cursus gaan de jongeren een weekend weg. Dan behandelen we het onderwerp de ‘Heilige Geest’. Zij maakte een keuze voor Jezus, dat weekend.’

‘Keuze?’

David had de neiging met zijn vuisten op tafel te slaan, maar probeerde zo kalm mogelijk verder te praten. ‘En ze wilde lid worden van een kerk. Haar vriendin zit bij ons in de gemeente en nodigde haar uit. Ze had altijd veel verzet getoond tegen het geloof en de kerk, maar nu was ze helemaal veranderd. Van de ene op de andere dag wilde ze de kerkdiensten bezoeken. Dat heeft ze gedaan. Nu wil ze worden gedoopt en daarom volgt ze bij ons de introductie-cursus. Dat is een aantal bijeenkomsten waarin we de fundamenteën van het christelijke geloof nog eens uitleggen. Daarna kunnen mensen ervoor kiezen of ze lid willen worden van onze kerk.’

‘Dus ze kwam naar jullie toe? Is dat je verhaal? heb je bij haar ouders gecheckt wat die ervan vonden?’

‘Ze vertelde dat haar ouders vijandig stonden tegenover de boodschap en...’

‘Boodschap? Je bedoelt wat je op het toilet doet? Of wat je bij Appie doet?’

‘Ik bedoel: het evangelie’, beet David de inspecteur toe. ‘Het geloof. Het christendom. Het goede nieuws. De kerk. Snapt u het nu?’

‘Je hoeft niet boos te worden. Als je rustig blijft, kom je veel duidelijker over. Dat leren ze je toch wel op de dominee-school?’

De agent leunde met beide armen op zijn stoel. Weer zochten zijn priemende ogen die van David. ‘Als ik het goed begrijp, hadden Jeannette’s ouders dus eigenlijk een hekel aan jou als dominee. Meneer De Winter, wat doen jullie eigenlijk op die cursussen, die alpha-beta en die intro? Spelletjes?’

David fronste zijn wenkbrauwen. ‘Nee. Zoals ik net zei: we leggen juist het geloof uit. We praten over Jezus, over God, over de Heilige Geest, de rol van de Bijbel, wat God vandaag de dag doet, enzovoort. Jeannette was erg enthousiast.’

‘Val je op jonge meisjes?’

‘Wat? Hoe durft u dat te zeggen?’

‘Ik zie een twinkeling in je ogen als je over die Jeannette spreekt. Ben je verliefd?’

David balde onder de tafel zijn vuisten zo hard dat zijn knokkels en vingers pijn deden. ‘Hoe durft u? Ik heb zelf een dochter van zestien.’

Ben's linkermondhoek trok wat scheef. Was David soms niet meer dan vermaak op een saaie dinsdag in februari? Hij bleef David aankijken met die vreselijke glimlach op zijn gelaat. ‘Wat vind je vrouw van dit alles, dominee?’

David schudde zijn hoofd in ongeloof.

‘Wil je koffie?’

‘Wat is dit? *Good cop, bad cop?*’

Weer die vreselijke glimlach. David zat in het nauw en dat wist zijn opponent. Aan de andere kant, David had nog steeds niet bekend. Toch? Hij wist eigenlijk niet meer wat hij wel en niet had gezegd. Hoorde dat bij het plan om hem een valse bekentenis te laten afdwingen?

‘Luister’, zei David, ‘als Jeannette zich niet prettig voelde op de cursus, had ze zich toch ook kunnen terugtrekken?’

‘Ik ga eerst een bak koffie pakken. Wil je echt niets?’

David's lippen voelden pijnlijk en gebarsten aan. ‘Water.’

‘Pardon?’

‘Ik lust wel een glas water.’

Ben verliet de ruimte. David opende zijn handen in zijn schoot, gooide zijn hoofd in zijn nek en probeerde zijn ademhaling weer onder controle te krijgen. ‘Lieve, Heer, wat is dit toch?’, bad hij in stilte. ‘Heer, haal me hieruit. Alstublieft?’

Hij zocht naar andere woorden om te bidden, maar de paniek overheerste. Ze zouden hem toch niet werkelijk kunnen pakken als pedofiel? Hij had nooit gehint naar iets duisters en had Jeannette ook nooit aangeraakt. Maar was hij ooit met Jeannette alleen geweest? Konden ze hem daarop pakken? Hij groef diep in zijn geheugen, maar kon zich niet herinneren dat dat ooit was voorgekomen. Wat had Jeannette haar ouders verteld? Hadden zij aangifte gedaan? Of Jeannette zelf? En waarom? Wat was dan haar motief?

Zijn hoofd voelde zwaar en lomp aan. *Mijn predikantenpositie voor een paracetamol*, dacht hij. Hij moest scherp blijven, misschien die Ben Castelen maar eens wat vragen stellen. De deur ging weer voorzichtig open. *Als of je het over de duivel hebt.*

De aroma van vers gezette koffie vulde de verhoorkamer. Ben sloot de deur met zijn linkerhak en zette het dienblad op tafel. Hij had een reusachtige, zwarte mok koffie meegenomen met daarop het logo van de tv-serie ‘Law & Order’. Het glaasje water stak qua omvang schril af bij de

mok. En het was slechts voor tweedeede gevuld. Nog een psychologische truc?

De inspecteur schoof het glas naar David. Hij wilde zich niet laten kennen en pakte het water niet direct, hoewel hij enorm dorst had.

‘Waarom heeft Jeannette aangifte gedaan?’, begon David, ‘Wat heeft ze precies gezegd?’

‘Wat denk je dat ze heeft gezegd?’

Een uitstekende counter van zijn opponent. David moest tijd winnen voor zijn volgende *move*. Hij pakte het glas en dronk het in één teug - maar langzaam - leeg. Daarna zei hij, ‘Hoe moet ik dat nu weten? Het enige wat ik heb gedaan, is wat alle christenen horen te doen: wij vertellen andere mensen over het geloof en de rijkdom van het volgen van Jezus Christus.’

‘Rijkdom, hè?’, zei Ben. Hij nam een voorzichtig slokje van zijn klaarblijkelijk hete koffie en zette de mok weer op tafel. ‘Niet bepaald Starbucks-kwaliteit.’ Hij likte zijn lippen af. Wat is er tussen jullie gebeurd?’

‘Niets!’

‘Heb je haar misleid?’

‘Nee.’

‘Heb je haar lesgegeven met toestemming van haar ouders?’

David keek de andere kant op, naar het raam in de wand.

‘Meneer De Winter?’

‘Ik heb hen niet expliciet om toestemming gevraagd.’

‘Heb je bedreigd dat ze in de hel zou komen als ze niet zou geloven?’

David draaide zich met een ruk naar de agent. ‘Wat?’

‘Heb je tegen haar gezegd dat ze in de hel zou komen als ze niet in Jezus zou geloven?’

‘Natuurlijk niet. Waar wilt u naar toe? Luister, ik werk goed met u mee, maar u heeft tot nu toe alleen beschuldigingen geuit en geen bewijzen op tafel gelegd. Sterker nog, u heeft niets concreets tegen mij ingebracht. Als u zo door gaat, geloof ik dat ik een advocaat wil zien.’

Ben knikte. ‘Dat lijkt me verstandig.’ De agent pakte zijn tas en liep om de tafel heen. Hij haalde er een plastic zakje met een soort poedersuiker uit en liet het op de tafel ploffen. ‘Dit hebben we in je werkkamer gevonden. Best goed verstopt tussen al die dikke boeken van ene Matthew Henry.’

‘Wat is het?’

‘We laten het vanmiddag testen, maar ik weet vrij zeker dat dit cocaïne is.’

Cocaïne? Als in... drugs? Verboden drugs? ‘Dit... dit... is niet van mij. Heeft iemand dat er neergelegd? Eén van de agenten soms? Ik weet hier niets van!’

‘Je klinkt als de CD-speler in mijn auto. Die loopt ook constant vast.’ Ben zette een piepstem op. ‘Ik weet van niets, ik weet van niets.’ En met zijn normale stem: ‘Denk voortaan goed na voor je agenten ergens van beschuldigt.’

David maakte het bovenste knoopje van zijn overhemd los. Op dat moment werd op de deur geklopt. De blonde agente kwam binnen met een stapel foto’s. Ben pakte ze aan en zijn collega vertrok weer. Hij bladerde door het stapeltje heen. Vervolgens liet hij ze één voor één op het bureau dwarrelen. Het waren foto’s bij David thuis genomen. Een foto van zijn prikbord met daarop foto’s van het jeugdkamp van de kerk, een foto van het grote kruis in zijn werkkamer en een foto van het kruis in zijn werkkamer met daarop het woord ‘Premier’ en een fotootje van Posthumus ernaast.

‘Je valt niet op kinderen, maar toch hangen er overal foto’s van tieners uit je kerk.’

‘Genomen toen we op kamp waren’, stamelde David. ‘Daar moet u niets achter zoeken.’

Ben schudde zijn hoofd. ‘Een groot kruis in je werk-kamer met daarop foto’s en namen.’

‘Mensen voor wie ik bid.’

‘Of mensen die je dood wenst. Waarom zou je anders een spijker door de foto van de premier slaan?’

David begroef zijn handen in zijn gezicht. ‘Ik wil een advocaat spreken.’

‘En dan is er nog die Jeannette die zich door je bedreigd voelt.’

‘Ik wil een advocaat zien.’

‘Is onderweg. Ik geef je alleen de feiten zodat je weet wat je met hem kunt bespreken. Misleiding en chantage van een minderjarig meisje, drugs tussen je bijbelboeken en foto’s van mensen op een kruis gespijkerd.’

Waar kwam die hitte van? Alsof in zijn buik een vuurtje was aangestoken. Hij zweette uit al zijn poriën. *Ik wil hier weg. Wat een nachtmerrie.*

‘Wist je trouwens dat Jeannette psychische klachten heeft?’

‘Nee. Luister, waar gaat dit alles heen? Ik ben het zat om in het duister te tasten.’

‘Ha, dat is een mooie beeldspraak. Laat me je helpen om het licht te zien, dominee. Een jong, kwetsbaar meisje met overduidelijk psychische problemen klopt aan bij een lokale kerk. Ze praat hier in eerste instantie niet over met haar ouders, want ze heeft niet zo’n beste relatie met hen. Ze is al jaren depressief. De dominee biedt haar een cursus christelijk geloof aan. Tot zover correct?’

David knikte aarzelend. Moest hij wel antwoord geven

of kon hij beter wachten tot hij een advocaat had geraadpleegd?

‘Vervolgens vertelt die dominee haar over wat de enige weg naar genezing en bevrijding is van haar problemen.’

‘We hebben het nooit over haar problemen gehad’, zei David binnensmonds.

Ben pakte zijn notatieblok erbij, sloeg een paar bladzijden om en las zijn aantekeningen. ‘Hebben jullie het gehad over hoe God mensen geneest?’

‘Ja, maar...’ *Hij had nooit gezegd dat Jeannette zou worden genezen. Hij wist niet eens dat ze ziek was.*

‘En over hoe Jezus de weg, de waarheid en het leven is? Heb je haar verteld dat ze zich moet laten dopen? En ook dat ze dan elke maand minstens tien procent van haar inkomen moet afstaan aan de kerk? Waar gaat dat over, dominee? Ben je uit op salarisverhoging? Waarom moet je zo’n kwetsbaar meisje manipuleren en chanteren? Wat zijn jullie voor sekte? Hoe past de drugs in dit verhaal?’

‘Ik begrijp hier niets van’, zei David. ‘Het enige wat ik heb gedaan, is vragen beantwoorden, uitleggen wat de bijbel leert over wie Jezus is.’

Ben zweeg, maar zijn blik liet David niet los.

‘Luister, of u brengt me nu in contact met een advocaat of u laat me gaan.’

‘Goed dan’, zei de inspecteur. ‘Je kunt gaan. Wij dragen de zaak over aan de officier van justitie. U zult nog van hem horen.’

Onzekerheid en opluchting streden om voorrang. ‘Wat? Ik kan gaan?’

De agent knikte. ‘Voor nu. Maar wees niet te opgelucht. Ik verwacht niet dat de aanklager mild zal zijn.’

David haalde diep adem, schoof toen zijn stoel naar achteren en stond langzaam op. Hij had de neiging om Ben

een hand te geven, zoals hij altijd deed na afloop van een ontmoeting. Hij kon zich beheersen. Deze man nu een hand geven en hem bedanken voor het gesprek, gaf niet het juiste signaal.

Ben hield de deur open. Toen David hem passeerde, fluisterde de agent: 'Zie je in de rechtszaal, dominee.'

David negeerde hem. Hij liep naar de balie en vroeg zijn spullen terug. Een vrouwelijke agent gaf hem zijn jas, portemonnee en mobiel. Hij keek vlug op het scherm en zag dat hij zes gemiste oproepen van Chantal had. Ook was er blijkbaar twee keer op zijn voicemail ingesproken. Fantastisch. Hoe ging hij uitleggen wat er gaande was? Wat betekende dit voor de nieuwe baan? Kwam hij nog in aanmerking? Moest hij misschien de cel in? Chantal zat al niet lekker in haar vel de laatste tijd vanwege dat gedoe met Sharon. En nu werd hij valselijk beschuldigd.

'Hallo, ik ben Huib.'

David schrok op uit zijn gedachten en zag een lange man met ongeschoren kin naast hem staan. Uit gewoonte pakte hij de uitgestoken hand en schudde hem. 'David', zei hij. De man rook naar sigaretten.

'Ik ben verslaggever bij De Telegraaf. Mag ik u een paar vragen stellen? Wat vindt u van de aanklacht?'

David liet ogenblikkelijk de hand los. 'Het spijt me', zei hij. 'Ik moet dit eerst verwerken.'

'Begrijp ik', zei de verslaggever. 'Kan ik u straks bellen? Wat is uw nummer?'

David trok zijn jas aan. 'Sorry, liever niet.'

'U wilt niets zeggen?'

'Nee', antwoordde David kortaf. 'Wat doet u eigenlijk in dit politiebureau? Komt u speciaal voor mij?' Hij keek naar de klok. Hij was hier iets minder dan twee uur geweest.

'We kregen een tip', zei Huib.

De man deed een stap naar voren, maar David hield hem tegen met zijn hand voordat de reporter te dicht bij hem kon komen en hij er niet makkelijk langs kon. 'Laat me met rust. Ik ben moe.' David draaide zich naar de agente achter de balie. 'Hoe kom ik naar huis? Jullie hebben mij opgepikt.'

'Ik regel een auto voor u. Een ogenblik.' Ze pakte de telefoon.

'Meneer...', begon de journalist weer.

'Hou op!', zei David. 'Ga alsjeblieft ergens anders heen.'

'Een politiewagen rijdt zo voor', zei de agente, terwijl ze ophing. 'U kunt buiten wachten.'

'Dank u', zei David. Hij wees naar de journalist, terwijl hij naar de geüniformeerde baliemedewerkster keek. 'Zorgt u ervoor dat deze man mij niet volgt?'

Hij liep met grote passen naar buiten en wachtte. Oh, wat was het heerlijk om frisse lucht in te ademen. Hij verwachtte de auto van rechts en keek die richting uit. 'Schiet op', zei hij zachtjes. Straks stond die kerel van de Telegraaf weer naast hem. Plotseling werd hij zich bewust van een repeterend klikkend geluid. Hij keek naar links en zag tussen de auto's een fotograaf met een grote camera. 'Hé!', riep David, 'Hou daar mee op!'

De fotograaf bleef zijn afdrukknop bedienen. David trok zijn kraag voor zijn gezicht zodat de man in ieder geval geen mooi portret kon maken en sprintte op de man af.

Zijn belager maakte nog een paar foto's en liet toen de camera zakken. 'Als u me slaat, heb ik in twee minuten aangifte gedaan!', riep de fotograaf. 'Dan bent u zeker niet voor het avondeten thuis.'

'Stop dan met die foto's!'

De politiewagen kwam het parkeerterrein oprijden. Eindelijk. Gauw weg hier.

6

DAVID DE W.

'Cause the players gonna play, play, play, play, play /
And the haters gonna hate, hate, hate, hate, hate /
Baby, I'm just gonna shake, shake, shake, shake, shake
/ I shake it off, I shake it off.'

Sharon zong het lied van Taylor Swift hardop mee, terwijl ze heupwiegend voor haar kledingkast stond. *Thank God for YouTube*, dacht ze. Als er ooit een film over haar leven werd gemaakt, dan zou 'Shake it off' de soundtrack moeten zijn. Natuurlijk mocht 'Taylor' ook naar eigen inzicht een nieuw nummer schrijven. Dat zou best cool zijn.

Haar iPhone lichtte op en trilde tegelijkertijd. Een groepsapp van Marianne. 'Wat dragen we vanavond? Ik dacht: zwart.' Ogenblikkelijk trilde de telefoon opnieuw. Erica had geen zwarte nagellak meer. Wat zou het worden? Was het misschien toch meer een avond voor 'girlish pink'?

'Make up your minds', typte Sharon in. De berichten bleven elkaar snel opvolgen

. . .

Gerlinde: CRISIS! ME HAAR! KAN IEMAND KOMEN?

Marianne: Gut drama queen gerlinde ik kom in 15

Erica: Als m zeg 15 vergeet ze de 0

Marianne: Das flauw

Sharon4Life: Zwart of roze

Erica: Rood. Over en sluiten

Sharon giechelde. *Red it is.* Ze pakte de sleutel van haar ladeblok, opende die en haalde er een make-up doosje uit. Ze haalde er lippenstift en nagellak uit en deed dat in haar tasje. Onderweg kon ze de make-up wel aanbrengen. Vooral haar vader had er een hekel aan als ze teveel make-up op deed. Hij moest eens opgroeien. Ze zocht een strak, rood jurkje uit en pakte haar zwarte, korte jasje uit de kast. Ze gleed haar voeten in een paar hakschoenen. Felrood uiteraard.

Haar mobiel trilde weer. Even kijken wie er nu weer een haar-, kleding- of make-up-crisis had. De telefoon bleef trillen. Het was geen WhatsApp-bericht, maar een oproep. Ze herkende het nummer niet.

‘Hallo?’

‘Hallo, met wie?’ De stem kwam haar vaag bekend voor.

‘Met Sharon. Wie is dit?’

‘Je spreekt met de enige, echte Legend. Tweemaal heb je hem geprobeerd omver te krijgen, maar het is niet gelukt.’

‘Hè?’

‘Met Legend. Je weet wel: botsing bij het toilet, botsing met de kart.’

‘Oh. Eh... Hoi? Denk ik?’ Wat moest die gozer?

‘Ja, ik bel even zodat je je excuses kunt aanbieden, Bucket List.’

‘Zo, jij hebt lef. Misschien moet jij je excuses aanbieden

voor je gedrag van vanmiddag. Ik had wel in het ziekenhuis kunnen liggen. Hoe kom je trouwens aan mijn nummer?’

‘Ik heb een mannetje.’

‘Een mannetje?’

‘Ja, hij heeft verschillende schuilnamen. De meeste mensen kennen hem als Bond. James Bond.’

‘Erg grappig.’

‘Serieus. Hij bestaat echt. Ik maak geen grapjes over serieuze zaken.’

‘Ik geloof dat ik maar ophang. Bel me niet meer.’

‘Oké, oké. Ik geef het toe. Ik ken iemand die werkt bij het kartcentrum. Ik heb hem gevraagd om je nummer.’

‘Tot zover de Wet op de Privacy.’

‘Wetten zijn er om te breken.’

‘Ik moet zo weg. Waarom bel je?’

‘Ik wilde weten of het goed met je ging.’

Sharon ging op haar buik op bed liggen. Die jongen was arrogant maar had ook iets intrigerends waardoor ze niet zomaar kon ophangen. ‘Ik ben oké.’

‘Ik wilde je bovendien laten weten dat we veel gemeen hebben.’

‘Hoezo hebben wij veel gemeen?’

‘Jij bent bezig met je Bucket List en ik ook. Op mijn manier dan.’

‘Ik dacht dat je niet wist wat een bucket list was?’

‘Dat wist ik ook niet. Maar ik heb Wikipedia gecheckt en toen de film gekeken. Ga je binnenkort dood?’

‘Wow, jij bent echt direct, hè?’

‘Ik hou niet van omwegen.’

‘Nee, ik ga niet dood. Althans, niet persé eerder dan andere mensen. Ik ben ziek geweest. Leukemie.’

‘Zo! Heb je dat nog steeds?’

‘Nee. Ik ben al drie jaar kankervrij.’

‘Waarom dan een bucket list? Dat is toch een lijst met dingen die je wilt doen voor je sterft?’

‘Ik was bijna dood en ik zou naar Disneyland gaan met mijn vriendinnen. Maar het lukte niet omdat’, ze zuchtte diep, ‘omdat mijn toestand verslechterde, zoals de dokters zeiden.’

‘Hm. Hoe was het voor jou?’

Ze dacht even na. Niemand had haar dat ooit gevraagd. ‘Alsof ik op mijn rug in het drijfzand lag en elke minuut een centimeter dieper wegzakte.’

‘Wow. Heftig. Maar je bent er nog.’

‘Yep. Nog steeds.’

‘En nu?’

‘Ik heb geleerd dat niets zeker is. Ik wil alles uit het leven halen en nog 1001 dingen. Op mijn originele bucket-list stond maar één ding.’

‘Minni Mouse, Belle, Ariël, Pocahontas.’

‘Voor een jongen weet je nog best veel van Disney-prinsessen.’

‘Tuurlijk. Die Pocahontas is een lekker ding.’

Ze lachte en rolde op haar rug. ‘En jij? Wat is jouw verhaal?’

‘Mijn verhaal? Sempel: I - Am - Legend.’

‘Zoals die film met Will Smith?’

‘Die film was nog niet uit toen ik werd geboren. Toffe film, dat wel. Mijn verhaal is dat ik mijn naam eer aan wil doen. Ik heb nog acht jaar te leven.’

Ze kwam met een ruk overeind. ‘Nog acht jaar? Wat heb je dan?’

‘Sharon...’ Het was de eerste keer dat hij haar voornaam gebruikte. ‘Het ligt anders. Ik wil sterven op m'n 27ste en lid worden van de Club van 27.’

‘Club van 27?’

‘Je weet wel: al die muzikanten die zijn omgekomen toen ze 27 waren. Kurt Cobain, Jimi Hendrix, Amy Winehouse enzo. Ik weet zeker dat er in het hiernamaals een speciaal rockcafé is. Daar ga ik na mijn dood lekker spoken, haha.’

‘Je bent gek.’

‘Haha. Misschien. Anyway. Ik heb besloten jouw voorbeeld te volgen en ik heb ook een bucket list opgesteld. En - dit zul je leuk vinden - één van de dingen op mijn emmerlijst is dat ik besloten heb je te helpen met jouw lijst.’

‘Ja hoor... Waarom denk je dat ik jouw hulp nodig heb?’

‘Kom op, Sharon. Disneyland? Karten in Harderwijk? Jij hebt echt professionele hulp nodig. Ik bied je gratis Legendtherapie aan. We beginnen zaterdagochtend. Dan gaan we naar Amsterdam. Neem je T-shirt mee en je handgeschreven bucket list.’

‘Ik heb een app.’

‘Dan neem je je telefoon mee.’

Wilde ze dit wel? ‘Ik moet huiswerk maken.’

‘So what?’

‘Ik ken jou helemaal niet.’

‘Ik ben Legend. Ik ben fun. Ik ga jou helpen. Half tien in Amersfoort op Centraal, oke?’

‘Wat gaan we dan doen?’

‘Laat dat maar aan Legend over.’

‘Oké.’

‘Je gaat mee?’

‘Ja.’

‘Wow.’

‘Wat wow?’

‘Dat had ik niet verwacht. Ik dacht dat je naar de kerk moest ofzo. Jij woont toch in Spakenburg?’

‘Op zaterdag? Trouwens, ik ga nooit.’ *Bijna nooit.*

‘Haha. Oké, dus je bent geen braaf kerkmeisje? Vet. Is maar goed ook trouwens. Heb je die dominee-dude gezien die ze vandaag hebben opgepakt in jouw dorp? David nog wat?’

‘David? Welke David?’

‘David de W ofzo.’

‘Wat?’

‘Zie je morgen.’

‘Doei.’

Vlug drukte ze het gesprek weg en opende de Nu.nl app. *Predikant opgepakt in Spakenburg*. Ze tikte op de titel van het nieuwsbericht en zag haar vader op de foto, voor haar duidelijk herkenbaar ondanks de zwarte balk voor zijn ogen. Waarom had haar moeder niets gezegd? Ze stormde naar beneden.

Haar moeder zat met rode ogen naar het zwarte tv-scherm te staren. Die opgedirkte vriendin van haar - die dacht dat ze nog 21 was - zat er ook. ‘Mam, waarom heb je niets gezegd? Zit pap in de problemen? Waar is hij nu?’

‘Oh schat, ik wilde het je zeggen als je beneden zou komen. Je wordt niet graag gestoord als je je klaarmaakt. Pap is naar een spoedoverleg met de kerkenraad.’

Zo werkte het niet. ‘Pap wordt opgepakt, staat op Nu.nl en niemand vertelt mij wat?’

‘Sharon’, probeerde haar moeders vriendin, Anja.

‘Hou je er buiten!’, zei ze. Hoe konden haar ouders zo onrechtvaardig zijn? Straks zou ze in het café komen en zou iedereen haar uitlachen. Iedereen kende haar als dat zogenaamde wonderkind van de dominee dat leukemie had overleefd. Ze was zoveel meer dan haar ziekte en zoveel meer dan de dochter van de dominee. Als haar vader iets fout had gedaan, ging haar image nu helemaal aan gort.

‘Sharon!’, zei moeder. ‘Sla niet zo’n toon aan! Bied je excuses aan.’

Sharon kon alleen maar een kreet uitbrengen en vloog weer de kamer uit, naar boven. Ze hoorde haar moeder nog zeggen. ‘Sorry, Anja.’

7

VERGADERING

David zag de acht ouderlingen binnenkomen en plaatsnemen op hun stoelen. Zelf was hij aan het hoofd van de tafel gaan zitten, ook al was hij niet de voorzitter. Hij verwachtte dat de meeste vragen toch aan hem gericht zouden zijn. Gelukkig had hij voorafgaand aan de vergadering al een half uur met Henk, de voorzitter, gesproken. Hij hoopte dat hij nu niet weer het hele verhaal hoefde te doen.

Nog steeds voelde het alsof hij in een slechte politieserie was beland en hem - zonder dat hij auditie had gedaan - de rol van schurk was toegekend. Nu maar hopen dat hij aan het eind van de aflevering niet schuldig werd verklaard. Zijn telefoon trilde voor de zoveelste keer deze avond. Hij haalde hem uit zijn binnenzak en las vlug het tekstbericht.

Chantal: Sterkte schat

Een tweede bericht volgde direct.

Chantal: Sharon is weg

David zette zijn telefoon helemaal uit. Het gesprek met Chantal was moeizaam geweest. Ze hilde voortdurend en riep dat hun leven nu voorbij was. Hij had geantwoord dat

‘ze’ dit niet konden maken, dat alles vlug opgehelderd zou worden en dat alles natuurlijk goed zou komen. Als ze maar bleven bidden. Uit Chantals app-je bleek dat Sharon het verkeerd opvatte. Dat moesten ze later maar oplossen.

‘Goedenavond allemaal’, zei Henk Koelewijn. Hij was al jaren voorzitter van de kerkenraad en was ook hoofd geweest van de beroepingscommissie die uiteindelijk David had geselecteerd. ‘Dit is een bijzondere kerkvergadering en ik weet dat we allemaal ongerust zijn. Daarom lijkt het me des te beter om vast te houden aan onze traditie en de vergadering te openen met het lezen van Gods Woord. Ik lees een paar verzen van Psalm 4 uit de Herziene Statenvertaling.

“Als ik roep, verhoor mij, o God van mijn gerechtigheid! In de benauwdheid hebt U ruimte voor mij gemaakt. Wees mij genadig en luister naar mijn gebed.” En dan vers 5: *“Wees ontzet, maar zondig niet; spreek in uw hart wanneer u op uw slaappleaks ligt, en wees stil. Breng offers van gerechtigheid en vertrouw op de Heere.”* We gaan verder met vers 9: *“In vrede zal ik gaan liggen en weldra slapen; want U alleen Heere, doet mij veilig wonen.”* Laten we bidden.’

David vouwde zijn handen en sloot zijn ogen. Behalve een paar kreten die hij in gedachten richting de hemel had geslingerd, en ondanks wat hij tegen Chantal had gezegd over de noodzaak van bidden, had hij nog nauwelijks gebeden voor deze situatie. Lekker voorbeeld was hij voor de rest van de kerk. Maar ja, wie kon het hem kwalijk nemen? In een tijdsbestek van minder dan twaalf uur was zijn hele leven overhoop gegoooid. Alleen maar vanwege een tiener die haar ouders had voorgelogen. Waarschijnlijk was dat wat er was gebeurd. Ze had de woede van haar ouders

op haar hals gehaald en maakte hen wijs dat het allemaal de schuld van de predikant was. De waarheid zou uitkomen. Dat moest gewoon. En dan was er natuurlijk het gesprek met de premier.

‘...In de machtige naam van onze Heer, Jezus Christus, amen.’

David had niet meegekregen wat Henk had gebeden. Hij was moe en nam een slok koffie. De voorzitter vertelde over het telefoongesprek dat hij met David had gevoerd, over de ontmoeting die ze hadden gehad voor deze vergadering en dat de predikant van De Weg inmiddels het nationale nieuws had gehaald. ‘De berichtgeving is zacht gezegd tendentius. Er is weinig hoor- en wederhoor toegepast.’

Hij had de beschuldiging over de gevonden drugs weggelaten. Dat had vreemd genoeg ook niet in de krant gestaan.

‘Jongens, toch’, zei Klaas, een ouderling, ‘maar is het waar dat David een fotograaf te lijf is gegaan?’

‘Nee, natuurlijk niet’, antwoordde David. ‘Hij stond bij het politiebureau foto’s te maken. Ik liep op hem af maar heb hem met geen vinger aangeraakt.’

‘Op Twitter leek het anders alsof je klaar stond hem omver te slaan. Ik geloof je wel, maar die foto ziet er erg agressief uit. Dat spreekt niet in je voordeel’, zei Klaas.

‘In ons voordeel’, zei David. ‘Ik ben opgepakt voor iets wat wij als kerk aanbieden. Wij moeten ons hiervoor verantwoorden. Niet alleen ik. Of jullie moeten mij willen slachtofferen.’

‘Rustig, David’, zei Henk. ‘Er wordt niemand geslachtofferd. Je hebt gelijk. We zitten allemaal in hetzelfde schuitje. Maar we moeten wel vanavond nog een e-mail sturen naar de gemeenteleden. Ik kan me niet voorstellen dat er

mensen zijn die hier nog niet over hebben gehoord. Dus wat is ons standpunt?’

Jeugdoudlerling Cor stak zijn hand op en begon te spreken. ‘We hebben misschien de schijn tegen, maar we moeten zo snel mogelijk aan schadebeperking doen. Dat meisje heeft blijkbaar iets vervelends ervaren. We moeten publiekelijk excuses maken en zeggen dat we het gesprek willen aangaan.’

De adrenaline schoot door Davids lichaam heen, alsof zijn aderen een racebaan waren voor honderd meter sprinters. Hij moest er niet aan denken om excuses te maken.

‘Als we excuses maken, geeft dat aan dat we fout zaten’, zei Klaas. ‘Dat kan toch niet de bedoeling zijn.’

‘Het gaat niet om de waarheid’, zei Cor ‘maar om hoe ze er tegenaan kijkt. In dit soort situaties is het beter om mee te veren dan om terug te slaan.’

David zette zijn kaken op elkaar. Hij had niet verwacht dat dit gesprek hem zoveel moeite zou kosten. De kerk moest gewoon een advocaat inschakelen om hem bij te staan en op te komen voor haar eigen belangen. Hij hield zich in. De ouderlingen waren in tegenstelling tot David klaarblijkelijk nog niet over de eerste schok heen. De discussie ging verder over allerlei mogelijke scenario's en antwoorden. Hij had moeite zich te concentreren op wat er precies werd gezegd. Totdat Piet, in het dagelijks leven directeur van een plaatselijke bakkerij, het woord nam. ‘Als we snel aan schadebeperking willen doen, moeten we David gewoon voorlopig schorsen.’

‘Is dat niet hetzelfde als schuld bekennen?’, zei Henk.

‘Wacht nou eens even’, zei David. Hij beet op zijn lip. ‘Ik heb niets verkeerd gedaan. Alleen een introductiecursus ‘christelijk geloof’ gegeven. Namens ónze kerk. Kunnen we dat in Nederland niet meer doen? Is dit geen vrij land?’

Moeten we vanaf nu schriftelijk toestemming vragen voordat we over Jezus vertellen?’

‘Wie weet?’, zei Piet. ‘Na die verklaring vanuit Den Haag is niets zeker meer. Wat is daar nu eigenlijk gebeurd, David?’

David wilde antwoorden, maar Henk legde zijn hand op zijn arm. Even was het of Davids vader naast hem zat en hem tot kalmte maande. Wat kon hij zijn vader, die ook voorganger was geweest, nu goed gebruiken.

Had Piet gelijk? Dat was zijn grootste angst. Was het beter voor hem terug te treden, al dan niet tijdelijk?

‘David, we begrijpen je emoties’, zei Henk. ‘We voelen met je mee. Dit gaat ons ook aan. En misschien is dit wel groter dan ons. Ik heb veel telefoontjes gehad van bevriende kerkelijke gemeenten. Ze willen weten wat er is gebeurd. Zondag is dit hét onderwerp waar over wordt gesproken in de kerken. Als het niet tijdens de preek is, dan wel tijdens de koffie. We staan in de schijnwerpers en helaas niet op een positieve manier. Ik ben het met Cor eens dat we moeten meeveren. Geen schuld bekennen, er wordt niemand geschorst, maar we kunnen wel excuses aanbieden. We nodigen Jeannette en haar ouders uit voor een gesprek, vertellen hen dat het gebeuren misschien verkeerd is overgekomen, maar dat er nooit de intentie is geweest om dwang uit te oefenen.’

‘En de preek van zondag?’, zei Klaas.

‘David verdient de tijd en rust om zich te kunnen voorbereiden op een mogelijke rechtszaak. Voor komende zondag vragen we een collega-voorganger. Dat regelen we wel. Wat nu belangrijk is, is dat we de schade beperken.’

David werd zich bewust van een opkomende hoofdpijn veroorzaakt door al die stemmen en vooral al die vragen die als atomen door zijn hoofd schoten en met elkaar in botsing

kwamen... Eén ding was zeker: hij moest op zijn post blijven en bewijzen dat hij onschuldig was.

‘Dat zal niet meevallen’, zei Menno, de penningmeester, terwijl hij zijn mobiel op tafel legde. ‘#DavidDeW is momenteel trending topic op Twitter.’

L.P.: S., Rapid Response-vergadering om kwart over vijf. Publieke opinie keert zich tegen CHR en vooral DdW maar gaat te traag. Publicitaire overwinning is nodig. Jij krijgt een sleutelrol. Straks meer.

Saul: Oké

8

LEGENDES STERVEN, MAAR WIE IN JEZUS GELOOFT

Legend legde zijn arm om Sharons schouder en wees met zijn vrije hand over de Amsterdamse gracht en de hoofden van toeristen en echte Amsterdammers heen naar een smal steegje. Ze rilde vanwege de plotselinge aanraking. ‘Daar is het, girl.’

De zwarte, met geel en rood omrande letters schreeuwden ‘Tattoo Wouter’.

‘Tattoo Wouter? Serieus?’, zei ze.

‘Bang? Je gaat niet terugkrabbelen, hè, Bucket List?’

Ze keek schuin omhoog naar Legend. ‘Opgelucht.’

‘Opgelucht?’

‘Ja. Ik was even bang dat we een rondvaart gingen maken over de grachten.’

‘Oe, au! Dat staat pas op nummer 1923 van de bucketlist.’

Ze lachte ingetogen. Ze kon bijna niet slikken van de zenuwen. Een tattoo... Ze had er wel eens over gefantaseerd. Ze vond tattoos bij mannen ook altijd erg stoer, zo lang ze er niet helemaal vol mee zaten. ‘Zijn ze wel open?’ Ze hoopte stiekem van niet.

Op dat moment kwam een klant - een motorrijder met lange, grijze baard en een brilletje met dikke glazen - Legend toonde zijn brede grijns weer. De piercing in het midden van zijn lip, leek zich wel twee centimeter te verplaatsen. 'Beantwoordt dat je vraag, Sharon? Na jou.'

Sharon rechte haar schouders en liep met opgeheven hoofd naar binnen.

'Welkom, kom binnen, kom binnen', zei een vriendelijke, lange kerel. Hij droeg cowboylaarzen, een spijkerbroek, zo'n rode, geruite houthakkersblouse en een leren jack.

'Hallo', antwoordde ze. Een neonverlicht hart met daarin het woord 'Tattoo' glimlachte haar toe. Daarboven hing een al even fel verlicht bordje met 'Discounts' en rechts was een soort vitrine geplaatst met daarin gietijzeren motoren, autootjes, een modelstraaljager en... Maria-beeldjes? 'Gezellig hier.'

'Ja, dank je', zei de man, terwijl hij de deur achter Legend dicht deed. 'Kijk gerust nog wat meer rond. Ik haal even mijn collega op.' Hij leek wat met zijn been te slepen. 'Let niet op mijn grappige loopje', zei hij. 'Ik heb een fietsongeluk gehad. Met de ambulance naar het ziekenhuis gebracht, een traumakamer in gereden en vervolgens zijn ze me een half uur vergeten. Ik verging van de pijn. Een tattooage laten zetten, is er niks bij.'

'Nice', zei Legend.

'Ik ben Wouter trouwens', zei hij nog net voor hij de andere ruimte in liep.

De man kwam even later terug met zijn collega, die wat meer gekleed was in echte motorkleding. Hij stelde zich voor als Hendrik. Sharon kon haar lachen niet inhouden. 'Hendrik? Je werkt in een tattooshop en je naam is Hendrik? Niet Gekke Henkie of Klaas Kanonskogel ofzo?'

‘Nee’, lachte de man. ‘Gewoon Hendrik.’

‘Oké, Gewoon Hendrik’, zei Legend. ‘En Tattoo Wouter. Nice. Wij zijn hier om ons lichaam op te leuken met een tattoo.’

Wouter maakte een slissend geluid. ‘Wij doen alleen pedicures.’

‘Wat?’, zei Sharon.

‘Girl, hij zit je gewoon te dissen’, zei Legend.

‘Oh.’

Wouter kwam bijna niet meer bij van het lachen. ‘Een tattoo laten zetten, kan natuurlijk’, zei Hendrik. ‘Maar mag ik wel even jullie identiteitsbewijzen zien? Je moet minimaal zestien jaar zijn.’

Legend hield zijn hoofd schuin. ‘Sharon?’

‘Natuurlijk ben ik zestien’, zei ze. Ze pakte haar mobiel uit haar tas, sloeg het hoesje open, trok haar ID-kaart eruit en gaf het aan Hendrik. Hij bestudeerde de voor- en achterkant van het pasje, hield het tegen het licht en beet erop. ‘Het lijkt net echt’, zei hij tegen Wouter.

‘Hebben jullie je lolbroek aan vandaag?’, vroeg Sharon.

Hendrik gaf de ID-kaart weer terug en controleerde kort die van Legend. ‘Deze is al negentien’, zei hij tegen zijn collega, terwijl hij knipoogde naar Sharon.

Wouter legde enkele mappen op de toonbank. Willen jullie eerst een tattooëage uitzoeken of hebben jullie al een aardig omlijnd idee?’

‘Ik weet precies wat ik wil’, antwoordde Legend. ‘I punt Am punt Legend punt.’

‘En waar?’

‘Bovenkant van mijn rug. Van schouder tot schouder’

‘Alright, let’s do it, man’, zei Hendrik. ‘Trek je shirt uit en ga maar op die stoel op je buik liggen.’

‘En jij?’, zei Wouter tegen Sharon.

‘Ik moet nog even kijken. Wel graag een kleine, niet te opvallende.’

‘Een plaatje of een tekst?’

‘Ik vind een tekst wel mooi.’

‘Blader hier maar eens doorheen.’ Ze kreeg een map aangereikt. ‘Willen jullie wat drinken?’

‘Water’, zei Sharon.

‘Geen chocomel?’, vroeg Legend.

Sharon trok haar linkerwenkbrauw omhoog. ‘Een water voor de dame en een chocomel voor ons heerschap’, zei Wouter.

Sharon las de teksten die anderen blijkbaar op hun lichaam hadden laten zetten:

*Dans met je hart en je voeten zullen volgen / Echte liefde
overwint alles / De nacht is het hart van een liefde die lacht / All
is fair in love and war*

Dat was het niet. Ze sloeg de map met tekst over liefde dicht en opende de volgende. Deze had teksten over het leven.

*Opgeven kan morgen ook nog / Reach for the stars / Voordat je
het weet is je toekomst verleden tijd / If you don't live for some-
thing you'll die for nothing / Life is beautiful / Carpe Diem / No
pain, no gain.*

Deze teksten waren veel inspirerender. Ze bladerde verder.

. . .

Never give up / Here I go again / For every dark night, there's a brighter day / Alles wat groot is, begon ooit klein. Je hoeft niet meteen een vlinder te zijn. / Pijn is onvermijdelijk, lijden is een keuze / Nil Volentibus Arduum

Wouter zette haar glas water neer. Ze legde haar vinger op de latijnse uitspraak in het boek. 'Wat betekent dit?'

'Nil Volentibus Arduum? Niets is moeilijk voor hen die willen.'

'Mooi', zei ze. 'Maar ik hoef echt geen latijn op mijn schouder. Of waar dan ook eigenlijk.' Ze sloeg de bladzijde om.

Yolo

'Yolo? Dat is toch geen woord?'

'Nee', antwoordde Wouter, terwijl hij met zijn ellebogen op de toonbank leunde. 'Het is een afkorting. Yolo staat voor You Only Live Once.'

'Au!', schreeuwde Legend opeens.

'Man, ik heb de naald nog niet eens in je huid gezet', zei Hendrik.

'Ik oefen vast.'

'Hihi, mietje', zei Sharon. Plotseling leek het zetten van een tattoo haar niet zo eng meer. En waarom zou ze zich zorgen maken over haar ouders? Die konden zich beter druk maken om henzelf. Bovendien, dit was toch haar lichaam? Het lichaam dat ze vier jaar geleden zelf had overwonnen. Hoe langer ze er over nadacht, hoe mooier het was om die overwinning te vieren met een zichtbaar teken in haar

lichaam. Ze tikte op het geplastificeerde blaadje met de letters 'Yolo'. 'Deze wordt het.'

'Prima', zei Wouter. 'Maar voor ik dat doe, ben ik benieuwd naar jouw verhaal. Mensen laten niet zomaar een tattoo als deze plaatsen. Jongens misschien wel, maar meiden niet.' De man kwam bijna vaderlijk op haar over, maar dan zonder veroordelend te zijn.

'Toen ik 10 was, is bij mij leukemie geconstateerd', zei ze. 'Ik ben vier jaar geleden bijna gestorven, maar ik heb gevochten voor wat ik waard was. Gevochten voor ieder restje leven dat er in mij zat.'

'En toen?'

'Ik heb het gevecht tegen mijn lichaam gewonnen. Ik ben er nog. Ik leef nog.'

'En waarom leef je?', vroeg Wouter.

'Om elke druppel leven in mij eruit te laten komen.'

'Prachtig gezegd, niet dan Hendrik?'

Hendrik mompelde iets onverstaanbaars, maar leek te bevestigen wat Wouter zei.

'Toch moet ik jou ook iets vertellen, Sharon. 'Yolo' is leuk, maar 'Yolf' is beter.'

'Wat betekent dat?'

'You only live forever.'

'Wow', zei Sharon. 'Dat is veel mooier. Eigenlijk zou jij die moeten laten zetten, Legend. Jij wilt toch ook eeuwig voortleven met je naam?'

'Met mijn naam wel, ja', zei hij. Zijn hoofd rustte op zijn gekruiste armen. 'Maar niet in heaven ofzo. Liever zit ik in de kelder, een biertje drinken met mensen die echt hebben geleefd. Dat heb ik tien keer liever dan op een wolkje thee drinken met een stel hypocriete heiligen. Zo, ik heb gesproken.'

'Beetje kortzichtig beeld van hemel en hel', zei Wouter.

‘Hoe dan ook’, zei Sharon, ‘Ik heb geen tijd om mijn leven te verspillen. De kanker kan altijd terugkomen.’

‘Wordt het deze?’, zei Wouter. ‘Waar wil je de tattoo plaatsen? En wordt het Yolo of Yolf?’

Ze dacht even na. ‘Op mijn rechterschouder, maar niet te hoog.’ Ze sloot haar ogen en visueleerde de tattooage. ‘Doe maar Yolf. Dat is origineler.’

‘Komt voor de bakker. Trek je jasje maar uit. Heb je een hemd aan? Goed, dan ook je shirt zodat ik de tattoo goed kan plaatsen.’

Hij pakte een plaatje, plakte het op haar schouder en vroeg Sharon of ze tevreden was met de locatie. Ze knikte ‘ja’. Ze was opvallend rustig. Daarna begon hij met zijn naald de grote lijnen te trekken.

‘Weet je wel dat je echt eeuwig kunt leven?’, zei hij terwijl hij bezig was.

‘Hoe dan?’

‘Als je bij mijn buddy Chris hoort.’

‘Chris?’, zei ze. ‘Als in...’

‘Christus. Jesus. The Son of God.’

Ze lachte. ‘Sorry hoor, maar ben jij een christen?’

‘Verrast?’

‘Wel een beetje. Naar welke kerk ga je dan?’

‘Naar Street Church. Wij hebben geen gebouw, maar komen samen in de openlucht. Er zijn daklozen, motorrijders, maar ook wel Damrakkers, mensen die goed in de slappe was zitten, zeg maar. Niemand kan ons pakken. We zijn altijd on the move. Net als Jezus vroeger. Wij hebben geen gebouw en geen geld nodig. Jezus is genoeg.’

‘Maar wat als het regent?’

‘Dan worden we nat. Of we zoeken een viaduct op.’

‘En je bijbel dan? Neem je die mee?’

‘Nee. In ieder geval niet dat papieren boek. Ik heb hem

wel altijd bij me: op mijn Samsung en in mijn hart. Willen jullie een keer komen?’

‘Nee, bedankt’, zei Legend. ‘Wij gaan liever wat nuttigs doen. Onderzoeken of de maanlanding wel echt is gebeurd bijvoorbeeld. Het schijnt dat een hoop mensen daar ook nog in geloven.’

Wouter neuriede wat en zei toen: ‘Legendes sterven, maar wie in Jezus gelooft, zal de aarde beërvan.’

9

SHARONS SCHOONHEID

Chantal zat op de bank en borstelde Sharons haar, terwijl haar dochter naar The Big Bang Theory op Comedy Central keek. David en Sharon vonden dat programma geweldig, al zou David dat niet zo snel publiekelijk toegeven. Chantal kon niet lachen om de ‘nerds’. Maar ze genoot van dit zeldzame moment waarop Sharon haar toestond dichtbij te komen. Ze mocht dit niet verpesten. En dus vroeg ze niet waar Sharon afgelopen weekend was geweest.

Bovendien, ze maakte zich eigenlijk meer zorgen om David en de toekomst van hun gezin. Iedere keer als de deurbel ging, schrok ze, bang dat er weer agenten op de stoep stonden.

Ook was het wachten op de strafzaak. Volgens de advocaat die ze hadden ingeschakeld, was de kans klein dat David veroordeeld zou worden voor het geven van een bijbelcursus en het ophangen van foto’s en teksten aan een kruis. Maar er was zoveel publiciteit geweest. Davids foto was verspreid via allerlei sites, social media en tv-stations. Het zwarte balkje bedekte zijn ogen nauwelijks.

‘De drugs’, had advocaat Roelofsen gezegd, ‘Daarover moeten jullie je het meeste zorgen maken. U ontkomt er niet aan om een fikse boete te betalen.’

‘Maar die is niet van ons!’, zei Chantal. ‘Iemand heeft de drugs bij ons neergelegd.’

‘Ze kunnen ons toch testen?’, had David gevraagd. ‘Ik weet zeker dat ze geen sporen van drugs zullen vinden. Niet bij mij, niet bij Chantal en niet bij Sharon.’

‘Het bezit van drugs is ook strafbaar. Niet alleen het gebruik ervan. U kunt het ook voor iemand anders bewaren. Theoretisch gesproken.’

‘Au!’, zei Sharon.

Chantal schrok op. ‘Sorry, schat. Je hebt flinke knopen in je haar. Het lijkt wel touw.’

‘Mam, waarom doe je dat?’

‘Anders gaan de knopen er niet uit.’

‘Nee, ik bedoel: waarom haal je mij naar beneden met zo’n opmerking?’

‘Sorry, schat. Het floepte eruit. Ik wilde alleen maar grappig zijn. Kun je me vergeven?’

‘Mam?’

‘Ja, schat?’

‘Wat vind jij mooi aan jezelf?’

‘Oh gut’, lachte ze, ‘Hoe kom je nu bij zo’n vraag?’

‘Ik zag een video van Dove op Youtube, waarin vrouwen die vraag werd gesteld.’

‘Nou, ehm, ik weet het eigenlijk niet zo goed. Ik zie mezelf niet als een mooie vrouw. Misschien als ik wat slanker was, of niet zo’n grote neus had, of kleinere voeten.’

‘Mam?’

‘Ja?’

‘Je doet het weer. Nu haal je jezelf naar beneden.’

‘Oh, sorry. Ik heb dat niet in de gaten.’

‘Wat vind je mooi aan mij?’

‘Och, schat, zoveel dingen. Je hebt het vriendelijkste gezicht dat ik ken met hele heldere ogen. Die had je als baby al. Jouw ogen smolten het hart van de verloskundige, daarna van je juffen en meesters en ooit zullen ze het hart van een man doen smelten.’

‘Zo kan ie wel weer.’

‘Haha, Sharon, je bent zelf ook niet zo goed in het ontvangen van complimenten.’

‘Weet je wat ik mooi vind aan jou?’

‘Nou?’

‘Je handen. Je hebt kleine handen met lange vingers.’

Chantal legde haar handen op Sharons wangen en drukte een kus op haar achterhoofd. ‘Bedoel je deze heksen-knuistjes.’ Sharons wangen trokken zich op. Het was Chantal eindelijk weer eens gelukt een lach op Sharons gezicht te toveren en een kus te geven die niet *awkward* was.

‘Mam, serieus. Je moet echt een cursus zelfvertrouwen voor volwassenen volgen.’

‘Ik weet het, schat. Je moeder heeft veel meegemaakt vroeger.’

‘Ik ben zestien, mam. Je hoeft niet meer in de derde persoon over jezelf te praten. En over dat andere: je moet eroverheen stappen. Anders blijf je de rest van je leven last houden van een minderwaardigheidscomplex.’

Chantal borstelde verder. ‘Sinds wanneer ben jij zo’n psycholoog?’

‘Ik heb gewoon veel inzicht.’

Chantal kuchtte opzichtig, maar zei toch duidelijk de woorden: ‘Eigendunk.’

Score! Weer een bescheiden lachje op Sharons gezicht. 'Mam?', vroeg Sharon opnieuw.

'Ja, schat?'

'Wat gaat er nu met pap gebeuren? Komt hij voor de rechter? Moet hij naar de gevangenis?'

Wist Chantal het maar. De onzekerheid vrat haar van binnenuit op. 'Ik weet het niet, lieverd. De advocaat denkt van wel. Vooral vanwege de drugs.'

'Denk je dat pap misschien stiekem gebruikt?'

'Sharon! Zeg niet van die rare dingen. Natuurlijk niet.'

'Maar hoe komt zo'n zakje dan in zijn studiekamer? De politie legt dat toch niet bewust neer? Wat hebben ze daarmee te winnen?'

'Wist ik het maar.'

'En heeft hij echt niets gedaan met die meid van 17?'

Chantal borstelde verder. 'Sharon... Natuurlijk niet. Die Jeannette heeft psychische problemen. Dat heeft de politie zelf gezegd.'

'Ik las in de krant dat er nieuwe wetten komen.'

'Ja, dat heb ik ook gelezen.'

'Wat houden die wetten in?'

'Er is nog veel onduidelijk, Sharon. Niemand weet wat er precies gaat gebeuren. Daarom is pap nu naar een vergadering waar kerkleiders de wetten bespreken en een standpunt innemen.'

'Kunnen ze hem veroordelen om de nieuwe wetten?'

'Nee. Nee, ik denk het niet. De advocaat zegt dat we ons geen zorgen moeten maken.'

'Ja, maar daar betalen jullie hem dan ook 300 euro per uur voor.'

'Wij betalen geen 300 euro per uur.'

'Hoeveel dan wel?'

'Ik weet het niet. Teveel waarschijnlijk.'

‘Kunnen we dat wel betalen?’

‘Ik weet het niet. Hoeveel draag jij bij?’

‘Grappig, ma. Serieus. Kunnen jullie hem wel betalen?’

‘Ja. Maar studeren voor jou zit er niet meer in.’

‘Echt niet cool, mam.’

‘Hihi, ik vond anders van wel. Maar als je serieus wilt zijn, we moeten sterk zijn en vertrouwen hebben en hopen dat alles goed komt. We moeten blijven bidden.’

David bad dagelijks samen met zijn vrouw en dochter. Maar zijn gebeden waren anders. Plichtmatig en met zwaardere stem dan voorheen.

Sharon speelde wat met haar vingers. Op tv waren nu reclame-spots te zien.

‘Mam?’

‘Ja?’

‘Je weet toch dat ik niet meer in God geloof?’

Chantals ogen werden ogenblikkelijk vochtig en ze beet op haar lip. ‘Je vader en ik bidden ook voor jou.’

‘Daar moeten jullie mee ophouden, vind ik. Dit is mijn leven. Het is mijn keuze. Als jullie van mij houden, moeten jullie die keuze respecteren. Pap moet misschien naar de gevangenis omdat hij anderen over zijn geloof vertelt. Is dat het gevolg van geloven?’

‘Schat, we respecteren je keuzes ook. Maar geloven of niet geloven is niet hetzelfde als besluiten welke kleren je aantrekt. Het gaat wel iets dieper en heeft grotere gevolgen.’

‘Dat is laag, mam. Ik weet heus wel dat jullie vinden dat ik teveel kleding heb. Waarom moet je dat er nu bijhalen?’

Oh nee. ‘Schat, dat is niet wat ik bedoelde.’

‘Ik ben niet zo oppervlakkig als jullie denken, mam. Ik ga iets doen met mijn leven. Niet de hele dag thuis zitten wachten tot mijn man thuiskomt.’

‘Wat? Zoals ik?’, zei Chantal. Ze had destijds ontslag

genomen om voor Sharon te kunnen zorgen, deed vrijwilligerswerk en werkte sinds kort weer in de Thuiszorg.

‘Bedankt voor het borstelen, mam. We zijn wel klaar.’ Sharon kwam overeind en vertrok naar haar slaapkamer.

10

DE VERGUNNING

De Volkswagen Variant kroop over de A27 achter de andere auto's aan. Gelukkig waren David en Chantal vroeg vertrokken uit Spakenburg. Anders zouden ze vanwege deze file nooit tijdig op het provinciehuis in Utrecht kunnen komen. Chantal wilde mee voor de morele ondersteuning, maar ze had nog geen woord gezegd. Misschien was zij wel degene die de meeste ondersteuning nodig had, dacht David.

‘Waar denk je aan?’, vroeg hij.

Ze staarde uit het portierraam. ‘Aan de nachtmerrie waar we nu al weken in zitten.’ Ze draaide zich naar hem toe. ‘Hoe heeft dit toch kunnen gebeuren, David? Ik kan niet geloven dat dit echt allemaal onze schuld is.’

Hij pakte haar kin met zijn duim en wijsvinger zodat ze haar gezicht niet kon wegtrekken. ‘Hé, hé, niet doen. Dit is niet onze schuld. Wij zijn de machthebbers niet. Wij hebben niets fout gedaan. Toen ik werd aangenomen als predikant wisten we dat ik de introductiecursus moest geven.’

Ze haalde zijn hand los. 'Maar niet dat dat illegaal zou zijn.'

'Wat zit je nou het meeste dwars?'

'Dat je bijna alles alleen doet. We hebben nauwelijks gepraat de afgelopen tijd.'

Oei, die kwam aan. Chantal wilde altijd overal over praten. Soms werd hij er gek van. Maar hij had moeten beloven altijd met haar in gesprek te blijven. Het was haar enige voorwaarde geweest voor ze instemde met zijn huwelijksaanzoek nota bene. 'Het spijt me, schat. Ik heb me niet gerealiseerd dat ik afwezig was. Laten we nu praten. Waar maak je je de meeste zorgen over?'

'Zoveel dingen. Besef je wel dat onze toekomst op het spel staat? Hoe gaan we aan de rechter uitleggen dat die drugs niet van ons zijn.'

'In het ergste geval krijgen we een boete, schat.'

'En een strafblad. Welke gemeente wil er nu een predikant aannemen met een strafblad?'

David had geen antwoord. 'De kerkenraad van De Weg staat achter ons. Ik heb geen nieuwe baan nodig.'

'Misschien. Maar het is je vast ook wel opgevallen dat er veel minder mensen in de kerkdienst waren afgelopen zondag. Ik hoor in het dorp dat mensen zich schamen om nog naar de kerk te gaan.'

'Je overdrijft.'

'En wat ga je doen met de brieven die zijn binnengekomen waarin staat dat jij moet aftreden?'

De auto kon weer een stukje vooruit. 'Chantal', zei David, 'Toen ik werd beroepen, hebben we toch samen gebeden of dit de juiste plek was voor ons? Er was toch ook die andere kerk in Diepenveen? Maar we hadden beiden het gevoel dat ik hier moest zijn. Als ik een beroep accepteer, ben ik hier aangesteld door God. Ik kan niet

zomaar opstappen omdat een meisje een raar verhaal ophangt.'

'Heb je het nieuws gevolgd?'

'Ik heb alle nieuws-apps van mijn telefoon gegooid. Ik werd er moe van. Jij volgt het nieuws toch ook niet, of wel?' Hij liet zijn koppeling wat opkomen om de auto voor hem weer te bereiken.

'Ik lees alles, David. Jeannette is niet de enige die een aanklacht heeft ingediend. Er is een speciaal meldpunt geopend. Er zijn al duizenden reacties binnen van mensen die om wat voor reden dan ook zijn benadeeld door kerken in Nederland. Ik denk dat velen van hen teleurgesteld zijn geraakt in de kerk. Of misschien beschadigd. Hoe dan ook, het probleem wordt steeds groter. Alle christenen worden in een kwaad daglicht gesteld.'

Hij wist het van de emails die hij kreeg van collega-predikanten en kerkleiders. 'Daarom is het belangrijk dat we nu gewoon meewerken met de overheid. We vragen dan ook vandaag netjes een nieuwe vergunning aan.' Hij zette zijn richtingaanwijzer aan en voegde uit

'Een vergunning? Dat is toch belachelijk. Iedereen moet toch vrij zijn om samen te komen?'

'Ik weet het. Maar misschien hebben wij christenen het zelf over ons afgeroepen. We hadden beter moeten opletten toen LEF bezig was met haar verkiezingscampagne.'

'Ik kan me niet herinneren dat zij hebben gezegd dat ze de kerk de nek wilden omdraaien.'

'Schat, ik begrijp dat je kwaad bent. Dat ben ik ook, maar we moeten proberen ons niet gek te laten maken. Speculeren, complottheorieën, het heeft allemaal geen zin. De relatie met de overheid moet worden hersteld. Dat is de taak van de kerk.'

Chantal zat met haar armen over elkaar. 'Ik wou dat je

eerder had gesolliciteerd bij die universiteit. Dan was dit allemaal niet gebeurd.'

'Nou zeg! Wat is dit?', zei David harder dan hij wilde, 'Het klaagurtje? Als dit, als dat. Wat heeft het voor zin om daarover na te denken? De universiteit wilde me meteen niet meer hebben. Ik zit voorlopig nog wel aan de kerk vast. Het is deze job of de straat.' Hij keek in zijn achteruitkijkspiegel.

'Of de gevangenis', zei Chantal zacht.

'Sorry, ik moet niet zo uitvallen', zei David. 'Laten we het bij de feiten houden. Ik heb sinds dat verhoor drie weken geleden niets meer gehoord. Het was gewoon intimidatie. Ze hebben waarschijnlijk geen poot om op te staan. Dat zegt de advocaat ook. Ik ben zelfs niet aangeklaagd vanwege drugsbezit.'

'Nog niet.'

Terwijl David de navigatie-aanwijzingen van zijn iPhone bleef opvolgen, legde Chantal haar hand op Davids arm en kneep er even in. 'Ben je goed voorbereid?'

'Tuurlijk', zei hij met een gemaakte grijns. 'Wat kan er misgaan?'

Ze liet hem los. 'Oh David... Alles! Alles kan misgaan. We kunnen alles kwijtraken waar we voor staan. Onze kerk, onze vrienden, ons inkomen, ons huis. We kunnen alles kwijtraken. Besef je dat dan echt niet?'

'Lieverd, luister... Alles komt goed. Ik weet het zeker. Ik geloof het.'

'Ik hoop het.' Ze staarde uit het raam. 'David, tegenwoordig stuur ik God emails. Dat vind ik makkelijker.'

'Emails?'

'Ja, via een bepaalde site. Ik heb God ook vanochtend een e-mail gestuurd. Zijn inbox zit inmiddels aardig vol met mailtjes van mij. Ik denk dat de meesten ongelezen zijn.'

David kon niet anders dan lachen. ‘Och, Chantal, dat dramatische heeft Sharon van jou.’ En toen: ‘God leest zijn emails. Dat weet ik zeker.’

Ze stopten voor het provinciehuis, dat als een reus-achtig legoblok boven de andere gebouwen uitrees. Het was bijna tien uur. David moest nu echt opschieten. ‘Ga jij maar vast naar binnen’, zei Chantal. ‘Ik parkeer wel.’

Het langwerpige, moderne gebouw leek wel uit te puilen met mensen. Niet zomaar mensen. Dominees, predikanten, voorgangers en andere kerkleiders.

Aan één van de muren was een groot scherm opgehangen waarop Lieke Posthumus te zien was in gesprek met een verslaggever van de NOS. Het geluid stond uit, maar de ondertiteling voor doven en slechthorenden was duidelijk te lezen. Ze legde uit dat de ‘goede kerken’ niets te vrezen hadden van deze maatregelen. ‘Het gaat om de rotte appels, de mensen die anderen hun vrijheid willen ontnemen. Mijn mening en de mening van de overgrote meerderheid van de Nederlanders is dat vrijheid het hoogste goed is. Een ander dwingen te geloven wat jij gelooft, gaat daar rechtstreeks tegenin.’

Een ambtenaar kwam op David af. ‘Heeft u deze al?’, vroeg hij. Hij liet een donkerbruine, dikke envelop zien. David schudde zijn hoofd en kreeg een pakketje in zijn hand gedrukt. De man liep vlug door naar de volgende predikant zonder envelop. David opende het pakketje. Er zat een geplastificeerd vel in en een begeleidend schrijven op A5-formaat. Hij las:

Beste dominee / predikant,

U zult zo dadelijk worden geroepen door één van onze medewerkers voor een gesprek. Aangezien wij weinig tijd

hebben, vragen we u zich zo goed mogelijk voor te bereiden op dit overleg. Er ligt een verklaring voor u klaar. Het enige wat u moet doen om een vergunning voor uw kerk te krijgen, is deze verklaring ondertekenen. In de bijlage vindt u de afspraken die de Staat met u wil maken. U kunt deze mee naar huis nemen en op een zichtbare locatie in uw werkomgeving plaatsen als herinnering aan de afspraak die u met de regering heeft gemaakt.

Op dit formulier vindt u een nummer. Uw nummer is: 482. Zodra uw nummer op het scherm verschijnt, dient u zich naar de betreffende balie te begeven.

Met vriendelijke groet,

Lieke Posthumus

Minister-President

David haalde vlug het geplastificeerde vel uit de envelop. Er stond op:

Ik beloof plechtig dat:

1. Ikzelf en de kerk waartoe ik behoor, preken, cursussen en lesprogramma's voortaan via internet (www.prekencheck.nl) laat controleren door de overheid. Mijn preken zullen telkens uiterlijk een maand van te voren via deze site worden ingediend;

2. Mijn kerk alleen nog voor kerkelijke en niet langer voor buitenkerkelijke activiteiten wordt gebruikt zolang deze de bestemming van kerkgebouw heeft;

3. Ik respecteer dat mensen een andere overtuiging kunnen hebben en dat ik noch mijn gemeenteleden proberen hen tot mijn geloof of kerkgenootschap te bekeren.

Samen werken we aan een vrijer Nederland.

‘Oh lieve Heer’, dacht David.

‘Wat is er?’, zei Chantal, die plotseling naast hem stond. ‘Je ziet helemaal wit.’

‘Lees maar. Hier kan ik toch niet mee akkoord gaan?’

Ze pakte de papieren en begon snel te lezen.

‘Mijn preken laten inzien?’, zei David. ‘Een maand van tevoren? Ik maak ze soms pas op vrijdag of zaterdag. Geen evangelisatie-activiteiten meer in de kerk, geen huurinkomsten voor kerkelijke gemeenten meer. Hoe kunnen kleine kerken dan overleven?’

‘En je mag het evangelie niet meer met anderen delen?’, vulde Chantal aan. ‘Maar dat is toch wat Jezus ons heeft opgedragen? Hoe kunnen ze dit nu zeggen? Hé, is dat jouw nummer?’

Het scherm toonde dat nummer 482 zich bij balie 5 moest melden. Dat was erg snel. Hij griste de papieren uit Chantals handen en liep er snel heen. Eerst zag David alleen een bos opgestoken haar achter de hoge balie, maar toen hij dichterbij kwam, bleek er een brunette van middelbare leeftijd achter de balie te zitten. Ze keek hem niet aan en vroeg niet naar het nummer dat hij bij zich had.

‘Naam?’, vroeg ze.

‘David de Winter.’

Nu keek ze even op.

‘Herkent u mij?’, vroeg hij.

‘Woonplaats?’, vroeg ze, terwijl ze ijverig typte.

‘Bunschoten-Spakenburg.’

‘Kerk?’

‘De Weg.’

‘Gaat u akkoord met de verklaring?’

Het bleef even stil.

‘Gaat u akkoord?’, herhaalde ze met een zucht.

Moest hij straks thuiskomen en de ouderlingen vertellen dat hij ervoor had gezorgd dat de kerk niet langer kon samenkomen?

Ze haalde haar vingers van het toetsenbord en richtte haar enigszins samengeknepen ogen op David. ‘Meneer De Winter, ja of nee? Het is een simpele vraag en als u die niet beantwoordt, ben ik verplicht ‘Nee’ in te vullen.’

David veegde wat zweet van zijn voorhoofd met zijn zakdoek. ‘Weet u wel wat u van mij vraagt, mevrouw? Moet ik dan stoppen met onderwijs te geven over Jezus Christus? Misschien moet ik u over Hem vertellen aangezien het mijn laatste keer kan zijn?’

‘Ik doe gewoon wat me wordt opgedragen’, zei ze. ‘Kies ‘ja’ of kies ‘nee’, maar kies nu.’

‘Ik kan die keuze niet maken. Ik moet overleggen met de kerkenraad. Ik ben niet bevoegd.’

‘Dat zeggen er zoveel’, zuchtte ze. Ze klikte een paar keer met haar muis en de printer naast haar computerscherm begon te ratelen. Ze pakte het papier, ondertekende het met pen, zette er een rood stempel op en gaf het aan David.

AFGEWEZEN

‘U krijgt een bevestiging via mijnoverheid.nl en er zal ook een brief worden gestuurd naar uw kerk. Goedendag verder.’

11

PERMISSIE NODIG?

‘Gas geven, gas geven!’, riep David.

‘Dat gaat niet! Teveel mensen! We komen hier nooit door!’ Roeland probeerde voorzichtig op te trekken, maar de auto was volledig omsingeld. Tientallen handen duwden tegen de auto, die wild heen en weer bewoog als een schip gevangen in een grote storm.

‘Zo komen we er nooit!’, riep David. ‘In zijn achteruit dan! Misschien kunnen we nog thuis komen!’

Roeland keek over zijn schouder, maar liet de auto in zijn één staan. ‘Teveel mensen! We kunnen geen kant op.’

Iemand sloeg met zijn vlakke hand hard tegen het glas naast Davids gezicht. David wendde zijn gezicht af, bang dat het raam zou breken.

Heb ik Chantal en Sharon vandaag voor het laatst gezien? Dikke zweetdruppels gleden over de wangen van zijn predikant-collega. Zelfs in de sportschool zag hij er niet zo bezweet uit. ‘Heer, help toch!’, riep Roeland.

Ja, bidden, dat was het enige wat ze nu konden doen. ‘Lieve Here Jezus!’, was het enige wat David kon uitbrengen.

Klappen op de kofferbak, daarna op het dak en een man

gleed over de ruit en de motorkap om vervolgens overeind te springen met zijn armen breed. 'Ze lopen gewoon over de auto!', riep David. 'Wie zijn die lui? Wat doen ze hier?'

'1-1-2!', zei Roeland.

'Wat?' David probeerde boven het gejoel van de omstanders uit te komen. Wat riepen ze toch?

'Bel 1-1-2!', zei Roeland. 'We hebben hulp nodig!'

'Weg met kerken! Weg met christenen!' *Waar kwam die haat vandaan?*

Roeland liet de Peugeot weer wat optrekken. Een paar stevige mannen duwden tegen de bumper om de auto te stoppen. Roeland liet hen winnen en de auto rolde zelfs een paar meter naar achteren.

David greep zijn mobiel uit zijn binnenzak. Het toestel glipte uit zijn natte vingers en viel op de grond. Hij raapte het op en drukte zijn bezwete duim tegen de vingerafdruks-canner, maar de iPhone bleef vergrendeld. Zijn duim was te vochtig. Hij slaakte een kreet uit frustratie. Vlug swipte hij met zijn wijsvinger en drukte de code in. Zijn mobiel trilde. De code was fout en moest opnieuw worden ingevoerd. David schreeuwde nogmaals.

'Bel nou!', zei Roeland. 'Doe gewoon een noodoproep!'

'Ik weet niet hoe dat werkt!' Hij voerde de code nu juist in, navigeerde naar zijn telefoon-app, typte 1-1-2 in en wachtte tot de telefoon over ging. Vanuit zijn ooghoek zag hij een kartonnen bord met zijn afbeelding - inclusief zwart balkje - erop en daaronder de woorden:

KILL DAVID DE W.

'1-1-2 Alarmcentrale. Hoe kan ik u helpen?'

Weer een harde klap tegen zijn deur. Hij liet de telefoon opnieuw vallen. *Hij zag het gezicht van zijn vader voor zich, toen dat van zijn moeder, zijn trouwdag, Sharons geboorte en haar eerste schooldag.*

De belagers die aan Roelands kant stonden, liepen om de auto en begonnen aan de passagierskant te duwen. De auto ging licht omhoog waar David zat.

De artsen die vertelden dat Sharon ernstig ziek was. De paniek in Sharons ogen. toen hij het haar vertelde. De verslagenheid bij Chantal en de anderen. Dat moment waarop ze alleen nog maar 'Dag', zei en haar ogen sloot, terwijl hij huilde 'Nee, nee, nee, Sharon! Blijf bij ons!'

Een fractie van een seconde leek het erop alsof hij in een kermisattractie zat. Ze hielden steeds verder naar links en elk moment kon de auto volledig op zijn kop worden gezet. Alle geluiden verstomden. Hij hoorde Roeland in de verte schreeuwen.

De arts die zei dat Sharon het ging halen. Chantal in het ziekenhuisbed, omdat ze de spanning niet meer aankon. Sharon die haar ogen open deed. 'Laat je me nooit alleen, pap?' 'Nooit', zei hij. Hij ging zijn belofte breken. Vandaag ging David sterven.

Een luide klap en de wereld stond op zijn kop. David verwachtte dat het glas naast zijn hoofd zou worden gebroken. Dan zouden ze hem uit de auto sleuren en dood slaan. *Zoveel haat op deze wereld. Waarom toch?* Hij sloot zijn ogen en concentreerde zich op zijn gehoor. Langzaam keerde het geluid terug. In de verte klonken sirenes.

'Hallo? Hallo? Bent u in de problemen?', klonk het uit de telefoon.

David begon oncontroleerbaar te lachen. De medewerker van de alarmcentrale had geen idee dat ze zojuist waren omgegooid. Ze zaten ondersteboven in de auto. Hij ging dood en hij moest lachen. Hij was in shock, dacht hij.

Een harde klap, brekend glas, scherven overal. David draaide zijn hoofd naar het gat naast hem. Plotseling verscheen er het gezicht van een man met een dun snorretje, alsof iemand boven zijn lip had getekend. 'Wat ben jij jong', dacht David.

'David', zei de man, 'we hebben je!' De man ging weer staan. 'David de W.!', riep hij. 'De Crimi-Dominee!'

'Haal hem eruit!', riep iemand.

Dit was het dan. Nu zou hij worden gelynacht. Iemand had vast wel gedacht aan een honkbalknuppel of een mes.

Geschreeuw en gejoel. Politiesirenes die steeds luider werden. Blauw-rode lichten gleden over de grond. Mensen renden weg. Plotseling waren de twee predikanten helemaal alleen. Roeland was lijkleek en een dun straaltje bloed liep over zijn wang. 'Roeland? Alles goed?'

'Ik heb betere dagen gehad.'

Een nieuw hoofd kwam tevoorschijn voor Davids raam. Een jong meisje met een politiepet. 'Kalm blijven, meneer! We halen u hieruit.'

'Doe maar rustig aan.'

'Weet u zeker dat het wel gaat, meneer De Winter?'

De politieagente had nog steeds Davids arm vast, terwijl ze door de lange gang liepen naar de vergaderzaal. Roeland en een aantal agenten liepen achter hen. David wilde zo snel mogelijk naar binnen. 'Ik kan deze vergadering echt niet missen, mevrouw.'

'Vergeet u niet officieel aangifte te doen? Wij willen ook wel hier blijven wachten.'

David vertraagde zijn pas. 'Wachten? Waar is dat voor nodig? Denkt u dat ze terugkomen?'

‘Ze zijn nog niet eens weg, meneer. Er is een grote demonstratie gaande aan de voorkant van het gebouw. Mijn collega’s proberen foto’s te maken. De kans bestaat dat de daders er nog tussen lopen. We willen u deze foto’s laten zien in de hoop dat u de daders kunt identificeren.’

‘Hm’, zei David, ‘Zoek naar een jonge kerel met een dun snorretje en een groene jas. Hoge kraag. Zijn jas was open. Donkere trui eronder. Donkerblauw, geloof ik.’

‘Postuur?’, vroeg ze.

‘Normaal. Misschien wat mager’

‘Lengte?’

‘Ik lag ondersteboven. Ik heb geen andere details. Verder heb ik niemand gezien.’

‘Wij blijven bij u om te zorgen dat u veilig thuiskomt.’

‘Zijn anderen gewond geraakt?’, vroeg Roeland.

De agente keek achterom. ‘Dat is het opvallende’, zei de politieagente. ‘Alleen jullie auto werd omsingeld. Het was alsof ze het wisten.’

‘Wat wisten?’, vroeg Roeland.

‘Dat meneer De Winter in de auto zat.’

Ze kwamen bij de deur aan die naar de vergaderzaal leidde. Een secretaresse stond achter een tafel met een registratieformulier. Ze keek op. ‘Oh hemeltje’, zei ze toen ze David, Roeland en het kleine legertje politieagenten zag.

‘Standaardprocedure’, zei Roeland. ‘Ik ga nergens heen zonder mijn bodyguards.’

‘Zit u daarom onder de schrammen?’, antwoordde ze.

Roeland lachte, zette een krabbel en kreeg een badge aangereikt. David volgde zijn voorbeeld. Zijn hand trilde nog steeds en hij kreeg de speld niet door zijn jasje. De agente hielp hem. ‘Mevrouw, ze hebben het op mij gemunt, hè?’

‘Daar lijkt het wel op.’

‘Wilt u mijn gezin in veiligheid brengen?’ Hij noemde het adres in Bunschoten.

‘Ik zal mijn collega’s in uw woonplaats waarschuwen.’

De walkietalkie van de agente maakte een ruisend geluid.

De politie was van vijand een vriend geworden. Een vreemde gewaarwording. Hij hoopte dat Chantal en Sharon niet zouden schrikken als er opeens weer politieagenten op de stoep stonden.

Hij keek op zijn horloge. De wijzers wezen kwart voor negen aan. De vergadering was al driekwartier aan de gang, als ze op tijd waren begonnen. Amper een uur geleden dacht David nog dat hij ging sterven. Hij zou gesmeekt hebben of ze hem wilden sparen. Zijn benen voelden nog slap, maar toch was hij strijdvaardig. Deze mensen mochten niet winnen. *Dank u, Vader, dat ik er nog ben. Geef u mij kracht om door te gaan.*

Roeland opende de deur en David volgde hem naar binnen.

‘Wie is in aantocht?’, hoorde hij de agente nog in haar walkietalkie zeggen. ‘Echt? Ja, ja. Ik zal ervoor zorgen.’

De vergaderkamer leek het meest op een collegezaal met ‘tribunes’ die stijl omhoog liepen. Beneden zaten de hoge heren en vrouwen aan een lange, ovale tafel. Ieder van hen had een eigen microfoon. De ‘collegebanken’ waren voor driekwart gevuld. Alle hoofden draaiden hun kant op toen ze binnenstapten.

Roeland stak zijn hand op. ‘Excuses voor de vertraging. We werden opgehouden.’

‘Bent u broeder De Winter?’, vroeg de voorzitter. Dat moest Lucas van Velzen zijn, secretaris van de Nationale Kerkenraad.

‘Ik ben David de Winter’, zei David met schorre stem.

‘Heeft u iets nodig? De politie heeft ons geïnformeerd dat u een ongeluk hebt gehad.’

‘Ik ben in orde.’

‘Fijn. Komt u hier bij ons aan tafel zitten.’

Roeland zocht een plekje op de ‘publieke tribune’.

‘Goed’, zei Van Velzen, ‘Zoals aan het begin van de vergadering gezegd, laat u niet teveel afleiden vanwege het rumoer buiten noch vanwege het ongeluk van onze broeders. De politie heeft ons verzekerd dat wij hier veilig zijn.’ Hij tikte de man aan die naast hem aan het notuleren was. ‘Waar waren wij?’

‘Broeder Reinds was een betoog aan het houden.’

‘Ach ja, natuurlijk. Broeder Reinds, u maakte een opmerking over Gods plan met de kerk in Nederland?’

De predikant zat slechts enkele stoelen bij Roeland vandaan. Hij zette de interruptiemicrofoon zo dicht tegen zijn mond dat het even leek alsof hij hem ging opeten. ‘Ja, ik vertelde dat ik aandachtig heb geluisterd naar uw presentatie waarin u onthutsende cijfers presenteert. Liefst zeventig procent van alle kerken heeft geen nieuwe vergunning gekregen en zijn dus per direct gesloten. Komende zondag kunnen drie op de vijf broeders en zusters niet hun eigen gemeente bezoeken.’

‘De cijfers zijn voorlopig en slechts een raming op basis van een enquête’, antwoordde Van Velzen.

‘Mijn conclusie is deze’, ging Reinds verder. ‘Dit is niet zoals God het heeft bedoeld. Wat hebben wij fout gedaan? Het kan nooit Gods plan zijn dat zoveel kerken dichtgaan. De bijbel roept ons op om de overheid te dienen. Waarom doen we dat dan niet? Is dit een signaal van God?’

David was misselijk. De wereld schudde nog steeds. Hij hoopte dat hij niet moest overgeven. Had hij soms toch een

hersenschudding? *Opletten, David. Je hebt alweer een stuk van de discussie gemist.*

Broeder Reinds gaf de microfoon aan een medewerker, die de trap opvloog om het apparaat aan de vrouwelijke predikant te geven.

‘Elise Hoogwijk uit Rotterdam’, zei ze met trillende stem. ‘Het spijt me, maar ik heb vanavond echt geen zin in theologische discussies. We kunnen wel doen alsof er niets aan de hand is, maar ik ben serieus geschokt door het uiterlijk van broeder De Winter.’

David boog zich naar de microfoon die voor hem op de tafel was bevestigd en drukte op het knopje. ‘Sorry.’

Gedempt gelach. Zuster Hoogwijk deed daar niet aan mee. ‘We zijn omsingeld door woedende demonstranten. Ze hebben geprobeerd twee van onze collega’s te grazen te nemen. Ik wil eigenlijk alleen maar naar huis. Hoe kom ik weer thuis, voorzitter? Hoe komen wij allemaal weer thuis? Kon deze vergadering niet wachten?’

‘Ik begrijp uw bezorgdheid’, antwoordde Van Velzen. ‘Niemand had verwacht dat het sentiment in de samenleving plotseling zo tegen ons zou zijn. U bent echter volkomen veilig. De politie zorgt voor een cordon zodat wij straks veilig kunnen vertrekken en zal ook ons pand hier bewaken. De reden dat we deze spoedvergadering bijeen hebben geroepen en we niet hebben gewacht op onze halfjaarlijkse vergadering is dat de ontwikkelingen zich snel gaan. Het is nauwelijks bij te houden. We moeten als kerken eensgezind optreden om de relatie met de samenleving te herstellen.’

Een hoge pief, die tegenover David zat en zich niet voorstelde, vroeg het woord. ‘Voorzitter, waar we het over eens zijn, is dat we tennissen met een gebroken racket. Iedere bal van de tegenstander gaat finaal langs ons heen. Broeder

Reinds heeft in die zin gelijk dat meer dan de helft van de gelovigen niet naar hun eigen kerk kan zondag. Hoe krijgen we onze vergunningen zodat meer kerken weer open kunnen? Tot op heden is er geen beroepsmogelijkheid ingesteld.'

Roeland stak zijn hand op. 'Mag ik reageren?'

'Dat mag', zei Van Velzen.

De microfoon kwam Roelands kant op. Hij was zo bekend dat hij zich niet behoefde voor te stellen. 'Ik heb eigenlijk een andere vraag: sinds wanneer heeft de kerk permissie nodig om samen te komen?'

'Nou', zei Van Velzen, 'Zoals eerder gezegd, de bijbel zegt erg duidelijk dat we worden geacht de overheid te gehoorzamen.'

'Maar hoe zit dat dan in landen waar christenen worden vervolgd?', ging Roeland verder. 'Denk aan Noord-Korea, Iran, Pakistan en vele andere moslimlanden?'

'Ik wil hier niet teveel woorden aan wijden, broeder Roeland', zei Van Velzen. 'We moeten geen appels met peren vergelijken. In die landen is de overheid crimineel. Dit is Nederland, een vrij land, waar debatten gewoon gevoerd mogen en kunnen worden.'

Roeland wilde opnieuw reageren, maar de microfoon-drager liep bij hem weg.

Davids hoofd bonkte en hij had moeite zijn ogen open te houden. Hun 'ongeluk' had meer energie gekost dan hij besepte. Maar hij was het met Roeland eens. Hij drukte zijn microfoon opnieuw aan. 'Onze vrijheid wordt anders aardig ingeperkt', zei hij. 'Ik ben predikant geworden omdat ik het prachtig vond om het evangelie te delen met anderen.'

'Ja, dat weten we!', riep iemand van de tribune.

Davids reflexen werkten niet goed. Hij kon niet zien wie zojuist had gesproken, tot de man ging staan en nu luider -

en zonder geluidsversterking - riep: 'Het geloof is mooi. Hoe houden we het mooi en aantrekkelijk? Wij zijn een missio-naire gemeente. Elke dienst is erop gericht om mensen zich zoveel mogelijk thuis te laten voelen zodat ze tenminste een kans hebben het evangelie te horen. Wij hebben geen vergunning gekregen. Nu moeten we naar de bureu. Hun kerkgebouw heeft minder ruimte dan wij maar wel een vergunning. Alleen willen ze ons niet hebben. Wij zijn *Jesus-maniacs* voor hen. Te charismatisch. Ik heb nog een andere kerk gebeld in de buurt of we dan bij hen terecht kunnen, maar ook zij willen ons niet. We zijn te conservatief!'

De man vervolgde zijn monoloog. 'Ik geloof met mijn hele hart, mijn hele gevoel en mijn hele verstand dat we een gebaar van goede wil moeten maken naar de overheid toe.' Plotseling wees hij naar David. 'Jij, broeder Winter, moet de eerste stap zetten.'

David bad dat God de hoofdpijn weg wilde nemen. Hij was niet scherp genoeg. 'Ik?', zei David, 'Waarom ik? Ik vertegenwoordig slechts een kleine, kerkelijke stroming.'

'Het is allemaal bij jou begonnen. Jij hebt de regering de aanleiding gegeven.'

'Dat ben ik niet met u eens', zei David iets feller dan hij had gewild. 'Toen we onlangs in Den Haag kwamen met een select gezelschap had de premier al een verklaring voorbereid. Dit alles is een vooropgezet plan. Of denken jullie soms dat dit mijn schuld is? Als het om mij ging, waarom hebben ze dan ook jullie vergunning afgepakt?'

De deur vloog open en de secretaresse kwam op haar hoge hakken naar binnen rennen. Ze ging achter Van Velzen staan en fluisterde iets in zijn oor. 'Wie?', zei hij half in de microfoon. 'Ja, ja, laat maar binnen. Nee, niet wachten. Kan nu wel.'

Ze verdween weer door de deuren en bijna ogenblikke-

lijk kwam een tiental mannen in zwarte pakken met microfoontjes in hun oren naar binnen. Sommigen hadden een apparaat bij zich dat het meeste leek op een metaaldetector. Eén van hen ging eerst boven en toen onder de de tafel langs. De vergaderzaal was binnen enkele minuten doorzocht. De deuren gingen opnieuw open. Daar kwam ze, het kwaad zelf, Lieke Posthumus.

David's handen werden klam en vochtig en ook zijn overhemd was nat van het zweet. Dat kon hij wel weggooien als hij thuis kwam na alles wat het had moeten verdragen vanavond. Het enige hoorbare geluid was het irritante, gestage getik van de hakken van de minister-president op de marmeren vloer.

Secretaris Van Velzen kwam van zijn stoel en gebaarde dat Posthumus aan het hoofd van de tafel mocht zitten. Ze knikte, nam plaats, drukte het knopje van de microfoon eerst uit, toen weer aan en blies er twee keer in om te kijken of hij echt werkte. Ze wachtte nog even. David scande de zaal om te zien waarop ze wachtte en ontdekte plotseling een man met een bescheiden, maar waarschijnlijk zeer professionele videocamera. Hij werd geflankeerd door een fotograaf. David fixeerde zijn ogen weer op Posthumus en zag dat bij haar kraag iets zwarts was bevestigd op haar bruine jasje. Een microfoon?

De vrouw die hem een verklaring had willen laten ondertekenen, die zo'n misbruik had gemaakt van zijn arrestatie en hem daarna publiekelijk had aangevallen, zat nu slechts drie stoelen bij hem vandaan. 'Goedenavond, waarde vrienden', zei ze met haar bekende, schelle stem.

David beet op zijn kaken. Het was een typische LEF-zin. Hij kon zich niet meer voorstellen dat hij bij de laatste verkiezingen overwogen had om op haar te stemmen. Het land had behoefte aan een leider die verbond. Broeder-

schap, wie wilde dat nu niet? Uiteindelijk besloot hij toch maar weer voor een christelijke partij te gaan. Gelukkig maar. Ze zat niet hier omdat hij op haar had gestemd.

‘Ik ben dankbaar u vanavond hier te treffen.’ *Alsof het toevallig was dat zij hier vergaderden en de premier langskwam.*

Een assistent legde een papier voor haar neer. Ze keek er met een schuin oog naar. ‘Ik ben hier niet om u beslissingen voor te schrijven, maar wil namens het Nederlandse volk een verklaring afleggen in de hoop en verwachting dat u rekening houdt met de wensen van uw landgenoten.’

Ze haalde haar leesbril uit een felroze doosje, zette deze op en begon te lezen. ‘De kerk en de Nederlandse samenleving hebben eeuwenlang een goed huwelijk gehad. Zoals in ieder huwelijk zijn er goede en minder goede tijden. Het is vervelend om te constateren dat er door onachtzaamheid van beide kanten barstjes in de verstandhouding tussen kerk en land zijn gekomen.’

Ze gluurde over haar bril als een docente die wilde weten of haar studenten wel opletten.

‘Vrienden, het is niet te laat om te voorkomen dat dit huwelijk volstrekt op de klippen loopt. Misschien denkt u dat het niet zo’n vaart zal lopen. Dat dacht ik ook bij mijn eerste man. Ik bespaar u de details, maar hij en ik waren niet waakzaam en het ging mis. In de woorden van Herman van Veen: we zetten lampen op om tegenaan te lopen.’

David kon niet anders dan zichtbaar zijn hoofd schudden. De vergelijking met een huwelijk sneed geen hout.

‘Misschien denkt u dat ik overdrijf’, ging ze verder. ‘Laat me u een verhaal vertellen. Mijn moeder van 86 ging elke week trouw naar de protestantse kerk in haar woonplaats Den Haag. U hoorde het goed: *ging*. Nu duidelijk is geworden dat de dominee die ze al twintig jaar kent niet zo tolerant is als eerder gedacht, heeft ze besloten niet meer te

gaan. De maatregelen van mijn kabinet scheiden het kaf van het koren. Mijn moeder en de meeste andere Nederlanders zijn blij met onze stappen om kerkgemeenschappen door te lichten en waar nodig te sluiten als ze weigeren zich te conformeren aan algemeen aanvaarde waarden en normen.'

David kon het wel uitroepen. *Pardon? Conformeren waaraan? U bedoelt zeker UW waarden en normen?*

'Tegelijk is zij bang dat we nog niet streng genoeg zijn. Ze wantrouwt de kerk die ze al een halve eeuw bezoekt. Haar vertrouwen in u is feitelijk weg. Mijn moeder staat symbool voor de vele nieuwe kerkverlaters, mensen die zich beschaamd voelen vanwege de zendingsdrang en andere misstanden in uw kerk.'

Ze pauzeerde een moment. Vergiste David zich of keek ze nu over haar brillenglazen naar hem? 'Het incident met David de W. heeft pijnlijk duidelijk gemaakt dat de kerk aan vernieuwing toe is. Tegelijk moeten we toegeven dat LEF al jaren in de gaten heeft dat de kerk het zichzelf moeilijk maakt. Ons vertrouwen in uw instituut is ernstig geschaad. Misschien verwijt u ons de maatregelen die wij genoodzaakt waren te nemen. Welnu, het is nu úw beurt. Moderniseer waar de kerk voor staat en word weer relevant. Als u geen maatregelen neemt, zal ik het doen. Toon uw lef. Dank u wel.'

Hier en daar piepte of kraakte een stoel. Verder was het muisstil. David knakte zijn knokkels. Hij ging het doen. Hij leunde naar voren zodat hij de premier beter kon aankijken, drukte op het knopje van zijn microfoon en zei: 'Wat bedoelt u met 'moderniseren'?'

Ook Posthumus ging op haar ellebogen leunen. 'Wat denkt u dat ik ermee bedoel, meneer De Winter?'

'In essentie legt u ons het zwijgen op. U vindt dat wij in

de kerk alleen dingen mogen zeggen waar u het mee eens bent. Ik ben opgepakt omdat ik anderen over Jezus vertelde. Ik gaf een bijbelcursus en legde uit wat de Bijbel ons te vertellen heeft. Dat mag blijkbaar niet meer. U vindt dat wij niet langer mensen mogen oproepen om in Jezus te geloven.'

'Meneer De Winter, ik geloof ook in Jezus.' Ze liet een stilte vallen. 'Maar ik geloof niet hetzelfde als u. U zult moeten accepteren dat de meerderheid van de Nederlanders niet gelooft wat u gelooft. Als iemand zich moet laten overtuigen van de waarheid bent u dat, niet andersom. Namens mijn kiezers, nee, namens het voltallige Nederlandse volk doe ik een klemmend beroep op u om niet langer haat en verdeeldheid te zaaien. De kerk moet zich bezighouden met haar primaire taak: zorgen voor de armen, de weduwen, de wezen, de zieken, de verslaafden.'

David snoof. 'U wilt dat wij goede burgers produceren?' Zijn hart klopte zo hard als een drumstel, maar er was geen weg meer terug. Hij had de handschoen opgepakt. 'Maar we mogen hen niet vertellen over wie God werkelijk is? Wel verandering aan de buitenkant maar niet aan de binnenkant dus.' Hij bleef zo rustig mogelijk doorspreken. 'Met andere woorden: ik mag u wel vertellen dat uw beleid verkeerd is.'

'Dit is een vrij land', zei ze.

'Maar niet dat u Jezus nodig heeft in uw leven.'

'Dat bepaal ik immers zelf.'

'Dat is een ramp, minister-president. Een absolute ramp. Niet voor mij maar voor u.'

'Meneer De Winter, u heeft veel babbels voor iemand die momenteel wordt aangeklaagd op verdenking van meerdere overtredingen en misdrijven.'

Een pijnscheut in zijn maagstreek.

‘Maar ik zal dit niet tegen u gebruiken.’

Ze had dat zojuist gedaan.

‘Weet u, meneer De Winter, ik kan een goed debat altijd wel waarderen. Maar dan wel op het juiste podium. Dit is uw vergadering, niet de mijne. Ik nodig u uit met mij publiekelijk in gesprek te gaan. U krijgt van mij de kans om volgende week zaterdag uw standpunten over te brengen aan de Nederlandse samenleving. Dan gaan u en ik in gesprek bij het programma College Tour op de NPO. Akkoord?’

De ogen van de zaal rustten op hem. ‘Wat gebeurt er als het publiek het met mij eens is?’

‘Dan draaien we alles terug en zal ik mijn positie hero-verwegen.’

‘Dat belooft u? Geen fusie van kerken? Geen vervolging van mensen die evangeliseren?’

‘U heeft mijn woord. U dient God, ik dien de samenleving. Als de maatschappij zich uitspreekt voor u, doe ik een stap terug.’

Davids ogen zochten Roeland op in de zaal. Hij schudde ‘nee’.

‘Akkoord’, zei David.

Posthumus stond op. ‘Wel nu, dames en heren, ik voelde mij verplicht om tijd vrij te maken om korte tijd bij u te zijn. Als u me wilt excuseren, ik word geacht morgenochtend in Brussel te zijn en dat is nog een eind rijden. Vrienden, ik wens u een goede avond.’

Terwijl ze opstond, boog de man naast David zich naar hem toe. ‘Ze vreet je op.’

Ik weet het.

12

HET CONCERT

Het regende (matig volgens buienalarm, maar in de praktijk harder dan prettig was) en Sharon trok de capuchon van haar jas verder over haar hoofd. Ze moest stevig doorlopen om op tijd bij de molen De Wieken te zijn. De molen kwam al in zicht. Twee felle koplampen verlichtten de weg die ze nog moest gaan. Ze probeerde om de lampen heen te kijken, maar kon niet zien wie er achter het stuur zat. De auto had een ouderwets, beetje vierkant model. Het raampje aan de bestuurderskant ging open en iemand leunde een beetje naar buiten.

‘Bucket List, ben jij dat?’

Het begon nog harder te regenen en de ene na de andere koude druppel vond zijn Waterloo op haar verkleumde gezicht. Ze stak haar duim omhoog en stapte aan de passagierskant in. ‘Wat een rotweer.’

‘Ja’, zei Legend, terwijl hij een andere CD in de cd-speler deed. Hij startte de motor en zette het voertuig in beweging. ‘Wat heb je je ouders verteld?’

‘Niets natuurlijk. Wat kon ik ze vertellen? Ik weet niet eens waar we heengaan.’

‘Rebels hoor.’

Ze trok haar regenjas uit en veegde haar gezicht wat droog met de mouw van haar gewone jas. ‘Je weet nog zoveel niet van mij.’

‘Woa, mysterieus hoor.’

De auto reed Bunschoten uit en koos de weg naar Amersfoort. ‘Dus dit is een bucket list-avond?’, zei Sharon.

‘Absolutely.’

‘Zal tijd worden. We gaan al een paar weken uit en ik wacht met smart op je tweede bucket list-activiteit. Wat gaan we doen?’

‘Nou... Ik zat laatst na te denken over ons.’

Hij sprak al over ‘ons’.

‘En plotseling herinnerde ik me iets uit ons telefoon-gesprek.’

‘Oh? Iets wat ik heb gezegd?’

‘Nee, het was niet zo zeer wát je zei.’

‘Hoe ik het zei?’

‘Het was wat er te horen was behálve jouw stem.’ Hij liet weer een stilte vallen. ‘Weet je, beste Sharon, we zijn op weg naar Arnhem.’

‘Arnhem? Wat moeten we daar in hemelsnaam doen?’

‘Denk eens na, Sharon. Wat voor muziek draaide je toen ik je belde?’

‘Ja, weet ik veel.’

Legend reikte naar voren en drukte met zijn duim op de play-knop.

‘I stay out too late / Got nothing in my brain / That's what people say, mmm-mmm / That's what people say, mmm-mmm’

‘Taylor Swift?’, vroeg ze.

‘The one and only. Welk lied?’

‘Makkelijk. Shake it off.’

‘Waar gaat dat lied over?’

‘Dat je je niets van anderen moet aantrekken.’

‘Ben je fan?’

‘Duh. Zij is zó cool.’

‘Waarom?’

‘Och, zoveel dingen. Laatst zag ik bijvoorbeeld filmpjes op Youtube waarbij ze kerstcadeautjes ging brengen naar haar fans. Dat zie ik One Direction nog niet zo gauw doen.’

‘Nou dan. Shake it off. Denk niet aan wat anderen denken vanavond. Denk alleen aan jezelf.’

Ze fronste haar wenkbrauwen. ‘Jij bent vreemd. Wat heeft dat nou te maken met waar we naar toe gaan?’

‘Sharon?’

‘Ja?’

‘Wie voetbalt er in Arnhem?’

‘Weet ik veel.’

‘Vitesse. In welk stadion spelen zij?’

‘Eh, ik ken alleen het Gelredome. Is dat ook een voetbalstadion?’

‘Bingo, Bucket List. En wie treedt daar op vanavond?’

Ze sloeg haar hand voor haar mond. ‘Niet?’, kon ze nog nauwelijks hoorbaar uitbrengen.

‘Jawel, Bucket List. The one and only. Ik heb kaartjes geregeld via mijn club.’

Ze stampte met haar voeten op de vloer van de auto. ‘Taylor Swift? Taylor Swift? Dé Taylor Swift? Gaan we daar echt naar toe?’

Hij greep in zijn binnenzak en haalde er twee e-tickets uit, die hij voor haar gezicht wapperde. De datum klopte.

De locatie klopte. De tijd klopte. De artiest klopte ook. Ze heette Taylor Swift.

‘Woehoe! Wat een avond!’ Sharon haakte haar arm in die van Legend en trok hem met grote passen voort door de parkeergarage bij het Gelredome. “Cause we’re young and we’re reckless. We’ll take this way too far. It’ll leave you breathless’, zong ze.

‘Woa, girl!’, zei Legend. ‘Je kan nog zingen ook! Shake it off, baby!’

Ze porde in zijn zij. ‘Oh Legend, man, dat slaat echt nergens op, wat je nu zegt!’

‘Jawel, jawel. Ik ben bekeerd tot de Taylor Swift-stam. Ik ben vanavond een echte fan geworden.’

‘Echt niet.’

Hij stak de sleutel in de auto-deur en ze stapten in de oude Opel. Sharon stampte met haar voeten op de vloer en sloeg met haar vlakke handen op het dashboard alsof ze wild aan het drummen was. ‘Ik kan nog niet geloven dat ik zo dicht bij Taylor Swift was! Haar muziek heeft me zo geholpen toen ik ziek was. Ik bad altijd dat ik haar een keer in het echt mocht zien.’

Legend startte de auto. ‘Je bad?’

Ze lachte. ‘Ja, dat deed ik toen nog. De laatste keer dat ik bad, was vlak voor...’ Een miliseconde lang lag ze weer in dat ziekenhuisbed en zag ze het betraande gezicht van haar moeder, terwijl ze voor haar gevoel een tunnel werd ingetrokken.

‘Voor je wat?’

‘Voor ik in het drijfzand wegzakte.’

De auto sloot aan in de rij om de parkeergarage te verlaten. ‘En wat vroeg je de Grote Chef?’

‘Of hij mijn ziekte wilde beëindigen.’

‘En toen?’

‘De rest is een grote waas. Ik weet niet precies wat er is gebeurd en ik heb het mijn ouders ook nooit gevraagd. Toen ik langzaam weer bovenkwam, herinnerde ik me dat gebed nog. Ik besepte dat ik twaalf was en na wat ik had meegeemaakt, niet langer een kind.’

‘Geloof je nog steeds?’

‘Nee. Niet zoals mijn ouders geloven. Dat is niets voor mij. Wie kan er nu geloven dat God liefde is als kinderen sterven? Mijn ouders denken nog steeds dat ik geloof, maar ik kan er niets mee. Als Hij bestaat, dan wilde Hij de kanker beëindigen door mij te laten sterven, niet door mij te genezen. Gelukkig was ik sterker. De doktoren zeiden dat ze nog nooit zo’n sterke patiënte hadden gezien. Ik weet dat ik bijzonder ben.’

Ze ging steeds luider spreken. ‘Ik leef en ga alles eruit halen wat erin zit. Dat is mijn levensmotto.’

‘Vet’, zei hij.

Ze schraapte haar keel. ‘Bid jij wel eens?’

‘Tuurlijk.’

‘Echt?’

‘Tuurlijk. Tot mezelf. Er is geen hogere macht in het leven dan The Legend. Heb je ooit gebeden om Taylor Swift live te mogen zien?’ Hij stuurde de auto de weg op.

‘Ja, toen ik nog in sprookjes geloofde.’

‘Sprookjes bestaan, Bucket List. Vandaag heb ik je gebed verhoord en ik ga jou helpen om alles uit het leven te halen. En *who knows*, misschien worden we wel samen lid van de club van 27.’

‘Yeah right. Dan moet ik dus drie jaar na jou sterven?’

Tegen die tijd ben ik die zogenaamde Legend alweer vergeten.'

'Haha, touché, girl!'

Ze zwegen tot ze al een eind de snelweg op waren. 'Legend?', zei ze bijna op fluisterton.

'Ja?'

'Thank you. Dit is het aardigste wat iemand ooit voor mij heeft gedaan.'

Hij glimlachte. 'Laten we hier even stoppen.' De Opel reed een verlaten parkeerplaats op en stopte. Legend schakelde de motor uit.

'Wat gaan we doen?', vroeg ze zachtjes.

De lantaarnpaal verlichtte alleen de bovenste helft van zijn gezicht. Zijn diepblauwe ogen zochten die van haar. Ze leken wel over een bovennatuurlijke aantrekkingskracht te beschikken. De vlinders in haar buik dwarrelden er lustig op los. Zijn ogen kwamen steeds dichterbij, gevolgd door zijn lippen. 'Sharon', zei hij, 'Jij bent speciaal.'

13

GESPREK MET DE ADVOCaat

‘Mevrouw De Winter? Met Roelof de Koning van advocatenkantoor De Koning & Ruiter.’

Chantal liet een flinke portie lucht ontsnappen uit haar mond. Dit kon er ook nog wel bij. ‘Dag, Roelof.’

‘Hallo. Mevrouw De Winter, ik val direct met de deur in huis: is uw man bereikbaar? Ik krijg hem niet te pakken op zijn mobiel.’

‘Hij zou bereikbaar moeten zijn. Hij heeft zijn telefoon altijd bij zich.’

‘Ik lees hier op het nieuws dat hij vanavond op tv komt. Daar heeft hij mij niets over verteld.’

Anja zette een kop thee op tafel.

‘Mevrouw De Winter, kunt u David te pakken krijgen?’, vroeg de raadsman.

‘Hij is zich aan het voorbereiden op het debat. Kan het niet wachten tot morgen?’

‘Ik vrees van niet. Hij speelt met vuur. De nieuwe wetten zijn deze week in de Staatscourant gepubliceerd en per direct ingegaan.’

‘Wat? Zo snel al? Iedereen dacht dat het nog maanden of jaren zou duren!’

‘Het is ongelooflijk snel, mevrouw De Winter. Maar we moeten *dealen* met deze *brutal facts* zoals ze zijn. Dit is de nieuwe werkelijkheid waarin we leven.’

‘Wat betekent dit, Roelof?’

De advocaat schraapte zijn keel. ‘Dat weet eigenlijk niemand. Wettteksten zijn nauwkeurig geformuleerd, maar kunnen toch op verschillende manieren worden geïnterpreteerd. Er is rechtspraak voor nodig om meer duidelijkheid te krijgen.’

‘Ze kunnen David toch niet extra hard straffen op basis van deze nieuwe regels?’

‘Nee.’ Ze hoorde een aarzeling in zijn stem. ‘Niet als het gaat om de zaak die nu speelt met Jeannette Bruggemans. Maar wel als hij vanavond iets zegt wat in strijd is met de nieuwe wetten. Je kunt ze zo lezen dat zelfs ervoor uitkomen dat Jezus verlosser en Heer is - wat hij gelooft - strafbaar is.’

Ze plofte achterover op de bank en sloeg haar vrije hand voor haar ogen. ‘Oh, lieve hemel.’ Anja ging naast haar zitten en legde haar hand op Chantals knie.

‘Als zijn raadsman adviseer ik meneer De Winter ten zeerste om niet mee te werken aan dit tv-programma.’

‘Maar de media schilderen hem af als een lafaard als hij niet komt opdagen.’

‘Ze kunnen hem niet dwingen. Het gaat hier niet om trots, maar of hij de komende jaren thuis is voor het eten of dat hij moet opscheppen in de eetzaal van de gevangenis.’

Ze hapte naar lucht. *Oh God... nee.*

‘Mevrouw De Winter? Mevrouw De Winter?’

Anja pakte de telefoon uit haar handen. ‘Hallo met Anja de Graaf, een vriendin van Chantal. Ik heb het gesprek

enigszins meegekregen en het heeft nogal impact op haar. Uw boodschap is duidelijk. We proberen David te pakken te krijgen.'

Aan de andere kant van de lijn rondde de advocaat het telefoongesprek af. Chantal had visioenen van David in een oranje overall. Daarna zag ze zichzelf alleen aan tafel zitten. Waar Sharon was in deze fictieve werkelijkheid, wist ze niet.

'Ik moet David bellen', zei ze. Ze koos David in haar favoriete contacten. De telefoon ging een paar keer over en sprong toen op de voicemail. 'Hallo, dit is het nummer van David de W' - hij sprak de 'W' extra lang uit, typisch iets voor hem om zelfs nu nog grapjes te maken. '-inter. Laat uw boodschap achter na de piep.'

Anja reikte een glas koud water aan en ze nam een slok. 'Voicemail', mopperde ze. 'Hij heeft zijn telefoon vast op trillen staan. Of het is misschien lawaaig.'

'Hoe voel je je?', vroeg Anja.

'Ik ben zo nerveus, Anja. Ik kan dit glas amper optillen en ik heb de hele dag al niet gegeten.'

'Daar zal je diëtist blij mee zijn.'

'Oh please', zei Chantal terwijl ze met haar hand een afwerend gebaar maakte en nog een slok water nam. 'Die zegt juist dat ik meer moet eten in plaats van minder. En daar betaal ik haar een paar tientjes per maand voor.'

De instrumentale versie van Leonard Cohens 'Hallelujah' begon te spelen op haar mobiel. Ze nam vlug de telefoon op. 'David? Waar ben je?'

'In de Grote Kerk in Den Haag. Ik had toch in de familie-agenda geschreven dat ik vanavond een date had?'

'David, doe nu eens niet zo flauw.'

'Sorry, ik ben gewoon nerveus.'

Haar anders zo stoere, laconieke man klonk kwets-

baarder dan ooit tevoren. 'Ben je bang, David?' Ze hoorde hem slikken.

'Nerveus.'

Stilte. Ze bleef zich hem voorstellen in een gevangenis-pak. 'David', zei ze uiteindelijk, 'Stop er mee. Ga gewoon weg. Ze kunnen je niet dwingen om op tv te gaan. Vergeet iedereen. Vergeet je trots. Kom gewoon naar huis.'

'Ik moet dit doen.'

'Waarom, David? Waarom?'

'Omdat ik niet van mijn verantwoordelijkheid weg kan lopen. Dat deed Jezus immers ook nooit. Als ik één ding van mijn vader heb geleerd, is het wel dat Jezus altijd deed wat juist was.'

Jezus hebben ze vermoord. Ik kan jou nog niet missen.

'David, Roelof de Koning heeft gebeld. Hij raadt je af om hiermee door te gaan. Het is een val, David, een valstrik. Ze hebben wetten gemaakt en die zijn nu actief en nu zoeken ze iemand om de wetten op te testen. Je mag geen proefkonijn worden. Straks kom je niet meer thuis en dan...'

'Schat, ik begrijp niet zo goed wat je allemaal bedoelt. We praten er straks over, oké? Ik moet me nu gaan klaar-maken voor de soundcheck.'

'David, nee! Niet doen! Kom naar huis! Ga er niet mee door!'

'Ik moet dit doen. Iemand moet voor de kerk opkomen. Ik spreek je straks. Hou van je.'

Chantal wilde zeggen dat ze ook van David hield, maar kon niets meer uitbrengen. Hij hing op. Ze smiet de telefoon in de bank. Anja knuffelde haar vriendin. 'Je hebt gelijk, Chantal, dat weet je toch, hè? Hij zet jullie leven op het spel. Jij hebt een man nodig waar je op kunt vertrouwen en Sharon een vader die gewoon thuis is.'

Het bleef even stil. 'Waar is Sharon nu eigenlijk?', vroeg Anja.

Chantal had zich weer iets herpakt. 'Ze heeft gezegd dat ze het huis uit zou gaan, in een hol zou kruipen en er over pak em beet achttien jaar uit zou komen als iedereen vergeten is dat zij onze dochter is.'

'Kijk, dat bedoel ik. David moet zich op jullie gezin richten. Je kunt het Sharon niet kwalijk nemen dat ze zulke dingen zegt. David is geen crimineel, maar hij kan dat wel worden vanavond als hij het niet goed aanpakt. En dan heeft jullie dochter geen leven meer. En jij ook niet. Het is nu al lastig genoeg.'

Ze zwegen.

Er was reclame op tv.

'Straks in College Tour een debat tussen premier Liesbeth Posthumus en predikant David de W. over de nieuwe maatregelen die van kracht zijn geworden om kerkelijke organisaties beter te besturen. College Tour wordt gevolgd door een documentaire van Johan Cleijn over de Bijbel. Hoe kan het dat een duizenden jaren oud boek tot op de dag van vandaag radicale mensen voortbrengt? Nu eerst de populaire jeugdserie SpangaS.'

'Ben ik een radicaal, Anja?'

Anja wreef liefdevol over haar rug, maar antwoordde niet.

Chantals mobiel ging weer af. Anja pakte het apparaat en zag op het scherm wie belde. 'Rana', zei ze.

'Niet nu', zei Chantal.

14

IN HET LEF-HONK

Het mobieltje in haar broekzak trilde. Sharon pakte het toestel. Marianne had een app-je gestuurd.

Marianne: Waar ben je? Toch niet weer bij die creep?

Het berichtje werd gevolgd door een knipogende smiley die een tong uitstak. Sharon typte met haar duimen een antwoord.

Sharon4Life: Ik ben bij The Legend, ja. Amersfoort. Soort jeugdhonk van LEF. Lijkt meer op kroeg. Update later vanavond :-)

Marianne: k

Legend stootte de biljartkeu tegen de witte bal en schoot een rode bal in een hoekgat. Sharon applaudisseerde. 'Joe-hoe! Goal!', riep ze boven de muziek - een nummer van Will Smith - uit.

Gelach van de jongens.

'Wat is er?'

‘Niks, schatje’, zei Legend, terwijl hij een volgend doelwit op het biljartlaken uitzocht. ‘Het was gewoon een grappig doelpunt.’

‘Lachen jullie me uit?’

‘Nee, nee, we zouden niet durven’, zei één van Legends maten.

Legend legde aan voor een nieuw schot. Ze kon haar ogen niet van hem afhouden. Ze wist niet waarom, maar ze had opeens de neiging te gaan dichten. Als ze een beetje meer gevoel voor taal had, had ze het misschien nog wel gedaan. Nu kwam ze niet verder dan de eerste regel: ‘The Legend is anders’.

Ja, hij was anders dan andere jongens. Ze hadden in korte tijd een diepe band ontwikkeld. Hij had bovendien - zoals hij zelf had gezegd - haar gebed verhoord. Taylor Swift. Die avond leek nog steeds wel een droom. En wat een prachtige afsluiting hadden ze samen beleefd in de auto. Dit was het leven waar ze altijd naar had verlangd.

Legend tikte de laatste bal in het doel.

‘Twee uit drie?’, zei zijn tegenstander.

‘Sorry, guys. Ik ga even naar mijn girlfriend. Ze ziet er wat verveeld uit.’

Hij hield zijn vuist naar voren en Sharon tikte zijn gesloten hand met haar vuist aan. ‘Dus ik ben je ‘girlfriend’ nu?’, zei ze, terwijl hij naast haar kwam zitten.

‘Tenzij je het daar niet mee eens bent?’

Ik hou van je. Ze flapte het er bijna uit, maar ze mocht dit nu niet verpesten. *Stay cool, Sharon.* Ze antwoordde niets, maar drukte een kus op zijn mond.

‘Is dat je antwoord?’, zei hij.

Ze knikte lachend. ‘Wat wil je nog meer?’

‘Nothing much. Drinken misschien. Wil jij ook wat? Bier?’

Ze schudde haar hoofd. 'Ik ben nog geen achttien.'

'Dus? Ik haal het voor je. Ze doen hier niet zo moeilijk.'

Ze twijfelde. Niet dat ze nooit alcohol had gehad, maar pa en ma zouden misschien merken dat ze had gedronken. En eerlijk gezegd had ze geen zin in een confrontatie. Bovendien moest ze ook nog op de scooter naar huis. Tegelijkertijd wilde ze ook niet voor saai worden aangezien.

'Bier?', vroeg hij nogmaals.

'Sap is prima.'

Hij glimlachte. 'Oké. We zetten bierdrinken op de bucket list.' Hij drong zich tussen de andere jongeren door naar de bar.

Just Cruisin' / Where, baby, I don't care / Just Cruisin' / As long as you take me there / Just Cruisin' / Somewhere to clear my mind / Just Cruisin' / Just Cruisin'

Sharon neuriede met Will Smith mee, terwijl haar schouders ritmisch van links naar rechts en terug bewogen. Ze zag een man lopen die haar het meest deed denken aan een cowboy uit zo'n jaren tachtig film, inclusief laarzen, jeans, blouse, cowboyhoed en sneeuw wit baardje. Hij was veel ouder dan de jongelui hier.

'Hallo', zei hij met zware bromstem, terwijl hij haar een hand gaf. 'Ik ben Ben. Ben jij nieuw hier?'

'Sharon', zei ze. 'Ik ben met Legend mee.'

'Legend. Dat is een talentvolle kerel. Heeft veel potentie. Ben je al wel eens eerder bij LEF geweest?'

'Nee, dit is voor het eerst.'

'Wil je lid worden? Weet je waar we voor staan? Vrij-

heid, gelijkheid en broederschap. Net als de Fransen een paar eeuwen geleden.'

'Ik ken jullie slogan.'

'Ben je ervoor?'

'Wie kan er tegen zijn?'

De man lachte. 'Precies. Wie kan er tegen ons zijn? Er zijn genoeg mensen die niet ruimdenkend zijn. We hebben mensen als jij nodig. Maar het is geen eenrichtingsverkeer. Mensen met LEF hebben meer kansen in het leven. We zitten overal. Het bedrijfsleven, gemeenteraden, rechtbanken, politie, de regering. Bij LEF zorgen we voor elkaar. Dat is broederschap. Wil je officieel lid worden?'

'Ik weet het niet. Ik moet er eerst over denken', riep ze boven de muziek uit.

'Prima', zei hij. 'Kom nog eens terug.' Hij gaf haar een kaartje. 'En als je vragen hebt, moet je maar met mij bellen. Ik ben jongerenwerker bij LEF. Jongeren zijn belangrijk. Ze hebben meer energie en drive om Nederland te hervormen. Jullie zijn ons leger.'

Ze hield het kaartje met beide handen vast. Ben was erop afgebeeld in politie-uniform en straalde gezag uit. Ze las zijn volledige naam: 'Ben Castelen' en daaronder het motto van LEF: 'Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap'. Daar stond ze achter. Maar mocht ze wel lid worden als ze wisten wie haar vader was? Die stond vanavond tegenover LEF's leider, Lieke Posthumus. 'Bedankt', zei ze tegen Ben. 'Ik denk erover.'

Hij gaf haar een hand en verdween tussen de andere mensen, waarschijnlijk op zoek naar andere nieuwkomers.

Legend kwam terug met een glas in elke hand. Hij wenkte haar met zijn hoofd en ze kwam naar hem toe. 'Kom, we gaan die zaal in.'

'Waarvoor?'

‘We gaan live het debat bekijken met die dominee.’

Iedereen in ‘het dorp’ wist wie haar vader was. Legend, Marianne, Erika en anderen hadden de link tussen Sharon en haar vader niet gelegd. Marianne was de enige die haar vader kende, maar misschien volgde ze het nieuws niet. Niemand mocht erachter komen. Maar haar vader kwam zo op tv zonder balkje voor zijn gezicht en met zijn volledige naam in beeld.

Ze moesten hier weg voor Legend erachter kwam. Ze pakte Legends arm, die bijna het glas jus d’orange liet vallen, en zei: ‘Laten we weggaan.’

‘Weggaan? We zijn hier pas net. Kom op, dit wordt leuk.’

‘Legend, alsjeblieft.’

‘Het duurt maar een uurtje. Kom mee.’

Hij liep naar de andere zaal, de anderen achterna. Sharon bleef staan. Hij draaide zich om, toonde haar weer die lach die haar hart deed smelten, deed er nog een knip-oogje bovenop en danste toen voorzichtig door de deuropening. *Hate it when he does that.* Ze volgde hem naar binnen.

15

HET DEBAT

Lieke Posthumus schudde Davids hand. ‘Ik wens u een goed debat toe’, zei ze.

‘Dank u. Ik wens u hetzelfde’, zei David. Hij mocht zich niet van de wijs laten brengen. Zijn tegenstander had veel meer ervaring dan hij. Ze stond de natie wekelijks te woord en voerde dagelijks debatten. Zijn enige hoop was dat ze zich niet zo goed had voorbereid als hij. *Maak dat de kat wijs, David*, zei hij tegen zichzelf. Dit verbale gevecht werd live op tv uitgevochten. De toekomst van de kerk, maar ook de politieke loopbaan van de premier stond op het spel.

Hij keek de Grote Kerk rond. De zuilen waren sfeervol donkerrood, donkergeel en donkerpaars verlicht en liepen over in prachtige bogen. De kroonluchters zweefden boven de mensen als spinnen die zich vanuit hun web naar beneden lieten zakken. Achter hem blies een marmeren engel op een trompet. *Stuurt u ook een engel om mij te helpen, God?*

De presentator van het programma kwam beide hoofdpersonen de hand schudden. Nadat hij David een hand had

gegeven, veegde hij zijn eigen hand met een papieren zakdoek droog. David wreef in zijn handen en realiseerde zich hoe bezweet ze waren. Een vrouw kwam bijna op hem afgestormd. Ze was de visagiste, die al voor de derde keer de make-up wat bijwerkte. 'Sorry, het is nogal warm.'

Ze glimlachte minnetjes, terwijl ze haar werk deed.

Wat deed hij hier in hemelsnaam? Chantal had hem thuis nodig. Niet aan denken. 'Hou je oog alleen op het zwaard van je tegenstander gericht. Denk alleen aan dat zwaard en aan niets anders.' Het was het advies van Eric Bane aan Orlando Bloom in de film *Troy*. *Denk aan het zwaard van je tegenstander, David. Aan niets anders.*

Zijn telefoon trilde in zijn broekzak. Als het Chantal was en ze hem opnieuw zou vragen naar huis te komen, dan deed hij het. Hij pakte het toestel, maar het was uitgeschaakeld. Misschien wilde hij wel zo graag hier weg dat hij zich had ingebeeld dat zijn telefoon afging.

Zijn blik gleed over de studenten die in de banken zaten. Geen college-banken, maar kerkbanken. Het leek wel alsof er steeds meer studenten bij kwamen. Ze lachten en maakten grapjes. Voor hen was dit een avondje uit. Voor David was dit geen tv-studio, zelfs geen kerk, maar eerder een Colosseum. Hij werd hier voor de leeuwen gegooid voor het oog van een miljoenenpubliek.

De laatste minuten voor de start van de uitzending waren ingegaan en hij werd naar zijn spreekgestoelte gebracht. Hij hoorde de presentator, die met zijn rug naar hem stond toegekeerd, zeggen: 'Welkom bij deze bijzondere editie van College Tour. Achter mij staan De Premier en De Predikant. Zij gaan vandaag met elkaar in debat over de overheidsmaatregelen die deze week van kracht zijn geworden. We doen dat op een zeer toepasselijke locatie: de Grote Kerk in Den Haag. Dit gebouw werd tot 1798 gebruikt door

zowel de overheid als de kerk. De kerkklokken vertelden de mensen wanneer ze naar de kerk moesten komen, maar gaven eveneens de werktijden aan of wanneer er bijvoorbeeld een storm op komst was. In 1798 werden kerk en staat van elkaar gescheiden. De klokken en de torens bleven eigendom van de wereldlijke overheid. En nu luidt diezelfde overheid de noodklok voor de kerk. We gaan beginnen.'

De presentator liep naar de plek van waaruit hij het debat zou leiden. Hij heette iedereen welkom, in het bijzonder de minister-president en David natuurlijk. 'Minister-President, mag ik met u beginnen? Kunt u de nieuwe maatregelen toelichten?'

'Ik zal mijn best doen', begon ze aarzelend. 'Een wet is niet zoiets als een psalm-versje en een wettekst uit je hoofd leren, is dan ook een crime. Maar onze vrienden die nu thuis voor de buis zitten alsmede het publiek hier moeten wel weten wat de Wet zegt. Er komt nog een publiekscampagne, maar ik zal een poging doen de nieuwe wetten samen te vatten.'

Hoe kon die vrouw zulke volzinnen zonder stottering en haperingen uit haar mond krijgen? Hij was al blij als hij één zin foutloos zou uitspreken vanavond.

'Voordat mensen de indruk krijgen dat ik een *Iron Lady* ben, wil ik eerst nogmaals toelichten wat hier is gebeurd', zei Posthumus. 'Ik doe dat aan de hand van een voorbeeld. In onze omgeving hebben we allemaal wel eens gezien dat een huwelijk stuk gaat omdat iemand een scheve schaats rijdt. Als de partner besluit vreemd te gaan, dan is er alleen een weg terug als er berouw wordt getoond. Zo niet, dan draait het uiteindelijk op een scheiding uit.'

Opnieuw de vergelijking met een huwelijk? 'Pardon', zei David, 'Vergelijkt u de Nederlandse kerk met een man of vrouw die overspel heeft gepleegd?'

‘U krijgt straks een kans te reageren’, zei de presentator. ‘Minister-President?’

Posthumus keek weer in de lens van de camera voor haar. ‘Ik ben voor mijn politieke carrière relatietherapeut geweest. Tijdens die loopbaan én zelfs in mijn persoonlijk leven heb ik gezien hoe ontrouw relaties verwoest. Alleen als de bedrogen partner de ander een tweede kans gunt, is er kans op herstel. Dit is die tweede kans voor de christenen.’

De presentator knikte alleen maar. David kon wel met zijn vuist op het kathedraal slaan. Wanneer ging die man vragen hoe de Nederlandse christenen dan overspel hadden gepleegd? En met wie?

‘De kerk moet het geschonden vertrouwen terugwinnen. Wij verlangen daarom van iedere groep christenen die regelmatig bij elkaar komt voor een kerkdienst zich te registreren. Preken en bijbelstudies moeten door de leider van de kerk, of dat nu een dominee of iemand anders is, zes weken van tevoren via internet worden ingediend voor toetsing.’

David schudde zijn hoofd opzichtig, in de hoop dat de camera dit zou registreren.

‘Samenkomsten voor christelijk onderwijs zijn voortaan alleen nog maar toegestaan in daarvoor aangewezen locaties. In de praktijk zijn dit alle geregistreerde gebouwen van kerkgenootschappen mét vergunning. Samenkomsten voor bijbelstudie buiten de aangewezen panden zijn voortaan verboden. Dit geldt ook voor het onderwijs aan kinderen. Alle christelijke scholen gaan op in openbare scholen. De besturen van de Evangelische Omroep en andere christelijke mediabedrijven gaan op de schop.’

Ze nam een slokje water en vervolgde toen. ‘Wij moeten onze kinderen de vrijheid geven die ze verdienen. Ze

hebben het recht een eigen keuze te maken voor hun levensovertuiging en mogen niet overmatig worden blootgesteld aan het geloof van hun ouders. Alle catechisaties en jeugdgroepen vanuit de kerk worden per direct stopgezet.'

David likte zijn lippen. Dit ging veel verder dan tot nu toe was gecommuniceerd. *Vader, helpt u alstublieft.*

'Ik ga zo naar uw buurman', zei de presentator, 'maar nog even dit. Wie gaat dit allemaal controleren? Het moet een gigantische operatie zijn om toe te zien op naleving van deze wetten. Het scheelt natuurlijk dat uit cijfers van het ministerie blijkt dat 68 procent van de kerken geen vergunning heeft gekregen.'

'Dat klopt', ging Posthumus verder. 'Maar vergis u niet. Alle afgewezen kerkgemeenschappen krijgen nog een tweede én laatste kans om de registratie in orde te krijgen. Mits ze zich willen conformeren aan de zojuist genoemde voorschriften. Het apparaat dat toezicht gaat houden op de uitvoering van de wetten, neemt de komende weken en maanden steeds grotere vormen aan. Op landelijk, regionaal en lokaal niveau worden op dit moment teams gevormd die zich hiermee gaan bezighouden.'

David begon zich af te vragen of hij nog wel een vraag kon verwachten. Tot nog toe was alleen de premier aan het woord.

'U vertelde dat alle preken voortaan worden gecontroleerd. Op basis van welke criteria doet u dat? Moet deze bijvoorbeeld één of twee pepermuntjes lang zijn?', zei de presentator met een grote grijns.

Het was niet moeilijk te raden aan welke kant de makers van dit tv-programma stonden. Tot zover de journalistieke integriteit.

'Wij werken aan een leidraad', zei Posthumus, die de lach beantwoordde. 'Deze is gebaseerd op algemeen

aanvaarde waarden en normen in Nederland en bevat een lijst van 'do's en don'ts'. Ik verwacht dat de leidraad volgende week beschikbaar wordt gemaakt aan alle predikanten die hebben besloten mee te werken en om die reden een vergunning hebben gekregen. Uiteraard stellen we deze leidraad ook beschikbaar via de site van mijn ministerie.'

'Kunt u een voorbeeld geven van een do en een don't?', zei de presentator.

'Een do is bijvoorbeeld naastenliefde, een ander helpen. Daar mag je iedere zondag over preken. Een don't is claimen dat Jezus de enige weg naar God is. Dat is niet voor niets de reden dat meneer David de W. hier naast me staat.'

'David de Winter', zei David met veel nadruk op zijn achternaam. 'Ik ben geen crimineel. Iedereen mag mijn naam weten en ik ben ook niet geboren met een zwart balkje voor mijn ogen.' Nu zocht hij de camera met het rode lampje 'Ik ben David de Winter en ik ben predikant.'

'Juist', zei de presentator met pretoogjes. Hij draaide zich naar David toe. 'Premier Posthumus vindt dat de kerk een scheve schaats heeft gereden en dat u zich aan strikte regels moet houden om het vertrouwen van de Nederlandse samenleving terug te winnen. Bent u het daarmee eens?'

Zijn preektraining van vroeger kwam weer terug. Knieën van het slot, ademhalen vanuit de buik, kaken gebruiken bij het spreken. Je kunt het David. 'Ik ben het oneens met de constatering dat Nederland de kerk niet vertrouwt. Als dat al zo is, komt het door de lastercampagne die de laatste tijd is gevoerd. Wij christenen dienen een God van liefde en wij willen anderen deelgenoot maken van die liefde. Waarom wordt dit strafbaar gemaakt?'

De presentator keek naar zijn spiekbriefje en vervolgens weer naar David. 'Wat doet het met u als we over kerk en samenleving praten als over een huwelijk?'

‘Het lijkt op het eerste gezicht een positieve vergelijking, maar het bevat ook een valkuil. Hoe kan de Nederlandse kerk nu vreemdgaan? Wij worden op dit moment publiekelijk neergezet als overspelige partners, als misdadigers, als mensen die uit zijn op het kwade. Wij staan juist midden in de samenleving.’

‘Ontkent u dat er misstanden zijn en zijn geweest in christelijke kerken?’

‘Nee. Iedereen maakt fouten. Dat gebeurt in de kerk en dat gebeurt in de politiek. Ook daar zijn misstanden en mevrouw Posthumus is hier om één van die misstanden te verdedigen.’

‘Oooooeeh!’, klonk het vanuit de zaal. Hij had de aanval geopend tot genoegen van de studenten.

‘Mevrouw Posthumus’, zei de presentator, ‘reageert u eens.’

Voor het eerst leek ze wat in haar wiek geschoten. ‘Het is altijd makkelijk om naar een ander te wijzen als je zelf in de fout gaat.’

David wachtte op het vervolg, maar er kwam niets.

‘Meneer De Winter, wat wilt u veranderen?’

‘Ik vind dat de nieuwe maatregelen moeten worden teruggedraaid zodat we in alle rust met elkaar in gesprek kunnen over hoe we elkaar ruimte én vrijheid kunnen geven.’

‘Dominee, laat me u een simpele vraag stellen’, zei Posthumus opeens. ‘Waarom is het voor christenen zo belangrijk om altijd de ander te overtuigen? Waarom claimen jullie als enige de volledige waarheid in pacht te hebben? U wilt ruimte maar in feite beperkt u juist de ruimte van uw mede-burger.’

David draaide een kwartslag om zijn opponent aan te kunnen kijken. Ze ontweek zijn blik. ‘Premier, u doet net

alsof waarheid niet belangrijk is. De waarheid telt wel degelijk. U bent premier. Of ik dat nu geloof of niet. Het is de waarheid. Zo is het met geloof ook. Er is wel of geen God. Jezus is wel of niet opgestaan. Er is wel of geen hemel en er is wel of geen hel.'

'Meneer De Winter, dit is nu precies de reden waarom ik mijn zaterdagavond heb opgeofferd. Ik heb het u niet verteld, maar ik had vanavond een blind date, ziet u.'

Gelach in de zaal.

'Met minister Gerritsen?', zei de presentator. 'Die is ook nog op zoek, begrijp ik uit de weekbladen.'

Posthumus lachte om het hardst mee. 'U moet niet alles geloven wat u leest. Maar goed, laten we niet afdwalen.'

David voelde het. Ze had de zaal weer naar zich getrokken. Als ze de controle al kwijt was geweest, dan was die nu weer volledig terug.

'Ik heb mijn afspraak afgezegd zodat u zich van uw verdraagzame kant kunt laten zien. Het feit is echter dat u amper twee minuten aan het woord bent en al de woorden 'hemel' en 'hel' in de mond heeft genomen.'

De ogen van de studenten en de lenzen van de camera's draaiden naar David. Hij moest reageren, maar sloeg dicht. Wat zat die stropdas opeens strak.

'Meneer De Winter?', porde de presentator hem.

David keek van links naar rechts en zag zijn eigen gezicht in verschillende monitoren. Oh God, is dit wat Nederland nu ziet? Een dominee die niet uit zijn woorden kan komen?

'Kunt u reageren op wat de minister-president zojuist zei? Waarom begint u direct over 'hemel' en 'hel' te praten? Dat zijn geen gezellige onderwerpen voor een zaterdagavond.'

David sprak rustig om tijd te winnen. 'Het enige wat ik

betoogde, was dat het wel degelijk belangrijk is om te weten wat waarheid is.'

'Zelfs als dat polariserend werkt?', zei de presentator. 'Ik heb altijd van mijn moeder geleerd en u noemde het zelf ook al: dat God liefde is. Waarom praat u daar niet over? Waarom moet u de hel erbij halen? Dat deed mijn moeder nooit.'

'Omdat als je alleen over Gods liefde praat, je een half evangelie verkondigt.' Zijn lippen bewogen amper en hij vroeg zich af of anderen hem wel konden verstaan. *Knieën van het slot, ademen vanuit de buik, gebruik je kaken, spreek duidelijk.* 'De boodschap van de bijbel is dat God liefde is, maar ook dat de mens zondig is en...'

Boe-geroep vanuit het publiek.

'Het spijt me', zei David. Hij haalde een bijbeltje uit zijn zak. 'Dit boek draagt mij op anderen over het geloof te vertellen zodat ze zich tot Jezus kunnen keren.'

'Als uw bijbel dat zegt, dan is uw versie van de bijbel het probleem', zei Posthumus. 'Misschien moeten wij daar ook nog eens naar kijken. Een boek kan uit zichzelf geen schade aanrichten, maar mensen die er bepaalde dingen in lezen wel. Kijk maar naar een boek als Mein Kampf.'

Gejuich.

David stak zijn wijsvinger omhoog maar de presentator gebaarde hem niet te spreken. 'Laten we naar het publiek gaan. Er is nog ruimte voor enkele vragen. Wie mag ik als eerste het woord geven?'

De camera zoomde in op een meisje van rond de twintig, die bij een microfoon in het gangpad stond. Haar stem trilde terwijl ze sprak. 'Ik vroeg me af waarom de bijbel vrouwen als minderwaardig behandelt. Moeten preken en bijbelstudies daar ook niet op worden gecontroleerd? Dat vrouwen dezelfde rechten hebben als mannen?'

De presentator draaide zich weer om. ‘Meneer De Winter, wilt u eerst antwoorden?’

David slikte. Hij voelde zich als een gladiator die bijna gevloerd was. ‘Vooropgesteld: ik vind dat preken helemaal geen censuur nodig hebben. Waarom worden preken vooraf onder de loep genomen, terwijl op televisie alles mag worden gezegd?’

‘Wij hebben wel een media-code waaraan we ons houden’, zei de presentator. ‘En ik kan u verzekeren dat er veel meer redactiecommissies voor onze programma’s zijn dan voor uw kerkdiensten.’

‘En toch wordt er veel onzin verkocht op televisie. Om op de vraag van deze jonge dame terug te komen: Jezus had veel respect voor vrouwen. Hij gaf ze een belangrijkere positie dan andere leiders in zijn tijd en ook in de bijbel spelen vrouwen een cruciale rol.’

‘Streed hij voor kiesrecht voor vrouwen?’, zei de premier droog. ‘Voor gelijke behandeling op de werkvloer? Voor emancipatie? Voor de rechten van homoseksuelen? Voor het recht om je leven zo in te richten als je zelf zou willen?’

David kreeg opnieuw niet de kans om te spreken.

‘Laten we naar de volgende vraag gaan’, zei de presentator.

Dit keer stond een joviale jongen van midden-twintig achter de microfoon. Hij droeg een rode spencer met daaronder een donkerblauwe stropdas.

‘Wie is Jezus eigenlijk?’, begon hij. ‘Ik weet wel dat hij tweeduizend jaar geleden leefde en over water liep enzo, maar wat heeft hij verder nog gedaan waar we vandaag de dag nog ruzie over moeten maken? Ik denk dat we hem beter kunnen vergeten. Toen had je Jezus, nu heb je Lady GaGa. Zij heeft miljoenen volgelingen op Twitter. Meer dan Jezus destijds. Die kwam niet verder dan twaalf.’

Luid gelach en applaus uit de kerkbanken. *Lieve God, is hier één iemand die op mijn hand is?*

‘Meneer De Winter’, vatte de presentator samen. ‘De vraag is of we Jezus niet beter kunnen inruilen voor popidolen of andere mensen die een rolmodel kunnen zijn?’

Scherp blijven, David. Neem het initiatief terug. ‘De vraag die ik hoorde, was: waarom hebben we Jezus eigenlijk nodig? Als deze meneer bij mij op bezoek kwam en hij deze vraag stelde, zou ik hem antwoorden dat we allemaal Jezus nodig hebben. Hij stierf immers voor onze zonden en...’

‘Dat impliceert dus opnieuw dat we allen slecht zijn’, zei de minister-president.

David richtte zich opnieuw expliciet tot haar. ‘Mevrouw, heeft u ooit wel eens iets gestolen?’

‘Ja, vanmiddag nog’, lachte ze. ‘Een dropje uit de snoeppot van minister Gerritsen toen hij even de andere kant opkeek. Maakt mij dat zo’n slecht mens dat ik de hel verdien?’

De studenten stonden op en joelden en klapten. Sommigen gingen op de kerkbanken staan. In de verte hoorde David de presentator nog zeggen: ‘Daarmee zijn we aan het einde gekomen van deze uitzending.’

Ik heb het verknald. Het spijt me, Heer.

ILLEGALE EVANGELISATIE

Legend plofte op de felrode, leren bank en gebaarde Sharon naast hem te komen te zitten. Ook de andere jongeren namen plaats op stoelen, barkrukken en banken.

‘Kill the music!’, riep Legend. Er werd nog naar hem geluisterd ook. De barman deed de muziek uit en het volume van de tv ging omhoog. De presentator van College Tours kwam in beeld. Op de achtergrond zag ze haar vader. Ze probeerde zijn ogen te zien. Die verraadden meestal hoe hij zich voelde, of hij blij, boos of bezorgd was. De vierde emotie - zo had ze van haar psycholoog geleerd - was verdriet. Maar die zag ze zelden bij haar vader. Hij was te ver weg om te kunnen zien hoe hij zich voelde. Oh, wacht. Er werd op hem ingezoomd. Zijn gezicht glansde in het witte licht.

Ze nam een slokje van haar te warme jus d’orange en gaf het glas aan haar ‘vriendje’. ‘Ik ga even naar de WC.’

‘Oké, maar schiet op. Je mist het begin.’

Ze knikte en liep op een drafje naar het toilet. Twee meiden waren voor de spiegel hun make-up aan het bijwer-

ken. Sharon glipte het toilet in, deed de deur op slot en pakte haar mobiel. Ze opende WhatsApp en begon te typen.

Sharon4Life: Pap, ik weet dat het debat al is begonnen en je dit nu niet leest maar ik wil je toch succes wensen. Zet m op.

Nadat ze op ‘Stuur’ had geklikt, kwam ze het kleine kamertje weer uit. De twee meiden waren inmiddels vertrokken en ze stond alleen voor de spiegel. Ze pakte haar eigen make-up doosje uit haar tas en legde dat op de wastafel. Ze staarde naar zichzelf. Toen borg ze de make-up weer op. Haar uiterlijk kon haar nu even niet boeien. Moest ze bidden voor haar vader? Een schietgebedje? Nee. Dat ging te ver. Niet na wat God had gedaan. Of Hij bestond niet, of Hij was niet zo liefdevol als mensen in de kerk zeiden. ‘Je hebt me bijna vermoord, God’, fluisterde ze. *Don’t kill my father today.*

Ze haalde een keer diep adem en ging terug naar de tv-ruimte. Mensen praatten door elkaar heen, maar het geluid van de tv was zo hard dat ze toch ieder woord kon verstaan. Legend gaf haar glas terug. Ze ging naast hem zitten en legde haar hand op zijn knie.

‘Je hebt wat gemist’, riep hij in haar oor. ‘Onze Lieke maakt gehakt van die dominee. Hij heeft nog geen woord gezegd.’

Ze knikte alleen maar. *Kom op, pap. Laat wat zien.* Eindelijk kwam haar vader aan het woord. Hij zei goede dingen, maar telkens werd hij gecounterd. Of door de premier of door een vraag van de presentator. Die man was zo bevooroordeeld als wat, leek het. ‘Hoort die man ook bij LEF?’, schreeuwde ze bijna naar Legend.

Hij lachte alleen maar. 'De wereld is van ons, Bucket List!'

Ze kon het niet langer aanzien. Hoe kon ze hier weggaan zonder dat het op zou vallen?

'Waarom kijk je niet?', vroeg Legend.

'Ik kijk wel.'

'Je zit steeds met je hoofd naar beneden. Ben je ziek? Is het de 'jus'? Te warm?'

'Jus is prima. Het is gewoon niet eerlijk voor die, ehm, die kerel daar.' Ze wees naar het scherm.

'Geen medelijden, Sharon. Hij zit achter minderjarige meisjes aan. Hij hoort achter tralies.'

'Dat is niet waar.'

'Het is de waarheid, schat. Ben vertelde me dat hij ook drugs gebruikt.'

'Wat weet hij er nu van?' Ze moest hier weg en gauw ook. Maar hoe?

'Waarom neem je het voor hem op? Hij is jouw energie niet waard. Waarom doe je zo?'

'Kunnen we niet gaan?'

'Nee joh. Hier wordt geschiedenis geschreven. Dit wil je niet missen.' Hij balde zijn vuisten naar het scherm. 'De Winter! We pakken je!'

Sharon schoot uit de bank als een pijl uit een boog. Ze wurmde zich door de massa heen, af en toe iemand wegduwend.

'Sharon! Sharon, wacht!'

Ze sprintte langs de biljarttafel, duwde de voordeur open en rende de straat op. Een auto toeterde en ze sprong vlug de stoep weer op om niet aangereden te worden. Iemand pakte haar hand vast. Het was Legend.

'Hé?' Hij hield haar wang vast. 'Wat is er aan de hand?'

'Ik wil dat niet zien.'

‘Waarom niet?’

‘Ik kan het niet zeggen. Kunnen we niet gewoon ergens anders heen gaan?’

‘Sharon, vertel me wat er aan de hand is? Waarom reageer je zo heftig op die kerel?’

‘Hij is... hij is mijn vader.’

Legend liet haar gezicht los en boog zijn hoofd naar haar toe. ‘Wat zeg je?’

‘Hij is mijn vader’, fluisterde ze. Ze hield haar adem in.

Legend zakte wat door zijn knieën zodat ze op ooghoogte waren en legde zijn handen op haar schouders. ‘Zeg dat nog eens? Het leek net alsof je zei dat hij je vader is.’

Ze had een brok in haar keel. ‘Hij is mijn vader.’

Hij zweeg. Wat ging er door hem heen?

‘Maar ik ben niet zoals hij.’

Hij ging weer recht staan, met zijn hoofd in zijn nek alsof hij de maan eens goed wilde bekijken. ‘Ik had het moeten weten. Je hebt iets onverklaarbaar braafs over je.’

Ze schudde opnieuw met haar hoofd, terwijl ze zijn hand met beide handen vast hield. ‘Ik geloof niet in God.’

Hij trok zijn hand los. ‘Weet je het zeker, Sharon?’

Ze pakte zijn arm vast. ‘Kom, laten we ergens anders heengaan. Alsjeblieft, Legend?’

‘Ik ga nergens heen.’

‘Dit is niet eerlijk. Ik kan er toch niets aan doen dat hij dominee is? En nu maken ze hem kapot.’

‘Ga weg, Sharon. Iedereen krijgt in het leven wat hij verdient. Dat geldt voor je vader.’ Hij liet een stilte vallen. ‘En dat geldt voor jou, Bucket List. Ben je voor ons of ben je voor je hem?’

De tranen brandden achter haar ogen. ‘Legend, please.’ Hij trok zijn arm los. Zijn ogen waren donker als een

donderstorm. ‘Het is beter als je gaat. Ik wil niet meer met je worden gezien.’

David stuurde zijn auto de A12 richting Utrecht op. Zijn ogen vielen bijna dicht van vermoeidheid. Misschien moest hij straks onderweg ergens stoppen en even rusten. Hij pakte nog een aspirine, legde die op zijn tong en spoelde hem weg met wat Spa rood. Hij legde het plastic flesje terug op de passagiersstoel naast de fles rode wijn die hij had gekregen van de NTR als dank voor zijn bijdrage.

De presentator had hem een hand gegeven, maar nauwelijks aangekeken. Een redactrice drukte hem de fles wijn in de hand, riep vlug ‘Bedankt’ en was ook bij de groep gaan staan die zich om premier Posthumus had verzameld. Zonder verder afscheid van iemand te nemen, had hij zijn auto opgezocht.

Zijn hoofd bonkte. Hopelijk ging de aspirine gauw werken. Hij deed het raam een stukje open voor wat frisse lucht. *Ik heb het verknald. Ik heb het verknald. Ik heb het verknald.* ‘Ik heb het verknald’, zei hij ook hardop. ‘God, ik heb het gewoon verknald voor iedereen. Waarom heeft u mij niet de woorden gegeven, zoals u belooft in de bijbel?’

Hij keek naar zijn telefoon, die nog steeds op zwart stond. Met één hand sloot hij de telefoon aan op het hands-free-systeem. Chantal zou hem al wel gebeld hebben. Hij schakelde de iPhone in en ontgrendelde de simkaart. Er kwam direct een aantal berichtjes binnen. ‘Thuis’ had inderdaad al twee keer gebeld. Er waren berichtjes die hem succes wensten. Ook een app-je van Sharon.

Sharon4Life: Pap, ik weet dat het debat al is begonnen en je dit nu niet leest maar ik wil je toch succes wensen. Zet m op.

Wat lief dat ze toch aan hem had gedacht. Een teken dat ze zou bijdraaien? Ze had vast gekeken. Hoe zou ze zich nu voelen? Had ze medelijden met hem? Of zou ze hem nu extra haten omdat hij zojuist een afgang had beleefd voor het oog van heel Nederland?

Zijn duim hield de ronde knop ingedrukt. 'Bel Thuis', zei David.

'Ik bel Thuis op het privénummer', zei Siri, de stem van de iPhone. Het toestel ging twee keer over.

'David?', zei Chantal.

'Ja, met mij.'

'Waar ben je nu?'

'Den Haag uit, op de weg naar Utrecht. Hoe vond je het gaan?'

'Je deed het goed.'

Wat kon ze slecht liegen. 'Ik hou van je', zei David. 'Je zegt wat een vrouw moet zeggen tegen haar man die zojuist met een hamer op zijn vingers heeft geslagen.'

In de achteruitkijkspiegel was een auto te zien die blijkbaar graag aan bumperkleven deed. Ook dat nog. Hij remde kort om de chauffeur achter hem te ontmoedigen zo dicht achter hem te blijven hangen.

'Ik meen het', zei Chantal.

'Chantal, ze veegde de vloer met me aan. Ga zo maar vast op internet kijken hoe emigreren in z'n werk gaat. Misschien kunnen we wel naar Canada ofzo. Of desnoods Zuid-Amerika.'

'Doe niet zo raar. Ik ben niet in de stemming voor zulke grapjes.'

‘Ik ben serieuzer dan je denkt. Hebben we hier nog wel toekomst? Ik weet het echt niet. Echt niet. Ik maak me zorgen. Om mezelf, om jullie. Ik had dit nooit moeten doen. Ons adres staat gewoon op internet. Iedere gek kan vannacht langskomen. Misschien moet jij je moeder bellen en vragen of ze Sharon en jou komt halen. Ja, doe dat. Pak een koffer. Je moet weg. Ik kan wel bij Roeland terecht in Amersfoort.’

‘David!’, zei ze streng, ‘Luister, ik begrijp dat je teleurgesteld bent, maar je mag nu niet opgeven.’

‘Ik zou het liefst van een brug rijden.’

‘Zeg niet van die stomme dingen, David. Kom gewoon naar huis. Dan praten we erover.’

De bumperklever irriteerde hem mateloos en hij gaf extra gas om de auto achter hem af te schudden. ‘Ik heb iedereen laten vallen, Chantal. Waarom heb ik niet naar jou geluisterd? Ik had dit nooit moeten doen. Ik heb het alleen maar erger gemaakt. Straks gaan ze ook nog de bijbel in beslag nemen.’

‘Stop daar nu mee, David! Je maakt me bang als je zo doet. Je hebt je plicht gedaan en alles gegeven. Niemand kan je iets verwijten. Trouwens, hoe kunnen ze nu ooit alle bijbels vinden in Nederland? En je kunt hem overal lezen op internet.’

David's vingers trilden op het stuur. De stress overmande hem als een reusachtige golf. ‘Ik zie je straks, schat. Nou zeg!’

‘Wat is er?’

‘Er zit een auto erg dicht achter me, maar inhalen doet hij niet.’

‘Dan geef je toch wat extra gas? Sharon is trouwens nog niet thuis.’

David reed al 140. 'Ik hoop dat ze is bijgedraaid. We moeten nu een eenheid vormen.'

Een andere auto haalde hem op hoge snelheid in.

'Wat is dit?', zei hij in de telefoon, 'Een racebaan? Zeker omdat je in zo'n Volvo rijdt.'

'Wat is er toch aan de hand?', vroeg Chantal.

De donkerblauwe Volvo die hem zojuist had ingehaald, remde plotseling en David reed er bijna achterop.

'David? Ben je er nog?'

De bumperklever zat ook weer op Davids 'staart'. Bijna gelijktijdig gingen lichtjes aan bij zowel de auto voor als achter hem.

STOP! POLITIE!

'Oh nee.'

'David!'

'Politie. Ik moet ophangen.'

'Nee, David, nee!'

David zocht naar een uitvoegstrook of parkeerplek om te stoppen, maar de auto voor hem remde en de agenten achter hem gingen naast Davids auto rijden, terwijl ze steeds meer zijn kant opstuurden. Hij werd zo de vluchtstrook opgeduwd. 'Ik bel je later!'

De auto kwam tot stilstand en hij drukte de telefoon uit. Vlug maakte hij zich los uit de gordel en opende de deur. Seconden later stonden politie-agenten in burger naast hem. Eén had een spuitbuisje vast, een ander had zijn pistool in zijn rechterhand, klaar om op hem te richten als de situatie daarom vroeg.

‘Wat is aan de hand?’, vroeg David, die instinctief zijn armen omhoog deed.

Twee van de agenten pakten ieder een arm, draaiden David om en duwden hem ruw tegen zijn auto. ‘Au! Dit is niet nodig! Ik werk met jullie mee.’

Zijn armen werden hoger op zijn rug geduwd en handboeien strak om zijn polsen gedaan.

‘David de Winter, u staat onder arrest.’

‘Waarom? Wat heb ik gedaan?’

‘U heeft illegaal geëvangéliseerd.’

17

SOCIAL MEDIA

Sharon sloot de garagedeur achter zich en bonkte haar hoofd er twee keer zachtjes tegenaan. Het sprookje waar ze een paar weken in had geleefd was uit en het was haar eigen schuld. Of was dit de schuld van haar ouders?

Geluk was simpelweg niet voor haar bestemd. *Get a grip, Sharon.* Het leven was hard. Als dat betekende dat ze harder moest vechten, dan zou ze harder vechten. Ze voelde een koude traan over haar wang glijden en veegde die af met haar handschoen. *Get a grip. Bescherm het leven in jezelf.*

Haar horloge gaf aan dat het al na tien was. Het was koud in de garage, maar ze wilde niet naar binnen, bang als ze was dat haar moeder zou zien dat er iets mis was.

Hoe kon het dat ze aan het begin van de avond nog dacht dat Legend en zij soulmates waren en nu was het 'uit'. Of was het niet 'uit'? Was het gewoon een tijdelijke ruzie? Ze had hier weinig ervaring mee. Nee. Het was uit. Hij wilde niet meer met haar worden gezien. Eigenlijk had ze dit moeten zien aankomen. De hele wereld leek wel

tegen christenen te zijn en zij was de dochter van een dominee. Niemand geloofde haar als ze zei dat ze niets met God te maken wilde hebben.

Ze legde haar hand op het zadel van haar vaders fiets. Hoe had hij het er eigenlijk vanaf gebracht nadat ze was weggegaan? Even overwoog ze hem te bellen, maar haar vader spreken als hij chagrijnig of emotioneel was, dat zag ze niet zitten. Ze opende vlug haar telefoon en ging naar de Nu.nl-app. De headline zei:

Predikant: 'Draai nieuwe regels voor kerken terug'

En de volgende:

TV-kijkers: Premier winnaar tv-debat; kerken grote verliezer

Ze drukte haar mobiel uit. Het had geen zin om de volledige berichten te lezen. Het was duidelijk hoe het was geëindigd. Ze opende voorzichtig de voordeur en ging naar binnen. Haar moeder, die met haar rug naar Sharon toe stond, hield de telefoon aan haar oor geklemd.

Gerommel in de keuken. Sharon gluurde om het hoekje en zag die verschrikkelijke Anja.

'Hoi, Sharon', zei Anja, terwijl ze met een vaatdoekje over het keukenblad gleed. 'Heb je het leuk gehad?'

'Mijn pa is zojuist afgemaakt op nationale televisie. Wat denk je?'

'Je moet niet zo hard zijn over je vader.'

'Waarom niet? Iedereen zegt het toch? Het is zelfs op het nieuws.'

Anja legde de vaatdoek weg en kwam dichterbij. 'Luis-

ter', zei ze, 'het is voor niemand makkelijk. Je vader heeft gegokt en verloren. Je moeder is erg gestresst. Misschien kun je even naar je kamer gaan?'

Het lef van die vrouw! 'Waarom ga jij niet naar jouw huis? Ik woon hier.'

'Ik doe net alsof ik dat niet heb gehoord.'

'Met wie is mam aan het bellen?'

'Sharon?'

'Anja?', zei ze met veel nadruk en een blik die hopelijk de boodschap overbracht.

'Prima', zei Anja, die haar mouwen naar beneden stroopte. 'Ik ga wel.' Ze trok haar jas aan en gooide haar tasje om haar schouder.

Chantal hing op. 'De advocaat neemt gewoon echt niet op. Ga je weg, Anja?'

'Ja. Het lijkt me beter als jullie even samen zijn. Dan kun je Sharon vertellen wat er is gebeurd.' Anja gaf Chantal een knuffel, wenste haar sterkte en vertrok zonder Sharon aan te kijken.

'Wat is er, mam?', zei Sharon. 'Hoe laat komt pap thuis?'

'Laten we even gaan zitten, Sharon.'

Sharon stampte met haar voet op de grond. 'Nee, mam! Ik heb een rotavond gehad. Ik wil nu weten wat er aan de hand is!'

Chantal legde haar hand op Sharons schouder. 'Ik vertel het je. Maar je moet kalm blijven. Kom, ga zitten.'

Ze kookte van binnen. Dat mens moest haar nú vertellen wat er gaande was. Toch liet ze zich naar de bank leiden. Haar moeder ging naast haar zitten. Ze had rode ogen. Zeker van het janken tijdens de uitzending. Ze was zo zwak. 'Mam? Vandaag nog?'

Chantal haalde diep adem. 'Ik was met je vader aan het

bellen. Hij was in de auto net buiten Den Haag. Plotseling werd hij gedwongen te stoppen.'

'Wat? Door wie?'

'De politie. Ze hebben hem meegenomen. Ik heb zelf de politie gebeld en ze hebben bevestigd dat hij in Den Haag wordt vastgehouden.'

Sharon vloog op. 'Waar wachten we dan nog op? Kom, we moeten erheen! We moeten hem ophalen!'

Chantal trok haar terug de bank op. 'Schat, je vader heeft de auto.'

'Dan lenen we toch een bak van iemand anders? Kom op!'

Chantal pakte haar beide handen en trok Sharon weer terug op de bank. 'Lieverd, ze laten pap voorlopig niet gaan. We kunnen niets doen. Behalve de advocaat bellen. Dat heb ik gedaan. Ik heb al drie keer ingesproken, maar hij heeft nog niet teruggebeld.'

'We moeten iets doen', zei Sharon, terwijl ze zich losrukte. 'Ik ga iets doen!'

'Sharon! Sharon! Waar ga je heen?'

'Ik ga naar mijn kamer, mam. Bel jij de advocaat nog maar een keer.' Ze stootte de trap op.

Sharon sprong op haar bed en drukte haar laptop aan. Och, wat startte hij toch weer langzaam op. Kom op, kom op, kom op. Gauw inloggen, verbinding maken met internet, Firefox opstarten, vlug naar Facebook. Ze typte direct een bericht.

MIJN VADER IS ZOJUIST ONTERECHT GEARRESTEERD
DOOR DIE A-SOCIALE POLITIE IN DEN HAAG. ZE LOPEN
ALLEMAAL ALS POEDEL ACHTER LIEKE P. AAN. WIE

HEEFT WERKELIJK LEF? DEEL DAN DIT BERICHT.
#FreeDavid

Ze drukte op 'Plaatsen'. Vlug kopieerde ze de tekst en plakte hem in PicMonkey op een plaatje van een politieauto. Binnen een paar minuten had ze een afbeelding gecreëerd, die ze plaatste op Twitter en Instagram. Ze had nog geen Pinterest-account. Het duurde waarschijnlijk tien minuten om die aan te maken, maar ze wist toch niet hoe Pinterest precies werkte. Misschien moest ze dat morgen maar proberen. 'Dat zal je leren om mijn vader op te sluiten, Lieke', zei ze hardop.

Ze moest even naar het toilet en toen ze de badkamer weer uitkwam, hoorde ze haar moeder beneden snikken. Ze sloop terug naar haar kamer en plofte op haar bed. Hoe kon ze in hemelsnaam gaan slapen? Pap in de bak, moeder jankend beneden en... het was uit met Legend.

Sharons mobiel piepte. Een berichtje:

Marianne: Sorry van je pa kunt toch beter berichtje van FB halen

Sharon4Life: Hoezo?

Marianne: Doe het nu maar beter niet teveel aandacht vragen

Sharon opende haar Facebook-app en zag vele reacties. Het leek wel alsof iedere seconde een nieuwe reactie binnenstroomde. 'We bidden voor je', zei iemand die ze niet kende. Andere berichten stonden vol met scheldwoorden. In haar nieuwsfeed verscheen plotseling een afbeelding die erg leek

op de afbeelding die ze zelf eerder op andere social media had geplaatst. De tekst:

DAVID DE W. ZIT VAST. NU DIE ANDEREN NOG!
#KillDavid #KillThemAll

Ze klikte haar telefoon uit. Dit ging helemaal verkeerd.

18

DE KERK BELAAGD

Chantal en Sharon deelden een deken op de bank, terwijl ze naar een DVD van *Gilmore Girls* keken. Het getetter van de razendsnelle dialogen was beter te verdragen dan de stilte. Sharon zette haar schaalje cornflakes - zij kon die de hele dag door eten - op tafel. Chantal beet in haar appel. Ze had liever een stuk chocoladetaart, maar die had ze niet in huis. Sharon zakte nog iets verder onderuit.

‘Wil je niet liever naar bed?’, zei Chantal.

Haar dochter schudde van ‘nee’. ‘Ik wacht tot pap thuiskomt.’

‘Ik denk niet dat hij...’

‘Ik weet het, mam.’

‘Wil je erover praten?’

Weer schudde Sharon haar hoofd, maar niet op de voor haar zo kenmerkende, bozige pubermanier. Ze oogde gelaten. Chantal legde haar appel op tafel. In gedachten was ze al uren in gesprek met God. *Wat kan ik nog bidden? Ik heb geen woorden meer over.*

‘Dwing jezelf je woorden op papier te zetten als je niet kunt

bidden.’ Davids stem klonk zo dichtbij. Het was alsof hij naast haar zat en in haar oor fluisterde. *‘Al bid je maar één woord.’*

‘Eén woord’, zei Chantal hardop.

‘Wat zeg je, mam?’

‘Sorry’, zei Chantal. ‘Ik ben in mezelf aan het praten.’ Ze pakte haar iPad, begon een nieuwe e-mail, typte God@emailgod.nl en ‘Help’ in de onderwerpregel. Daarna klikte ze op ‘Verzend’.

Praktisch op hetzelfde moment ging de huistelefoon over.

Sharon schrok op. ‘Is dat pap?’

Chantal gooide de deken van haar af en sprintte naar de keuken waar ze de telefoon had liggen. ONBEKEND NUMMER stond er in het display. Ze nam op. ‘Hallo?’

‘Goedenavond. Dit is de alarmcentrale. We hebben zojuist een inbraakmelding gekregen uit uw kerk.’

‘Een inbraakmelding?’

Sharon stond plots naast haar.

‘Wat bedoelt u?’

‘Het alarm is afgegaan. Wilt u gaan kijken? En moeten wij iemand sturen?’

‘Iemand sturen! Iemand sturen!’, zei Sharon. ‘Je kunt niet alleen gaan.’

‘Ik ga er direct heen’, zei Chantal. ‘Hoe laat kunnen jullie er zijn?’

‘Binnen een kwartier, mevrouw. Als u denkt dat er iets loos is, zorg dan dat u er niet bent voor ons.’

‘Prima’, zei Chantal. Ze hing op.

‘Ik ga mee’, zei Sharon.

Chantal schudde haar hoofd. ‘Er moet iemand hier blijven voor het geval pap naar ons huisnummer belt.’ Ze

trok haar jas aan. 'En bel Henk Koelewijn. Zijn nummer staat in de telefoon.'

'Wie is dat?'

'Voorzitter van de kerkenraad. Bel je hem direct?'

Sharon knikte. Chantal gaf haar een kus op de wang en vertrok. De schuur was een zooitje, zoals zo vaak, en ze smeed fietsen en spullen aan de kant om haar eigen fiets te pakken. 'David, je zou de schuur opruimen', zei ze geïrriteerd. Een brok in de keel ter grootte van een kiezelsteen belemmerde haar het slikken. 'Kom alsjeblieft terug om de schuur op te ruimen. Kom terug. Kom terug.'

Niet nu, Chantal. Niet nu. Dit is niet de tijd om te janken. Sterk zijn.

Vlug veegde ze haar gezicht wat droog en stapte op haar fiets. De wind maakte haar vochtige wangen nog kouder. Tegelijk hielp de koude lucht om de heftige emotie van zojuist weer in te dammen. Ze hoorde sirenes achter haar en keek over haar schouder. Op hetzelfde moment racete een brandweerwagen langs haar heen. Het zou toch niet...?

Ze zette aan en fietste zo hard dat ze volstrekt buiten adem raakte. Haar benen leken vol water te lopen door dit hoge tempo. De brandweerwagen vloog de bocht om en Chantal schoot als een boemerang door dezelfde bocht. Precies op dat moment kwam een stevige rooklucht haar tegemoet. De brandweerwagen en een steeds groter wordende groep mensen belemmerden haar zicht. Maar ze wist genoeg. Haar kerk, de kerk die ze vijf jaar geleden hadden geopend, waar ze elke week een paar keer kwam voor bijbelstudie, vrouwengroepen en eredienst, dat gebouw dat ze zo lief had en nu omgeven werd door mensen en voertuigen, dat gebouw stond in brand.

De politie arriveerde slechts seconden na Chantal en begon direct de 'ramptoeristen' weg te bonjournen. Maar

Chantal moest juist dichterbij zien te komen om te zien hoe groot de schade was. 'Laat me erlangs!' Ze liet haar fiets in het gras vallen en glipte als een aal tussen de Spakenburgers door, maar een politieagente ving haar op.

'Stop, dame! U kunt hier niet langs! U moet terug!'

'Laat me erdoor! Laat me erdoor! U begrijpt het niet! Laat me los!'

'Als u zo doorgaat, wordt u aangehouden, mevrouw!'

Chantal duwde nog tegen de agente, maar die was sterker dan zij. 'Net zoals jullie met mijn man hebben gedaan?'

'Mevrouw, laatste waarschuwing!'

Chantal gaf mee en liet zich terug duwen. 'Mijn man is hier dominee! Dit is onze kerk!'

'U zult hier moeten wachten, mevrouw. Er komt straks iemand bij u.'

Chantal gaf het op en ging bij een boom staan. Over het politiekordon heen zag ze licht flikkeren door de ramen. De rook leek van de achterkant en uit de voordeur te komen. De brandweermannen liepen met zuurstofmaskers op naar binnen. Ook de slangen werden uitgerold.

Hoe moest ze dit ooit aan David vertellen? Híj had hier moeten staan. Het was allemaal zo oneerlijk. Eerst werd hij vals beschuldigd, nu gearresteerd en enkele uren later werd een aanslag op de kerk gepleegd. Zo oneerlijk.

Terwijl de wind met haar haren speelde, probeerde ze zich voor te stellen hoe de kerk eruit zou zien als ze straks naar binnenging. Zwarte muren, banken en stoelen verkoold, spreekgestoelte en podium in puin. Wat kon er nog worden gered? *Oh lieve, Heer. Wanneer houdt deze nachtmerrie op?*

Een vrouw op leeftijd kwam naast Chantal staan. 'Het is me toch ook erg, hè, mevrouw De Winter. Het is gewoon de

jeugd, weet u. Ik sprak net Karel, die hier verderop woont. Hij zag een paar jongens op een scooter wegrijden. Ze waren vast dronken ook nog. Het is tenslotte zaterdagavond.'

Chantal knikte alleen maar.

'David deed het goed, hoor, op televisie vanavond. Ja, hij had het wel moeilijk, maar ik zag in zijn ogen dat hij ergens voor staat. Dat is goed. Dat hebben andere mensen in Nederland ook gezien. Niet zoals die vrouw uit Den Haag. Mieke, heet ze toch?'

'Lieke', mompelde Chantal. 'En bedankt.'

'Och, kind, niets te danken hoor. Niet verdrietig zijn over de kerk. Dat zijn maar stenen. Het gaat erom wat in je hart leeft. Daarom moet je trots zijn op je man. Hij heeft zijn hart laten zien en daar is durf voor nodig. Heb je hem al gebeld eigenlijk? Hij komt zeker zo thuis?'

'Nee!', wilde ze schreeuwen. *Nee, hou op! Hij komt niet thuis vannacht!* Ze beet op haar lip en probeerde de tranen te stoppen, maar het lukte niet. Dus knikte ze alleen maar.

De vrouw legde haar hand op Chantals arm. 'Nou, Gods zegen, hè, meisje. Alles komt goed hoor. De politie pakt die jongens wel.'

'Vast.' De ijzig koude wind deed zijn best haar tranen te bevriezen. Maart was koud begonnen.

De politieagente die Chantal had tegengehouden, kwam met een lange brandweerkkerel aanlopen. 'Deze vrouw hoort bij de kerk', zei ze tegen hem. 'Vrouw van de dominee, geloof ik.' De agente liep direct weer weg.

'Dag, mevrouw. Ik ben commandant Vedder. U spreekt namens de kerk?'

Ze veegde met haar mouw over haar gezicht. 'Tot de voorzitter van de kerkenraad er is. Ik verwacht hem ieder moment.'

‘Prima. Laat me u vast bijpraten. De brand is feitelijk al onder controle. Wij zijn nu bezig met nablussen. Daarna zullen we ventilatoren neerzetten om de rooklucht uit het huis weg te blazen. Dat kan wel 12 tot 24 uur duren. Het lijkt me verstandig daarna zo snel mogelijk een onderzoek te doen naar de bruikbaarheid van het pand.’

‘Hoe groot is de schade?’

‘Dat is moeilijk te zeggen. Maar voorlopig kunnen jullie niet open.’

‘We hebben toch geen vergunning.’

‘Wat zegt u?’

‘Niets, laat maar. Weet u al wat de oorzaak is van de brand?’

‘Ja, die heb ik ook net aan de politie gemeld.’ Hij pakte een scherf uit zijn jaszak. ‘Binnen hebben we enkele bakstenen, stukken ruit en kapotte flesjes gevonden op de plek waar de brand is begonnen. Er lagen ook nog resten extreem brandbare vloeistof.’

Chantal probeerde te bevatten wat de man zei. ‘Sorry, ik kan u niet volgen.’

‘Het lijkt er sterk op dat iemand molotovcocktails naar binnen heeft gegoooid.’

‘Molotovcocktails? Dat zijn toch zelfgemaakte bommen?’

De man aarzelde. ‘Ja, zo zou je het kunnen noemen. Het lijkt me verstandig dat u met de politie praat. Maakt u zich geen zorgen’, zei de commandant. ‘U kunt straks gewoon naar huis. De politie zal de kerk vanavond bewaken.’

‘Hoe kan ik me nu geen zorgen maken?’, riep ze.

‘Praat met de politie’, de man. Ze zag Henk Koelewijn verschijnen. De anders zo rustige man liep gehaast door de berm op haar af.

‘Wij nemen later nog wel contact op’, zei Vedder. ‘Laat

straks uw telefoonnummer achter bij de politie. Dan vinden we u wel.' Hij liep weg en Henk nam zijn plaats in.

'Henk, volgens de brandweer...'

'Ik weet het!', zei hij. Zijn armen zwaaiden wild heen en weer, alsof hij iedere moment kon omvallen. 'De politie heeft het me al verteld! Waar is David, Chantal? Waar is hij?'

Ze duwde met haar tong tegen de binnenkant van haar wang. 'Hij wordt vastgehouden in Den Haag. Hij is onderweg gearresteerd.'

'Gearresteerd?' Henk wankelde achteruit. 'Gearresteerd!' Hij gooide zijn armen omhoog. 'Dit is het einde, Chantal! Het einde van de kerk in Nederland! Allemaal dankzij jouw man!'

Ze probeerde zijn arm te pakken in de hoop dat hij niet zou vallen. 'Henk, rustig! We moeten kalm blijven. Vertrouwen hebben.'

Henk bleef op zijn benen staan. Hij schudde zijn hoofd wild heen en weer. 'Het is over!', zei hij. 'We gaan David royeren! Jullie moeten weg! Weg uit het dorp!'

Ze achtervolgde de voorzitter door het gras. 'Henk, nee! Je laat ons niet in de steek, hoor je! David heeft jullie steun nodig! Henk! Laat ons niet alleen! Henk!'

19

KINDEREN VAN HET LICHT

Chantal was zich er vaag van bewust dat ze droomde. *De kerk die in brand stond. Sharon terug in het ziekenhuis als 12-jarig meisje. David in oranje overall in een soort werkkamp. Gevangenen die hem aanvielen. Chantal alleen aan de keukentafel met een bijbel voor haar. De bijbel was dichtgeslagen. De deurbel ging.*

Opnieuw het schelle geluid van de deurbel. Chantal schrok op. Ze wierp een vlugge blik op de digitale klok aan de wand. Het was 4.18 uur.

Weer de bel. 'Politie', mompelde ze. Ze kwamen haar ook halen. Waar was Sharon? Boven. Op bed. Ze moest haar in veiligheid brengen. De deurbel ging weer, gevolgd door een zachte kloep op de deur.

Chantal sprong overeind en liep met grote passen naar het woonkamerraam. Voorzichtig schoof ze het gordijn iets op zij. Ze zag vier vrouwen met hoofddoeken voor de deur staan. Ze hadden hun fietsen keurig geparkeerd op de stoep. Wie konden dat zijn? Geen agenten in pak. Chantal

ging de gang in en opende voorzichtig de deur. 'Rana, wat doe je hier midden in de nacht?'

'Ik vertel het zo. Mogen we binnenkomen?'

Chantal knikte en liet de dames, die alle vier minstens een kop kleiner waren dan zij was, erlangs. Ze schuifelden naar binnen en deden hun hoofddoeken af. *Wat een nacht*, was het enige wat Chantal kon denken. David gearresteerd, de kerk in brand en nu had zij het huis vol met asielzoeksters.

Ze namen plaats op de stoelen en banken. Rana ging dicht naast Chantal zitten en legde een hand op haar knie. 'Ik heb jou gebeld', zei ze vrolijk.

'Sorry, Rana. Er is zoveel gebeurd, dat ik geen tijd had om terug te bellen.'

'Het is niet erg', zei ze.

'Maar is dat waarom je midden in de nacht hierheen komt fietsen?'

Rana schudde haar hoofd. 'Vertel mij wat er is gebeurd. Ik vertaal voor de zusters.'

'Och Rana, ik heb daar nu echt geen trek in. Ik kan het zelf nauwelijks bevatten. Heb je niets meegekregen van wat er gaande is in dit land en de rol die David speelt? Hij is vanavond op tv geweest om zijn geloof te verdedigen en...' Ze brak. Het verdriet was zo plotseling en zo heftig dat ze geen kans had haar emotie binnen te houden.

'...hij is opgepakt en... ik weet niet wat ik moet doen... wie kan ik bellen?'

Rana was uiterlijk onaangedaan en vertaalde zakelijk, maar razendsnel in het Farsi voor de andere asielzoeksters. Eén van hen, een oudere vrouw met prachtig lang, golvend haar, zei iets terug. Rana vertaalde weer. 'Takoosh zegt: "Bel met God".'

Ze begon weer iets te kalmeren. 'Dat kan ik niet. Ik heb

geen woorden om te bidden. En trouwens... hij luistert toch niet.'

'Niet dat zeggen', zei Rana. 'Je mag God geen verwijten maken.'

In gedachten zag ze hoe David van de weg werd geplukt door de politie, gevolgd door een scène waarin een groep jongens een molotov-cocktail door de ruit van de kerk gooiden. 'Het is toch waar of niet? Hoe kan het dat God dit toestaat?'

'Ben je boos?', vroeg Rana nadat ze had vertaald voor de anderen.

'Natuurlijk ben ik boos! Het is zo oneerlijk. Ze pakken mijn man af. Ons leven wordt verwoest en niemand weet waarom. Als God luistert, waarom grijpt hij dan niet in?'

'Mijn broer is gemarteld in Iran', zei Rana. 'Ik heb zelf twee keer gevangen gezeten vanwege mijn geloof. Ik had geluk. Het was maar kort. Eén keer 15 dagen, één keer 60.'

Chantal keek weg. Hier zat zij te klagen over haar situatie tegenover mensen die hun land waren ontvlucht vanwege hun geloof! 'Oh, Rana, het spijt me zo. Maar jullie komen uit Iran. Dat is een heel ander land. Dit is Nederland.'

'Nederland, Iran, andere land, zelfde wereld', zei Rana. 'Zelfde geloof, zelfde vijand, zelfde doel: ons bij God weg houden.'

'Huh? Wat bedoel je?'

'De duivel is een dief die komt om te stelen, te doden en te vernietigen. Jezus is dezelfde in Nederland, Iran en de wereld. De duivel is ook dezelfde in Nederland, Iran en de wereld.'

'Waarom stopt God hem dan niet?'

'Dat heeft hij gedaan', zei één van de andere dames. Ze wees naar het kruisje aan de muur.

Chantal had het enkele jaren geleden van David gekregen voor moederdag. Het was altijd een uiting van hun levensstijl geweest. Het was net of het kruis er nu anders uitzag, meer als een symbool. Ja, een symbool van hoop, maar ook van lijden.

‘We moeten bidden’, zei Rana plotseling.

Chantal veegde de tranen van haar wangen met haar mouw. ‘Sorry, ik kan het echt niet, Rana.’

‘Geeft niet, wij bidden.’

Alsof iemand een onhoorbaar startschot had gegeven, begonnen de vier vrouwen hardop en gelijktijdig te bidden in het Farsi. Alleen Rana bad in het Nederlands. ‘Lieve God, u bent heilig, liefdevol, alwetend en almachtig. Alles wat op deze aarde gebeurt ligt in uw hand. Vader, u bent niet schuldig, maar wij zijn schuldig. Wij zijn zondaren. Wij hebben zo vaak een verkeerd beeld van u en weigeren u te vertrouwen. Geef ons geloof, Heer. Geloof om te bidden, geloof om te gehoorzamen, geloof om trouw te zijn. We bidden u voor Chantal en David en Sharon en andere christenen in Nederland dat zij u niet zullen verraden. Vader, maakt u hen sterk zodat ze u de glorie kunnen geven die u toekomt. Maak dat zij u eren onder alle omstandigheden.’

Chantal vroeg zich af of deze dames haar toekomst weerspiegelden. Voor het eerst in haar leven was het niet onwaarschijnlijk dat ze moest vluchten. Hoe zou het zijn om alles achter te laten, asiel aan te vragen in een vreemd land en afhankelijk te zijn van de overheid en de hulp van lokale christenen die haar taal niet spraken.

Iemand begon te zingen in haar eigen taal. Het was een langzaam lied met een vreedzame, rustgevende cadans. De andere dames vielen bij. Rana vormde een kokertje met haar handen om Chantals oor en fluisterde: ‘Dit gezang heet “Ey Farzandane Noor”. Dat betekent “Oh, kinderen

van het licht". *Oh kinderen van het licht, laten we samenkomen als één en zingen met blijdschap en vreugde, zing voor onze God en Koning. Kom naar de Heer, de Redder van de wereld. Zing dankbaarheid tot hem en hef je handen in aanbidding.'*

Na afloop van het lied, zei Rana: 'We hebben meer mensen nodig om te bidden. Morgen moet jij gaan bellen.'

20

WAT IS REALITEIT?

‘Opstaan en meekomen.’

David wreef in zijn ogen. Een kort moment wist hij niet waar hij was. Het felle tl-licht, het smalle bed waarop hij lag en de stalen deur brachten hem in een mum van tijd terug in de realiteit. Voor zijn gevoel was hij pas vijf minuten geleden in slaap gevallen. De hele nacht had hij geprobeerd op een rijtje te zetten wat er was gebeurd. Hij had gebeden. Misschien was het de vermoeidheid, maar hij had God geen enkel moment ervaren in zijn cel.

‘Opstaan nu.’ De agent klonk ongeduldig.

David kwam overeind. ‘Wat gaat er gebeuren?’

De agent, een grote, gezette kerel met dikke snor, gebaarde hem haast te maken. David stond nu in de deuropening.

‘Handen uitsteken.’

David deed wat hem was gevraagd en de handboeien klikten vast om zijn polsen. ‘Is dat echt weer nodig?’

‘Mond houden en volgen.’

David liep achter de man aan, terwijl een tweede politieagent vlak achter hem liep. Alsof hij daadwerkelijk een ontsnappingspoging uit dit politiebureau zou doen. Hij werd naar de uitgang van het politiebureau geleid, een wandeling van bijna tien minuten. Uiteindelijk kwamen ze bij een lange trap die naar de begane grond ging. Bij de receptie wachtte een lange, enigszins gezette man met grijs baardje, bruin jasje en spijkerbroek. Hij pakte Davids rechterhand vast en schudde die. 'Mijn naam is Saul Liebgott, AIVD.'

AIVD? 'David de Winter. Maar dit wist u waarschijnlijk al. Waarvoor bent u hier?'

Saul negeerde zijn vraag. Hij hield de handboeien even vast bij de ketting. 'Deze mogen wel af', zei hij tegen de agenten. En tegen David: 'Je gaat met mij mee.'

'En mijn spullen die in beslag zijn genomen?'

Saul pakte een blauwe AH-tas van de grond en opende die zodat David kon zien dat zijn telefoon, portemonnee en sleutels in een plastic zakje in de tas zaten. 'Alles gaat mee. Maak je geen zorgen. Heb je honger?'

David knikte.

'Mooi. Ik ook. Mijn auto staat hiervoor. Loop even mee als je wilt.'

Als je wilt?

Saul hield de voordeur open en nog voor David buiten was, kon hij de frisse ochtendlucht al insnuiven. Het was maart, maar het rook naar een koude winterochtend. Het was de geur van vrijheid. Zijn rechterhand wreef over zijn linkerpols. Geen boeien. Zo voelde vrijheid. Maar hij was niet vrij. Hij kon niemand vertrouwen.

Voor de deur stond een kleine Renault Clio. 'Geen luxe Volvo?', vroeg David.

‘Bezuinigingen’, lachte Saul. Hij hield het portier open voor David en David stapte in. Saul haastte zich naar de andere deur, sprong praktisch in de auto, startte het ‘beestje’ en reed rustig weg. ‘Heb je geslapen?’

David schudde zijn hoofd. Waarom deed die man zo beleefd? Hij had liever dat hij wist waar hij aan toe was. Ze namen in ieder geval de A4 richting Amsterdam. Maar de auto was nog nauwelijks op de snelweg of Saul sloeg alweer af bij een wegrestaurant. ‘Kom. Ik ben al vroeg vertrokken uit Zoetermeer. We gaan eerst even wat bikken.’

‘In het openbaar?’

‘Is dat een probleem?’

‘Ik ben gisteren op televisie geweest en daarna gearresteerd. Herkennen de mensen me niet? Ik ben niet bepaald populair.’

‘Dat krijg je van een leven in de schijnwerpers, Dave. Kom.’

‘Ik heet David.’

‘Ik vind Dave ook wel wat hebben.’

David stapte uit. In de zijspiegel zag hij een zwarte SUV de parkeerplek oprijden met daarin twee mannen in pak. ‘Horen die bij jou?’, vroeg hij.

Saul legde zijn hand op Davids schouder en trok hem lichtjes mee. ‘Gewoon negeren, Dave. Je moet je altijd concentreren op datgene wat nu belangrijk is.’

‘En wat is dat?’

‘Eten. Eten is nu belangrijk.’

Even later zaten ze aan het ontbijt. David had wat salade, fruit en yoghurt gepakt. Chantal had hem goed opgevoed. Sauls bord had een volledig andere kleurschakering. Bruin brood, omelet, tomaat, bacon en kleine worstjes. David nam een slok van zijn koffie. Heerlijk. Hij werd bijna direct weer meer mens. Ze aten zwijgend.

‘Is het ontbijt goed?’, vroeg Saul op zeker moment.

David knikte. ‘Mag ik ‘Saul’ zeggen?’

‘Ga je gang.’

‘Saul, wat doen we hier? Vannacht ben ik gearresteerd, nu zit ik hier met een AIVD-agent te ontbijten alsof er niets aan de hand is. Maar er is wel iets aan de hand, want - zoals ik net zei - jij bent van de AIVD. Wat heeft de AIVD met mij te maken?’

Saul nam een slok koffie en zei toen: ‘Dus je wilt praten?’

‘Ik wil weten wat er gaat gebeuren. Ik wil weten waar ik aan toe ben.’

‘Oké, oké’, zei Saul. Hij schoof zijn bord weg en veegde zijn handen schoon met zijn servet. ‘Twee minuten dan. We moeten zo weg. Dave, je denkt misschien dat je geen vrienden hebt, maar die heb je wel.’

‘Ik heb heel veel vrienden. In mijn dorp, in mijn kerk, onder mijn collega-predikanten.’

Saul schudde zijn hoofd. ‘Nee, dat zijn geen vrienden. Vrienden helpen je. Zij kunnen niets voor je doen.’

‘Ze kunnen bidden.’

‘Dat is hetzelfde als niets doen. Nee, luister, je hebt een vriend nodig aan de binnenkant van dit alles.’

‘De binnenkant?’

‘Ja. Zie je de mensen hier in dit restaurant? Dat is allemaal buitenkant. Zij weten niet wat jou te wachten staat. Zij kunnen niets voor je doen in de gevangenis en evenmin als je voor de rechter staat. Je hebt iemand nodig aan de binnenkant van het gerechtelijk apparaat, Dave. Iemand met toegang, iemand die je met raad en daad terzijde kan staan omdat hij weet wat de consequenties van verkeerde keuzes zijn.’

David nam Saul eens goed op. Hij had vriendelijke, en

tegelijkertijd verraderlijke ogen die niets prijsgaven. Als hij voor de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst werkte, was hij een getraind spion. Hij kon deze man met geen mogelijkheid doorgronden. Hij was dus ook niet te vertrouwen.

‘Daar heb ik toch een advocaat voor? Die ik overigens niet heb kunnen inlichten over mijn arrestatie. Kan ik hem zo bellen?’

‘Hij wordt vandaag geïnformeerd, maak je geen zorgen. Dave, luister. Ik ben je enige vriend.’ Saul maakte een hoofdbeweging naar de twee mannen in hun zwarte pakken die even verderop zaten te eten. ‘Die twee knakkers in hun stoere SUV, zij zijn er om je te pakken als je vlucht. Als het moet, schieten ze.’

David keek over zijn schouder naar de twee kerels die beiden aan de koffie en een broodje zaten. Hij vroeg zich af waar ze hun pistolen droegen.

‘Ik wil je iets laten zien.’ Saul zette zijn aktetas op de stoel naast hem en pakte er een dagblad uit. Op de voorpagina was een tv-beeld te zien, een foto van Lieke Posthumus en David. De minister-president stond fier overeind ondanks dat ze een stuk kleiner was dan David. Maar David stond voorovergebogen, alsof hij het hoofd boog voor de premier. De kop luidde:

PREMIER ONTMASKERT WARE AARD CHRISTENEN

‘Wil je het commentaar van de krant lezen?’, vroeg Saul.

‘Nee, bedankt.’

‘Ik vat het voor je samen. De hoofdredacteur van deze

krant zegt en ik citeer: "Christenen plaatsen zich doelbewust buiten de maatschappij, zoals gisteren bleek tijdens het tv-debat. Mensen met zulke achterhaalde denkbbeelden worden terecht niet langer getolereerd in dit land". Klein stukje overslaan. "Wie geeft er nog om een man die 2000 jaar geleden leefde en misschien wel of misschien niet doodging?"

Saul sloeg de krant dicht en stopte deze weer in de tas. 'Ik zie dat het je pijn doet. Dat is niet mijn bedoeling, Dave. Maar het heeft geen zin om feiten voor je achter te houden. Iedereen is tegen je. Iedereen, behalve ik.'

'Jij? Jij staat aan mijn kant? Je werkt nota bene voor de overheid.'

Saul lachte. 'Doe niet zo belachelijk. Ik ben Zwitserland. Hartstikke neutraal.' Hij stond abrupt op. 'Kom, we gaan. We moeten een eind rijden.'

'Waar gaan we heen?'

'Friesland.'

'Waar in Friesland?'

'Laat je verrassen, Dave.'

De 'men in black' pakten gauw hun broodjes bij elkaar, namen nog een slok koffie en volgden Saul en David naar de uitgang. Saul knipoogde naar David. 'Moeten ze maar sneller eten.'

Toen de auto de snelweg opdraaide, vroeg Saul, 'Wat denk je nu?'

Wat ik nu denk? Dat dit belachelijk is en dat ik terug moet naar mijn gezin! David zweeg.

'Het is niet niks als je onterecht wordt beschuldigd. Dan word je ook nog eens beetgenomen en kom je in een tv-debat terecht waar je niet om hebt gevraagd. Plotseling heeft iedereen een mening over je. Zo is het, toch? Luister daarom naar mij, Dave. Je moet een weg naar buiten

vinden. Dat lijkt misschien moeilijk, maar is het niet. Je hoeft alleen maar het juiste woord te zeggen.'

'Welk woord is dat? "Alsjeblieft"?'

Saul lachte. 'Nee, niet dat woord. "Sorry".'

'Hè? Wat bedoel je?'

'Maak je excuses. Verontschuldig je voor wat je hebt gedaan. Vraag vergeving. Dat doen jullie christenen toch altijd?'

'Nou ja, zeg. En waarvoor moet ik mijn excuses aanbieden? Ik heb toch niets verkeerd gedaan?'

David probeerde Saul te peilen. Hij had het vriendelijke gezicht van een vader of misschien wel opa. Hij moest dik in de zestig zijn. Tenzij zijn carrière als spion hem tropenjaren hadden opgeleverd en hij er veel ouder uitzag dan hij was.

'Wat maakt het uit? Zeg gewoon dat je het verkeerd hebt gezien, dat je jouw geloof niet wilt opleggen aan anderen.'

'Dat wil ik ook niet. Dat heb ik nooit gedaan.'

'Goed, goed. Dan ben je halverwege.'

'Wat is de andere helft?'

'Toegeven dat je mis zat. Kijk, je bent nu alleen maar bezig het erger te maken. Niet alleen voor jezelf. Ook voor je mede-christenen. Geef het toe, zoek een andere baan en stop anderen te overtuigen van jouw geloof.'

David hief zijn handen op. 'Wat bedoel je? Dat ik Jezus verloochen?'

'Ik bedoel dat je jouw geloof moet redden. Het wordt alleen maar erger voor jullie christenen. Iedereen is tegen jullie. Je denkt toch niet dat premier Posthumus alleen staat in wat ze zegt? Zij voert de wil van het volk uit. Doe drie simpele dingen, Dave, en de storm gaat weer liggen: geef toe dat je fout zat, zoek een andere baan, stop met evangeliseren.'

‘En als ik dat niet doe?’

‘Je hebt vijf dagen om over die vraag na te denken, Dave.’

‘Vijf dagen?’

‘Vijf dagen. Dan verschijn je voor de rechter en kan ik niets meer voor je doen. Als je eenmaal in de gerechtelijke procedure zit, volgt er een uitspraak. Ik heb vanochtend even gekeken wat de maximale straf is voor publiekelijk evangeliseren.’

‘En?’

‘Tien jaar cel.’

Tien jaar! Tien jaar opgesloten met criminelen. Tien jaar geen predikant zijn. Tien jaar van huis. Sharon misschien niet zien trouwen. Chantal in de steek laten.

Saul ging verder. ‘Dave, haal je neus uit dat oude boek. Is dat boek tien jaar gevangenis waard? Kijk om je heen en zie wat het leven nog meer te bieden heeft. Je doet me denken aan dat lied van Harrie Jekkers, ‘Man in de Wolken’. Het gaat over een man met een ‘prachtschilderij’. Hij gaat nooit naar buiten omdat het schilderij zo mooi is. Een prachtige, opgaande zon. Dan vertelt iemand dat het schilderij veel waard is en hij vreest dat het wordt gestolen. Hij sluit het op in een kast. Maar hij mist het schilderij en hangt het uiteindelijk weer terug. De schoonheid is echter verdwenen. Hij smijt het in het vuur en gaat voor het eerst in jaren naar buiten. Daar ziet hij de opgaande zon. De echte wereld is mooier dan het schilderij.’

David kneep zijn handen zo hard dat zijn knokkels pijn deden. ‘Bedoel je dat ik de bijbel moet verbranden?’

Saul draaide zich naar David en zei op barse toon: ‘Ik bedoel dat je uit je ivoren toren moet springen. Waarom zou je alles wat je dierbaar is op het spel zetten?’

‘Jij bent van de AIVD. Hoeveel training heb je gehad om

mij onder druk te zetten? Hoe weet ik dat jij de waarheid spreekt en echt het beste met me voor hebt?’

Saul richtte zijn aandacht weer op de weg. ‘Wat is waarheid?’ Hij zweeg een halve minuut en herhaalde toen: ‘Vijf dagen. Dat is realiteit.’

21

GEPEST

Sharon pakte haar gymkleren uit haar kluisje, legde haar mobiel erin, trok de capuchon verder over haar hoofd en zette koers richting de kleedkamer. Haar blik volgde de marmeren tegels alsof Google Maps haar route daarop had uitgestippeld. Ze wilde niet op school zijn. Hier was het... not safe, to say the least. Wie kon ze vertrouwen? Wat dachten de mensen over haar? Over haar vader? Wie wist dat 'David de Winter / David de W.' haar vader was? Na afgelopen weekend misschien wel iedereen. Zij heette Sharon de Winter en kwam ook uit Bunschoten. Iedereen die 1 en 1 kon optellen, moest nu wel weten dat zij de dochter was van de 'crimi-dominee', een term die ze sinds zaterdagavond meer dan eens was tegengekomen.

Ze kwam in de kleedkamer. Het gekakel van de andere meiden viel direct stil. 'Relax', zei Sharon. 'Ik ben het maar.' Iedereen kleepte zich zwijgend om, maar ze voelde de blikken op haar rusten. Ze volgde het voorbeeld van haar klasgenoten en trok haar gymkleren aan. In de hal, op de weg naar het sportveld buiten, zag Sharon drie meiden achterom kijken en giechelen. Zaten Marianne en Erika

maar bij haar in de klas. Dan had ze misschien wat meer steun ervaren. Waarom had haar moeder ook niet gewoon even met school gebeld om haar ziek te melden?

‘Je moet door de zure appel heen bijten, Sharon’, had ze gezegd. ‘Dat kun je beter zo snel mogelijk doen. Pap zou willen dat je naar school ging.’

‘Hij is niet dood, mam’, had ze gezegd.

Sharon wist de echte reden wel. Ze ging natuurlijk weer naar die andere christenvrouwen om samen te bidden. Eerst die asielzoekers die midden in de nacht luidkeels zaten te zingen in hun woonkamer, en op zondagavond een groep vrouwen uit de kerk. Dat bidden had haar moeder “zoveel goed gedaan” dat ze er waarschijnlijk geen genoeg van kon krijgen. Zolang dat mens er maar niet alleen voorstond. Alleen zijn was haar grootste angst. Die andere vrouwen hielpen haar niet door haar zoveel aandacht te geven. Als ze dat nu eens beseften. Haar moeder moest gewoon wat sterker worden. In de kerk maakten ze je alleen maar afhankelijk. De kerk was voor zwakke mensen.

Ze pauzeerde haar eigen gedachtegang. Was het wel eerlijk om zo te denken? Die kerkmensen waren immers wél gekomen en ze hadden de familie De Winter níet veroordeeld, in tegenstelling tot haar Facebook-vrienden. Maar ja, aan de andere kant, ze hadden waarschijnlijk toch geen keus. Net als pa en ma waren ze christen. In zekere zin werden zij ook beschuldigd.

Sharon werd gek van haar eigen gedachten, die al 36 uur op volle toeren en non-stop draaiden. De deur zwaaide open en de koude ochtendlucht wikkelde zich om Sharons blote onderbenen.

‘Toe maar, toe maar!’, riep Roest, de gymdocent, terwijl hij de klas wenkte naar buiten te komen. ‘Warming-up!

Lopen om het veld!' Hij klapte in zijn handen. 'Hup! Lopen! Dan ben je zo warm!'

Sharon volgde Roest's advies op. Ze concentreerde zich op haar stappen. Op een vreemde manier voelde het goed om even wat te bewegen. Hopelijk hielp het om even te stoppen met denken over afgelopen weekend, al was het maar een minuutje.

Drie jongens van haar klas kwamen achterop. 'Hé, Sharon', zei Robert. 'Waarom heb jij geen gestreept uniform aan?'

Wat een rotzak.

'Sharon?', probeerde hij nog een keer, nu luider. 'Sharon? Sharon? Sharon? Ze negeert me.'

'Dat gevoel komt je vast bekend voor, Sjoerd', zei Joost. Hij kwam langs zij. Sharon versnelde iets, maar ze was geen partij voor haar mannelijke klasgenoot.

'Hey Sharon, begon het zo ook niet met Jezus? Eerst gearresteerd en toen gekruisigd? Gaan ze dat met je vader ook doen?'

De andere jongens lachten. Sharon wilde nóg harder lopen, de jongens in een stofwolk achterlaten.

'Sjoerd, Robert, Joost! Jullie kunnen vast sneller! Doorlopen!', riep Roest van afstand.

'We kletsen straks nog wel wat', zei Joost.

'Ga toch weg', zei Sharon.

'Grote woorden voor de dochter van een maffia-dominie', zei Robert.

'Ik heb kanker overleefd. Wat heb jij gepresteerd?', beet Sharon hem toe terwijl hij haar inhaalde. Hij maakte een geluid dat Sharon deed denken aan het hinniken van een ezel die zich had gestoten.

Het eerste rondje om het veld zat er bijna op. 'Sharon!',

riep Roest, die haar maande even te stoppen. Sharon kwam tot stilstand. 'Wat is er aan de hand?', vroeg hij.

'Niets, meneer.'

'Pesten ze?'

'Alles is oké, meneer.' Ze maakte aanstalten om verder te gaan met haar warming-up.

'Sharon, het spijt me wat er met je vader is gebeurd. Ik hoop dat alles snel goed komt.'

Sharon knikte slechts. Plotseling kwam maagzuur omhoog zetten. 'Mag ik even naar het toilet?' Roest gaf toestemming. Eenmaal in de WC spuugde ze haar maag leeg.

Na gym had ze een uur aardrijkskunde. Niemand had haar meer aangesproken, maar de gezichtsuitdrukkingen van klasgenoten en docenten spraken meer dan duizend woorden. De bel ging voor de eerste pauze. Vlug sloeg ze haar boek dicht en borg het op in haar rugtas. Ze verliet als eerste de klas, ging naar de grote hal en wachtte bij de pilaar in het midden van de hal op Marianne en Erika. Dit was hun vaste plek. Ze was er als eerste. De minuten verstreken maar haar BFFs - best friends forever - kwamen niet opdagen. Juist nu ze zoveel te vertellen had, waren ze te laat. Ze had advies nodig en dringend ook.

Zeven minuten waren voorbij gegaan. Nog slechts acht minuten voor ze zich bij de volgende les moest melden. Ze besloot een rondje om de school te lopen. Ze ging door de voordeur en liep tegen de klok in om het gebouw heen. Alle hoofden draaiden haar kant om. Of leek dat maar zo? Niet opletten, Sharon. Doorlopen.

Achter de school, bij het gymveld, zag ze Marianne en Erika staan bij nog enkele andere jongens en meisjes van hun leeftijd. Robert, Sjoerd en Joost stonden er ook. Ze zagen haar niet aankomen. Moest ze toch de andere kant

oplopen om de confrontatie met de drie jongens uit te weg gaan? Nee. Dit kon niet wachten. Ze pakte Marianne's linker- en Erika's rechterarm vast. 'Hé', zei ze. 'Ik heb jullie overal gezocht. Ik moet met jullie praten.'

'Pas maar op', zei Joost. 'Ze wil jullie bekeren. En dan gaan jullie ook de bak in.'

Erika stond stil als een standbeeld met reusachtige ogen. Ze leek wel in shock. Marianne trok haar arm voorzichtig los. 'Sharon, doe niet zo raar', zei ze bijna fluisterend. 'Niet nu. Ik praat later wel met je.'

'Maar ik heb iets belangrijks te vertellen. Ik heb je advies nodig.'

Nu pakte Marianne Sharons arm en sleepte haar weg van de groep. 'Niet nu', zei ik. 'We kunnen niet met jou worden gezien. Niet op school.'

'Marianne, ik ben...'

'We praten later wel. Waarom meld je je niet ziek ofzo? Je kunt hier beter niet zijn. Iedereen heeft het over jou.'

'Wat bedoel je?'

'Je weet wel... Je pa... je geloof.'

'Ik geloof helemaal niet.'

'Niet nu.' Ze liet Sharon los en liep terug naar de groep. 'Sorry, guys.'

Sharon draaide zich om en legde haar handen op haar buik. Plotseling voelde ze het zuur in haar maag weer naar boven komen. Ze kon nog net in een bosje springen om daar te spugen. Er was niemand om haar haar vast te houden of bemoedigende woorden te spreken.

22

WEES STERK

Sharon goot de rijstkorrels in de pan met kokend water. Op het aanrecht stond een foto van haar vader. Alsof hij al overleden was. Ze moest er niet aan denken dat ze hem voor altijd moest missen. Het speet haar dat ze het laatste jaar zo weinig tijd met hem had doorgebracht. Ze maakte het zichzelf ook zo moeilijk soms. Niet aan denken nu. Het verleden kon je niet veranderen.

‘Mam?, hebben we nog nasi-kruiden?’

‘Naast de vleeskruiden’, klonk het uit de woonkamer.

Sharons handen bewogen zich razendsnel door de voorraadkast, zetten enkele busjes met kruiden aan de kant en vond het gewenste zakje. Ze gleed het over het aanrecht alsof ze aan het sjoelen was en raakte het lege pak waar zojuist de zilvervliesrijst uit was gekomen. Met een lepel schepte ze het vlees vast om. Even de groente en de kruiden erbij, een eitje bakken en de fameuze nasi à la Sharon was gereed.

De telefoon rinkelde. Ze hoorde haar moeder overeind schieten. ‘Ik heb hem hier liggen, mam!’ Ze pakte het

toestel. Het display gaf weer dat het een onbekend nummer was. Ze nam op. 'Hallo?'

'Sharon? Met pap.'

Sharon liet het vlees op de grond vallen. 'Pap? Ben jij dat echt? We hebben al twee dagen niets van je gehoord.' Haar moeder stond zo plotseling naast haar dat ze ervan schrok. 'Zet hem op de speaker.'

Sharon drukte op het luidsprekersymbool. 'Pap, wanneer kom je naar huis? We wachten al zo lang op je. Hoe lang blijf je nog weg? Waar zit je eigenlijk? Hoe word je behandeld?'

David lachte ingetogen. 'Dat zijn veel vragen, schat. En er zit geen makkelijke tussen. Ik weet ook niet precies wat ik over de telefoon wel en niet kan zeggen. Eigenlijk bel ik vooral om te zeggen dat het goed met me gaat. Naar omstandigheden dan.'

Sharon probeerde zijn stem te analyseren. Hij sprak zacht en treuzelde voor hij een zin formuleerde.

'Hoe gaat het met jullie?', vroeg David. 'Is je moeder daar ook?'

Chantal griste de telefoon bijna uit Sharons handen. Sharon liet haar maar begaan. 'Ik ben hier ook, David. Het gaat goed met ons. Iedereen is heel zorgzaam. We bidden voor jou. En Sharon is lekker aan het koken.'

'Sharon aan het koken? Bedoel je zo'n opwarmmaaltijd van de AH? Die boerenkool met worst is best lekker.'

'Páp! Ik kook nasi.'

'Grapje, schat. Ik wou dat ik het kon proeven vanavond.'

'We missen je, David', zei Chantal.

'Ik mis jullie ook.'

De stilte daalde in de keuken als een helikopter. Als er één ding was, waar ze niet tegen kon, waren het de stiltes.

Zoveel dingen te zeggen, maar geen woorden om ze uit te drukken. 'Pap?', zei ze uiteindelijk, 'hoe gaat het nu verder? Wat gaat er gebeuren?'

'Ik weet het niet, schat.' Hij schraapte zijn keel. 'Het enige wat ze me hebben verteld, is dat ik me over vier dagen moet verantwoorden voor de rechter.'

'Op basis waarvan word je dan aangeklaagd?', zei Chantal.

'Ik weet niet of ik dat over de telefoon moet zeggen. Ze zullen wel meeluisteren. In ieder geval heeft het iets te maken met die nieuwe wetten. Blijkbaar mag je niet meer publiekelijk zeggen dat Jezus Verlosser en Heer is. Dat heb ik afgelopen zaterdag wel gedaan. Op televisie nog wel.' Hij lachte. 'Nu heb ik het weer gezegd. Als ze dit gesprek opnemen, hebben ze direct mijn bekentenis op band staan.'

'Pap, dat is niet grappig.'

'Sorry, schat. Ik moet af en toe lachen om het vol te houden. Dat heb ik van opa geleerd.'

'Hebben ze verteld wat voor straf er op die overtreding staat?'

'Volgens de advocaat die ik heb gesproken, kan ik drie tot maximaal tien jaar cel krijgen.'

Tien jaar cel? Zijn woorden knepen Sharons keel dicht.

'Oh mijn God...', zei Chantal. 'Drie tot tien jaar. Kunnen ze echt zo ons leven afpakken?'

'Chantal, Sharon, ik moet ophangen. Bid voor me. Ik bid voor jullie. In gedachten ben ik constant bij jullie. Hou vol. Wees sterk. Het moeilijkste komt nog.'

'Ik hou van je, David', zei Chantal.

Weer daalde de stilte neer als een anker dat overboord werd gesmeten. Nu brak Davids stem echt. 'Ik... hou ook van jullie.'

‘Ik hou van je, pap.’

Chantal sloeg een arm om Sharon. Wanneer had ze voor het laatst gezegd dat ze van haar ouders hield? Die ochtend dat ze wakker was geworden uit haar coma?

Een klik. De verbinding was weer verbroken. De pan maakte een sissend geluid. ‘Shi... Chips’, zei Sharon, terwijl ze vlug het vuur lager zette zodat het kokende water niet verder uit de pan stroomde.

‘Daar red je je goed uit’, zei Chantal.

Sharon glimlachte. Weer die stilte. ‘Mam’, zei ze zachtjes. ‘Het spijt me dat ik soms zo lastig ben.’

Chantal drukte Sharon tegen zich aan. ‘Och, schat. We zijn allemaal wel eens onredelijk.’

‘Maar ik heb daar een nieuwe dimensie aangegeven.’

‘Alles is je vergeven. Je hebt pap gehoord. We moeten nu op elkaar bouwen.’

Sharon maakte zich los uit de omhelzing. ‘Mam, zullen we het eten nog even laten zitten en een stukje uit de bijbel lezen?’

‘Wat? Wil je dat echt?’

‘Ja. Pap zit in de gevangenis. De kerk is in brand gestoken. Ik word gepest op school. Allemaal vanwege God. Ik wil wel eens weten voor wie wij nu zo vervolgd worden.’

Chantal keek haar dochter meewarig aan. Ze dacht vast dat Sharon haar in de maling nam.

‘Mam, ik meen het.’

‘Goed dan. Waar wil je beginnen?’

‘Misschien bij kerst? Dat is altijd mijn lievelingsverhaal.’

‘Goed dan. Laten we gewoon beginnen in Matteüs, het begin van het Nieuwe Testament. Ik pak de bijbel. Maar daarna wil ik nog steeds de nasi à la Sharon eten.’

‘Deal’, zei Sharon. Haar iPhone piepte. Met een druk van

haar duim opende ze het startscherm en vervolgens WhatsApp.

THE LEGEND: Bucketlist, het spijt me van zaterdag.
Kunnen we praten?

‘Wie is dat?’, vroeg moeder.

‘Niemand’, antwoordde Sharon.

23

DENK AAN JE GEZIN

David werd door een AIVD-agent de kale, halfdonkere ruimte binnengebracht en op een stoel gezet. Deze man had zich niet voorgesteld. Hij had zelfs nauwelijks een woord gesproken, maar David bij de arm gepakt en de kamer ingeduwd. De houten stoel maakte het zijn zitvlak direct ongemakkelijk.

‘Handen op tafel leggen.’

Davids handen gleden over de gietijzeren tafel, waarop twee geopende handboeien wachtten op de volgende terrorist die ze konden vastklemmen. De ketting tussen de boeien was door een stalen lus getrokken. De agent pakte Davids linkerpols en deed de handboei ruw om. Daarna volgde de rechter.

‘Voeten plat op de grond zetten. Spreiden.’

Twee boeien klikten om zijn enkels. David trok aan de ketenen, alsof hij wilde testen of ze echt waren. Ze waren echt en ze hielden de dominee vast bij zijn handen en voeten. Hij was vastgeketend. Als ze hem sloegen, kon hij zich niet verdedigen. Als hij weg wilde, kon hij nergens heen. Als hij naar het toilet moest, kon hij niet uit eigen

beweging gaan. Godzijdank konden Sharon en Chantal hem niet zien. De AIVD-er stond weer op.

‘Ik wil mijn advocaat spreken’, zei David.

Geen reactie. De man liep naar de deur.

‘Waar is Saul Liebgott?’

De deur sloot met een metalen klik. Hier zat hij in de cel. Ergens in een gebouw op het industrieterrein in Drachten. Hij was alleen. Helemaal alleen. Hij was hier al zeker 48 uur. Niemand wist waar hij was. Niemand? God toch wel? ‘Jezus, waar bent u?’, fluisterde hij. ‘Haalt u mij hier uit. Alstublieft, alstublieft, alstublieft. Heer, hoort u mij?’ Het stenen plafond ketste zijn gebeden af.

Hij wilde zijn iPhone pakken en zijn dagelijkse bijbelvers-app openen. Had God nog een woord van bemoediging voor hem vandaag? Van kracht? Van troost? Van redding? Zijn mobiele telefoon lag ergens in een kluis in dit gebouw. Waarom kende hij niet meer teksten uit zijn hoofd? Hij was voorganger! Hij dacht na. Er kwam niets naar boven. ‘Heer, heeft u een vers voor mij?’, bad hij uiteindelijk? Plotseling moest hij denken aan één vers uit Psalm 42.

Wat ben je bedroefd, mijn ziel, en onrustig in mij.

Psalm 42. De psalm van koning David toen hij zo depressief was. Hoe ging de psalm verder? Hoe hard hij ook nadacht, hij wist het niet. Het moest de stress zijn. Psalm 42 kon hij toch wel grotendeels citeren? Maar hij had nooit werk gemaakt van het memoriseren van teksten.

Weer die metalen klik achter David, gevolgd door een piepend geluid. De deur ging open en weer dicht. Voet-

stappen in een kalm tempo. David keek niet achterom. Hij wist wie eraan kwam.

Saul Liebgott zette twee plastic bekertjes koffie op tafel en nam zelf plaats tegenover David. 'Hoe voel je je, Dave?'

'Ik heb betere dagen gehad.'

Saul lachte vriendelijk. 'Het spijt me dat we je niet naar een hotel konden brengen. Company policy.'

'Wat willen jullie van me?'

'Geen koetjes en kalfjes vandaag?'

David schudde van 'nee'. 'Antwoorden.'

'Oké, kan ik in komen. Dave, luister goed. Dit is wat ik wil dat je begrijpt: je kunt voor elf uur vanavond thuis zijn. Dat heb je volstrekt zelf in de hand.'

Deze man speelde spelletjes. 'Ik begrijp je niet.'

'Ik bedoel dat als je meewerkt, je vanavond gewoon thuis slaapt. Als je mijn raad opvolgt, dan kun je dit stinkhol verlaten, je vrouw een kus geven, tv kijken, nadenken over de toekomst, wat je maar wilt. Je bent vrij.'

'Ik weet niet waar je naar toe wilt, Saul. Ik wil antwoorden.'

Saul dronk zijn laatste slok koffie, zette zijn bekertje op tafel en keek op zijn horloge. 'Ik heb tijd. Wat wil je weten?'

'Waarom zit ik hier al twee dagen bij de AIVD?'

'De AIVD houdt zich bezig met zaken die de nationale veiligheid aangaan. Dat gedoe met de kerk, dat balletje dat jij aan het rollen hebt gebracht, houdt ons land bezig. Het is onze taak om te voorkomen dat het escaleert.'

'Ben ik een zaak van nationale veiligheid? Dat kan ik niet geloven.'

'Toch is het zo. Gisteren was het zondag en de meeste kerken in dit land waren gesloten. Er waren geen samenkomsten, dominee. Op veel plaatsen is gedemonstreerd

door christenen. Er waren ook tegendemonstraties. Mag jij raden welke demonstraties groter waren.'

David hoefde niet te raden. De twinkeling in Sauls ogen en de glimlach op zijn gelaat verraadden dat de christenen fors in de minderheid waren geweest.

Saul ging verder. 'Jij zit veilig in de cel. Je hebt misschien niet door hoe je de verhouding tussen christenen en de rest van Nederland op scherp hebt gezet. Het is de premier er alles aan gelegen om de rust te laten weerkeren. Daarom heeft ze mij gebeld. "Misschien als jij met hem praat, Saul, gaat hij het begrijpen", zei ze.'

'Ga ik wat begrijpen?'

'Ik zal langzaam spreken. Eén: je hebt je laten verleiden tot een tv-debat met een doorgewinterde politicus. Twee: zij heeft je dingen laten zeggen die bij wet verboden waren. Drie: miljoenen mensen hebben gezien hoe je die wet hebt overtreden. Je zit vast in het slijk.'

David boog zijn hoofd. Hij wilde goed horen wat Saul te zeggen had, maar tegelijk zou hij het liefst in de aarde zakken en voorgoed verdwijnen.

'Je ziet wat wit, Dave. Neem een slok koffie.'

Omdat zijn handen in de boeien zaten, moest hij vrij ver bukken om het bekertje aan zijn lippen te zetten. De koffie was al lauw.

'Heb je je afgevraagd waarom Posthumus dat deed?'

David schudde zijn hoofd. Hij had buikpijn en was plots ook vreselijk vermoeid.

'Nee? Echt niet? Dit alles is een vooropgezet plan, Dave. LEF heeft Lieke Posthumus tot het symbool van de partij gemaakt. Zij vertegenwoordigt vrijheid, gelijkheid en broederschap. Een vreselijke slogan, niet dan? Hoe dan ook, jij bent tot symbool van de intolerantie van de kerk gemaakt. Als jij de gevangenis in gaat, weten alle

andere christenen welk lot hun wacht als ze zich niet 'bekeran'.'

'Interessante theorie, Saulus.'

Saul grinnikte. Hij leek David wel aardig te vinden.

'Je bedoelt dat ze moeten kiezen tussen geloof en gevangenis? Is dat ook mijn keuze?'

'Nee, Dave', zei Saul ongeduldig. 'Jouw geloof interesseert niemand wat. Wat je gelooft, moet je zelf weten. Maar leg het niet aan anderen op. Laat een ander in zijn waarde. Dat is vrijheid.'

'Vrijheid is dat ik een ander mag vertellen wat ik geloof.'

Saul liep om de tafel en ging achter David staan. 'Als dat je standpunt is bij de rechtszaak komende vrijdag, ga je tien jaar de cel in.'

Dauids maag draaide zich weer om. 'Heb ik een alternatief?'

'Er is een alternatief, ja.' Saul nam weer plaats op de stoel voor David.

'En het alternatief is?'

'Dat je mijn raad opvolgt.'

'En jouw advies is...'

Saul leunde naar voren en keek David strak aan. 'Teken een schuldbekentenis, treed af als predikant. Neem een sabbatical. Denk na over je toekomst. Ga in een ander land wonen bijvoorbeeld. Al je problemen zijn voorbij, als je een schuldbekentenis doet.

Een druppel zweet gleed over Dauids wang en zijn hart klopte harder dan hij ooit bewust had meegemaakt. Zijn vingers trilden. Was het echt zo simpel? Eén krabbel en hij was vrij. Wat zou Chantal zeggen? Wat zou zij willen dat hij deed? 'Bedoel je dat ik echt vrij kom? Of bedoel je dat ik strafvermindering krijg?'

'Ik geef je de garantie dat je vrijkomt. De officier van

justitie laat alle aanklachten vallen, inclusief die van het drugsbezit.'

'Maar waarom doet hij dat?'

'Laat ik het zo zeggen, Lieke Posthumus is de kwaadste niet. Denk je dat zij als premier alle christenen wil opsluiten? Natuurlijk niet. Ze rekent op jou dat je een verstandige beslissing neemt en dat andere christenen besluiten om jouw voorbeeld te volgen. Ik heb een brief bij me waarin de premier je dit aanbod doet. Wacht, ik pak het even.'

Hij opende zijn aktetas, haalde er een insteekvel met een stapeltje papieren uit en spreidde ze uit voor David. De ene was een kort memo ondertekend door Posthumus. David scande de inhoud. Er stond dat Posthumus ervoor zou zorgen dat alle aanklachten werden ingetrokken als David bijgevoegde schuldbekentenis zou tekenen.

Op het vel ernaast stond met grote letters: 'SCHULDVERKLARING'. Davids naam, geboortedatum en woonplaats waren vast ingevuld. In de bekentenis stond dat David toegaf de wet te hebben overtreden door publiekelijk te verkondigen dat Jezus Verlosser en Heer was en dat er maar één weg naar God / de hemel leidde, namelijk door te geloven in Jezus Christus. Verder beloofde hij zich voortaan te houden aan de wet en niet langer anderen (met name hen die het christendom afwijzen) over Jezus Christus te onderwijzen.

David kon nauwelijks ademhalen. Het was plotseling of hij in een film over christenvervolging was beland. Hij had advies nodig. 'Wanneer krijg ik mijn advocaat te spreken?'

'Roelofsen? Die heeft zich teruggetrokken. Hij voelt zich niet capabel om jou te verdedigen. Hij moet aan zijn gezin denken. Het kan hem zijn carrière kosten, weet je. We wijzen je een advocaat toe.'

‘Jullie mij een advocaat toewijzen? Hoe weet ik dat die te vertrouwen is?’

‘Hoe weet je dat een advocaat die je zelf uitkiest te vertrouwen is? Ik ben nu je vriend.’

‘Die vriend heeft me laten vastketenen aan handen en voeten, als een crimineel. Als een crimineel, Saul!’

‘Hou je in, Dave’, zei Saul luid. ‘Buiten had ik het voor het zeggen. Hier binnen niet. Het is standaardbeleid om je vast te maken. Het is voor jouw en mijn veiligheid. Jij kunt mij niet aanvallen, ik kan jou niet slaan en zeggen dat het zelfverdediging was. En als we je alleen laten, willen we niet dat je jezelf pijn doet.’

‘Onzin. Het is om mij te intimideren.’ Davids stem trilde.

Saul leunde naar voren. ‘Wat wil je, Dave?’

‘Ik wil naar huis.’

‘Werk dan mee.’

‘Hoe?’

‘Teken de verklaring.’

David klemde zijn kaken op elkaar. ‘Dat kan ik niet doen. Dan ben ik ongehoorzaam aan Gods Woord.’

Saul zuchtte, sloeg met zijn vlakke handen zachtjes maar duidelijk op tafel en drukte zichzelf omhoog tot hij stond. Hij liep om David heen. David kroop wat in elkaar, want hij verwachtte een harde schreeuw of zelfs een klap in zijn nek. In plaats daarvan legde Saul zijn handen op Davids schouders en begon hij te masseren.

‘Dave, Dave, Dave. Waarom ben je zo koppig?’

‘Wil je me niet aanraken?’, vroeg David.

Sauls handen gleden van Davids schouders. Hij leunde met zijn ellebogen op tafel, naast David. Zijn neus was amper twintig centimeter verwijderd van Davids gezicht. ‘Wat heb je daar om je nek?’

‘Deze ketting?’

‘Wie heeft hem aan jou gegeven? Je vader?’

‘Wie heeft je dat verteld?’

‘Ik ken je beter dan je beseft, Dave. Ik ben je vriend, weet je nog?’

‘Je bent mijn vriend niet.’

Saul pakte het kruisje vast en bestudeerde het aandachtig. ‘Een kruis, een martelwerktuig. Ik heb nooit begrepen waarom christenen dit als symbool hebben uitgekozen. Het is net zoiets als een galg of een elektrische stoel. Waarom zou je een executiewapen vereren?’

David wilde zeggen dat het niet om het kruis ging, maar om de man die eraan was gestorven. Net toen hij zijn mond opendeed, gaf Saul een ruk aan de ketting en het kruisje vloog over de tafel op de grond.

‘Dave! Je bent vrij om je eigen beslissingen te nemen. Waarom zou je voor dit symbool van bloed je leven vergooien? En dat van je volgelingen? Denk aan Chantal. Geen man, geen inkomen, vrouw van een crimineel. Denk aan Sharon. Wist je dat ze een vriendje had?’

‘Stop daarmee. Jij weet niets.’

‘Het is nu even uit, maar je weet hoe het gaat met tieners. Elke relatie is per definitie een knipperlichtrelatie.’

‘Waar heb je het over?’

‘Je bent er zelden of nooit voor Sharon, toch? Heb je haar emails wel eens gelezen? Weet je wat ze allemaal zegt over je vrouw en jou? Je vrouw heeft je nodig, David. Maar je wordt de afwezige vader. Denk na, Dave. Besef wat er op het spel staat. Teken deze verklaring en je bent vanavond weer thuis.’

‘En als ik dat niet doe?’

‘Vier dagen, Dave. Zodra je het gerechtsgebouw binnenloopt en die rechter gaat zitten, kan ik niets meer voor je

doen. Het wordt een nieuw mediaspektakel. Reken daar maar op.'

Saul pauzeerde. 'Anyway, als je je niet bedenkt, wens ik je vast een goede nacht.' Hij opende de deur. 'David', zei hij met veel nadruk, 'De nachten zijn het zwaarst. Denk aan je gezin.'

Saul verliet de verhoorkamer. David staaarde naar het kruisje dat naast de tafel op de grond lag. Hij wilde het pakken, maar de boeien om zijn polsen en enkels beletten het hem.

L.P.: S, we hebben nog een paar dagen. Stand van zaken?

Saul: Seconds to impact. Verwacht breekpunt binnen 24-48 uur. Heb golf-uitje al gepland vrijdag.

L.P.: Blijf je druk zetten?

Saul: Subtiel. Hij gaat zichzelf gek maken. Kat in t bakkie.

24

BIDDEN ALS EEN GEVANGENE

Het getik van laarzen op het natte asfalt was zo regelmatig als een klok. Twee vrouwen, arm in arm, liepen zo hard ze konden zonder te rennen. Ondanks de lichte regen en de donkere hemel kon Chantal de klok op de kerktoren zien. Het was vijf over middernacht. Haar man zat ergens in de gevangenis - over drie dagen stond hij terecht - en zij liep met haar tienerdochter over straat.

De nieuwe wetten waren breed uitgemeten in de pers. Christenen mochten alleen nog samenkomen in kerkgebouwen met vergunning. Wat ze gingen doen, was dus hartstikke illegaal. 'Spannend, hè?', fluisterde ze tegen Sharon, terwijl ze haar dochter even tegen zich aan trok.

Sharon knikte. Ze was zo in zichzelf gekeerd. Chantal vroeg zich af wat erger was: een boze Sharon of een stille Sharon. Het moest komen door de pesterijen op school. In één klap was Sharon haar vrienden kwijtgeraakt. Zelfs Marianne, die zoveel uren aan haar ziekenhuisbed had gezeten toen Sharon leukemie had, had haar in de steek

gelaten. Hoe moest je daarmee omgaan als zestienjarige? Er waren pubers die voor minder zelfmoord pleegden

Oh, God. Daar moest ze niet aan denken. *Mocht* ze niet aan denken. *Is dit je toekomst, Chantal?* Het was een vraag die ze zichzelf al stelde zo lang ze kon herinneren. Altijd piekerde ze over hoe het leven zou zijn 'in de toekomst'. Haar grote angst was dat ze *dan* niet gelukkig zou zijn. 'Leef wat meer in het hier en nu', hield David haar altijd voor. Ze probeerde het wel, maar kon het niet.

Is dit je toekomst? Je man in de gevangenis, jij met je ongeloofvige dochter naar een geheime kerkdienst? Of was het scenario geloofwaardiger waarin ze met of zonder David Nederland moesten verlaten om elders asiel aan te vragen?

De vervolging van christenen was zo plotseling gekomen. Vervolging was iets van vroeger geweest. De profeten, Jezus, de apostelen, de christenen in het Romeinse rijk; zij werden vervolgd. Ja, later werden de protestanten door de rooms-katholieken vervolgd en weer later de rooms-katholieken door de protestanten. Vervolging was iets van vroeger. Of in ieder geval iets van ver weg. Noord-Korea, Afrika, het Midden-Oosten. Nederland paste gewoon niet in dat rijtje.

Haar sjaal, die ze om haar mond had geslagen, belemmerde haar ademhaling en ze trok hem wat naar beneden. Sharon volgde haar voorbeeld. 'Mag de muts ook af? We zien er belachelijk uit zo, hè mam?'

'Ja, belachelijk. Maar hou je muts maar op. We mogen niet herkend worden. We weten niet langer wie we kunnen vertrouwen.'

'Je klinkt alsof we in een film spelen.'

'Je weet wat je vader altijd zegt.'

Ze zette een overdreven zware stem op. 'We spelen allemaal onze eigen rol in Gods verhaal.' Ze lachte niet.

‘Hij heeft gelijk.’

‘Ik ben benieuwd wat voor film God dan met ons maakt. Geen romantische komedie in ieder geval. De laatste tijd is het meer een thriller.’

Misschien hoort het christenleven wel een thriller te zijn, dacht Chantal. Een schaduw bedekte de helft van Sharons verder witte gezicht, maar ze zag er in het schijnsel van de lantaarn stralend en krachtig uit. Ze was ook zo volwassen. Opeens. Bijna van de ene op de andere dag.

‘Sharon?’, zei Chantal.

‘Ja, mam.’

‘Niets. We zijn er bijna.’ Ze had willen vragen waarom Sharon niet meer geloofde en of ze de deur weer op een kier had gezet nadat ze onlangs samen uit de bijbel hadden gelezen. Het kerstverhaal. Verder waren ze niet gekomen.

‘Mam?’

‘Ja?’

‘Ik ben bang.’

‘Voor de samenkomst van vanavond? Ga je liever naar huis?’

Ze schudde haar gebogen hoofd. Chantal hoopte haar ogen te kunnen zien, maar het lukte niet. ‘Voor pap. Voor jou. Voor mijzelf. Misschien... als ik eerlijk ben... ben ik nog wel het meeste bang voor mezelf. Het spijt me dat ik vooral aan mezelf denk, maar...’

‘Maar wat?’, zei Chantal geduldig. ‘Je kunt alles tegen me zeggen.’

‘Ik heb een dagboek, mam. Net als Anne Frank. Als er iets met mij gebeurt, mag je erin lezen. Maar tot die tijd niet, mam. Beloof je dat?’

Chantal hield stil en tilde Sharons kin omhoog zodat ze in haar ogen kon kijken. ‘Nu maak je mij bang, schat. Je gaat toch geen rare dingen doen?’

‘Nee, natuurlijk niet. Wie denk je wel niet dat ik ben?’ Ze bewoog haar gezicht zo dat ze zich weer losmaakte van Chantals wijsvinger. ‘Ik moet de laatste tijd steeds denken aan Anne Frank.’

‘Anne Frank? Hoe kom je daar nu bij?’

‘Toen ik ziek was, heb ik met Marianne de film ‘Freedom Writers’ gekeken. Dat gaat over een groep leerlingen in een Amerikaanse achterstandswijk. Hun lerares neemt hen mee naar een museum over de holocaust en ze lezen allemaal het dagboek van Anne Frank. Dat verandert hun leven. Ik ben ook haar boek gaan lezen en zoals zij haar leven beschrijft, zo voelde ik me toen ook. En nu weer.’

Ze gingen weer lopen. Dit was misschien wel hun eerste gesprek van hart tot hart in een jaar tijd. Chantal verbaasde zich dat ze over dat feit zo’n vreugde ervoer. ‘Ik wist niet dat je haar boek hebt gelezen. Of misschien heb ik het niet onthouden. Je las vroeger zoveel.’

‘Hmm. Anne was net als ik. Zij zat gevangen in een huis, ik in mijn lichaam. Ze heeft veel dingen geschreven die ik onthouden heb, maar het belangrijkste was wel: “Ik wil doorgaan met leven, ook na mijn dood”. Dat wilde ik ook. Maar ik had nog niets gedaan wat na mijn sterven kon voortleven. Daarom ging ik ook in een dagboek schrijven. Daarom wil ik nu...’

Ze viel stil en Chantal moest zich inhouden om niet direct door te vragen. Nu moest ze luisteren naar haar dochter om dit moment niet te verpesten. Plotseling zei Sharon krachtig: ‘Ik moet het leven in mij beschermen, mam. Koste wat het kost. Maar nu ben ik zo bang, omdat ik het weer niet in eigen hand heb. Ik ben de controle kwijt. Ik ben bang dat ik net als Anne ooit moet onderduiken. Of nog erger: dat op een dag mijn dagboek stopt en niemand mijn verhaal afmaakt.’

‘Och lieverd’, zei Chantal, die Sharons arm stevig vastpakte. ‘Rustig maar. Dit is niet de Tweede Wereldoorlog. Jij wordt geen tweede Anne Frank.’

‘Beloof je dat?’

Hoe kon ze haar dochter iets beloven waar ze geen invloed op had? Moest ze liegen? *Zeg iets, Chantal, zeg iets!*

‘Ach, laat ook maar’, zei Sharon, die haar gezicht weer afwendde. ‘Volgens mij zijn we er.’

Ze waren inderdaad aangekomen bij het afgesproken huis aan de Veenestraat. Chantal had - op dringend verzoek van Rana - deze ‘vergadering’ bijeengeroepen, maar niet bij Chantal thuis. Misschien werden ze daar wel afgeluisterd. Misschien werden ze hier ook wel bespioneerd. Wie zou het zeggen? De kust leek veilig. Met de nadruk op *leek*. Ze was een amateur. Ze waren allemaal amateurs en moesten niet denken dat ze de professionals (politie, AIVD, wie weet welke andere overheidsdiensten) te slim af konden zijn. ‘U gaat toch voor ons uit, God? En loopt toch achter ons?’, bad ze in stilte. Ze deed de muts en sjaal af en klopte zachtjes op de deur.

Voetstappen in de hal.

‘Sharon’, fluisterde Chantal. ‘Ik laat je nooit in de steek.’

David keek vanaf de dijk naar het Kleine Zee-tje (zoals zijn dorpsgenoten dit water noemden), dat bijna spiegelglad was, en de heldere lente-hemel er boven. Zijn gedachten gingen naar die tekst in Openbaring waarin de apostel Johannes beschrijft hoe hij in zijn visioen van de hemel een kalm meer zag voor de troon van God. Soms, als je even de stilte en de rust vond, kon je een glimp van het Paradijs zien hier op aarde. Dit was zo’n moment.

Achter hem kwamen Chantal en Sharon lachend aanlopen. 'Ik ga het doen! Ik ga het doen!'

'Nee!', riep Chantal, terwijl ze Sharons arm probeerde vast te pakken. Hun dochter was aalvlug. 'Kijk uit! David, ze gooit je in het water!'

David draaide op de bal van zijn voet en zette zijn andere been extra stevig neer. Hij grijsde breed, schudde zijn hoofd en spreidde zijn armen als een American Football-player die een bijna doorgebroken tegenstander moest vloeren. 'Niemand komt hier langs!'

Sharon was sneller dan hij verwachtte. Ze stootte haar armen naar voren en raakte Davids borstkas met snelheid en kracht. Terwijl David achterover tuimelde, realiseerde hij zich opeens dat de lucht opvallend donker was.

Ineens bevond hij zich in het koude, duistere water. De eerste shock was zo heftig dat het leek alsof zijn hart er direct mee stopte. Hij moest zwemmen, vechten om weer boven te komen. De golven waren inmiddels metershoog en de kust was al twintig of dertig meter ver. Hij zag Sharon en Chantal zwaaien en roepen in de verkeerde richting. Hij deed zijn mond open, maar kreeg ogenblikkelijk water binnen. Hij kon niet schreeuwen. De stroming trok hem verder weg van zijn geliefde vrouw en dochter, die zich omdraaiden en huilend wegliepen.

'Nee!', riep hij. 'Ik ben niet dood! Help me!'

Zijn stem reikte niet ver genoeg. Hij was alleen. Nee. Niet alleen. Er was iets duisters in dit water, een wezen dat er sinds het begin van de tijd was geweest en erop uit was hem te verslinden.

De staart van het wezen wikkelde zich om zijn enkel en trok hem weg van het land. Met krachtige slagen probeerde David de kust te bereiken. Aanvankelijk gaf het wezen mee. Nog vijf meter, vier, drie, twee... Een harde ruk aan zijn

enkel en David werd met hoge snelheid de diepte ingetrokken. Hij was kansloos.

Laat jezelf zien, slang.

Twée heldergele, bijna hypnotiserende ogen verschenen voor zijn gezicht. In niets leek het wezen op de slang die in kinderbijbels werd afgebeeld. Deze was groter dan een anaconda en krachtiger dan een python. Dit monster was onsterfelijk. Zijn doel was David te vernietigen. Het onderlijf van de slang begon zich meer en meer om Davids lichaam te wikkelen. De krachtige spieren knepen hem bijna fijn en het laatste beetje lucht dat hij nog bezat, werd zo uit hem geperst.

David kuchte en hapte naar adem alsof hij zojuist een paniekaanval had gehad. De lakens van het gevangenisbed waren als een touw om zijn benen en middel gewikkeld. Hij sprong van het matras en gooide zijn kussen en lakens van hem af. Er lag geen slang tussen. *Godzijdank.*

Zijn borst ging in hoog tempo op en neer. Met de palm van zijn hand veegde hij het zweet van zijn gezicht.

De nachten zijn het zwaarst. De stem was zo helder en duidelijk dat David even dacht dat Saul naast hem stond. Of hielden ze hem in de gaten en was er een soort intercom-systeem?

Nooit eerder was het zo gevaarlijk geweest om andere gelovigen te ontmoeten. Nooit eerder had Chantal zoveel verlangen gehad om hen te zien. In Gerda's woonkamer waren behalve Chantal en Sharon nog negentien andere dames. Ze herkende Rana en haar drie vriendinnen van het AZC. Gerda natuurlijk, één van de meest hartelijke en hippe vrouwen die Chantal ooit had ontmoet. Esther, Ruth,

Marijke, Anita, Lusette, Leony, Rianne, Elly, Laura, Nienke, Petra, Reineth, Antonnet en Henriette waren de anderen die in het holst van de nacht op een doordeweekse dag bij elkaar waren gekomen.

De rolgordijnen waren dicht en Gerda dimde de lichten nog iets meer. Het was al moeilijk om elkaar goed te zien en nu werd het nog lastiger. 'Beter het zekere voor het onzekere nemen', zei Gerda met hese stem. De koffie ging rond, net als tijdens andere bijbelstudieavonden.

Maar de kopjes en schoteltjes rinkelden meer dan anders. Sharon schoof haar stoel dicht naar de keukentafel en een knerpend geluid verjoeg de nerveuze stilte. Ietwat geïrriteerde blikken vlogen haar kant op. Sharon haalde haar schouders lichtjes, maar duidelijk zichtbaar op.

Anita keek op de klok aan de wand. Het was kwart over twaalf. 'Komen er nog anderen?', vroeg ze.

Chantal nipte van haar koffie. 'Nee', zei ze. 'Rana denkt dat het beter is om met een kleinere groep samen te komen.'

'En waarom zijn er geen mannen?', vroeg Ruth.

'We moeten er alles aan doen om niet op te vallen', zei Chantal. 'We weten niet in hoeverre we in de gaten worden gehouden. Daarom doen we zo voorzichtig mogelijk. Voor zover ik weet, zijn er nog een aantal bijeenkomsten als deze vanavond. Twee mannengroepen en één vrouwengroep.'

Gerda ging met haar handen onder haar billen zitten. 'Dus ongeveer zestig mensen van onze kerk?'

'Zoiets.'

'Het is wel laat hoor', zei Ruth. 'Kunnen we niet beter beginnen? We komen niet voor de koffie en om te leuteren.'

Chantal knikte naar Rana. De Iraanse schudde haar hoofd, waarop Chantal haar handen iets spreidde. Het was

Rana's idee geweest om vandaag bij elkaar te komen voor gebed. Hoe kon ze het nu níet leiden?

‘Is er nog nieuws van David?’, vroeg Henriette.

‘Mijn vader zit nog vast’, zei Sharon. ‘Vrijdag moet hij voor de rechter verschijnen.’

Voor de tweede keer die avond vroeg Chantal zich af wanneer ze zo volwassen was geworden. Ze legde haar hand op Sharons dijbeen. Sharon pakte haar hand vast.

‘Rana’, vroeg Chantal, ‘Wat moeten we nu doen? Wil jij ons leiden vanavond?’

Weer schudde de voormalige moslima haar hoofd. ‘Ik ben hier te gast. Het is niet juist.’

‘Rana, toe. We vragen het je.’

‘Vindt iedereen het goed?’ Ze keek de vrouwen één voor één aan en nadat iedereen steun uitsprak voor Chantals voorstel, zei ze: ‘Goed dan. We doen het zoals in Iran.’ Rana kon zo het theater in met de lange, dramatische stiltes die ze na afloop van elke zin liet vallen.

‘Hoe doen jullie het in Iran?’, zei Chantal uiteindelijk. ‘Hoe ziet een geheime kerk er daar uit?’

‘Heel simpel. We zingen, we lezen en we bidden. In één woord: we *worship*. In het Nederlands heet dat...’

‘Aanbidden?’, vulde Antonnet aan.

‘Ja, aanbidden.’

‘Maar dat doen wij normaal gesproken bij een zondagse kerkdienst ook zo’, zei Gerda.

‘Of de kerk geheim is of niet, wat de kerk doet, blijft hetzelfde.’ Rana gleed van haar stoel af, ging staan en opende haar boekje met gezangen.

‘Er is maar weinig tijd voor ons’, zei Rana met een diepe zucht.

Chantal vroeg zich af of ze bedoelde dat het laat was, of

dat haar opmerking een diepere betekenis had. Ze kreeg de kans niet om het te vragen.

‘Nu zingen we.’ Ze knikte naar Sharon. ‘Wat is het eerste lied dat in je opkomt?’

Chantal hield haar hart vast. De anderen wisten niet dat Sharon zich onlangs nog volop tegen het geloof had uitgesproken.

‘Groot is uw trouw, o Heer.’

Chantal viel bijna van haar stoel af. Het was het lied dat David altijd had gezongen toen hij Sharon de trap opdroeg naar bed.

‘Prachtig lied’, zei Rana. ‘Dat zingen we.’

‘En de burenen?’, vroeg Gerda. ‘We willen hen niet wakker maken.’

‘We fluisteren. En we zingen. We fluisterzingen.’

De muren leken zich naar elkaar toe te bewegen. David trok de lakens over zich heen tot ook zijn hoofd bedekt was. Hij rilde oncontroleerbaar. Hij was niet ziek. Dit was een stress-reactie. ‘Stop’, mompelde hij zo zacht dat hij zichzelf nauwelijks hoorde spreken. ‘Stop, alsjeblieft. Martel me niet zo.’

In een andere situatie had hij zichzelf kinderachtig gevonden. Maar hij wilde maar één ding: naar huis, naar Chantal en Sharon.

Eén krabbel.

. . .

Het zetten van één enkele handtekening kon David thuis brengen. Wat maakte het uit wat er in die verklaring stond? Hij hoefde zich er niet eens aan te houden. Als Saul binnen zou komen met het document zou David het direct tekenen.

Wild trapte hij het beddengoed van zich af. Zijn ogen zochten een punt op de wand naast de celdeur. Het was een rood alarmknopje, zo één die ze ook in het ziekenhuis hadden voor patiënten om verpleegkundigen te waarschuwen.

Op zijn blote voeten sprintte hij de twee meter naar de celdeur. Hij leunde tegen de muur en wreef met zijn wijsvinger over de knop. De bevende vinger begon hoog, gleed amper een centimeter naar beneden en landde weer op het beton. Nu streek hij met zijn nagel van beneden naar boven over de knop.

Drukken. Vraag om de verklaring. Teken. Ga naar huis. Je hebt gedaan wat je kon. Dit is jouw strijd niet. Druk, David. Teken die vervloekte verklaring. Ga verder met je leven. Wie kan je iets verwijten na wat jij hebt meegemaakt?

Hij zag Chantal alleen boodschappen doen, Sharon die trouwde zonder iemand om haar weg te geven en zichzelf huilend in een oranje overall in een cel. Dat mocht niet de toekomst zijn.

Hij duwde de knop stevig in en liet weer los. Nog een paar uur, dan zou deze nachtmerrie voorbij zijn.

De dames hadden staand om de keukentafel gezongen. De schemerlampen benamen Chantal het zicht op de meesten van haar 'zusters'. Tijdens het zingen hield ze Sharons hand vast en op een zeker moment pakte Gerda op haar beurt

Chantals hand. Zo stonden ze allen hand in hand te zingen - in een cirkel van verbondenheid - van Gods trouw.

Fluisterzingen was een nieuwe ervaring. Het gaf een diepere dimensie aan het lied, alsof niet haar stem maar haar hart de woorden voortbracht, zoals een ondergrondse bron een fontein naar het oppervlak stuwde.

Het gaf haar kracht en hoop. God zou hen nooit in de steek laten. Al die moeilijke momenten die ze had gekend in haar leven, die keren dat ze getwijfeld had aan Gods trouw, waren juist de momenten geweest dat God zijn trouw had bewezen.

Ze gluurde opzij. Sharons lippen bewogen nauwelijks, maar op z'n minst neuriede ze de melodie mee. Het was genoeg voor nu. Ze was Gods kind, al besepte ze dat zelf nog niet. In haar hart dankte Chantal God voor de hoop die ze vanavond mocht ontvangen en ze vroeg hem aan David te openbaren wat hier vanavond gebeurde. *Geef hem kracht, Heer.*

‘Amen’, zei Rana zo luid, dat Chantal ervan schrok. Iedereen ging zitten. Rana noemde het tekstgedeelte dat ze gingen lezen in het Farsi en daarna in het Nederlands. Ze had moeite het uit te spreken, maar iedereen begreep dat ze 2 Tessalonicenzen 1 bedoelde. Ze begon te lezen vanaf vers 3.

‘Broeders en zusters, wij moeten God altijd voor u danken. Het past ons dit te doen, omdat uw geloof sterk groeit en uw liefde voor elkaar groter wordt. Wij spreken dan ook in de gemeenten van God vol trots over uw standvastigheid en trouw onder de vervolgingen en onderdrukking, die u moet doorstaan.’

Het was alsof Paulus aan de gemeente in Bunschoten-Spakenburg schreef. Als de apostel vandaag zou leven, zou hij hopelijk net zo trots zijn geweest op David, Chantal en de andere gelovigen. Maar standvastig was wel het laatste woord dat Chantal zou gebruiken om zichzelf te omschrijven.

‘Ze zijn het bewijs dat God rechtvaardig oordeelt door u zijn koninkrijk, waarvoor u nu lijdt, waardig te achten.’

Het was niet de eerste keer dat deze woorden aan Chantal werden voorgelezen, maar wel de eerste keer dat ze met zoveel kracht doordrongen. Lijden voor het koninkrijk? Deden zij dat? Was dit lijden voor Gods koninkrijk? En waren zij - deze bange christenen die alleen ‘s nachts elkaar durfden te ontmoeten om de bijbel te lezen - waardig om deel te nemen aan Gods koninkrijk?

Chantal dwong zich te concentreren op Rana's stem en de woorden in het Heilige Boek voor haar. Ze had al een paar verzen gemist.

‘Op die dag komt hij om te worden geprezen door al de zijnen, om te worden geëerd door allen die tot geloof gekomen zijn - ook door u, want u hebt ons getuigenis aangenomen.’

‘Oh God, ja. Komt u alstublieft terug!’, riep Chantal in stilte uit. ‘Maak toch een einde aan deze verschrikkelijke wereld waarin we niet vrij zijn om te geloven.’ Ze moest aan haar moeder denken, die nog niet geloofde. En aan

Sharon. 'Oh, Heer, laat hen toch niet verloren gaan voor u terugkomt.'

'Daarom bidden wij altijd dat onze God u deze roeping in ere doet houden, dat hij u door zijn kracht de vaste wil geeft het goede te doen en u door uw geloof al het mogelijke tot stand laat brengen. Dan zal door de genade van onze God en van de Heer Jezus Christus de naam van onze Heer Jezus door u geprezen worden, en u door Hem.'

Rana ging zwijgend zitten. Chantal keek de tafel rond. Iedereen, zelfs Sharon, staarde in haar eigen bijbel. De klok tikte minuten weg, terwijl ze de tekst overdachten.

'U bent waardig.' 'Lijden voor het koninkrijk.' 'Trots op jullie.' 'Standvastige gelovigen.' 'De dag komt waarop hij wordt geprezen.' 'God neemt wraak op de onderdrukkers.' Heer, wees hen genadig. Ze weten niet wat ze doen. 'We bidden dat God u door zijn kracht de vaste wil geeft het goede te doen en u door uw geloof al het mogelijke tot stand laat brengen.' Vaste wil. Mijn geloof. Al het mogelijke.

'Over welke roeping heeft Paulus het?', doorbrak Gerda de stilte.

'Wat denkt u?', vroeg Rana erg beleefd.

De vrouwen doken opnieuw in hun bijbel en gleden met hun ogen over verzen die ze tientallen, misschien wel honderden keren eerder hadden gelezen. *Over welke roeping heeft Paulus het?* Chantal herhaalde de vraag in haar hoofd.

‘Vraag God of je met zijn ogen naar de tekst mag kijken’, verbrak Rana de stilte. Ze vouwde haar handen. ‘Pray. Bid.’

Chantal deed haar handen tegen elkaar in haar schoot en sloot haar ogen.

‘De roeping om te lijden voor Christus?’, zei Sharon plotseling. ‘Is dat het?’

Rana legde haar hand op Sharons arm om haar te complimenteren. ‘Je hebt het juist.’

Sharon trok haar arm weg. ‘Wat voor God is dat? Waarom wil God niet gewoon dat wij gelukkig zijn? Wanneer is het genoeg? Hoe kun je nu kinderen groot brengen in deze wereld?’ Ze stond zo wild op dat de stoel met een harde knal op de tegels viel. ‘Mam, ik wil gaan.’

Chantal sprong op en greep Sharon bij haar schouders. ‘Zachtjes, Sharon! We spelen hier geen spelletjes. Als iemand ons doorheeft, dan...’

‘Mijn vader zit in de gevangenis’, zei Sharon met ingehouden woede. ‘Ik weet heus wel dat we niet in een video-game zitten.’

‘Sharon, ga zitten’, zei Rana ijsig kalm. ‘We gaan nog bidden voor we naar huis gaan. We bidden dat God je vragen zal beantwoorden. We bidden ook voor David en anderen die onder druk staan. Iedereen in jullie land verkeert in een soort shock. Ga zitten, alsjeblieft.’

Sharons borst ging onrustig op en neer. Chantal bukte en zette de stoel weer recht. Haar dochter liet zich erop zakken.

‘Sharon heeft gelijk’, zei Rana. ‘Paulus bidt voor de christenen dat God ze waardig maakt om voor hem te lijden. Laten we zo bidden voor jouw man, Chantal.’ Haar donkere ogen leken recht in Chantals ziel te kijken. ‘Laat je niet leiden door gevoelens als je gestresst bent. Als je wilt dat God je hoort, bid dan zijn eigen woorden.’

Rana ging staan met gevouwen handen. Ze trok haar doek over haar hoofd. Zo moest Maria eruit hebben gezien, dacht Chantal. Ze sprak weer in het Farsi en herhaalde in het Nederlands. 'Zusters, als je het niet meer weet, bid dan de bijbel.'

Minuten waren verstreken, maar ze voelden als weken. 'Kom op, kom op', zei David binnensmonds. 'Ik wil naar huis.' *God, laat me alstublieft naar huis gaan.*

Hij begon te twijfelen of er daadwerkelijk aan de andere kant van de lijn een signaal was afgegaan bij de bewakers. Misschien paste dit alles bij het psychologische spel om hem te breken.

De dominee bonkte zacht met zijn voorhoofd tegen de stalen celdeur. Het had geen zin om zo voorover gebogen te blijven staan. Hij keerde zich om en ging op de hoek van zijn bed zitten met zijn rug tegen de muur. Dit was de donkerste plek van de cel. Hij trok zijn knieën hoog op en rustte met zijn kin op zijn armen, als een kind dat intens verdrietig was.

Hij verlangde naar een omhelzing van zijn vader of moeder, maar ze leefden niet meer. Hij wilde een zoen van Chantal of een knuffel van Sharon, maar ze konden hem niet bereiken. Zelfs het schudden van de hand of een schouderklopje van een wildvreemde zou hem troosten. Compassie; iemand die begrip had voor zijn gevoelens; dat was alles waar hij naar verlangde op dit moment.

Hoe kon het dat Paulus en Silas en andere christenen die gevangen hadden gezeten, konden zingen in de cel? Was het omdat zij in groepen werden opgesloten? Omdat God in hun tijd meer aanwezig was dan nu?

Dat kon het niet zijn. God was vandaag dezelfde als gisteren. Dat was in ieder geval wat hij tijdens zijn theologie-studie had geleerd. Wat was de betere universiteit: één met boeken en docenten of één met tralies en bewakers? Waar liet God zich meer zien?

‘Is dit zoals Jozef zich voelde?’, bad hij. De bijbel zei weinig over Jozefs tijd in de cel, behalve dan dat God met hem was omdat Jozef God trouw diende. Jozef verliet uiteindelijk de kerker zonder bitterheid.

‘Maar waarom bent u zo stil, God?’, fluisterde hij.

Het luik in de celdeur schoof open en een bebrilde agent verscheen voor het kijkgat. David had hem nog niet eerder gezien. ‘Wat is er, De Winter?’

Vraag naar Saul. ‘Is Saul Liebgott bereikbaar?’

‘Het is kwart over één, De Winter.’

Zeg dat je de verklaring wilt tekenen. ‘Laat dan maar.’

Met een harde tik sloeg het luik weer dicht.

Davids vingers trilden niet meer en ook de rest van zijn lichaam was tot rust gekomen. Hij liet zich op zijn zij vallen, zodat hij nu in de foetushouding op bed lag. *Maak geen Jozef van mij, Vader. Ik wil niet jaren de cel in.*

25

DE EERSTE ZITTING

B*en je klaar voor de belangrijkste dag van je leven, David?*

Hij veegde zijn kin af met het witte handdoekje dat een AIVD-medewerker hem had aangereikt. Zijn hand gleed over zijn wangen, kin en gezicht. Hier en daar voelde hij nog haartjes. Hij had gevraagd om een scheermesje, maar kreeg een scheerapparaat. Ze waren vast bang dat hij zelfmoord wilde plegen.

De vrijdagochtendzon verlichtte de badkamer door de betraliede ruit. Hij stak zijn hand uit om de warmte en het witte licht van de zonnestralen te vangen. Het liefst zou hij ze in een potje doen en meenemen naar zijn cel. Hij wilde niets liever dan naar buiten, maar toch vreesde hij voor wat er daar op hem wachtte: een publieke rechtszaak. ‘God, laat me gaan, alstublieft. Ik weet niet hoe ik verlost kan worden, maar u kunt het, Heer.’

Het was een gebed zonder overtuiging. Al die uren eenzame opsluiting, de korte gesprekjes met Eekema, zijn toegewezen advocaat, en de intense worstelingen als hij ‘s

nachts tussen het bewuste en onbewuste zweefde, hadden hem murw gebeukt.

God had al die tijd gezwegen. Er waren geen liederen in zijn hart opgekomen en geen bijbelteksten die op onverklaarbare wijze zich plotseling aan hem opdrongen. 'Gebed laat zich niet tegenhouden door grenzen en gevangensmuren.' Hij had deze uitdrukking zo vaak gehoord. Nu vroeg hij zich af of het waar was wat mensen zeiden.

Er werd op de deur geklopt en Saul kwam de badkamer binnen. 'Hoe gaat het, kerel?' Saul legde zijn hand op Davids schouder.

'Raak me niet aan', zei David.

Saul trok zijn hand te langzaam terug. 'Je ogen lijken wel rood en opgezwollen. De nachtdienst vertelde dat je weer een moeilijke nacht had. Ze waren nog bijna naar binnen gegaan omdat je zo aan het ijlen was. Wordt de spanning je niet teveel?'

David draaide zich om, pakte zijn jasje van de haak en deed het weer aan. 'Ik wil niet dat je zo tegen me praat.'

'Oké, oké. Ik ben je vriend, weet je nog? Heb ik je slecht behandeld? Nee. Heb ik je telkens voorbereid op wat er ging komen? Ja. Als een vriend doe ik nog een laatste klemmend beroep op je: ga hier niet meer door. Voor het welzijn van je gezin, van je kerk, van alles en iedereen die je dierbaar is, Dave, alsjeblieft, stop met dat koppige gedoe.'

David wendde zijn hoofd af.

'Als je het niet voor je gezin of voor jezelf doet, doe het dan voor mij', zei Saul. 'Ik zou vanmiddag gaan golfen. Kom op. Teken die verklaring. Jij naar huis, ik ook een leuke middag.'

Saul opende zijn aktetas en haalde er de verklaring uit. 'Ik heb een nieuw exemplaar voor je uitgedraaid. Kijk, geen vouw of kreukel te zien. Zet een krabbel. Dan breng ik je

niet naar Amsterdam, maar naar een bungalowpark in België. Ik laat je gezin ophalen en jullie zien elkaar vanmiddag weer. Kom. Laat het niet zo ver komen.' Hij reikte een pen aan.

Teken. Teken. Niemand neemt het je kwalijk. Zelfs God niet. Hij vergeeft je wel. 'Ik dacht dat je moest golfen vanmiddag?'

'Prima', zei Saul. 'Doen we het op jouw manier. Opschieten dan. We zijn laat.' Hij legde zijn klauw van een hand in Davids nek en trok hem mee. Buiten het toilet werd David geboeid en drie agenten in uniform brachten hem naar een politievoertuig. Saul ging met een chauffeur voorin zitten en de wagen zette koers naar het zuiden.

De agenten, inclusief Saul, zwegen de hele weg. Hadden ze soms instructies gekregen? Was dit weer een psychologisch spelletje om hem te breken? David vroeg zich af wat erger was: de stekende woorden van Saul of de scherpe rand van eenzaamheid?

Een mens breken was een wetenschap. De Nazi's konden het. De AIVD blijkbaar ook. Hij was deze week helemaal stuk gegaan, vooral de derde nacht toen hij droomde van de slang. Nu hoefde hij slechts zijn ogen dicht te doen om die priemende, gele ogen weer te zien. De droom was voorbij, maar de slang had hem nog in zijn greep.

Wat deden Chantal en Sharon op dit moment? Zouden ze zich schamen? Kwamen ze met andere mensen bij elkaar om voor hem te bidden?

Saul had David bijgepraat over de ontwikkelingen in het land. Er was - volgens hem - een massale kerkverlating aan de gang. Ook De Weg was helemaal uit elkaar gevallen. Saul vertelde bovendien dat Sharon werd gepest op school en Chantal zocht naar extra werk. 'Maak je geen zorgen. We houden ze goed in de gaten', had hij gezegd.

Informatie was een krachtig, psychologisch wapen.

Leugens die inhaakten op je diepste angsten konden je volledig stuk maken. Niet aan denken. Hij stelde zich de rechtszaal voor, vol camera's, premier Posthumus die hem als aanklager ondervroeg. Haar toon was harder dan tijdens het debat in College Tour. Hij was toen slecht voorbereid. Net als nu. *Oh God, ik ben zo slecht voorbereid. Dit gaat mis. Dit gaat mis.*

Zijn voeten wipten op en neer en zijn handen trilden. Hoe lang deden ze dat al? *Oh God, ik krijg weer een paniek-aanval.* Hij beet zijn kaken op elkaar. *Blijf kalm. Blijf kalm.* Hij strekte zijn armen en benen voor zover de auto dat toeliet. Het beven stopte zolang hij zijn ledematen strak had gespannen. Zodra hij weer ontspande, hervatten de ongecontroleerde bewegingen. Hij was hier niet klaar voor.

Waar was de bravoure gebleven die hij ooit had gehad? 'Achtergelaten in je verbeelding', beantwoordde hij zijn eigen vraag in gedachten. Hij was een lafaard. *'Geef je verzet op, Dave. Ik breng je naar België.'*

De stem van Saul klonk uit de verte en David realiseerde zich dat Saul niet echt had gesproken. Flashforwards speelden zich levensecht af in zijn hoofd. Hij begroef zijn gezicht in zijn handen en liet de ene na de andere 'herinnering' over zich heen spoelen als golven die op het Scheveninger strand uiteenspatten. Chantal alleen op het schoolplein. Chantal alleen in een volstrekt lege kerk. Sharon die in Amerika ging wonen. Haar kind die vroeg wie zijn opa was. *Is dit werkelijk mijn toekomst, God?*

Hij werd misselijk. 'Saul? Kan de auto stoppen? Ik moet overgeven.'

De auto schoot de vluchtstrook op en kwam met een ruk tot stilstand. De agent naast David gooide de deur

open en twee van de mannen trokken hem mee naar de berm om over te geven. Vijf minuten later zat David weer in de auto.

‘Alles goed, Dave?’, zei Saul.

David knikte. ‘Mag ik dat papier zien?’ Hij werd verrast door zijn eigen vraag. Saul zweeg, maar reikte hem de verklaring. Hij las de woorden, maar kon ze om de één of andere reden nauwelijks tot hem nemen. De letters leken te dansen op het papier.

‘Wil je een pen?’, vroeg Saul. ‘We zijn er over vijf minuten. We kunnen nog afbuigen, Dave. Je moet nu beslissen. Wat ga je doen?’

Het formulier trilde in zijn handen. ‘Ik weet het niet. Ik kan niet lezen wat er staat.’

‘Ik krijg genoeg van je spelletjes, Dave.’

De auto kwam tot stilstand aan de achterkant van het gebouw. ‘Alle journalisten staan vóór de rechtbank’, zei Saul. ‘Spionnen als ik komen niet graag op tv.’ Hij lachte en zei toen: ‘Laatste keer: ga je hier echt mee door?’

David wist niet wat te zeggen. Alles in hem riep dat hij het formulier moest tekenen en tegelijk had hij er de kracht niet voor.

‘Het is jouw leven’, zei Saul zonder David aan te kijken.

De deur van het politiebusje schoof open en daar stond Eekema, de advocaat die hem was toegewezen. ‘Dus u bent toch gekomen?’, vroeg Eekema. ‘Ik had gehoopt dat u zich onderweg had bedacht.’

David verfrommelde het papier in zijn hand en liet het vallen in de auto. Hij kon God ondanks alles niet zo in de steek laten. ‘Iedereen denkt dat ik een keuze heb, maar dat heb ik niet.’

Hij stapte uit en liet zich door de agenten naar binnen leiden, terwijl Eekema achter hem aan hobbelde.

‘Dat heeft u wel, meneer De Winter. Dit is nog altijd een vrij land. Ik geloof in die vrijheid.’

‘Oh ja’, zei David, zonder te stoppen of om te kijken. ‘Werkt u ook voor LEF?’

‘U weet dat dat niet zo is.’

Ze werden naar een afgesloten kamer gebracht, waar agenten van de rechtbank de bewaking van David overnamen. Hij liep direct naar een raam, van waaruit hij uitkeek over een parkeerplaats.

‘Meneer De Winter, ik heb tijdens onze gesprekken gemerkt dat u geen hoge pet van mij op hebt. Maar ik verdedig u naar eer en geweten. Ik heb afgelopen nacht gewerkt aan een verklaring die u kunt afleggen.’

Hoorde deze man bij het complot dat tegen hem was aangespannen? ‘Een schuldbekentenis?’

‘Zo moet u het niet zien. Als u dit voorleest, bekend u juridisch schuld, maar ik weet zeker dat we dan strafvermindering krijgen. Als ik eerlijk ben, meneer De Winter, weet ik niet hoe ik u anders moet verdedigen. Deze wetten zijn zo nieuw voor iedereen, maar wel scherp omschreven. Het staat vast dat u...’

‘Schuldig bent?’, vulde David aan.

‘Dat u de straf niet kunt ontwijken.’

Een derde agent kwam binnen. ‘De verdachte dient nu te worden voorgeleid.’

David's hart zonk in zijn schoenen. *Vader, gaat u voor mij uit?*

‘Leest u zo mijn verklaring voor, meneer De Winter. Alstublieft. Dit is het beste wat ik voor u kan doen.’

David negeerde het uitgestoken formulier, stond op en volgde de agent. Eekema raapte gauw zijn paperassen bij elkaar en volgde hen. De weg voerde langs schilderijen van beroemde staatslieden uit het verleden. Stiekem

hoopte David nog ergens een afbeelding van de tien geboden te zien - die ooit in gebouwen als deze prominent waren afgebeeld - maar 'Gods gouden regels' hingen er niet.

De enorme houten deur ging open. Direct ratelden de cameras als automatische geweren en de ene na de andere flits verblindde David. Zijn advocaat had geprobeerd te voorkomen dat media zo openlijk verslag zouden doen van deze zitting, maar de rechtbank had het bezwaar naast zich neergelegd. Het publieke belang woog zwaarder dan het privébelang van de verdachte.

David aarzelde. Zodra hij de drempel overstapte en voet zette in de rechtbank, wist hij dat hij was veroordeeld. Ze voerden hem langs de pers- en de publieke tribune. In de verte zag hij de stoel waar de man die zijn lot in handen had op ging plaatsnemen. Steeds nadrukkelijker kwam een andere stoel dichterbij, de plek waar hij - de verdachte - moest plaatsnemen.

'Pap!'

Sharon probeerde Davids arm te pakken, maar ze werd afgeweerd door één van de agenten. Chantal stond achter haar. Hun witte gezichten staken schril af bij de felle blousen die ze aanhadden. Sharons blouse was helder rood, Chantals lichtblauw.

Zijn lippen vormden de woorden: 'Ik hou van jullie', terwijl de agenten hem met lichte dwang naar het beklaagdenbankje brachten. Net voor Chantal en Sharon uit zicht verdwenen, maakte hij in zijn geheugen een foto. Hij mocht niet vergeten hoe ze eruit zagen.

David werd in de stoel geduwd. Minder dan een minuut later kon hij weer gaan staan toen de rechter binnenkwam.

'Dit is een hoorzitting', fluisterde Eekema in zijn oor. 'De rechter zal zelf de vragen stellen. Geen Amerikaanse

toestanden waarin de aanklager en de advocaat een jury moeten overtuigen.'

De rechter ging zitten en de aanwezigen in de rechtszaal - met uitzondering van de bewakers - ook. De magistraat opende de zitting en bleef door zijn papieren bladeren, terwijl hij sprak. 'Wil de verdachte hardop zijn naam uitspreken?

'David de Winter, edelachtbare.'

'Wat is uw leeftijd en beroep?'

'39. Predikant.'

'Waar was u vrijdagavond jongstleden?'

'In de Grote Kerk in Den Haag, edelachtbare. Ik deed mee aan een opname van het programma College Tour.'

'Dat is ook de informatie die mij heeft bereikt.' Voor het eerst keek hij David in de ogen. 'U heeft daar onomwonden verklaard dat Jezus Christus Heer is. Correct?'

Een valstrik? Dat bevestigen was opnieuw de wet overtreden. 'Iedereen heeft kunnen horen en zien wat ik heb gezegd. Het programma kan via 'Uitzending gemist' worden teruggekeken.' Gedempt gelach steeg op vanuit de publieke en perstribune. De rechter reageerde er niet op.

'Was u zich op dat moment bewust van de strafwetten die onlangs zijn ingevoerd en van kracht zijn geworden?' De rechter noemde de artikelnummers.

'Iedere Nederlander is geacht de wet te kennen', zei David. 'Ik ook. Maar ik geef toe dat ik de wet onvoldoende kende om 'dit' te zien aankomen.'

'En met 'dit' bedoelt u...?'

Zijn stem trilde. 'Mijn arrestatie en voorgeleiding hier.'

'Bent u zich bewust van de strafmaat op de aanklacht die de staat u ten laste heeft gelegd?'

'Er is mij verteld dat die schommelt tussen de drie en tien jaar, edelachtbare.' De rechter was voor geen meter te

peilen. Wat ging er door hem heen? Davids antwoorden waren feitelijk juist, maar of ze hielpen of een averechts effect hadden, kon hij niet vaststellen.

De rechter vouwde zijn handen en leunde met zijn ellebogen op zijn bureau. 'Meneer De Winter, u lijkt me een vriendelijke, schappelijke kerel. Intelligent ook. Hoe kan het dat u wordt beschuldigd van zaken als manipulatie, machtsmisbruik, misleiding, het ontrekken van een minderjarige aan het ouderlijk gezag, alsmede illegaal evangeliseren onder niet-gelovige, verdraagzame Nederlanders?'

De beschuldigingen rolden als een lawine over hem heen.

'Meneer De Winter?'

'Ik... Ik weet het niet edelachtbare. Ik heb niets met verkeerde intentie gedaan.'

De rechter opende een map. 'Volgens mijn dossier heeft u geweigerd schuld te bekennen. Sterker nog, u heeft geen enkele officiële verklaring afgelegd. Waarom niet?'

David zocht naar woorden. Hij had ze simpelweg niet. Hij probeerde oogcontact te maken met zijn raadsman, maar Eekema bestudeerde de dure vulpen in zijn handen. De vragen van de rechter bleven komen. Sommige kon hij beantwoorden, bij andere zweeg hij. De tijd verstreek, hoewel David geen idee had hoe snel.

'Meneer De Winter, laat ik het anders verwoorden', zei de rechter, terwijl hij zijn mappen weer dichtsloeg. Heeft u spijt? Had u zaken anders aangepakt als u zou weten wat u nu weet? Meneer De Winter? U bent predikant, gewend aan het spreken in het openbaar. Dit is geen goed moment om voor de zoveelste keer stil te vallen.'

Hij wilde zeggen dat de woorden hem ontschoten waren. Dat hij spijt had. Dat hij stond voor zijn overtuiging.

Hij wilde smeken om vrijlating en tegelijk zeggen dat ze hem maar voor de rest van zijn leven moesten opsluiten. De strijd in zijn gedachten laaide op.

‘Meneer De Winter, luistert u? Laat ik open kaart spelen. Ik geef u de kans om voor het oog van Nederland te laten zien dat christenen niet zo onverdraagzaam zijn als ze nu overkomen. Dit is tevens een mogelijkheid tot strafvermindering. Als u oprecht spijt heeft, als u zich er niet van bewust was dat u zoveel mensen zou kwetsen, kan ik dit vergrijp zelfs door de vingers zien. Beseft u dat? Herroep uw verklaring van vrijdagavond jongstleden en u bent weer een vrij man.’

Zelfs de rechter gaf hem de kans ongeschonden de rechtbank te verlaten. Hij kon net zo goed van LEF zijn als iedere andere Nederland. Posthumus, Saul, de journalisten, de aanklager, Eekema. Als er ooit een hol van de leeuw was geweest, dan was dit het wel.

‘Edelachtbare, ik...’ Hij tikte tegen zijn advocaat. Eekema’s gezicht verried echter niets. Was hij te vertrouwen? David slikte. Zijn handen zochten de verklaring die Eekema voor hem had neergelegd. Hij pakte het papier op.

‘Meneer De Winter? Wilt u een verklaring afleggen?’

David knikte, nauwelijks zichtbaar. Hij tilde het formulier op zodat hij het beter kon lezen. Plotseling dwarrelde het naar de grond alsof een onzichtbare, magnetische kracht het papier aan zijn vingers ontrukte. *Oh nee*. Hij moest tijd winnen, nadenken. ‘Edelachtbare, ik heb meer tijd nodig. Ik zag deze vragen niet aankomen en ben onvoldoende voorbereid.’

De rechter liet zich een schamper lachje ontvallen. ‘U heeft meer *tijd* nodig? De afgelopen dagen heeft u nog niet voldoende *tijd* gehad? Waarom zou ik dat verzoek inwilligen?’

Barmhartigheid. 'Uit barmhartigheid, edelachtbare?'

De man ging rechtop in zijn stoel zitten en draaide met zijn hoofd naar rechts, waar de aanklager zat. De aanklager trok zijn schouders op. 'Ik ben vandaag goed gemutst', zei de rechter plotseling. 'Deze zitting wordt geschorst tot komende maandag. U krijgt een volledig weekend om na te denken over uw verklaring. Maar u kunt dan maar beter met een goed antwoord op mijn vragen komen. Ik ben 's maandags minder mild dan vlak voor het weekend. Begrijpen wij elkaar, meneer De Winter?'

'Ja, edelachtbare. Dank u wel.'

'Dan schors ik deze zitting. Wij zullen deze maandag hervatten.' De hamer dreunde op het houtwerk en werd gevolgd door rumoer in de zaal. David zocht zijn vrouw en dochter, die hand in hand stonden en met betraande ogen keken hoe hij werd weggeleid.

L.P.: Saul, Saul, wat een beschamende vertoning. Het is mijn hand boven je hoofd. Dat ben je toch niet vergeten?

Saul: Ik heb hem onderschat. Het zal niet weer gebeuren. Handschoenen gaan af. Gaat fase 2 van start volgens plan?

L.P.: Ik hou niet van uitstel.

26

DE INVAL

Lieve God, U heeft het voor elkaar. Ik geef niets meer om mijn uiterlijk, zelfs niet om mijn overgewicht. Ik geef alleen nog om mijn gezin. Heer, ik doe toch uw wil? Ik ontmoet 's nachts andere christenen (al 2 keer deze week!). We lezen samen de bijbel en we bidden. Ik geef samen met Rana leiding aan hen. Ik! Het muisje dat nooit wat durfde te zeggen, dat nooit haar vinger opstak in de klas. Ik hoopte, Heer, dat u dat zou belonen. Ik hoopte dat David eindelijk naar huis zou komen.

Ik wil u trouw zijn en u geen verwijten maken. Ik wil niet klagen, maar God, ik ben ook zo bang dat ons gezin uit elkaar wordt gerukt door mensen die ons willen vertrappen. Wij zijn mieren voor hen die moeten worden verdelgd, een pion op een schaakbord dat moet worden geofferd. En ik weet niet waarom. Het enige wat ik weet, is dat ik David nodig heb.

Heer, ik kan er niets aan doen. Ik moet het zeggen. Waarom pakt u mijn geluk telkens af? Vroeger gepest op school, moeilijke relatie met mijn ouders (nog steeds), één kind (terwijl ik altijd droomde van een groot gezin) en die ene dochter verloren we ook nog bijna.

En nu... de laatste tijd gaat het goed tussen ons, maar soms is het net alsof ik haar opnieuw kwijt ben. Dan dring ik niet tot haar door.

Ik denk de laatste tijd steeds terug aan mijn verkeringsstijd met David. Toen ik hem ontmoette bij de Alpha-cursus, ja, toen lachte het geluk me toe. Meer verlangde ik niet. Een rustig en stabiel gezin.

Maar nu, met mijn man in de gevangenis en een dochter die zo onvoorspelbaar is en zegt niet te geloven... hoe kan ik Sharon bij me houden zonder David?

U ziet alles. Dat lees ik in de bijbel. Waarom grijpt u dan niet in? Ik ben bang. Ik ben boos. Ik ben verdrietig. Komen deze emails wel aan, Here God? Wilt u mij antwoorden? Wilt u David de kracht geven waar hij nu is? Geeft u hem troost daar? Spreekt u met hem? Vertelt u dan dat ik van hem houd en dat we Chinees halen als hij terugkomt. Breng hem terug, alstublieft, Heer. Amen.

Liefs,

Chantal

Chantal rolde met haar schouders. Ze had te lang en met teveel spanning achter de tablet gezeten. Met haar vinger tikte ze op 'Versturen'. Het bureaublad met daarop een gezinsfoto kwam weer in beeld. Toen was geluk nog heel gewoon, dacht ze.

Sharon kwam de woonkamer binnen met een wasmand. 'Even vieze spullen naar de schuur brengen', zei ze. 'Ik weet hoe dat ding werkt. Was erin, temperatuur op levensgevaarlijk en drukken op 'play'.'

'Zoiets', lachte Chantal. Sharon deed vrolijk, maar er was iets wat ze achterhield. De tattoo? Ze had Sharon zich zien verkleden en de tattoeage was haar direct opgevallen,

ook al kon ze niet lezen wat er stond. Ze moest zichzelf flink inhouden om er niet direct over te beginnen. Of was er iets met betrekking tot Davids gevangenschap.

Sharon kwam terug uit de schuur. 'Zo', zei ze, 'Opge-ruimd staat netjes.'

'Sharon? Kunnen we even praten?'

Sharon ging op de bank zitten. 'We doen bijna niet anders, mam. Wil je niet liever even Downton Abbey kijken? Of Gilmore Girls? Even nergens aan denken, behalve aan de onzinnige problemen van anderen?'

'Misschien straks, lieverd. Maar ik maak me zorgen om je. Je praat meer dan voorheen, maar het is net alsof je minder zegt.'

Sharon gooide haar hoofd in de nek en zuchtte. 'Wat doe ik dan nu weer fout?'

'Nee, nee, schat.' Chantal ging naast haar dochter zitten en probeerde oogcontact te maken, maar Sharon keek weg. 'Nee, zo bedoel ik het niet. Dat moet je van me aannemen.'

Sharon draaide haar hoofd naar Chantal. 'Niet zo onzeker, mam. Ik maakte maar een grapje.'

Chantal was daar niet van overtuigd, maar koos eieren voor haar geld. Alles om de lieve vrede te bewaren. 'Sharon, wat vind je van wat er momenteel gebeurd? In Nederland? Met pap? Met ons gezin?'

'Het zuigt, mam. Het is vet sh...'

'Sommige zinnen kun je beter niet afmaken.'

Haar dochter plukte aan haar nagels.

'Ik heb het gevoel dat je iets wilt zeggen.'

Sharon rolde met haar ogen. 'Ja, mam.'

'Maar...?'

'Ik kan de woorden niet vinden. Hoe hard ik het ook probeer, het lukt me niet. Bovendien is het niet dringend. Niets wat niet kan wachten.'

‘Is het de tattoo?’

Sharons hertenoojes gingen wijd open.

‘Niet schrikken. Ik zag je verkleden deze week en het is oké. Zo lang je niet je hele huid ermee vol zet.’ Ze vond het eigenlijk wel erg, maar wilde Sharon de ruimte geven.

‘Nee, mam. Dat is het niet.’

‘Is het dan het pesten op school? Gebeurt dat nog steeds? Of is er een jongen in het spel?’

‘Nee, daar heeft het allemaal niets mee te maken. Of, nou ja, misschien ook wel een beetje. Ik wil er nu eigenlijk niet over praten, goed?’

‘Misschien moet je het dan eens opschrijven. Doe gewoon alsof je een e-mail schrijft naar pap en mij.’

‘Oké’, zei Sharon. ‘Ik zal het proberen. Maar ik ga eerst even Netflix kijken. Ik wil nu geen zware dingen aan mijn hoofd.’

Chantal reikte de iPad aan. ‘Prima. Gebruik mijn iPad maar.’

Sharon ontgrendelde de tablet. ‘Hey mam, je e-mail is niet aangekomen.’

Chantal leunde opzij. ‘Huh? Wat bedoel je?’

‘Hier. Kijk maar. ‘Mail kon niet worden bezorgd. De geadresseerde ‘god@emailgod.nl’ kon niet worden gevonden.’

‘Dat is raar. Misschien hebben ze een storing. Mag ik de iPad nog even?’ Chantal opende Google Chrome en typte in ‘www.emailgod.nl’. Vrijwel direct kwam er een melding in beeld.

SITE GEBLOKKEERD

. . .

DEZE SITE IS NIET TOEGANKELIJK IN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN. DE INHOUD VAN DE SITE IS BESTEMPELD ALS ONVERDRAAGZAAM EN POTENTIEEL HAATDRAGEND. BENT U DE EIGENAAR VAN DEZE SITE EN IS DEZE MELDING ONJUIST? NEEMT U DAN CONTACT OP MET HET MINISTERIE VAN VEILIGHEID.

De pagina noemde nog een hele rits wetsartikelen en het adres van het Ministerie van Veiligheid. Chantal sloeg haar hand voor haar mond. ‘Oh God, oh God, wat is dat nu weer?’

‘Probeer debijbel.nl eens’, zei Sharon.

Chantal tikte de letters zo vlug in als ze kon. Ogenblikkelijk verscheen dezelfde melding op het scherm. Ze probeerde iedere christelijke site die ze kende. Alle sites werden op dezelfde manier afgeschermd, zelfs Engelstalige sites.

Sharon tikte op haar moeders schouder. ‘Mam, misschien moet je even gaan liggen. Je ziet zo bleek. Straks val je flauw.’

Chantal schudde haar hoofd. ‘Oh lieve help... Ze hebben mijn lijntje met God doorgeknipt... Ik kan hem niet meer bereiken.’

‘Mam? Mam! Kijk me aan.’

Chantal zocht Sharons ogen, maar kon nauwelijks scherpstellen. ‘Natuurlijk kun je dat wel. Denk je dat God alleen e-mails leest en beantwoordt? Doe nou eens niet zo stom.’

‘Je hebt gelijk, maar dit is... dit kan ik... kan ik er gewoon niet bij hebben nu. Alle christelijke sites zijn uit de lucht gehaald. Wat gebeurt er toch?’

Chantals mobiel ging over. Het display gaf weer: 'Gerda'.

'Hallo, Gerda. Met Chantal, ik moet je wat...'

'Sst', klonk het kortaf. Gerda fluisterde. 'Luister. Ik kan niet praten. De politie is bij mij thuis.'

'Politie? Gerda, wat is er aan de hand?'

'Ze komen ook naar jullie. Verstop je bijbels. Doe wat ik zeg. Voor ons is het te laat.' De verbinding werd met een klik verbroken.

Chantal legde de telefoon trillend neer. Sharon pakte haar moeders handen en rukte eraan. Ze had haar mond geopend. Chantal verstond niet wat ze zei. In de keuken floot de ouderwetse ketel, maar de tonen waren langer alsof het geluid vertraagd werd afgespeeld. Chantal trok haar hand los en wees naar het apparaat, terwijl ze zelf met grote stappen naar het raam rende. Ze trok het gordijn wild opzij. Er was niemand te zien. Toch speelde in haar hoofd het telefoontje van zojuist telkens opnieuw af.

'Mam!' Sharon schreeuwde praktisch in haar oor. 'Wat is er aan de hand. Je maakt me bang? Wie belde er?'

'Vlug', zei Chantal, terwijl ze het gordijn weer dicht-schoof. 'Vlug! De politie kan hier ieder moment zijn. We moeten onze bijbels verstoppen. Schiet op! Ga jij naar boven!'

'Wat? Verstoppen? Waar dan?'

Verschillende auto's kwamen de straat inrijden. 'Chips! Daar zul je ze hebben. Ga naar boven. Pak één of twee bijbels en verstop ze! Nu!'

'Wat? Waarom? Waar?'

'Verzin iets, Sharon. Ze mogen niet alle bijbels hebben.'

'Wie niet?'

'De politie niet! Schiet op! Doe het voor je vader.'

Sharon sprintte de gang in en de trap op.

Chantal liet het gordijn weer los. Ze moest zo onopvallend mogelijk doen. Tijd winnen voor Sharon. Waar kon ze in hemelsnaam bijbels verstoppertje spelen? Tussen alle rommel op zolder? In de badkamer? Onder het bed? In het nachtkastje? *Oh God, helpt u haar?*

De deurbel ging. Chantal telde tot tien. Er werd hard op de deur geklopt en geschreeuwd. 'Ik kom al!', zei Chantal, terwijl ze rustig de gang inschreed. Ze deed de brievenbus open en bukte om er doorheen te kijken. 'Wie zijn jullie?'

'Politie. Nu opendoen!'

'Mag ik legitimatie zien alstublieft?'

'Als u de deur opendoet, zal ik deze laten zien.'

'Misschien zijn jullie wel criminelen.'

'Mevrouw, we rammen deze deur in', zei een agent, die al vrij snel zijn kookpunt had bereikt. Een ander schoof gauw zijn badge door de brievenbus. Het zag er officieel genoeg uit.

Chantal haalde nog één keer diep adem en opende toen langzaam de deur. Vrijwel direct duwde de agent de deur verder open. Chantal werd half de gang in gelanceerd en moest zich vasthouden aan de trap achter haar om niet te vallen. Een groep agenten, Chantal kon niet tellen hoeveel, vloog naar binnen. Sommigen gingen direct naar boven. Eén van hen ging voor Chantal staan en liet een inbeslagnamebevel zien. 'Wat zoekt u hier?', vroeg Chantal.

'Wij komen alle bijbels en overige christelijke lectuur in beslag nemen, inclusief DVDs, CD's, posters, USB-sticks, geheugenkaarten, agenda's en multimediasystemen. Ik wijs u erop dat tegenwerking zal leiden tot onmiddellijke aanhouding.'

Chantal deed haar handen in haar zij en maakte zich breed. 'Wilt u echt een moeder meenemen? Is Nederland zo'n land geworden?'

De agent leek even van slag. *Toch niet zo'n held.* Een tweede agent liep op Chantal af. 'Waar bewaart u uw bijbels en andere christelijke boeken?'

'Waarom vraagt u dat? Sinds wanneer is in Nederland het bezitten van een bijbel verboden?'

'Sinds volgende week, mevrouw', zei de agent. 'Wij moeten nu vast bijbels in beslag nemen zodat ze niet verstopt worden.'

Een politievrouw ging met een grote vuilniszak de trap op.

'Wat gaat zij doen met die zak?', vroeg Chantal.

'Wij volgen alleen maar orders op, mevrouw. Ik verzoek u opzij te gaan.'

Ze moest tijd rekken. 'Ik kan hier niet zomaar mee akkoord gaan.'

De man vouwde zijn armen voor zijn borst. 'Mevrouw De Winter, het spijt me verschrikkelijk. Dit is niet waarom ik politieagent ben geworden. Ik heb orders op te volgen. Dwing me alstublieft niet u te moeten aanhouden. We hebben een gerechtelijk bevel en de actie wordt gecoördineerd vanuit de AIVD. Niemand wil dit.'

Sharon kwam naar beneden. Ze rekte zich uit alsof ze een middagdutje had gedaan. 'Mam, wat is er aan de hand?', speelde ze.

'Ze komen spullen in beslag nemen', zei Chantal zo rustig mogelijk. En tegen de agent: 'Doe wat u moet doen.'

De man tikte tegen zijn pet en ging de woonkamer in. Chantal pakte Sharons hand vast en seinde met haar ogen of het was gelukt. Het leek alsof Sharon knikte.

'Ik ga boven kijken', zei Chantal. 'Let jij beneden op?'

De agenten waren doorgedrongen tot Davids werk-kamer en gooiden het ene na het andere boek in grote blauwe zakken. De NBV, NBG, Het Boek, de Statenverta-

ling, de Herziene Statenvertaling, de Bijbel in Gewone Taal, Het Leven, Davids commentaren, de boeken van John en Stasi Eldredge, Marianne Grandia, Jan Vermeer, Miriam van der Vegt, Reinier Sonneveldt, Max Lucado, Henk Stoorvogel; de CDs van Selah, Opwekking, Elly en Rikkert, Casting Crowns, Hillsong; de DVD's Amazing Grace, Luther, Courageous, God Is Not Dead, De Wonderen van God; ze verdwenen allemaal in de zakken. Posters werden van de muur gescheurd. Als laatste werd de poster met de tekst: 'Dan zweef ik op de wind, gedragen door uw Geest en de kracht van uw liefde' verfrommeld.

Chantal sloot haar ogen. Dit kon niet waar zijn. Dit was een nachtmerrie. Ze kneep zichzelf. Het deed zeer. Ze keek weer. Nu bevond ze zich in haar slaapkamer. Het matras werd opgetild, kleding doorzocht, de kastjes gingen open.

'Mam!'

'Sharon? Wat is er?'

'Ze nemen de computer mee!'

Chantal vloog naar beneden zo snel ze kon. 'Agent, wat gaat u doen met die PC?'

'Deze wordt op het politiebureau doorgelicht. Maakt u zich geen zorgen. U krijgt hem terug.'

'Wanneer?'

'Dat durf ik niet te zeggen. Belt u morgen met ons. 0900-8844.'

De computer werd met stift beschreven en in een soort bestelbusje geplaatst die voor het huis stond. De vuilniszakken werden door de agenten naar buiten gesleept. 'Grote vangst', zei er één. 'Die zak is loodzwaar.'

'Hier hangt nog wat', zei een kleine agent. Hij leek alsof hij uit een toneelstuk van de middelbare school was weggelopen. Hij pakte het kruisje boven de tv van de wand.

‘Nee, niet doen!’ Chantal probeerde het kruisje te pakken, maar de jonge agent weerde haar af.

‘Het moet! Hier staat een bijbeltekst op!’

Ze wilde hem slaan, maar Sharon pakte haar van achteren vast. ‘Niet doen, mam!’

De agent haastte zich langs de twee vrouwen. Ook de andere agenten waren blijkbaar klaar. Chantal en Sharon gingen achter hen aan naar buiten.

De politie-colonne werd gevolgd door de vuilniswagen die elke week zijn ronde door Bunschoten-Spakenburg maakte. De zakken werden aangenomen door de gemeentelijke medewerkers en zonder pardon in de afvalverwerker gegooid. Bijna twintig jaar lang hadden David en Chantal boeken gekocht, CD's, DVD's, posters en andere christelijke materialen verzameld. Ze hadden ervan geleerd en genoten. Twintig minuten geleden lagen ze nog veilig opgeborgen, te wachten tot David terug zou komen. Nu ging ze de vuilnisvernietiging in.

‘Mevrouw, mag ik uw mobiele telefoon even zien?’, vroeg een agent naast haar.

Chantal trok aarzelend de telefoon uit haar broekzak en overhandigde deze. ‘Gaat die ook de vernietiger in?’, zei ze.

‘Nee. We moeten deze controleren op geheugenkaarten.’ De man haalde het klepje van Chantals Samsung, en trok er een geheugenkaart uit. Hij gaf alleen het toestel terug. ‘Het spijt me. Luister, mevrouw, ik ben geen christen.’ Hij aarzelde, alsof hij twijfelde of hij verder moest spreken. ‘Als u bijbelapps heeft, moet u de telefoon niet meer updaten via de Play store. Bij de eerstvolgende update bent u ze kwijt.’

‘Nú gaat u óns helpen?’

Hij tikte eventjes zijn pet aan. ‘Ik wens u nog een goedendag.’

‘Goedendag’, mompelde Chantal.

Sharon verscheen in de deuropening. ‘Mam, in wat voor thriller-film zijn we beland?’

Chantal schudde haar hoofd. ‘Ik weet het niet. Dit is Gods verhaal, schat. Hij bepaalt het genre, geloof ik.’ Ze omhelsde haar dochter. ‘Gelukkig hebben we elkaar nog.’

Sharons onderrug voelde wat hard aan.

‘Wat heb je daar?’, vroeg Chantal.

Ze trok haar moeder de gang in en haalde twee compacte bijbels onder haar shirt vandaan. ‘Bedoel je dit? Mijn broek leek me wel een veilige plek.’

Chantal pakte de bijbels. Ze kuste ze beide. ‘Wat zal pap hier blij mee zijn! Vlug! Pak een schop. Ik ga een vaas of pot zoeken. We gaan ze begraven. Misschien komen de agenten nog terug. We mogen geen risico nemen.’

‘Mam, de tijd waarin christen zijn zonder risico was, ligt achter ons.’

Die avond kwam de geheime kerk om half één ‘s nachts bij elkaar in Gerda’s huis. Sharon legde als eerste een bijbel op tafel, gevolgd door Chantals exemplaar.

‘Wie heeft nog meer een bijbel?’, vroeg Rianne.

Gerda schudde haar hoofd. Henriette had nog een zakbijbeltje. ‘Statenvertaling. Hebben ze over het hoofd gezien.’

‘Ze hebben al mijn bijbels afgepakt’, zei Gerda droog. ‘Zelfs de familiebijbel die ik van mijn grootouders had geërfd.’

‘De christelijke boekwinkel is gesloten vandaag’, zei Marijke, nuchter als altijd.

Twaalf paar ogen keken minutenlang naar de drie bijbels op tafel.

‘Rana’, zei Chantal uiteindelijk, ‘Wat moeten we doen?’

‘Wat we altijd doen als het moeilijk wordt. We bidden.’

‘Je hebt gelijk’, zei Chantal. ‘Laten we ieder voor zich in stilte bidden.’ Ze gluurde opzij en zag Sharon haar ogen sluiten. Chantal volgde haar voorbeeld. Haar gebed bestond uit een serie kreten die ze als vuurwerk de lucht inschoot.

Na het bidden stond Rana op. ‘Aan een dichtgeslagen bijbel hebben we niets’, zei ze. ‘Chantal, jij moet ons leiden. Vertel ons wat we met de bijbels moeten doen.’

Chantal schoof op haar stoel. ‘Wat bedoel je? Ik heb geen idee.’

‘Je moet, Chantal’, zei Rana. ‘God heeft jou aangewezen. Je hebt geen keus. Hij heeft mij verteld dat ik jou moet klaar maken.’

‘Klaar stomen?’, bedoel je.

Rana knikte, trok haar rok strak tegen haar benen aan en ging zitten. Chantal schoof vervolgens haar stoel naar achteren om te gaan staan. Ze pakte de drie bijbels en legde ze voor zich neer. Haar vingers beroerden de kaften die Gods woorden bewaarden.

‘Accepteren jullie echt mijn beslissing?’, vroeg ze de groep. De vrouwen reageerden instemmend.

‘We hebben Gods Woord nodig om te overleven als kerk. Eens?’

Weer beaamden de dames aan de keukentafel.

Ze gaf Henriette haar bijbel terug. ‘Niemand kan jou vragen je exemplaar af te staan. Verstop het en bescherm het met je leven.’

Ze pakte één van haar eigen bijbels en gaf deze aan Sharon. ‘Wij doen hetzelfde met deze bijbel. De derde bijbel verscheuren we.’

‘Wat? Mam, nee! Pap zou er kapot van zijn!’, zei Sharon.

‘Dat meen je niet’, zei Gerda.

Chantal stak haar hand op om het rumoer in te dammen. ‘Luister. We verdelen deze bijbel in stukken en ieder van ons schrijft één of meer bijbelboeken over. Met de hand, of de computer, dat maakt niet uit. Als Gods Woord maar wordt vermenigvuldigd. Dat is het enige dat telt. Dan is er nog iets. Jullie moeten me iets beloven.’

‘En dat is?’, vroeg Ruth.

‘Vanaf vandaag leren we bijbelverzen uit ons hoofd. Ze kunnen de bijbel uit onze huizen halen en van onze telefoons verwijderen, maar ze kunnen Gods Woord niet uit ons hart roven.’

27

OP BEZOEK

De wind voerde het vlokje natte sneeuw mee dat op kilometers afstand van Spakenburg was ontstaan, maar als speelbal werd meegezogen tot het langs de stille kerkklokken woei, over de daken van huizen waarin mensen nog sliepen, steeds verder naar beneden, tot het landingsgebied in zicht kwam.

Sharon veegde haar koude neus af, maar er was geen houden aan. De sneeuw bleef in haar gezicht waaien. Maart roerde overduidelijk zijn staart. Voor het eerst zag ze slecht weer als iets goeds. Deze zondagse neerslag bood rugdekking, zoals haar moeder had gezegd. Dit was de eerste keer dat de geheime kerk op zondagochtend ging samenkomen en ze konden alle natuurlijke en bovennatuurlijke bescherming gebruiken. Sharons vader mocht dan de enige christen zijn die op dit moment vanwege zijn geloof gevangen zat, ze konden niet uitsluiten dat anderen die de wet overtraden ook opgesloten en berecht zouden worden.

En juist daarom ging 'Sharon de Ongelovige' op deze zondagochtend - ook al was het pas kwart over acht - naar de 'kerk'. Niemand mocht haar vertellen hoe ze haar leven

moest leiden, zeker de overheid niet. Voor de zekerheid kwamen de christenen in kleinere groepen bij elkaar. Sharon en Chantal gingen ieder naar een ander huis voor een samenkomst. Voor de eerste keer zouden mannen én vrouwen weer in één groep zitten.

Haar moeder had Sharon en de andere christenen huiswerk meegegeven. Voor deze ene keer was Sharon er niet vol tegenin gegaan. Ze was stiekem zelfs wat trots op haar moeder, die een beetje uit haar schulp begon te kruipen.

Ze pakte haar telefoon en opende de Evernote-app om haar huiswerk te bekijken. Ze moest een simpel vers uit haar hoofd leren. Het vers kon ze wel onthouden, maar de tekstplaats was een stuk lastiger. Ah, daar stond het.

De rechtvaardige zal door zijn geloof leven. - Habakuk 2:4.

‘Ha-ba-kuk’, spelde ze zachtjes. ‘Ha-ba-kuk. Habakuk 2 vers 4. De rechtvaardige zal leven door geloof.’

Ze sloot de app en instinctief checkte ze WhatsApp en Facebook Messenger. Geen nieuwe berichten. Moest ze haar vriendinnen een berichtje sturen? Marianne zou toch wel reageren?

Stop, Sharon. Don't lie to yourself. You're on your own.

Ze borg haar telefoon weer op in haar tasje. Over haar schouder zag ze een auto langzaam naderen. De koplampen waren vast verkeerd afgesteld, want ze schenen in haar ogen. Ze vervolgde haar weg. De donkerrode Renault haalde Sharon in, maar stopte een paar meter verder. Een vriendelijk mannetje met grijs baardje stapte uit en wuifde naar Sharon. Hij was zeker verdwaald. Ze liep op hem af.

De man was gekleed in spijkerbroek en donkerbruin

jasje. Een paar weken geleden zou Sharon gedacht hebben dat hij zelf op weg was naar een kerkdienst.

‘Hallo’, zei de man.

‘Hallo’, antwoordde Sharon. ‘Wilt u ergens naartoe?’

De man glimlachte en pakte zijn portemonnee uit zijn achterzak. Hij liet een badge zien. ‘Ik ben Saul Liebgott, AIVD.’

Oh nee. Weten ze dat ik op weg ben naar de geheime kerk? Ze nam de omgeving in zich op, op zoek naar een ontsnapingsmogelijkheid. Wat er ook gebeurde, ze moest kalm blijven om de anderen te beschermen.

‘Ben je alleen?’, vroeg hij.

Ze knikte.

‘Waar is je moeder?’

Bij een geheime samenkomst elders in het dorp. ‘Waarom wilt u dat weten?’

‘Ik heb een voorstel voor jullie.’

‘Niet geïnteresseerd.’

‘Je bent net zo koppig als je vader.’

‘Ik moet gaan.’ Terwijl ze de AIVD’er passeerde, verwachtte ze dat hij de weg zou versperren of haar arm zou grijpen. Maar hij liet haar gaan. Ze was tien meter verder toen hij opeens riep: ‘Wil je je vader zien vandaag?’

Ze hield stil. Moest ze omdraaien en naar hem luisteren? Of was het een truc en moest ze gauw verder lopen? Ze keerde zich om. ‘Wat bedoelt u?’

‘Wil je je vader zien?’, herhaalde hij. Hij stond een meter of zeven bij haar vandaan en deed geen moeite dichterbij te komen.

‘Waarom zou ik u vertrouwen?’, zei ze met luide stem. ‘Ik bedoel: waarom zou de AIVD ons helpen?’

‘Ik help jou ook niet. Je helpt mij ermee. Ik mag je vader erg graag. Ik ben een vriend. Een broeder, zo je wilt. Je moet

met je vader praten. Hij staat op het punt een enorme vergissing te begaan. Het zou beter zijn als je moeder ook mee zou gaan. Je vader heeft jullie steun nodig. Morgen is de dag van de waarheid. Geen uitstel meer.'

Ze kon niet verraden waar moeder was. 'Zij is onbereikbaar. Hoe weet ik dat u mij niet ook in de gevangenis gooit?'

'Denk je echt dat ik een list nodig heb om je op te pakken?' Hij wenkte naar de auto. 'Kom alsjeblieft mee. Doe het voor je vader.' Hij opende het portier aan de passagierskant. 'Je kunt je moeder bellen of mailen, als je wilt.'

Sharon vertrouwde deze man voor geen meter. Maar ze verlangde ernaar haar vader te zien. Misschien kon ze hem juist bemoedigen. 'Kan ik vrij met hem praten?'

'Zo vrij als de reglementen toestaan.'

Haar voeten kwamen in beweging en leidden haar naar de openstaande deur. 'Oké', zei ze. 'Waar gaan we naar toe?'

'Naar Drachten. Stuur je moeder een bericht waar je bent. Je bent uiterlijk eind van de middag weer terug en ze kan je elk moment van de dag bellen.'

Sharon nam plaats in de auto en begon te typen op haar telefoon.

SHARON4LIFE: Mam, niet schrikken. Ben opgepikt door AIVD, maar mag pap zien. Uiterlijk vijf uur thuis. Je kan me gewoon bellen. Liefs.

Ze reden Bunschoten-Spakenburg uit. 'Hoe gaat het op school?', vroeg Saul.

'Prima.'

'Die hele situatie met je vader is vast niet makkelijk voor je.'

‘Geen picknick, nee.’

‘Word je gepest op school?’

‘Ik wil daar niet over praten. Eigenlijk wil ik helemaal niet met u praten. U bent één van die mensen die mijn vader vasthoudt.’

‘Ik begrijp dat je zo reageert’, zei Saul. In andere omstandigheden moest deze man een geweldige vader zijn. Kalm, beheerst, geduldig, overtuigend. ‘Als je niet wilt praten, luister dan alsjeblieft. Wil je dat doen, Sharon?’

Ze mocht zich niet uit de tent laten lokken.

‘Sharon, van de buitenkant lijkt het alsof je vader vastzit in een spinnenweb waar hij onmogelijk uit kan klimmen. De spin is al op weg om hem op te vreten. Maar zo is het niet. Dave, je vader, kan zich makkelijk losweken.’

Saul zweeg. Wachtte hij tot Sharon wat ging zeggen? Ze was te nieuwsgierig en moest wel happen. ‘Hoe dan?’

‘Hij hoeft alleen maar te verklaren dat hij anderen niet meer over Jezus vertelt.’

Sharon lachte. ‘Dat zal mijn vader nooit doen. Hij is nota bene dominee geworden, omdat hij zo nodig anderen over God wil vertellen. Geloof me maar, ik heb geprobeerd hem te stoppen. Dat is niet gelukt.’

‘Sharon, wat je moet begrijpen, is dat hij het niet hoeft te menen. Hij hoeft alleen maar een verklaring voor te lezen in de rechtszaal.’ Saul klonk steeds gepassioneerder. ‘Of zingen of dansen. Wat maakt het uit hoe hij het communiceert.’

‘Wie wint er dan? Die Lieke en haar LEF-partij? Dan hebben ze de vijand verslagen?’

Saul hield het stuur met zijn rechterhand vast en ondersteunde zijn hoofd met zijn linker. ‘Vond je de afgelopen periode moeilijk, Sharon? Hoe denk je dat de komende tien, twintig jaar eruit zien? Denk aan je vader. Nu wordt hij

afgeschermd van de buitenwereld, maar wat als hij straks in een de gevangenis zit? Ik ben er geweest, Sharon. De gevangeniswereld is een jungle. Niet met slangen en tijgers, maar met drugscriminelen en moordenaars, mensen die niets meer te verliezen en niets meer te winnen hebben. Wat denk je dat zij doen met een dominee?’

In gedachten zag ze hoe haar vader in elkaar geslagen werd door gespierde mannen.

‘Hij wordt een speeltje’, ging Saul verder. ‘En heb je al bedacht hoe het leven van je moeder en jou eruit komt te zien? Elke avond samen aan tafel. Geen vrienden. Eens in de week op bezoek bij je vader. Wie wil er met je trouwen? Wie wil jou een baan geven als dochter van een criminele dominee? Misschien kun je kamermeisje worden ofzo. Denk niet dat je collega’s je zullen ontzien. Of jij persoonlijk wel of niet gelooft, maakt niets uit. Je blijft altijd de ‘dochter van’. Het leven is niet eerlijk.’

Zijn woorden troffen haar hart als kogels uit een mitrailleur. Natuurlijk had ze over al die dingen nagedacht. En dan was er nog die complicerende factor die niemand wist en waar ze zelf ook niet over na wilde denken.

‘Het hoeft niet zo te gaan, Sharon. Er is een andere weg. Overtuig hem ervan te kiezen voor vrijheid. Doe het voor je moeder. Doe het voor je vader. Doe het voor jezelf.’

De stilte viel in de auto als een zwaar gordijn. Niemand mocht haar vertellen wat ze moest doen. Maar de kaarten leken geschud. Deze Saul had over één ding gelijk: de keuze die haar vader morgen in de rechtszaal zou maken, kon gruwelijke consequenties hebben. Niet alleen voor hemzelf, maar ook voor zijn vrouw en dochter. De tranen brandden achter haar ogen. Dit was het ergste moment uit haar leven sinds ze ziek was geworden: ze had haar eigen lot niet meer in handen.

Sauls stem verjoeg de stilte. 'Ik heb een dochter van jouw leeftijd. Ik zou willen dat ze op mij zou inpraten als ik in de gevangenis zou zitten. Je bent een pientere meid, Sharon. Je kunt alles bereiken wat je wilt. Maar niet als de dochter van de crimi-dominee.'

'Mijn vader is geen crimineel', zei ze fel.

'Ik weet dat. Jij weet dat. Maar weet Nederland dat ook?'

'Ik wil niet meer praten.'

'Denk erover na.'

Ze had een echte gevangenis verwacht. Geen modern-ingericht kantoorgebouw op een industrieterrein met beleefde receptionisten, kunst aan de muur en pasjes die toegang gaven tot andere delen van het gebouw. Saul leidde haar door de ene na de andere deur tot ze uiteindelijk een kantoortje werd binnengebracht waar alleen een keurige, gladde, witte tafel stond. Aan beide kanten stonden twee plastic stoelen. De zachtgrijze muren ademden rust en zelf-beheersing uit. Over ieder detail in deze AIVD-dependance moest zijn nagedacht.

Saul schoof een stoel naar achteren. 'Neem plaats', zei hij.

Sharon deed wat hij zei. Zelf leunde hij met zijn vuisten op tafel. 'Ik ga nu je vader halen. Denk eraan dat twee agenten in de hoek zullen plaatsnemen.'

'We hebben dus geen privacy?'

'Geen privacy. Dat spijt me. Zo zijn de regels. Let er ook op dat fysiek contact verboden is. Je mag je vader niet aanraken. Ik weet dat dat moeilijk is. Als het wel gebeurt,

kunnen de agenten op ieder moment de ontmoeting beëindigen. Begrijp je dat, Sharon?’

Ze knikte.

‘Oké’, zei hij. ‘Oké.’ Hij verliet de ruimte.

Sharons ogen gleden van de muur naar de spiegel. ‘You’ve got to be kidding me’, zei ze zachtjes. Was dat echt zo’n spiegel als je in films en series altijd zag? Dat ze aan de andere kant konden meekijken en luisteren? ‘Man, this was a mistake.’ Natuurlijk wilde ze haar vader zien, maar dit chique gebouw leek plotseling meer op een kooi waaruit ze niet kon ontsnappen.

Ze wipte op haar stoel met haar handen onder haar billen. Ze was erin gestonken. Hoe stom kon ze zijn? Zonder met moeder te overleggen was ze in de auto van een AIVD-agent gestapt. En dan wilde hij ook nog dat ze haar vader zou ompraten een valse bekentenis af te leggen? Never nooit niet. Ze zouden haar niet krijgen.

De deur ging open. Eerst kwam een agent in burgerkleding - een net pak - binnen. Toen haar vader en nog een agent.

‘Pap!’ Ze sprong op en wilde hem om de hals springen.

De voorste agent blokkeerde haar onmiddellijk de toegang. ‘Mevrouw, als u zich niet inhoudt, dan...’

Sharon hief haar handen op. ‘Oké! Oké! Ik begrijp het.’

David werd door het tweetal op de stoel tegenover haar gezet. Hij leek wel vijftig. Hij probeerde te glimlachen, maar zijn lach was geforceerd. Hij leek precies op die man die uren achtereen aan haar ziekenhuisbed had gezeten. Toen had ze alleen medelijden met zichzelf gehad. Nu had ze medelijden met hem. Ze wilde zijn handen pakken, maar wist dat dat niet mocht. Een paar handboeien hielden zijn polsen dicht bij elkaar.

‘Sharon.’ Zijn stem was ruw als schuurpapier. Hij

schraapte zijn keel. 'Sharon, ik weet niet wat ik moet zeggen.'

Ze glimlachte. 'Zeg gewoon dat je blij bent om me te zien.'

Zijn glimlach was kleiner dan ze gewend was. 'Dat ben ik.' Hij slikte en maakte zijn lippen vochtig. 'Hoe gaat het met mam en jou?'

Sharon gluurde naar de ene en toen naar de andere bewaker. Dit was zo ongemakkelijk. 'Goed. We missen je. We...' Ze maakte haar zin niet af, maar vouwde haar handen. Vader knikte.

'Jij ook?', vroeg hij.

'Op mijn manier.'

'Hoe gaat het met jou zelf?'

Ik heb me nog nooit zo rot gevoeld. 'Prima.'

Hij bleef knikken. 'Ik ben echt heel blij je te zien, Sharon.'

Ze zag een randje water vormen onder zijn ogen en kon zelf opeens niet meer slikken. Haar handen schoven voorzichtig naar voren en pakten zijn vingers.

'Mevrouw, tweede en laatste waarschuwing. Geen fysiek contact.'

Haar handen schoten terug. 'Pap, waarom?' Ze zei het voor ze erover na had kunnen denken. Haar ogen werden nat en voorzichtig vormden zich die riviertjes op haar wangen waar ze zo'n hekel aan had.

'Wat bedoel je 'waarom'?''

'Waar is dit allemaal voor nodig, pap? Waarom zit je hier en niet bij ons thuis?'

'Ik... ik weet het niet.'

Het kon haar niet meer schelen dat ze ging janken. 'Zeg dat toch niet steeds! Pap, we hebben je nodig! Weet je wel wat ze gisteren bij ons hebben gedaan? Ze hebben ons huis

leeggehaald. Alle bijbels, christelijke boeken, CD's en de computer en laptop zijn weg. Het was zo vernederend. Pap, het lijkt soms of mam ieder moment kan instorten! Begrijp je dat niet? Kom toch naar huis, kom naar huis.'

'Schat, ik...' Hij tilde zijn handen op, maar liet ze weer terugvallen op de tafel. In haar verbeelding voelde ze zijn duimen die haar tranen wegveegden zoals hij al van kindsaf aan voor haar had gedaan. 'Ik wil wel. Maar ik kan het niet. Ik kan God niet verraden.'

Minutenlang vuurde ze haar woorden op hem af. Ze wilde het niet, maar de verwijten bleven komen. Ze ging te ver en verwachtte dat haar vader elk moment uit zijn vel zou springen, maar hij zweeg. Hij was veranderd van trotse predikant in een verslagen gevangene. Hoe kon ze tot hem doordringen? 'Pap! Van wie hou je nu eigenlijk meer? Van jouw God of van ons?'

Hij sloeg met zijn vlakke hand op tafel. Ze schrok ervan, maar hij ontstak niet in woede. 'Schat', zei hij zacht, 'ik kan niet kiezen. Vraag me niet om een keuze te maken. Het is niet zo simpel.'

Ze wees met haar duim naar haar borst. Het duurde even voor haar woorden het gebaar volgden. 'Ik... ik vraag je niet te kiezen. Deze hele rotsituatie dwingt je. Zie je dat niet? Je moet kiezen. Niet kiezen is ook kiezen. Is dat niet wat je altijd tegen mij hebt gezegd, pap?'

'Sharon, ik...'

'Tijd is om', zei de agent weer. 'U wordt vriendelijk verzocht om dit vertrek nu te verlaten.'

Haar vader schudde wild met zijn hoofd en kwam overeind.

'Nu al?', zei Sharon. 'Heb ik daarvoor bijna twee uur in de auto gezeten?'

Een agent pakte voorzichtig haar elleboog vast en hielp

haar omhoog, terwijl de ander David weer in zijn stoel drukte.

Pap', zei ze, terwijl ze zich liet meevoeren, 'kies voor ons. Voor deze ene keer.'

Het beeld van haar vader, hoofd gebogen, polsen geboeid, twee stevige handen van een agent op zijn schouders, ogen zonder overtuiging, zou ze nooit vergeten. Ze hadden hem gebroken.

'Je hebt gedaan wat je moest doen, Sharon. Je vader zal je later dankbaar zijn', zei Saul, terwijl hij de auto weer startte. 'Kom, laat me je naar huis brengen.'

'Breng me naar het treinstation.'

'Weet je het zeker? Vind je moeder dat goed?'

'Maak je geen zorgen om ons.'

'Oke. We gaan naar het station.'

Ze had spijt van haar tirade. In plaats van haar vader te steunen in deze moeilijke tijd, had ze zich laten gaan. Ze moest iets doen. Maar ze had hulp nodig en die hulp hoopte ze te vinden in een zekere tattooshop in Amsterdam.

EEN NACHTELIJKE
ONTMOETING

‘**H**eb je genoten van het bezoek van je dochter?’ Saul zat op het puntje van zijn stoel, zijn ellebogen rustten op tafel en zijn ogen glommen alsof hij zojuist de loterij had gewonnen. Hij had nog niet eerder zo’n brede grijns laten zien.

David ontweek zijn zelfgenoegzame blik en staarde naar de boontjes, de aardappelen en de halve bal gehakt voor hem. Zijn mes en vork hield hij vast met zijn geboeide handen. ‘Hoe laat is het?’

‘Ik schat ongeveer half twaalf.’

‘Bijna middernacht en ik krijg nu pas te eten.’

‘Dit is geen hotel, Dave.’

Hij nam een hap. Koud.

‘Ben je overstuur?’, ging de geheim agent door. ‘Ik zag dat het bezoek van Sharon je aangreep. Was het wat ze zei?’

Hij overwoog zijn dienblad met eten weg te schuiven. Hij had honger, maar geen trek. ‘Kun je me terugbrengen naar mijn cel?’, vroeg David. Achter die stalen deur voelde hij zich veiliger. In deze verhoorkamer - felwit als een ziekenhuiskamer - kon van alles gebeuren.

‘Je hebt je voer nog niet op.’

Waarom bleef die man zo glimlachen? ‘Ik krijg normaal gesproken eten in de cel.’

‘Je moet aansterken voor morgen. Ik wil zeker weten dat je eet.’

‘Waarom is mijn eten dan koud?’

‘Stop met klagen, Dave. Ik sta aan jouw kant.’ Saul leunde naar voren en fluisterde alsof hij een geheim ging verklappen. ‘Ik ben een broeder.’

Davids ogen verwijden zich.

‘Op dit tijdstip zijn er weinig mensen in het pand. Niemand luistert mee met dit gesprek. In jouw cel wel. Ze zien en horen alles.’

David duwde het dienblad opzij en leunde zelf naar voren. Hun neuzen raakten elkaar bijna. ‘Jij een christen? Ik geloof je niet.’

‘Hoe kan ik je overtuigen?’

David dacht na. Al die ‘gesprekken’ die ze hadden gehad, had Saul laten doorschemeren dat hij christen was. Hij kon zich niet één voorbeeld herinneren. Dit was vast weer een verhoortruc. Hij leunde weer achterover. ‘Je probeert me in de war te maken.’

‘Stel me een vraag.’

‘Oké, waarom zit ik in de cel en sta ik terecht? Er zijn veel prominenter christenen in ons land.’

‘Omdat ze een hekel aan je heeft en denkt dat ze jou kan breken.’

‘Ze?’

‘Lieke Posthumus.’

‘Waarom heeft ze een hekel aan mij?’

‘Je was de eerste die zich verzette tegen haar maatregelen. In het torentje, weet je nog? Jij wilde de gezamenlijke verklaring niet ondertekenen.’

‘De anderen ook niet.’

‘Maar jij maakte dat het meest duidelijk. Bovendien, ze noemt het Operatie Goliath. Wat is er toepasselijker dan een ‘David’ als tegenstander?’

‘*Hoe toepasselijk.*’ Dat was wat de premier had gezegd toen hij zijn voornaam noemde! David masseerde zijn slapen. Teveel informatie ineens. De hele dag had hij nauwelijks eten en drinken gekregen. Hij had meer gebeden dan voorheen en sterk de overtuiging gekregen dat hij God niet moest verraden. Plotseling hadden ze hem naar de verhoorkamer gebracht en daar had Sharon gezeten. Hun ontmoeting was kort, maar uiterst emotioneel. Ze zag er bleker uit dan anders en hij kon zien dat ze had gehuild. Had Saul daarvoor gezorgd in zijn auto? Wat had hij tegen haar gezegd? *Troost haar, Here.*

En nu deze ‘middernachtelijke openbaring’. *God, is Saul een vermomde of een valse engel?* En hoe zat het met Lieke Posthumus. Hij had haar nu drie keer ontmoet. Iedere keer was een grotere ramp dan de vorige geweest. Als Saul de waarheid sprak, zat hij hier in de cel vanwege één ondoorzicht moment waarin hij iets te snel en misschien iets te fel reageerde.

Zijn ogen deden pijn van het felle licht en de vermoeidheid. Hij moest slapen. Maar hij wist nog steeds niet wat hij moest zeggen tegen de rechter. *Help me, Vader. Geef u me de woorden.*

‘Ik wil slapen’, zei hij.

‘Eet door.’ De glimlach bestierf op Sauls gezicht.

‘Het is koud.’

‘Dat zei je al.’

David trok het dienblad weer naar hem toe en begon te eten. De ketting tussen de handboeien was zo kort dat hij

beide handen naar zijn mond moest brengen om een hap te nemen. Het smaakte verschrikkelijk.

‘Als jij mijn broeder bent’, zei David, ‘waarom probeer je me dan te overtuigen niet meer te evangeliseren? Je kent de opdracht die Jezus aan zijn discipelen gaf, toch?’

‘In het belang van de kerk.’

‘Wat bedoel je?’

Saul zette zijn aktetas op schoot en pakte er een blauwe, plastic boodschappentas uit, waarin overduidelijk een dik boek zat. Hij liet het dichtgeslagen op de tafel liggen. Daarna legde hij drie foto’s ondersteboven op tafel zodat David niet kon zien wat er was afgebeeld. Hij schoof ze ogenschijnlijk willekeurig heen en weer tot ze voor hem in een goede volgorde lagen.

‘Gaan we memory spelen?’, vroeg David.

‘Ik wil je niet shockeren. Niet meer dan nodig is.’

‘Hoezo? Wat staat er op die foto’s?’

‘Het is niet zo zeer wat er op deze foto’s staat. Het gaat erom wat ze vertegenwoordigen. Zoals je weet, zijn foto’s momentopnamen. Ze hebben ieder hun eigen verhaal met een nog open einde. De drie verhaallijnen die ik met je ga delen, komen morgen allen samen. Wat jij gaat zeggen in de rechtszaal is bepalend voor hoe deze verhalen aflopen. Het lot van de kerk ligt in jouw handen.’

David wilde dat dit nachtelijke ‘broeder-overleg’ ten einde hij kwam. De zenuwen maakten dat hij geen hap door zijn keel kreeg en de vermoeidheid overmande hem als een zwaargewicht worstelaar. ‘Laat de foto’s maar zien als je het niet kunt laten. Doe het snel. Ik ben moe.’

Saul draaide de foto die voor David het meest links lag om. Het was een plaatje van een kerk die hij goed kende, de Bovenkerk in Kampen. Hij had zelf in Kampen gestudeerd op een steenworp afstand van de kerk op de foto. Voor het

gebouw stond een menigte mensen met spandoeken. Ze waren vanuit de rug gefotografeerd, zodat David niet kon lezen wat er op de doeken stond.

Hij leunde iets naar voren om beter te kunnen kijken. Een kerel met een grote hanenkam stond bovenaan een ladder en spoot een onleesbare leus op het statige gebouw. Tenminste één ruit was gebroken.

‘Er zijn nog zeven andere kerkgebouwen vernield, waaronder De Weg in Bunschoten.’

David liet zich weer terugzakken in zijn stoel en keek de andere kant uit. *Information overload.*

‘Waarom laat je me dit zien?’

Saul strekte zijn arm en legde zijn hand vaderlijk op Davids schouder. ‘Ik laat je de consequenties van je keuzes zien. Er zijn tientallen demonstraties geweest tegen christelijke intolerantie. Geloof me, ik geef je alleen de feiten. En misschien een beetje advies.’

‘Moet dat niet van mijn advocaat komen?’

‘Die heb je gisteren en vandaag gesproken. Wat zei hij?’

Eekema had gezegd dat hij niets voor David kon doen als hij geen volledige bekentenis zou afleggen en spijt zou betuigen. Misschien had hij gelijk en was dat de beste optie.

Maar wat wilt u, Heer? Waarom bent u zo stil? Waar bent u als de wereld duister wordt en de storm opsteekt?

Saul draaide een tweede foto om. Het was een afbeelding van Davids trouwbijbel. David trok het plaatje direct naar zich toe. ‘Hoe kom je hieraan?’

‘In beslag genomen bij de huiszoeking gisteren. Ik had hem graag voor je meegenomen. Ik weet dat je eraan bent gehecht. Helaas is het boek direct na het nemen van deze foto vernietigd. In het hele land worden bijbels en christelijke boeken ingenomen en verbrand. Niemand wil nog met deze denkbeelden worden geconfronteerd.’

David leek te zweven tussen stoel en plafond. *Genoeg. Genoeg.*

‘Dave? Hé, Dave! Blijf erbij. Ik wil dat je dit goed realiseert. LEF heeft een plan met de kerk, David. Ze zijn al jaren aan het voorbereiden. Christenen maken geen kans. Het enige wat jullie kunnen doen, is meeveren en de schade beperken.’

‘Jullie? Jij was toch ook christen?’

‘Dat heb ik niet gezegd. Ik ben je broeder.’ Saul knipoogde.

Davids ogen vielen bijna dicht. Hij kon er niet meer tegen. Deze man had eerder die avond toch gezegd dat hij christen was? Of niet? Hij wist het niet meer.

In gedachten zag hij hoe zijn vriend en collega Roeland de trouwbijbel overhandigde aan Chantal en hem. Dat aandenken was weg. Voorgoed. Erger nog: Chantal en Sharon konden de bijbel niet meer lezen. En juist nu was dat zo belangrijk!

Hij probeerde de vermoeidheid uit zijn ogen te wrijven, terwijl hij fantaseerde hoe premier Posthumus overleg voerde met haar kabinet over het uitroeien van de kerk.

Saul draaide de derde foto om met daarop een portretfoto van een jongeman met krullend haar, helderblauwe ogen en een piercing door zijn lip. ‘Wie is dat?’, vroeg Saul.

‘Ik weet het niet. Luister, ik wil slapen. Laat me gaan. Alsjeblieft...’

‘Zo meteen. Dit is het vriendje van je dochter.’

‘Hè? Wat bedoel je?’

‘Dit is haar vriendje. Zijn naam is ‘Legend’. Hij is actief voor de jongeren-afdeling LEF. Jongen met een ruig randje, maar een goed hart. Ik weet zeker dat hij goed zal zorgen voor Sharon.’

‘Waarom laat je me die foto zien?’, zei David geïrriteerd.

‘Ik wil dat je alle feiten hebt’, zei Saul rustig. Hij pakte de boodschappentas - die al die tijd onaangeraakt op tafel had gelegen - en haalde er een groot boek met donker-groene kaft uit. Op de rug stond met grote letters: ‘Familie Album’.

David herkende de sierlijke letters in Chantals handschrift. De adrenaline schoot door zijn aderen en hij was direct helemaal wakker.

‘Hebben jullie dit gestolen uit ons huis?’

‘Meegenomen als bewijsmateriaal is de officiële benaming.’

Saul opende het boek zodat David de foto’s kon bekijken. Rustig sloeg hij de bladzijden één voor om. Er waren foto’s van het Alpha Cursus-weekend, de eerste keer dat David en Chantal uit eten gingen om hun verkering officieel te maken, van dagjes uit naar Amsterdam, Dierenpark Emmen, het strand, Chantals doop, de bruiloft, vakanties, de geboorte van Sharon, Sharons eerste schooldag, verjaardagsfeestjes, David op de preekstoel, een foto van Marianne aan Sharons ziekenhuisbed, de ‘Survivor-party’, meer vakantiefoto’s.

Zelfs na de laatste foto bleef Saul bladeren. ‘Stop, Saul. Wat is je punt? Dat ik doodga? Probeer je me mijn hele leven te laten zien?’

Saul schudde zijn hoofd. ‘Kijk nog eens goed.’ De ene na de andere blanco pagina kwam voorbij.

‘Ik ben moe, Saul.’

‘Is het niet overduidelijk?’

‘Wat?’

‘Als je zo koppig blijft, blijven deze pagina’s leeg.’

Ik wil hier niet meer zijn. Ik wil hier niet meer zijn. God haal me hieruit. Ik moet naar buiten. Naar Chantal. Naar Sharon. Naar het buitenland. Ik wil u niet verraden. Ik wil hier niet zijn.

Gevoelens van eenzaamheid en verdriet spoelden over hem als oceaangolven. Hij balde zijn vuisten en trok zijn knieën op. Hier, liggend op zijn gevangenisbed met zijn knieën hoog opgetrokken, ging de dominee van binnen kapot. En God stond toe dat de emoties hem verscheurden. Er was geen woord van troost, geen bijbelvers dat alles in hemels perspectief plaatste, geen engel die hem bezocht in zijn cel, geen lied dat vanuit de diepten van zijn hart naar boven borrelde.

De speurtocht naar antwoorden leidde hem tot één conclusie: God had hem verlaten. *Waarom, Heer? Wat heb ik verkeerd gedaan? Waarom ik, waarom ik? Waarom koos u geen sterke dienaar uit? Was er in Nederland geen Paulus of Petrus te vinden? Straft u de kerk daarvoor? Waar bent u nu?*

Hij sliep en droomde. Dacht hij. Hij bevond zich in een donker woud. De boomtoppen reikten tot de hemel en hielden het meeste zonlicht tegen. Het pad liep omhoog en hij rende eroverheen. Iets zat hem achterna. Het was een wezen zonder benen, dat zich kruipend maar razendsnel voortbewoog. Zijn gespleten tong proefde bij herhaling de lucht en pikte zijn spoor op.

David kon niet sneller. Hij hapte naar adem. Aan de andere kant van de berg, daar was het licht. Daar was het warm en veilig. Hier werden de schaduwen juist steeds langer. Hij moest zich haasten. Het licht verwijderde zich.

Hij lag plat op zijn buik en kwam niet meer vooruit. Een onzichtbare kracht trok hem naar beneden. Zijn handen probeerden zich vast te grijpen aan de keien in de grond, maar hij was kansloos. Millimeter voor millimeter, centi-

meter voor centimeter en uiteindelijk meter voor meter gleed hij naar beneden.

Hij draaide zich op zijn rug en zag in de verte de hypnotiserende ogen van de slang. Zijn staart was stevig om Davids enkels gewikkeld. *Dit was het einde.*

David kwam met een ruk overeind. Zijn lichaam was nat van het zweet en hij haalde diep adem alsof hij minuten zonder zuurstof was geweest. Hij duwde zijn gezicht in zijn kussen om een kreet te dempen.

Hij was niet alleen in de cel. David voelde de aanwezigheid van een persoon zoals je voelt dat iemand naar je kijkt. Eerst dacht hij dat het Saul was die zich in een hoek had opgesteld om te kijken hoe David worstelde in zijn droom. Hij keek op van het kussen.

Een man hurkte in de hoek van de cel. Hij droeg een donkerbruine, dikke jas en had een doek om zijn hoofd geslagen die gebroken wit van kleur was. Hij was jong, jonger dan David in ieder geval. Op zijn wangen zaten vuile vegen. Zijn linkerhand streelde zijn baard, terwijl zijn rechter over de vloer bewoog. Hij droeg geen schoenen of sneakers, maar sandalen.

‘Wie ben je?’, fluisterde David.

Het leek alsof de man hem niet had gehoord. Dat - of hij gunde David geen blik waardig. Stoïcijns streek hij met gecontroleerde bewegingen over de cementen ondergrond. David liet zich uit bed vallen en kroop op handen en voeten naar de vreemdeling. ‘Wat doe je hier?’

De man zat opeens roerloos stil en tilde zijn gezicht iets omhoog. Zijn donkerbruine ogen straalden de zelfverzekerdheid uit van een goedverdienende filmster. Hij deed David het meest denken aan Aragorn uit de Lord of the Rings-films, al was hij veel minder gespierd.

Tegelijk had de man iets onbedreigends, rustgevends

zelfs. Zijn ogen straalden naast zelfvertrouwen ook vriendelijkheid uit. Als ogen de ramen van de ziel waren, dan zag David onmetelijke, niet-veroordelende liefde.

David, waarom ben je hier?

Had de man gesproken? Zijn lippen hadden niet bewogen. Of toch? David strekte zijn arm uit. Hij wilde vastgehouden worden, als een kind dat was gevallen en troost verlangde van zijn ouders.

Raak me niet aan.

‘Waarom niet?’, vroeg David. ‘Ik heb uw hulp nodig.’

David, waarom ben je hier?

David liet zich terug op zijn billen zakken. Hij zat lager, maar torende toch iets boven de man uit. ‘Ik weet het niet.’

David, wie ben je?

‘Ik ben uw kind.’

David had het goede antwoord gegeven. De man knikte als een docent die trots was op zijn leerling. Hij ging staan en wees naar wat hij op de grond had getekend. David bukte om beter te kunnen zien. Zijn vingers gleden over de letters in de vloer. Hij moest de zin verschillende malen lezen voordat hij besepte wat er stond. Het waren slechts tien letters in een moeilijk leesbaar handschrift, die samen drie woorden vormden. Drie woorden die zowel angst inboezemden als kracht gaven.

Het was een vraag die hij tientallen keren in zijn leven had gelezen - maar nog nooit met dezelfde lading als nu. Over deze vraag had hij enkele weken geleden willen preken. Toen wist hij niet hoe hij die vraag over moest brengen op zijn publiek zodat ze het juiste antwoord zouden geven. Ditmaal was het niet belangrijk welk antwoord anderen op die vraag zouden geven. Nu was het persoonlijk, een vraag direct aan hem gericht.

Volg jij mij?

David sloot zijn ogen om het gewicht van de vraag naar zijn hart te laten zakken. Voor zijn gevoel lag hij minuten geknield op de koude vloer. Toen hij zijn ogen open deed, lag hij in bed met zijn gezicht in zijn kussen begraven. Hij sprong er ogenblikkelijk uit. De man was verdwenen. David liet zich voorover vallen om te zien of de letters er nog waren. De vloer - waar even geleden nog letters in gekerfd waren - was puntgaaf.

David boog zijn hoofd. Het was een droom of visioen geweest. Geen realiteit. Of toch? Het voelde zo echt.

Volg jij mij?

Dat is wat Jezus hem vroeg. Sinds de ellende begonnen was, was hij vergeten dat God dichtbij kon zijn. Hij had hem gebeden om kracht, om troost, om de juiste woorden, om volharding, om ontsnapping zelfs. Maar hij had niet gevraagd hoe hij God beter kon dienen.

Volg jij mij? Dat was de vraag die bij Jezus centraal stond in deze tijd van verdrukking. Niet hoe kon de schade worden beperkt of lijden worden voorkomen. Niet hoe kon de kerk blijven functioneren. Niet hoe kon David zonder gezichtsverlies de gevangenis verlaten.

David ging staan. De cel leek kleiner dan voorheen. Achter de stalen deur wachtte een gebroken wereld. Ontbijtshows en andere ochtendprogramma's zouden over hem berichten, columns zouden worden volgeschreven en artikelen zouden voor- en tegenstanders aan het woord laten. De vraag was wie zou winnen: Lieke Posthumus en LEF of David en de kerk?

Voor God was dat geen vraag van belang. Hij stelde David een hele andere vraag: *Volg jij mij?*

'Volg jij mij?', herhaalde David binnensmonds. Hij liep naar de celdeur en leunde er tegen als een hardloper die rekoefeningen deed voor hij gaat rennen. 'Volg jij mij?'

Hij probeerde zich te herinneren wat hij had opgetekend die ochtend voor hij premier Posthumus samen met de andere kerkleiders had ontmoet in het Torentje. ‘Lukas 9. Drie mannen. De eerste zegt: ik wil u volgen, Heer, waarheen u ook gaat. Jezus zegt: vogels hebben nesten en vossen hebben holen, maar de Mensenzoon kan zijn hoofd nergens te ruste leggen. Waarom stuurt u deze man weg?’

‘Probeer het te ontleden, David’, zei hij in gedachten tegen zichzelf. ‘Volg. Ga hem achterna, ga met hem mee. Wie volgen? Jezus. Waarheen? Naar Jeruzalem.’

David's hart sloeg een slag over. *Naar Jeruzalem. Waarom? Om te sterven.* Hij sloeg zijn handen voor zijn gezicht. ‘Oh mijn God...’, fluisterde hij. ‘Heer, hoe kon ik dat hebben gemist?’

Het was zo overduidelijk. De drie mannen uit Lukas 9 wilden bij Jezus horen. Ze dachten dat hij daarheen ging om de overwinning te behalen voor Israël. Maar ze beseften niet dat Jezus op weg was naar lijden en een zekere dood. De overwinning zou heel anders tot stand komen dan ze dachten.

Kies je voor kruis of comfort?

Dat was de vraag die hij op internet had gevonden, vlak voor hij het telefoontje kreeg dat de afspraak met de premier was vervroegd. *Vossen hebben holen en vogels hebben nesten, maar de Mensenzoon kan zijn hoofd nergens te ruste leggen.* Wie Jezus wilde volgen, mocht geen comfort verwachten. Er was geen Van der Valk tussen hier en Jeruzalem, zelfs geen McDonalds. In Jeruzalem wachtte het kruis. De weg ernaar toe was er één vol lijden, vol smaad, vol verdriet en vol pijn.

David moest denken aan de vrouwen die aan de Via Dolorosa luid weeklaagden om het lot van Jezus de Misda-

diger. Jezus zag hen vol ontferming aan en zei: 'Rouw niet om mij! Red jezelf nu het nog kan!'

Zelfs op weg naar zijn dood was Jezus bezorgd om de mensen die het licht van de wereld niet herkenden. David werd morgen voor het oog van de natie, misschien wel van de wereld verhoord over zijn geloof. Het maakte niet uit hoe hij de vragen van de rechter ging beantwoorden. Het enige antwoord dat telde was het antwoord op de vraag: volg jij mij?

L.P.: Wat wordt het, Saul?

Saul: Ik heb gedaan wat ik kon binnen de grenzen van de wet. Het is nu in Gods handen.

L.P.: Niet grappig.

29

DE TWEEDE ZITTING

De Opel bestelbus - wit met zwarte strepen - sprong praktisch over de drempels. De hoge snelheid leek Saul niet te deren. Hij borg zijn mobiele telefoon weer op in zijn binnenzak en keerde zich om naar David die in een soort compartiment van het busje was opgesloten. Hij had nog steeds dezelfde lach op zijn gezicht als de nacht ervoor. 'De minister-president wenst je veel succes', zei hij.

David negeerde Sauls flauwe grap. Zijn blik volgde de natte, gladde straten, de bomen die meeveerden met de wind en de huizen met hun open gordijnen, waarachter gezinnen hun ontbijt klaarmaakten. Een moeder met een peuter voorop de fiets kwam hen tegemoet. Ze verschool zich achter haar dochter om zo zelf minder nat te worden, zoals David ook tientallen keren had gedaan toen hij Sharon naar de peuterspeelzaal of naar een vriendje of vriendinnetje had gebracht.

De auto kwam met een ruk tot stilstand voor een verkeerslicht. David nam de beelden achter het glas in zich op als waren ze zuurstofmoleculen. Deze buitenwereld

zou spoedig een droomwereld voor hem zijn, waarin alles kon en alles goed was. Hij moest leren overleven in de gevangenis. Eten, werken en slapen als hem dat werd verteld. Het ritme in de gevangenis was net zo geestdodend en voorspelbaar als het verkeerslicht waarvoor ze nu wachtten.

De chauffeur trapte het gaspedaal weer in en het voertuig voor gevangenen-transport schoot vooruit. David had de afgelopen uren gedaan wat Jezus hem - en al zijn andere volgelingen - had opgedragen: hij had de kosten van zijn geloof berekend. Die kosten waren veel hoger dan hij ooit had beseft. Zijn fysieke vrijheid, zijn vrouw, zijn dochter, zijn baan, zijn reputatie, zijn geld, zijn boeken, zijn sport, zijn vrienden; de lijst met kosten groeide iedere keer dat hij erover nadacht.

‘En wat staat er tegenover, Heer?’, had hij gevraagd als een boekhouder die wilde weten of het bedrijf verlies of winst draaide. ‘Ik’, was het antwoord geweest. David mocht God rechts invullen in het denkbeeldige grootboek. De baten gingen ver boven de kosten uit. Ja, zelfs als hij het meest waardevolle in zijn leven moest opofferen, dan zou hij er iets groters voor terugkrijgen. Net zoals de koopman een parel vond en zijn hele bezit verkocht om het landgoed met de parel te kopen, zo moest David ook bereid zijn van alles afstand te doen. Net als Job moest hij kunnen zeggen: ‘De Heer heeft gegeven, de Heer heeft genomen, de naam van de Heer zij geprezen.’

De auto kwam met een ruk tot stilstand en het was dat David goed ingesnoerd in de gordels zat, anders was hij gelanceerd. Ze waren aangekomen bij het Gerechtshof. Niet aan de achterzijde dit keer. Ondanks het slechte weer krioelde het van de mensen. Ze hadden lange jassen aan, paraplu's bij zich en riepen onverstaanbare leuzen.

‘Ik ben er klaar voor om u te volgen, Heer’, bad David in stilte. ‘Maar wat moet ik zeggen?’

‘Dave?’, zei Saul luid, ‘Moment van de waarheid. Ben je er klaar voor? Denk aan je familie. Denk aan je medegelovigen. Doe wat het beste is voor hen.’

‘Dat doe ik’, antwoordde David stuurs.

Saul stak zijn duim op. ‘Luister naar je advocaat. Ik wacht op je aan de andere kant van dit alles. Kunnen we een biertje drinken vanavond.’

Op hetzelfde moment schoof de zijdeur open, drukte een agent met zijn duim Davids gordel los en trok een ander hem uit zijn stoel. Hij hield zich met zijn geboeide handen vast aan het hengsel van de deur en klom uit de auto. Direct zwol het geluid van de omstanders aan. Alsof zojuist een filmster was gearriveerd voor de première van een film. Hij had bijna de neiging te gaan zwaaien. Gefluit, boe-geroep. Hij was de underdog in deze film, een gladiator op weg naar zijn dood in het Colloseum. Twee agenten hielden hem bij zijn elleboog vast en leidden hem over de straatklinkers naar de glazen deuren in de verte. Daar, bij die deuren onder het marmeren plafond, wachtte advocaat Eekema. Stapje voor stapje kwam hij dichterbij de arena.

‘1, 2, 3!’, klonk het in koor.

David en zijn bewakers draaiden zich met een ruk om. Een grote groep mensen aan Davids linkerkant zat plotseling op de knieën, met het hoofd gebogen. Sommigen droegen jeans en leren jassen, zaten onder de tattooëages en hadden een wilde haardos die meer dan recht deed aan de ‘out-of-bed-look’. Anderen hadden eveneens een verwilderd uiterlijk, maar hun kleding was grotendeels versleten. Daklozen en bikers. In totaal zaten tientallen, misschien wel honderd mensen op hun knieën. Ze hadden hun geheven handen vastgesnoerd met kabelbinders en

verroerden zich niet. Een paar seconden lang won de stilte het van het rumoer. Zelfs de felste LEF-aanhangers deden er het zwijgen toe. De gestage regen stopte en de zon boorde een gaatje door het dichte wolkendek.

Roekoe. David tilde zijn kin omhoog en zag één enkele duif boven de menigte zweven. De vogel daalde gestaag, bijna in slow-motion. In het verlengde van zijn pad stond een vrouw tussen de geknielde demonstranten. Ze droeg een pet op haar krullende, bruine haren. Haar armen waren gespreid en naar boven gericht, alsof ze een levende boom of standbeeld speelde.

De afstand was groot, maar een vader herkent zijn dochter op kilometers afstand. Meer nog dan zijn ogen, gebruikte hij zijn intuïtie als instrument om haar te herkennen. Hij was altijd trots op Sharon geweest, maar nooit meer dan nu.

Even dacht hij dat de duif op Sharon zou landen, maar het dier klapte met zijn vleugels en brak de ingezette landing af. Hij vloog over Davids hoofd, over het gerechtsgebouw en verdween in het licht.

De Heilige Geest was hier.

‘Doorlopen’, zei de agent. David probeerde naar achteren te blijven kijken, terwijl ze hem meetrokken. Sharon en de christenen bleven roerloos staan, terwijl ze nu werden uitgescholden en uitgefloten door hun tegenstanders.

Eekema schudde Davids hand en gebaarde met zijn hoofd naar de christenen op het plein. ‘Dat is nog eens een flashmob, niet dan? Die agenten weten niet wat ze moeten doen.’

‘Is dit verboden?’, vroeg David. ‘Met die nieuwe wetten enzo?’

‘Lijkt me niet’, zei Eekema. ‘Het is een slimme zet. Het signaal is duidelijk, maar niemand kan ze iets maken.’

David werd naar binnen geleid, langs de streng uitzierende bewakers en de nette receptioniste - die oogcontact met hem vermeed - door de poortjes die met pasjes werden geopend, langs eikenhouten deuren, tot hij uiteindelijk in de rechtszaal werd geleid.

‘David!’

Chantal! Ze wuifde naar hem. ‘Ik hou van je!’, riep hij.

Ze knikte. Ze had rode ogen, maar leek vastberadener dan ooit. Ze vouwde haar handen. Ja. Ze bad. Dat moest hij ook doen. Iedere minuut dat hij hier zat. In gedachten bidden.

‘Meneer De Winter, heeft u iets gehoord van wat ik heb gezegd?’, zei Eekema.

David schudde zijn hoofd. ‘Dit weekend kwamen we niet zo ver. Bent u erover uit of u schuld wilt bekennen?’

‘Dat zullen wij zo zien.’

‘Meneer De Winter, zo kan ik u toch niet vertegenwoordigen?’ Hij was geïrriteerd, maar deed geen poging meer om David aan het praten te krijgen. Iedere stoel in de rechtszaal was bezet. Minuten verstreken. *Wat moet ik zeggen, Heer?*

Denk aan Luther.

Luther? Natuurlijk! Luther had in eenzelfde situatie gezeten als hij, toen de overheid van zijn tijd hem vroeg zijn werken te herroepen.

Iedereen ging staan. De rechter kwam binnen en opende de zitting. David bleef om zich heen kijken, terwijl hij langzaam weer ging zitten. Hij zag mensen die Jezus nodig hadden.

David leunde naar Eekema, die onderuit gezakt in zijn

stoel zat. 'Ik wil graag een verklaring afleggen', fluisterde hij in zijn oor.

Eekema duwde zijn bril hoger op zijn neus. 'Wat gaat u zeggen?'

'Dat hoor je zo direct wel.'

'Ik kan beter eerst juridisch advies geven.'

David schudde zijn hoofd. 'Nee. Ik zeg wat ik moet zeggen. Ik accepteer de kosten. De consequenties, bedoel ik.'

De advocaat maakte een wegwerpgebaar. 'Het is uw leven.'

'Meneer De Winter', zei de rechter na de openingshandelingen, 'U heeft uw bedenktijd gehad. Ik ga er vanuit dat u nu voorbereid bent te antwoorden op de vragen die deze rechtbank heeft.'

Eekema ging staan. 'Edelachtbare, mijn cliënt wil graag een verklaring afleggen.'

'Dat recht heeft hij', zei de rechter, terwijl hij bijna achteloos een notitie maakte. 'Meneer De Winter, ga uw gang.'

David kwam overeind en draaide zich naar de pers en het publiek. Hij zag alleen Chantals gezicht, haar wangen en ogen nog steeds rood, haar blik angstig en verwachtingsvol. Het was niet alleen zijn leven. Het was ook het hare. Vele levens stonden op het spel.

'Meneer De Winter', zei de rechter, 'wilt u de rechtbank adresseren en niet het publiek. We zijn hier niet in Hollywood.' Gelach uit de zaal.

'Excuses, edelachtbare.'

'U kunt beginnen.'

Hij schraapte zijn keel. 'Tijdens mijn theologische opleiding leerde ik over een monnik die in 1521 in de Duitse stad Worms werd verhoord door de autoriteiten over de dingen

die hij zei, schreef en deed. Ik vermoed dat u de naam van deze monnik wel kent. Hij heette Maarten Luther. Ze vroegen hem twintig van zijn boeken te herroepen, omdat ze tegen de leer van de kerk ingingen. Deze monnik had echter de bijbel zelf bestudeerd en zo de weg ontdekt die hem naar God zou leiden.'

Hij wilde zeggen: 'de enige weg', maar wist dat te voorkomen. *Scherp blijven, David. Geef ze geen redenen om je straf te verzwaren.* 'In de rechtszaak van Luther ging het om wat de waarheid was. Wie had gelijk? De kerk of de bijbel? Kon je bijvoorbeeld een ticket naar de hemel kopen door een zogeheten aflat aan te schaffen? Als je een papiertje kocht bij de kerk, werden je zonden je vergeven. Luther ontdekte dat de bijbel geen ruimte bood aan zulke kwalijke partijen.'

Achter David werd druk op stoelen geschoven en een deel van het publiek begon zich te roeren. De rechter sloeg tweemaal met zijn hamer op het houtwerk. 'Mag ik het publiek verzoeken stilte te betrachten terwijl de verdachte zijn verklaring uitspreekt? Dank u.'

De camera in de hoek van de rechtszaal werd door een cameraman een paar meter dichterbij David gerold. Werd dit soms *live* uitgezonden? Het maakte niet meer uit. Zijn lot stond vast. 'In Luthers tijd werd gezocht naar de waarheid', ging hij verder. 'Dat was de hamvraag. Wat was de waarheid? In onze tijd van vrijheid, mag niemand claimen de waarheid te spreken. We willen vrijheid, maar geen waarheid. Nu is mijn vraag: wat is waarheid zonder vrijheid?'

Vader, laat mij toch alstublieft zeggen wat ik moet zeggen! Daarna mag met mij gebeuren wat u wilt. Wilt u dan als een vader zijn voor Sharon, voor Chantal en voor de gemeente? Ik ben bereid de kosten te betalen als u voor hen zorgt en mij de woorden geeft.

David was stil. Hij probeerde te luisteren of God iets te zeggen had.

‘Meneer De Winter?’, zei de rechter op barse toon. ‘Was dit wat u kwijt wilde? Ik begrijp niet waar u naar toe wilt met uw betoog.’

Abraham.

David stak zijn hand op, nam een slok water en begon weer te spreken. ‘Ik mag u vanwege de wet niet langer vertellen over Jezus. Prima. Dan vertel ik u over Abraham.’

‘Edelachtbare, ik teken protest aan!’, zei de officier van justitie, terwijl hij wild met zijn armen zwaaide. ‘De verdachte is hier niet om te preken of bijbelstudie te geven. Wij willen dat hij antwoord geeft op de vragen die deze rechtbank hem heeft gesteld.’

‘Afgewezen’, zei de rechter. ‘Meneer De Winter, u krijgt nog enkele minuten. Stel mij niet teleur. Ik verwacht dat dit alles leidt tot een helder standpunt.’

‘Dank u, edelachtbare.’ *Geef alles wat je hebt, David. Dit word je laatste preek ooit en heel Nederland luistert mee.* ‘Ik herhaal: ik mag u niet vertellen over Jezus. Dan vertel ik u over Abraham. God had hem een zoon beloofd en uiteindelijk ook gegeven. Maar op een dag, toen Abrahams zoon Isaäk een jonge man was, kwam God naar Abraham toe en vroeg hem zijn zoon te offeren. Voor velen is dit het meest onbegrijpelijke verhaal uit de bijbel. Hoe kan een liefdevolle God vragen om een kindoffer? Luister naar mij. Isaäk was geen kind. Het Hebreeuws gebruikt een woord dat het beste vertaald kan worden als ‘jonge knaap’. Hij was twintig of dertig jaar.’

Zijn keel was alweer droog als het zand in de woestijn. Hij pakte rustig een glas water, zette het aan zijn lippen en dronk. ‘Abraham nam zijn zoon mee de bergen van Moria in. Op diezelfde plaats zou honderden jaren later de stad

Jeruzalem verrijzen. Daar zouden ze een altaar bouwen om Isaäk op te offeren. Nu moet u weten dat Abraham niet twijfelde aan de oproep van God. Het is niet zo dat hij dácht God te kennen. Hij kende hem werkelijk. In de tijd van Abraham stond de eerstgeboren zoon symbool voor de hele familie, omdat hij het grootste deel van de erfenis kreeg en hij de reputatie, status en rijkdommen van de familie moest beschermen. Als God kwam voor de oudste zoon, kwam hij feitelijk voor de hele familie. Met andere woorden: als Abraham Isaäk moet afstaan, vraagt God van hem om daarmee te betalen voor de zonden van de hele familie.'

'Wat is dat voor een belachelijke God!', klonk het vanuit de publieke tribune. Het gonsde door de rechtszaal. De rechter sloeg weer enkele malen met zijn hamer. 'Orde!'

David slikte. Kreeg hij wel genoeg tijd om zijn preek af te maken? 'Tijdens hun tocht vroeg Isaäk aan zijn vader: "Wat gaan we eigenlijk offeren? We hebben geen lam bij ons." Abrahams hart was gebroken. Hij kon zijn zoon niet de waarheid vertellen. Hij zei alleen: "Jehova Jireh". God zal voorzien.'

De aanklager stond op. 'Edelachtbare, komt er nog een eind aan dit verhaal?'

'Ik ben bijna aan het einde van mijn verklaring', zei David. De rechter knikte. 'Abraham bereikte de top met zijn zoon. Ze bouwden samen een altaar. Op dat moment moet Isaäk hebben geweten dat hij het offer was. Hij ging er vrijwillig op liggen. Zijn vader was hoogbejaard. Hoe had hij deze jonge kerel moeten overmeesteren en vastbinden? Isaäk liet zich offeren.'

David strekte zijn arm alsof hij een mes vast had en het liet neerdalen. 'Maar net voor Abraham het mes in zijn zoon stak, riep een engel: "Abraham!". Op dat moment keek Abraham op en zag een ram verstrikt zitten in een struik.

God had inderdaad voorzien. Abraham hoefde zijn kind niet te offeren. God voorzag in het offer dat nodig was. Mijn vraag aan u is, is het verboden om dit verhaal te vertellen aan andere mensen opdat zij zo God leren kennen?’

Hij liet een stilte vallen. Alleen het gekraak van stoelen was te horen. ‘Meneer De Winter’, zei de rechter, ‘Ik geloof niet dat dit specifieke verhaal uit de bijbel bij wet verboden is. De vraag die het bij mij wel oproept, is wat dit alles te maken heeft met de aanklachten die tegen u zijn ingebracht.’

‘Dat ga ik nu vertellen, edelachtbare. Ziet u, duizenden jaren na Abraham en Isaäk liep opnieuw een vader door diezelfde bergen van Moria met zijn zoon. En hoewel vele mensen naar hen keken, wist vrijwel niemand wat er op dat moment gebeurde. Er was een altaar gebouwd, maar het zag er niet uit als een altaar. Het was een vreselijke plaats, een plaats van executie. De zoon ging zelf liggen opdat dikke nagels in zijn polsen en voeten konden worden geslagen. Hij had zijn leven kunnen redden. Eén enkel woord en miljoenen engelen zouden hem hebben omringd. Maar hij zei tegen zijn vader: “Uw wil geschiede”. Isaäk hoefde niet te worden gedood, omdat de Zoon van God zich vrijwillig liet offeren voor onze zonden. Waarom is het een misdrijf om dit verhaal te vertellen?’

De officier van justitie schoot uit zijn stoel. ‘Edelachtbare, u kunt niet toestaan dat in uw rechtszaal tijdens een officiële hoorzitting de wet wordt overtreden!’ De mond van de rechter was opengevallen. De aanklager wees nu fel naar David. ‘Meneer De Winter! Herroept u of herroept u niet dat Jezus Heer is?’

Zijn hersenen speelden beelden van zijn gezin in hoog tempo af. Chantal zag er prachtig uit op hun trouwdag, haar liefdevolle ogen, haar schattige neusje. Sharon werd

geboren in het ziekenhuis, ging voor het eerst naar school, kwam weer bij uit haar coma, stond buiten op het plein te midden van een flashmob.

Volg jij mij, David?’

‘Meneer De Winter, ik eis dat u antwoord geeft op de vraag!’

De rechter leek weer enigszins bij zinnen, gebaarde de aanklager te gaan zitten en nam zelf het woord. ‘Meneer De Winter?’

‘U wilt weten wat ik geloof en waar ik voor sta, correct?’

‘Correct, meneer De Winter’, antwoordde de rechter.

Daar ging ie. ‘Ik geloof in één God en Vader Almachtig, die hemel en aarde maakte, en de zee en al wat daarin is.’

Er klonk zowel applaus als boos geschreeuw uit het publiek. Voor- en tegenstanders roerden zich om het hardst. David ging luider praten om boven het rumoer uit te kunnen komen. ‘En in één Christus Jezus, de Zoon van God, onze Heer, die vlees geworden is uit de maagd tot ons behoud en in Zijn lijden onder Pontius Pilatus.

‘Edelachtbare, u moet ingrijpen!’, riep de officier van justitie.

‘en in Zijn dood en opstanding en in Zijn lichamelijke vaart ten hemel en in Zijn wederkomst uit de hemel in de heerlijkheid van de Vader om alle dingen onder één Hoofd te vergaderen en over allen een rechtvaardig oordeel uit te spreken!’

‘Edelachtbare!’

Jezus is hier.

‘En in de Heilige Geest en dat Christus zal komen van de hemel om alle vlees op te wekken, en de goddelozen en onrechtvaardigen te verwijzen naar het eeuwige vuur en om aan de rechtvaardigen en heiligen onsterfelijkheid en

eeuwige heerlijkheid te geven! Dat is wat ik geloof! Dat is waar ik voor sta! Amen!’

David ging zitten. Hij had het gedaan, de woorden gesproken die God hem had ingegeven. Nooit gedacht dat hij de apostolische geloofsbelijdenis zo fel en met zoveel passie en emotie zou uitspreken. Er was geen weg terug. Heel Nederland had gehoord hoe hij voor Jezus en tegen de wereld had gekozen. *Ja, Vader, ik volg u naar Jeruzalem. Nu moet u zich aan uw belofte houden. Laat me Chantal en Sharon nog één keer vasthouden.*

De rechter keek verbouwereerd naar de aanklager. ‘Heeft u nog vragen voor de verdachte?’

De man schudde zijn hoofd. ‘De verdachte heeft zichzelf zojuist veroordeeld.’

‘Ik heb ook genoeg gehoord voor vandaag’, zei de rechter. ‘Ik schors deze zitting en kom binnen twee uur met een uitspraak.’

David nam een slok van zijn koffie. De kwaliteit was verrassend goed. De ‘wachtkamer’ in dit gerechtshof was nauwelijks gedecoreerd, maar de bank was comfortabel, de temperatuur goed en de koffie dus lekker. Ze moesten alleen die agenten aan de andere kant van de deur kunnen zetten. ‘Denk je dat ik straks mijn gezin even mag spreken? Je weet wel, voor ze me afvoeren?’ Hij was opvallend rustig. Dit was dus in je lot berusten. Wat hem ook zou overkomen, God zou met hem meegaan. Jezus wachtte op hem in de gevangenis.

Eekema bleef naar zijn mobiel staren. ‘Misschien.’ Hij blies denkbeeldige rook uit - alsof hij een stevige sigaar rookte - vergrendelde zijn telefoon en stopte deze in de

binnenzak van zijn jasje. 'We mogen elkaar nu wel tutoyeren, hè?'

'Ga je gang.'

'Je hebt iets moedigs gedaan, David. Het was stom. Maar moedig.'

'Ik had geen keus. Dit is wat ik moest zeggen.'

'Strijdend ten onder, hè? Ik vrees voor jullie christenen dat de storm voorlopig nog niet gaat liggen.'

'Hoe bedoel je?'

'Ik lees net dat Posthumus nieuwe maatregelen heeft afgekondigd. De bijbel is officieel een verboden boek geworden. Wie nog een bijbel heeft, moet deze inleveren.'

'Er waren toch landelijk al huiszoekingen?'

'De politie heeft beperkte mankracht en heeft vast niet elk christelijk gezin in de gaten. Ze hebben het sleepnet door Nederland gehaald, maar er zijn vast veel 'vissen' ontsnapt.'

'Is dit een spel voor jou, Eekema?'

'Wat is dit voor jou? Ik heb nog nooit iemand zichzelf zo zien veroordelen.'

David begon te twijfelen. Was hij moedig geweest? Of toch alleen maar stom? Wat als de kerk verder in de problemen kwam door zijn optreden?

Er werd op de deur geklopt. Een agent deed open en iemand zei: 'De rechter is eruit.'

Het was alsof een zware steen in zijn maag zakte. De hemelse vrede die hij zojuist had ervaren, was weg. De agenten deden zijn boeien weer om en hij liep terug naar de rechtszaal.

Eenmaal binnen zochten zijn ogen Chantal. Nog steeds hield ze haar handen gevouwen tegen haar kin aan. Tranen trokken spoortjes over haar wangen. Haar lippen bewogen niet, maar haar ogen volgden hem. David probeerde ook

Sharon te vinden, maar ze was niet te zien. Misschien had zij de rechtszaal niet meer binnen kunnen komen.

Ze namen plaats in het verdachtenbankje. David bleef staan tot de rechter kwam en de zitting heropende. 'Meneer De Winter, blijft u maar staan, terwijl ik mijn vonnis uitspreek. Om te beginnen, uw optreden van vandaag zal niet bij iedereen in goede aarde gevallen zijn. Integendeel, velen, onder wie mijzelf, hadden gehoopt dat u afgelopen weekend eindelijk bij zinnen was gekomen. Echter, u heeft vandaag uw ware aard laten zien.'

Jezus, bent u hier?

'De Nederlandse maatschappij heeft geen vat op u. U bent overduidelijk een intolerant, staatsgevaarlijk individu, een gevaarlijk, ongeleid projectiel dat niet weet welke schade hij kan aanrichten. Het is de taak van de gerechtelijke macht wandelende tijdbommen als u onschadelijk te maken. Ik had mijn vonnis feitelijk al klaar voor het begin van deze hoorzittingen. Op basis van de feiten was dit een uitgemaakte zaak, maar ik gaf u de kans zich te bekeren.'

Oh, Vader, help mij! Laat de straf alstublieft meevallen.

'U doet het tegenovergestelde. U vertelt een onbegrijpelijk verhaal van duizenden jaren oud over een man die zijn kind gaat offeren omdat hij meent de stem van God te verstaan. Meneer De Winter, op iedere dag van mijn leven zou ik een mens als u veroordelen en naar de gevangenis sturen.'

David liet zijn hoofd hangen. Hoeveel jaren werden het? Drie? Vier? tien? Vijfentwintig? Was dat juridisch mogelijk?

'Als Abraham en u de stem van God kunnen verstaan, meneer De Winter, kan ik het dan ook? Kan iedereen dan in contact komen met God en doen wat hij zegt? Ik weet het antwoord niet. Echter, vandaag heb ik die stem werkelijk gehoord.'

Wat was dit? David rechtte zijn hoofd weer.

‘Zojuist, in mijn werkkamer werd ik overvallen door een aanval van depressiviteit. Het voelde alsof een wolk van duisternis over mij kwam. Wat ik ook deed, ik kon er niet aan ontsnappen. Maar plotseling zag ik alles helder als glas. Meneer De Winter, ik heb in uw hart gekeken en wat ik heb gezien, kan ik niet onder woorden brengen.’

In mijn hart gekeken? Wat bedoelde deze vent? Dit sloeg nergens op.

‘Ik heb een beslissing genomen’, zei de rechter. ‘Het is mijn laatste beslissing als rechter, want ik weet wat er na vandaag met mij gaat gebeuren. Ik weet wat de wet zegt en u moet niet denken dat u van de Nederlandse staat af bent nadat ik mijn vonnis heb uitgesproken. Ik weet zeker dat de aanklager hoger beroep gaat aantekenen. Maar hier ben ik, ik kan niet anders. U staat voor uw geloof. Die woorden die u vanochtend uitsprak, hadden een kracht in zich die ik niet kan verklaren. Ik zou u willen veroordelen, maar ik kan het niet. Meneer De Winter, u bent vrij om te gaan.’ De rechter sloeg ferm met zijn hamer.

Nee, nee... dit kan niet... Ik droom... Wat gebeurt er...

Het publieke veerde op uit de stoelen en banken. Gejoel, gefluit, geschreeuw. Journalisten begonnen te bellen met hun redacties. Anderen klommen over stoelen en het hek om bij David te komen. Politie-agenten sprintten naar voren om hen tegen te houden. David negeerde de uitgestrekte hand van zijn advocaat. Hij hief zijn geboeide polsen op naar het plafond. ‘Dank u, Heer! Dank u, Vader!’

Een agent kwam met een sleutel op David af en maakte zijn boeien los.

‘David! David!’

‘Mijn vrouw!’, riep David. ‘Laat mijn vrouw er langs!’

Chantal mocht zich langs de agenten wurmen en sprong in Davids armen.

‘Och lieverd!’, zei ze.

‘Oh schat’, zei hij. Hij zwaaide haar rond. ‘Ben je afgevallen?’

Ze hilde. Het waren de mooiste tranen die hij ooit had gezien.

‘Ik hou van je stomme grapjes.’

30

THUISKOMST

Chantal stuurde de auto naar de Bisschopsweg. Nog even, dan waren ze weer veilig thuis. Nou ja, veilig. Niets was meer veilig. Nederland was niet meer veilig voor volgelingen van Christus. Zoveel was wel duidelijk geworden. Wat moesten ze doen? Vluchten naar België, Duitsland, Engeland, Amerika? Zouden ze überhaupt de grens overkomen? Moesten ze hier blijven om de geheime kerk te dienen? Was dat mogelijk? *Niet doen, Chantal*. God had hun gebed beantwoord en weer bij elkaar gebracht. Al was het misschien maar voor korte tijd; het was meer dan waar ze op durfden te hopen. Nu moest ze genieten.

Ze pakte Davids hand vast en kneep hem voor de twaalfde keer die middag. Hij beantwoordde haar gebaar en lachte van oor tot oor.

‘Pap, wat vond je eigenlijk van onze *prayer flash mob*?’, vroeg Sharon vanaf de achterbank.

‘Prachtig!’, zei David. ‘Wat een stunt! Geweldig om zo geholpen te worden. Wie heeft dat opgezet?’

‘Ik natuurlijk’, zei Sharon. ‘Eerst ben ik naar Amsterdam

gegaan. Daar zijn ook christenen. Ze noemen zich 'Street Church'. Zij hebben geen kerkgebouw nodig, zeggen ze. De leiders van die beweging hadden dit idee. Daarna hebben we andere christenen ingeschakeld. We communiceerden via WhatsApp en Facebook en gebruikten codewoorden. Ha! Het kwam als een totale verrassing voor iedereen. So cool!'

'Wat voor codewoorden gebruikten jullie?', vroeg David.

'Bijvoorbeeld de bijbeltekst 1 Koningen 8:54. Die lazen mam en ik laatst. Weet je wat daar staat, pap?'

'Eh... niet zo uit mijn hoofd.'

'Ben jou nou, dominee?', zei Sharon lachend. 'Mam?'

'Tijdens dit hele smeekgebed lag Salomo geknield voor het altaar van de Heer, met zijn handen ten hemel geheven', zei Chantal. 'Ik kwam die tekst tegen in een dagboek waar ik vroeger in schreef.'

Sharon was overduidelijk in een overwinningroes. 'Pap, ik had nooit gedacht dat er zoveel mensen zouden komen opdagen. We gingen allemaal bij elkaar staan. Maar weet je, pap, in de huiskamers, voor de televisie hebben misschien wel duizenden mensen meegedaan.'

'Geweldig', zei David. 'Ik dacht al die tijd dat ik alleen was. Ik had er geen idee van dat zoveel mensen voor ons aan het bidden waren.'

Chantal hoopte dat Sharon nu zou inzien dat God wel degelijk gebeden verhoorde. De omslag die de rechter maakte, was alleen mogelijk omdat God had ingegrepen.

David legde zijn hand op Chantals been. 'Ik ben trots op jullie. En ik heb het gebed ervaren. Afgelopen nacht, en zeker ook vandaag in de rechtszaal. Het was net alsof Jezus zelf naast me stond.'

Ze sloeg hun straat in en parkeerde de auto voor het huis. 'Sorry, schat', zei Chantal. 'We hebben de surprise-

party afgezegd. We worden waarschijnlijk in de gaten gehouden en we willen geen risico nemen met het ehm... netwerk.'

'Is dat hoe we het nu noemen?'

Chantal knikte en ging koffie zetten. Ze moest David later de andere codewoorden maar uitleggen. Ze stapten uit en gingen het huis binnen. David liet zich op de bank vallen. 'Ik ben blij en dankbaar en triest tegelijk. We kunnen onze gemeenteleden niet meer in vrijheid ontmoeten. We moeten zelfs voorbereid zijn op meer vervolging. De rechter had gelijk. Ze zullen ons niet met rust laten.'

Dat was inderdaad het gevoel dat overheerste. Ze voelde zich schuldig dat ze niet meer van het moment genoot. 'Maar wat een wonder dat hij jouw kant koos.'

'Hm, inderdaad', zei David. 'Maar zijn we klaar voor een nieuwe actie van hun kant? Wie weet wanneer ze weer voor mij komen?'

'Ja, David. Kunnen we het daar alleen nu niet over hebben? Laten we doen alsof alle moeilijkheden erop zitten en we gewoon gelukkig samen zijn.'

'Helemaal mee eens!', zei Sharon. 'Ik ga zo taart halen.'

'Dat is een goed idee', antwoordde Chantal. 'Maar eerst gaan we danken en bidden', zei Chantal. 'Kom, laten we Salomo's voorbeeld nog eens volgen en knielen in de woonkamer.'

'Misschien luisteren ze ons af', zei David.

'Ik denk dat ze wel weten dat jij christen bent, pap.'

'Laten we ook bidden voor hen die ons vervolgen. Zeker als ze ons kunnen horen', zei Chantal.

Ze vormden met zijn allen een cirkeltje. Chantal bad: 'Lieve Here God, dank u dat zoveel mensen achter ons staan en dat duizenden van hen vandaag voor ons hebben gebeden. Vader, verreweg de meesten van hen kennen we niet

eens. Maar u kent iedereen. U heeft hen aangemoedigd voor ons op de bres te staan. Wilt u hen zegenen? Dank u dat David u niet heeft verraden, dat u hem de moed en de wijsheid hebt gegeven om van u te getuigen en woorden te spreken die alleen van u afkomstig kunnen zijn. Dank u ook voor Sharons gewaagde project om zoveel christenen bij elkaar te brengen.'

Dank u ook dat zij naar u toegroeit. 'Ik wil u danken dat u zo dicht bij mij was', bad ze verder. 'U gaf kracht en troost. Wilt u dat blijven doen, Heer? Wilt u ons beschermen, maar bovenal wilt u ons helpen trouw te blijven in iedere situatie? Ik bid niet dat u het lijden wegneemt, maar dat we u onder elke omstandigheid mogen dienen en u de eer mogen geven die u toekomt, zoals David vandaag heeft gedaan. In Jezus' naam, amen.'

Ze wachtte tot David ging bidden, maar het bleef stil. Ze opende haar ogen en zag David naar haar staren. 'Wil jij nog bidden?', vroeg ze.

'Ik heb jou nog nooit met zoveel overtuiging horen spreken met God', zei hij. 'Volgens mij heb je alles gezegd wat we moesten zeggen.'

Chantal lachte met één kant van haar mond. 'Er is veel gebeurd. We zijn allemaal gegroeid de afgelopen tijd', antwoordde ze.

'Dus we zijn uitgebeden?', vroeg Sharon, terwijl ze overeind kwam. 'Dan ga ik nu naar de bakker.' Ze gaf David en Chantal een kus en verliet het huis.

'Dat is lang geleden', zei David nadat ze was vertrokken.

'Wat?'

'Dat ze ons spontaan een kus gaf.'

'Sharon is echt aan het veranderen. We moeten voor haar blijven bidden. Ik weet nog steeds niet waar ze nu precies staat met haar geloof.'

Ze hielpen elkaar overeind. Chantal liep naar de keuken om de koffie in te schenken. 'Schat, ik durf het bijna niet te vragen', zei David. 'Zijn er nog bijbels in huis? Of hebben ze alles meegenomen?'

Chantal hield een vinger voor haar lippen. Ze fluisterde in zijn oor: 'Bedoel je dit?' Ze haalde uit haar achterzak een pocketbijbel.

David griste het uit haar handen. 'Wat?', zei hij fluisterend, maar opgewonden. 'Ben je daarmee het hol van de leeuw binnengegaan?'

'Zachter', zei ze. 'Misschien luisteren ze mee. Ik dacht: misschien kan ik dit boek stiekem in je zak stoppen. Soms moet je risico's nemen voor het geloof, David. Dat heb je nu toch wel geleerd?'

Hij nam haar gezicht tussen zijn handen en drukte een kus op haar voorhoofd. 'Ik wist dat er een goede reden was om met jou te trouwen!', zei hij luid. Hij liet haar weer los. 'Ik ga direct naar boven.' En op fluisterton: 'De bijbel opnieuw lezen. Ik moet weten wat er staat en wat God ons in deze omstandigheden te zeggen heeft.'

David sprintte zo'n beetje de woonkamer uit.

'Moet ik de koffie zo brengen?' Geen reactie. Ze kon hem beter met rust laten. Als hij dorst kreeg, kwam hij vanzelf wel. Ze besloot de vele SMS-jes en app-jes die de afgelopen twee uur waren binnengekomen, te beantwoorden.

Een uur later kwam David weer beneden. 'Heb jij passages gemarkeerd?', vroeg hij.

Chantal knikte. 'Had ik dat niet mogen doen?'

'Nee, nee, het is prima. Maar ik kwam net een stuk tegen dat je had onderstreept en...' Hij hield zijn hand voor zijn ogen, alsof hij tranen verborg.

'Wat is er, David?'

'Ik voel me zo stom. Hoe kon ik dit hebben gemist? Al

die jaren op de theologische opleiding, al die jaren op de preekstoel en ik heb gewoon niet gezien hoe duidelijk de bijbel spreekt over vervolging. Kijk, hier staat het.' Hij opende de bijbel bij 1 Petrus 4. Chantal las wat ze zelf vorige week had bestudeerd:

Geliefde broeders en zusters, wees niet verbaasd over de vuurproef die u ondergaat; er overkomt u niets uitzonderlijks. Hoe meer u deel hebt aan Christus' lijden, des te meer moet u zich verheugen, en des te uitbundiger zal uw vreugde zijn wanneer zijn luister geopenbaard wordt. Als u gehoord wordt omdat u de naam van Christus draagt, prijs u dan gelukkig, want dat betekent dat de Geest van God in al zijn luister op u rust. Laat niemand van u moeten lijden omdat hij een moordeenaar is, een dief, misdadiger of onruststoker. Maar als u lijdt omdat u christen bent, schaam u dan niet en draag die naam tot eer van God.

Besef goed dat de tijd van het oordeel is aangebroken. Dat oordeel begint bij Gods eigen mensen. Als het bij ons begint, hoe zal het dan aflopen met hen die weigeren het evangelie van God te aanvaarden? Als zij die rechtvaardig leven al ternauwernood gered kunnen worden, hoe moet het dan gaan met hen die zondigen doordat ze God niet gehoorzamen? Daarom moeten allen die lijden omdat God dat wil, het goede blijven doen en hun leven toevertrouwen aan hem op wie wij mogen vertrouwen omdat hij ons heeft geschapen.

'Ja, God is erg duidelijk, David', zei ze. 'Willen we zien wat God ons te vertellen heeft? Zelfs als de waarheid niet makkelijk te verdragen is?'

'Absoluut', zei David. 'Ongelooflijk. Ik kan wel een stuk

taart gebruiken. Waar blijft Sharon? Moet ze de taart soms zelf maken?’

‘Ik bel haar wel even’, zei Chantal. Ze pakte haar mobiel en koos ‘Sharon’ in haar lijst met favorieten. De telefoon ging vier keer over en werd toen opgenomen. Er klonk een ruis alsof Sharon in de auto zat, maar ze zei niets. ‘Sharon? Hallo, Sharon? Ben je daar? Waarom zeg je niets?’

‘Zeker een slechte verbinding’, zei David. ‘Gewoon even ophangen en opnieuw proberen.’

‘Sharon? Als je mij wel kunt horen, ik hang op en bel je opnieuw, oké?’ Ze drukte de telefoon uit en belde nogmaals. Ditmaal werd er direct opgenomen. ‘Sharon, kun je me nu wel horen?’

Eerst ruis, toen een stem. In een andere situatie had ze de stem als vriendelijk, joviaal en misschien zelfs oprecht beschreven. Het was niet de stem van de dochter waar ze zestien jaar voor had gezorgd. De woorden die de stem sprak, zouden haar tot het eind van haar leven koude rillingen bezorgen. ‘We hebben je dochter.’

De sneeuw was terug. Grote vlokken dwarrelden als een leger parachutisten op de straatklinkers, het grasveldje, de bomen, de struiken, de lantaarns en de daken. Gestaag wonnen ze de strijd van het landschap, dat meer en meer bedolven werd. Van de krokussen waren alleen de paarse bloemen en de uiteinden van de stelen en blaadjes nog zichtbaar boven het door de lantaarns geelverlichte sneeuwdek.

Chantal leunde met haar hoofd tegen de slaapkamer-ruit. Dankzij het licht op de gang kon ze haar eigen contouren zien in het raam. Haar reflectie toonde haar ergste nachtmerrie: een moeder zonder kind.

‘Waarom haat u mij, God?’, fluisterde ze.

Het hoge woord was eruit. Dat wat ze eigenlijk altijd al had geloofd, maar nooit had durven uitspreken, was nu gezegd. Geluk was niet voor haar bestemd. Ouders gescheiden, geen contact met haar vader, geen broers en zussen, gepest op school, de eeuwige worstelingen met haar gewicht en uiterlijk. Ze had er altijd alleen voor gestaan. Misschien dat ze daarom wel destijds in een

opwelling had besloten om mee te doen aan de Alpha Cursus. Ze was daar dankbaar voor geweest, anders had ze David nooit ontmoet. In diezelfde periode kwam ze tot geloof, omdat ze dacht dat God haar niet in de steek zou laten.

Ze was naïef geweest. Tijdens Sharons ziekbed had ze al getwijfeld, maar nu wist ze het zeker: God haatte haar. Waarom zou je anders een moeder van haar kostbaarste bezit beroven? David lag bewegingsloos in bed. Hij sliep. Hoe kon hij nu slapen? Een moeder zou nooit op bed liggen als ze niet wist waar haar dochter was. Zou Sharon nu slapen? Zou ze worden mishandeld of verkracht? Zat ze in een cel bij de geheime dienst? Werd ze verhoord door die vreselijke Saul Liebgott? Teveel vragen zonder antwoorden. Alleen God wist waar ze was en of ze dit zou overleven.

Maar Gods wegen waren ondoorgrondelijk. Hij vertelde Chantal niet wat ze wilde weten. Dat deed hij nooit. De afgelopen weken had ze geprobeerd God te dienen. Dit was haar beloning.

David draaide zich om. 'Kom naar bed', zei hij vermoeid.

'Ga jij maar slapen', zei ze. *Ik kan het niet.* Er was een verschil tussen naar bed gaan, wetende dat je man in de cel zit en gaan slapen terwijl je dochter was ontvoerd.

Beneden hoorde ze gedempt gelach van de twee politieagenten in de keuken. Ze waren aan hen toegewezen als bescherming. Misschien waren ze er wel om hen juist in de gaten te houden.

De recherche had hen aangeraden de zaak stil te houden. Chantal mocht haar moeder niet bellen en zelfs Anja niet. 'Er is een grote kans dat de ontvoerders contact met u opnemen', hadden ze gezegd. 'Hoe minder ruchtbaarheid we aan deze zaak geven, hoe groter de kans dat u uw dochter terugziet.' Ze had zich aan de instructies gehou-

den. Wat kon ze anders doen? Maar de onzekerheid vrat haar van binnen op.

Achter haar ogen bleef de film van de afgelopen 24 uur zich afspelen. Ze was wakker geworden na een korte nacht slapen. Ze had met een aantal andere christenen bijna de hele nacht gebeden. Ze was opgestaan, had biddend gegeten en gedoucht en was biddend naar Amsterdam vertrokken met Sharon. Tijdens de hoorzitting had ze voortdurend gebeden dat God David de woorden zou ingeven die hij moest spreken. Hij had dat gedaan en God had Davids moed beloond. De rechter sprak David vrij. Drie uur later was Sharon vermist en waren Chantals gebeden opgedroogd.

Haar mobiel trilde in de zak van haar huisjas en speelde tegelijk het deuntje 'Our God'.

David schoot overeind. 'Wie is dat?'

Ze griste het apparaat uit haar zak en keek naar het display. 'Privé-nummer', zei ze. De telefoon trilde in haar handen. 'Ik durf niet.'

David stond al naast haar, greep met beide handen het mobieltje vast, nam op en drukte het toestel tegen zijn oor. 'Hallo?', zei hij.

Chantal pakte zijn arm met beide handen vast. *Oh God, oh God, oh God.*

'Wat bedoel je?' Stilte. 'Wie zijn jullie? Nee, ja, ik begrijp het wel. Ik wil haar spreken.' Stilte. 'Geef me Sharon. Hallo? Hallo!'

Hij gooide de telefoon op bed, slaakte een kreet en sloeg zijn handen voor zijn gezicht.

'David?', zei Chantal met schrille stem, 'Wat zeiden ze?'

'Ze willen Sharon vrijlaten als...'

'Als wat?'

'Als ik mijn geloof afzweer op televisie.'

‘Wat?’

‘Ik moet op televisie zeggen dat ik Jezus niet meer volg.’ Hij ging op bed zitten met gebogen hoofd, alsof hij de ogen van de moeder van zijn kind wilde ontwijken. ‘We moeten de agenten informeren.’

Chantal knielde bij hem neer en pakte zijn handen vast. Warme tranen trokken een spoor over haar wangen. Ze trok zijn handen tegen haar borst. ‘David, kijk me aan.’

Hij schudde zijn hoofd.

‘Alsjeblieft, kijk me aan.’ Ze tilde zijn kin iets op. Er was net voldoende lichtinval van de lantaarns buiten om te zien dat zich een dikke waterrand had gevormd onder Davids ogen. ‘Je weet hoe trots ik op je ben. Je hebt tot nu toe steeds gedaan wat je moest doen. Je hebt God verdedigd voor de ogen van Nederland. Voor wie deed je dat?’

Hij schraapte zijn stem. ‘Voor Christus. Voor de kerk.’

‘En nu moet je voor ons kiezen, David.’

Zijn hoofd zwenkte van links naar rechts en terug. ‘Ik kan toch niet kiezen... Na vannacht... na wat ik Jezus heb beloofd... hoe kan iemand dit van mij vragen...’

Ze tikte weer tegen zijn kin aan om zijn aandacht terug te krijgen. Ze slikte de brok in haar keel weg, maar haar stem trilde nog steeds. ‘David, luister, alsjeblieft, luister naar me. Ik kan jullie beiden niet missen. Ik moet mijn dochter terug hebben, David. Doe wat ze vragen. Daarna gaan we weg. Naar een ander land desnoods. Ik wil hier niet eens meer blijven.’

‘Maar God dan?’

God haat ons. ‘Hij begrijpt het wel. We moeten hier weg, David. We hebben hier geen toekomst. Doe het alsjeblieft, doe het, doe het, doe het...’ Haar stem viel weg. David drukte haar hoofd tegen zijn borst. ‘Alles komt goed, schat’, fluisterde hij. ‘Kom, we moeten de politie informeren.’

Hij gaf Chantal een kus op haar voorhoofd, ging staan, trok zijn eigen kamerjas aan en liep de slaapkamer uit. 'David, waar ga je heen? David! Hou je van me? David!'

Hij hield stil bij de trap.

'Als je van me houdt, dan doe je alles om mijn dochter terug te krijgen.'

Hij antwoordde niet. Ze hoorde het kraken van de trap-treden. Hij was Abraham, zij was Sarah. Haar kind werd op Gods verzoek geofferd en zij kon er niets tegenin brengen.

VERSPIL JE VERVOLGING
NIET

David had zijn collega Roeland gebeld zonder toestemming van de agenten. 'Je moet nu komen. Ik kan geen details geven. We hebben je nodig.'

'Ik zit al in de auto', zei hij. Twintig minuten later was hij bij David en Chantal thuis. Bijna instinctief wees hij naar de lege plek boven de tv. Als je goed keek, kon je een licht kleurverschil waarnemen in de vorm van een kruis.

'Ook weg', had David gezegd. 'Er stond een bijbeltekst op.' Hij probeerde zich te herinneren welke het was, maar zijn geheugen was een chaos op dit moment. Op de automatische piloot vertelde hij over de ontvoering van Sharon en de eis van de ontvoerders. Die feiten van de afgelopen 24 uur stonden wel in zijn hersens gegrift.

Chantal zat naast hem op de bank met de armen over elkaar en een lijkleek gezicht. Ze staaarde naar haar planten in de vensterbank. Hij wilde met haar praten, haar bemoeiden, haar troosten, maar zijn woorden maakten geen verschil. Dus zei hij maar niets.

Roeland knikte tijdens het luisteren naar Davids

verhaal, maar sprak pas toen hij alles had verteld. 'Het spijt me zo voor jullie, Chantal en David. Ik kan me niet eens voorstellen hoe moeilijk dit moet zijn.'

'Wat moeten we doen?', vroeg David.

'Bidden', zei Roeland. 'En dat meen ik echt. Sharons leven en dat van jullie ligt besloten in Gods hand.'

'Natuurlijk moeten we bidden', zei David. Hij wierp zijn armen in de lucht. 'Ik doe niets anders sinds dat telefoontje van gisteren!' Zijn woorden kwamen er veel feller uit dan hij had bedoeld. 'Sorry. Ik moet mijn frustratie niet op jou afreageren.'

'Maakt niet uit. Chantal, hoe voel jij je?'

Ze drukte met de tong tegen de binnenkant van haar wang en wipte met haar voet op en neer. 'Hoe denk je dat ik me voel?'

Roeland keek met een schuin oog naar de agenten die aan de keukentafel zaten en meeluisterden. 'Hebben jullie het gehad over de eisen van de ontvoerders? Wat zegt de politie?'

'Ze vinden dat ik tijd moet rekken.'

'Hoe dan?'

'Door aan te kondigen dat ik op tv een verklaring zal voorlezen.'

'Waarom is tijdrekken zo belangrijk?'

'Als we ze geven wat ze willen, zullen ze haar óf vrijlaten óf...' Hij keek opzij naar Chantal. Haar ogen waren ontstoken van alle tranen die hadden gevloeid. '...of iets aandoen.'

David schoof naar voren en fluisterde zodat de agenten het vervolg van het gesprek hopelijk niet zouden horen. 'Wat moet ik doen, Roel? Mijn geloof opgeven of mijn dochter? Wat is dat voor keuze?'

'Het is een duivels dilemma', zei Roeland. 'Ik kan die

keuze niet voor je maken.'

'Kom op, ik heb je advies nodig. Ik word gek van de spanning, van alle vraagtekens in mijn hoofd. Laat ze mij doodschieten, maar niet mijn Sharon. Ik heb beloofd dat ik haar zou beschermen.'

Roeland legde zijn hand op Davids schouder. 'Je kunt haar niet beschermen. Ouders kunnen dat niet. We kunnen ons best doen, maar uiteindelijk zijn we allemaal in Gods handen. Soms staat hij toe dat slechte dingen gebeuren. Je kent Gods Woord, David. En je weet dat deze uitdrukking waar is: 'Hij heeft ons geen kalme reis beloofd, maar wel een behouden aankomst'. Dat is een bijbelse gedachte, een belofte waaraan je in deze tijd moet vasthouden.'

Davids stem kraakte als een houten koets waarvan een wiel beschadigd was. 'Met alle respect, maar ik zie het niet. Ik zie niet hoe God zich aan zijn beloften houdt.'

Roeland wenkte Chantal om ook naar voren te komen. Ze deed het zichtbaar met tegenzin. Roeland pakte hun beider handen en klemde ze tegen elkaar, alsof ze nu een drieënheid vormden. 'Paulus zegt in Romeinen 8 dat het lijden van deze tijd in geen verhouding staat tot de luister die aan ons zal worden geopenbaard. Alles wat wij hier meemaken, hoe verschrikkelijk ook, zal veel kleiner zijn dan het geluk dat ons straks ten deel valt.'

Chantal begon te snikken. 'Paulus had geen dochter.'

Ook Roelands ogen werden wat nat. 'Maar hij wist wel hoe het is om mensen te verliezen die hem dierbaar waren. Luister, we moeten niet naar de wereld om ons heen kijken en uitvinden hoe de bijbel daarin past. Nee. We moeten naar deze wereld kijken met een bijbelse bril op.'

'En met een hemels perspectief naar de gebeurtenissen hier kijken.' David sprak zo zacht dat hij zijn eigen stem nauwelijks kon verstaan. Clichés hielpen nu niet.

‘Ik kan het niet’, zei Chantal.

Roeland kneep in hun handen. ‘Luister. Er waren eens twee baby’s in de baarmoeder van hun moeder. De één vraagt de ander: “Geloof jij in leven na de bevalling?” Hijzelf gelooft van niet. De ander antwoordt: “Natuurlijk is er iets na de bevalling. We zijn hier om ons voor te bereiden op een leven later. Ik weet niet precies hoe dat eruit ziet, maar ik weet dat er meer licht zal zijn. En ik geloof dat we kunnen lopen op onze benen en eten met onze mond. Misschien hebben we zelfs zintuigen die we ons nu niet kunnen voorstellen. Bovenal, als we geboren zijn, zullen we Moeder ontmoeten.” Wij zijn als kinderen in de baarmoeder. Er is leven na de dood. God die onze Vader én onze Moeder is, met wie wij nu al verbonden zijn via een geestelijke navelstreng, wacht daar op ons. Al het lijden laten we dan achter ons.’

David steld zich voor hoe het zou zijn om geboren te worden in de hemel. Hij verlangde ernaar, meer dan ooit tevoren. Mits Sharon er ook zou zijn.

Chantal trok haar hand terug en stond op. ‘Ik wil geen verhaaltjes of preken horen. Ik wil mijn dochter terug.’

David maakte aanstalten om achter haar aan te gaan.

‘Laat haar maar even’, zei Roeland.

David zakte terug in de bank. Hij leunde met zijn armen op zijn knieën. ‘Wat als ik toegeef?’, vroeg David. ‘Wat als ik mijn geloof afzweer en vertrek uit Nederland?’

Roeland legde zijn linkerhand op de achterkant van Davids hoofd en hield hem stevig vast, terwijl hij zijn rechterwijsvinger opstak. ‘Doe het niet, David. God heeft jou uitgekozen om voor hem te lijden. Probeer er niet onderuit te komen. Verspil je vervolging niet.’ Hij aarzelde. ‘Bovendien, je weet niet met wie je te maken hebt. Je hebt geen enkele garantie dat de ontvoerders haar vrijlaten.’

33

GEVANGEN

Sharon duwde tegen de boekenkast tot er beweging in kwam en hij opzij schoof. Achter de kast was een verborgen, steile trap. Ze pakte de armleuning en begon de trap trede voor trede te beklimmen. Het was akelig stil in het huis, alsof de wereld bevroren was in de tijd en Sharon zich als enige kon voortbewegen. Iedere trede kraakte.

Bovenaan de trap kwam ze in een nauw halletje, met een trap naar de tweede verdieping en twee deuren. Ze legde haar rechteroor tegen de linkerdeur. Toen ze niets hoorde, besloot ze de deur te openen. Ze kwam in een soort slaapkamer terecht met goudgeel, vies behang. Aan de muur hing een enkele zwartwit-foto van een kerkje. Twee eenpersoonsbedden waren elk tegen een lange zijde van de wand geplaatst, waaraan ook enkele korte boekenplanken waren bevestigd. Op een bijzettafeltje stond een porseleinen kopje met een restje koffie.

Sharon liep achterwaarts de kamer weer uit en sloot de deur van de ruimte waar ze zojuist was geweest. Nu luis-terde ze ook bij de tweede deur. Weer geen geluid? Of toch?

Er leek iets te krassen. Ze duwde de klink behoedzaam naar beneden en gluurde door de minieme opening. Ook dit was een slaapkamer met twee eenpersoonsbedden. Hetzelfde behang, maar wel tien of twintig - zwartwit - foto's aan de muur. De meeste waren gezinsfoto's.

Op het rechterbed zat een teddybeer, die rustig de kamer in keek. Voor het linkerbed stond een smal, eikenhouten bureautje met daarop stapels schriften en boeken, een leeslamp en enkele pennen. Een meisje van ongeveer Sharons leeftijd zat driftig te schrijven. Ze had een smal gezicht, dat, ondanks het gele licht van haar lamp, bleek oogde, alsof ze oververmoeid was van het uren studeren. Haar haar was zwart als de veren van een raaf en had een volume waar Sharon jaloers op was. Het meisje had niet door dat ze werd bekeken.

Sharon opende de deur iets verder en deed een stap de kamer in. De pen van het meisje vloog over het papier, alsof ze te weinig tijd had om te schrijven. Buiten was de zon inmiddels onder gegaan, waardoor Sharon nu volledig in het donker stond. Alleen het meisje en haar schrift waren nog zichtbaar. Voor de rest was de kamer volledig verdwenen in het duister.

Sharon schuifelde nog iets dichterbij en zakte door haar knieën zodat ze op ooghoogte kwam. 'Anne?', fluisterde ze.

Het meisje keek niet op. Maar Sharon hoorde wat ze dacht en schreef.

'Er blijft ons niets anders over dan zo rustig als het kan het einde van deze misère af te wachten. Zowel de joden als de christenen wachten, de hele aardbol wacht en velen wachten op hun dood.'

Het meisje hilde en een traan viel op haar schrift, precies onder het woord 'dood'. Plotseling ging ook het licht van de leeslamp uit en was de kamer volledig donker.

Sharon opende haar ogen. Een smalle spleet licht scheen boven haar hoofd. Ze lag op een zacht matras, bovenop een dun dekbed. Was ze in de kamer van het meisje in slaap gevallen? Nee, dat kon niet. Het was een droom die ze al jaren niet meer had gehad, waarin ze op bezoek ging bij Anne Frank in het Achterhuis. Altijd was Anne alleen geweest in de droom en nooit had ze met Sharon gesproken, maar toch voelde Sharon zich verbonden met Anne. Anne was al meer dan vijftig jaar dood toen Sharon werd geboren en toch... Anne begreep haar beter dan wie ook.

‘Er blijft ons niets anders over dan zo rustig als het kan het einde van deze misère af te wachten. Zowel de joden als de christenen wachten, de hele aardbol wacht en velen wachten op hun dood.’

Dit was de eerste keer dat Anne zo duidelijk iets had gezegd in haar droom, al hadden haar lippen niet bewogen. Ze had een boodschap voor Sharon. Misschien moest ze het opschrijven voor als ze het weer zou vergeten. Maar ze was zo moe. Eerst kon ze misschien nog even slapen.

Haar ogen vielen weer dicht en ze werd meegezogen in een nieuwe droom. Ze zag zichzelf bij de bakker een taart halen. In de volgende scène huppelde ze op straat naar haar scooter. Ze stopte de taart onder haar zadel en racete weg. Op de Stadsgracht lag een oude man op de straat, zijn fiets lag in de berm. Verderop stond een wit bestelbusje geparkeerd, maar blijkbaar zat daar niemand in. De man stak zijn hand op. Sharon stopte en vroeg wat er was gebeurd. Hij was te zwaar om overeind te trekken, ook al probeerde ze het wel.

Ze had niet gezien dat de witte auto dichterbij was gekomen en evenmin dat enkele mannen waren uitgestapt. Plotseling greep een arm haar van achteren vast en een

andere hand drukte op haar mond. Ze sloeg wild naar achteren, maar bijna op hetzelfde moment voelde ze een een vlijmscherpe pijn in haar rechterbovenbeen. Ze zag de naald in haar been. Ze werd slap en duizelig, alsof ze teveel had gedronken. *En nu was ze hier.*

Waar ben ik? Hoe lang ben ik bewusteloos geweest?

Sharons ogen sprongen weer open. Ze was nog steeds in dezelfde, duistere ruimte met nauwelijks licht. Haar hart ging wild tekeer en ze kwam met een ruk overeind. Ze had zoveel hoofdpijn dat ze op haar kaken moest bijten om het niet uit te schreeuwen. Ze kreunde luid. Ze moest even wachten tot de hoofdpijn - versterkt door haar snelle beweging - weer afnam. Daarna kwam ze op handen en voeten overeind. Haar rechterbeen was stijver en pijnlijker dan de rest van haar lichaam. Toch kon ze hem goed genoeg gebruiken om zich te bewegen. Haar ogen begonnen langzaam te wennen aan het licht.

Deze kamer was anderhalf bij misschien drie of vier meter groot. Ze gleed met haar handen langs de wand, die niet van hout of steen was, maar van geribbeld metaal. De stalen deur had een grote, zware klink. Ze duwde hem eerst naar beneden en trok hem toen naar boven. Hij gaf slechts millimeters mee. De deur zat muurvast.

Ze draaide zich om, leunde met haar rug tegen het metaal en liet zich op haar billen zakken. In de rechterhoek lag het matras waar ze zojuist wakker op was geworden. Er stond ook een plastic, roze kindertafeltje met daarop een geopende taartdoos. Ze kroop er op handen en voeten naar toe. De taart was half aangevreten en ze vloekte.

Ze zette haar handen op het tafeltje, kwam wankelend overeind, pakte met beide handen de taartdoos en smiet het met een luide kreet tegen de deur van haar 'cel'. Haar borst ging hevig op en neer en het leek wel alsof iemand in

haar hoofd met een hamer op een aambeeld bonkte. Ze masseerde haar slapen, terwijl ze keek hoe de taartresten langzaam naar beneden dropen.

Wat als dit het enige eten is wat je krijgt?

‘Nee, nee, nee’, zei ze tegen zichzelf. Vlug raapte ze de doos van de grond op en schraapte met haar handen wat er over was van de taart en deed het terug in de doos. Ze zat gevangen. Niet in een huis. Niet in een gevangenis. Niet in haar eigen lichaam. Ze was opgesloten in een container. *Gevangen. Nooit meer haar familie zien. Geen items meer afstrepen van de Bucket List. Het einde van Sharon de Winter. Levend begraven in een metalen sarcofaag.*

‘Laat me eruit’, zei ze zachtjes. ‘Laat me eruit... Laat me eruit... Laat me eruit!’ Ze riep steeds harder en sloeg wild op de deur. ‘Is daar iemand? Laat me eruit! Laat me alsjeblieft gaan! Ik wil hier niet sterven!’

Ze zat geknield bij de deur, haar rechterarm gestrekt, en jankte als een klein kind dat door zijn moeder was opgesloten in zijn kamer omdat hij ongehoorzaam was geweest. Maar dit was veel erger. Het leven had haar verslagen. *Nee, dat mag niet. Ik moet het leven in mij beschermen.*

Plotseling hoorde ze kloppen op de deur. ‘Hallo?’

Blijdschap en hoop maakten zich van haar meester. ‘Ik ben hier! Ik zit opgesloten! Haal me hieruit!’

‘Bucket List? Ben jij dat?’

34

HET ULTIMATUM

Het huis was nog nooit zo vol met mensen geweest. Er waren zo'n twintig mensen van De Weg, Rana had zeven asielzoekers meegenomen, Roeland, zijn vrouw en enkele leden van zijn voormalige gemeente waren, en dan waren er nog de twee politieagenten voor wie nauwelijks ruimte was binnen. David had hun voorgesteld buiten op wacht te gaan staan, maar de verbouwereerde mannen hadden geweigerd. Van hun leidinggevendenden moesten ze binnen blijven. David haalde zijn schouders op en zigzagde langs de bidders die op banken, stoelen, kussens en zelfs de grond zaten. Was dit hoe de eerste gemeente in Handelingen had gebeden voor de gevangen Petrus?

Hij kwam aan bij de keuken waar Roeland bij Chantal aan tafel zat en Rana koffie zette. Hoe ze ooit koffie ging maken voor zoveel mensen, was hem een raadsel. Maar hij liet de Iraanse begaan.

‘Chantal’, zei Roeland, terwijl hij haar hand pakte. ‘Ik wilde dat ik iets kon zeggen om je pijn te verzachten.’

‘Ik weet het.’

Ze zwegen. Op de achtergrond was het gemurmel van tientallen gebeden te horen die opstegen naar de hemel, naast het gerinkel van koffiekopjes die door Rana op het aanrecht werden gezet. Ze neuriede een lied.

‘Wat zing je, Rana?’, vroeg David.

‘Een gezang dat heet “You are my father” van Gilbert Hovsepian. Hij is de zoon van een Iraanse martelaar, Haik Hovsepian.’

‘Gaat het over zijn vader?’, vroeg Roeland.

Rana schonk koffie in. ‘Ja. Hij was dominee en werd vermoord door de Iraanse geheime dienst. Gilbert was toen zeventien. Op een zondag speelde hij piano in de kerk en toen kwam er een meisje naar hem toe. Ze was jong, misschien tien of twaalf jaar oud. Hij had haar nooit eerder gezien. Ze vroeg hem: “Waar is je vader?” en hij antwoordde verdrietig dat zijn vader niet meer leefde. Ze ging weg en kwam even later terug. Ze vroeg hem of hij een vader had. Hij werd nog verdrietiger en zei dat ze weg moest gaan. Ze kwam een derde keer en stelde hem dezelfde vraag. Nu werd Gilbert boos: “Mijn vader is dood!” Toen zei het meisje streng: “Gilbert, je hebt wel een Vader.” Daarna ging ze weg en ze hebben haar nooit meer gezien.’

‘Een engel?’, vroeg Roeland.

Rana zette drie kopjes koffie op de keukentafel. ‘Misschien. Gilbert en de familie zien haar in ieder geval als boodschapper van God. Via haar vertelde God dat ze een Vader hadden in de hemel.’

‘Prachtig’, zei Roeland.

David moest terugdenken aan de man die in zijn cel op de vloer had geschreven. God had hem door die droom of visioen versterkt. Waar was die kracht nu gebleven? Hij pakte Chantals hand vast. Ze zat als een zombie aan tafel, uiterlijk onbewogen, geen emotie van haar gezicht af te

lezen. Had ze het verhaal van Rana gehoord? Had Rana het verteld omwille van haar?

De deurbel ging. David draaide zich om, maar iemand in de woonkamer was hem voor en opende de deur voor nóg een bidder. David wilde weer gaan zitten tot hij zag wie er binnenkwam. Een lange, enigszins gezette man in een net pak. Hij had een karakteristiek grijs baardje en luisterde naar de naam Saul Liebgott.

‘Wel heb ik ooit...’, zei David zacht.

Saul leek hem niet te zien. Hij sprak kort met de politieagenten die in de hoek stonden. Ze wezen naar de keuken. Saul keek over zijn brillenglazen en zag zijn doelwit aan tafel zitten.

Chantal had niets door, maar paniek maakte zich van David meester. Kwamen ze hem nu al halen? Chantal had hem nodig. Sharon had hem nodig.

Saul wenkte hem te komen. David drukte een kus tegen Chantals voorhoofd. Ze leek het niet eens te merken. Saul stak zijn handen in zijn zakken. ‘Hallo, Dave’, zei hij rustig. Kom je met mij mee?’

Zou hij haar naar Sharon brengen? ‘Waarheen?’

‘Een geheime ontmoeting. Daar houden jullie christenen toch zo van?’

De Renault Clio reed op zijn gemak door de straten van Baarn. Zijn bestuurder stuurde voorzichtig door de bochten, stopte keurig voor zebrapaden en verkeerslichten en trok na iedere stilstand rustig op. David werd er nerveus van. ‘Waar gaan we heen, meneer Liebgott?’

‘Naar de Lage Vuursche, dominee De Winter.’

‘Het bos? Wat gaat daar gebeuren? Ga je me doodschieten en achterlaten?’

Saul lachte en zwaaide met zijn wijsvinger. ‘Je hebt je humor terug, Dave. I like. Het antwoord is ‘nee’. Ik ga je niet neerschieten. Denk je dat we bij de AIVD allemaal moordenaars zijn? De meesten van mijn collega’s zijn dataanalisten die thuis bij hun moeder wonen. Nee, David. We gaan de enige echte, hartenkoningin ontmoeten.’

‘Hartenkoningin?’

‘Ja. Uit Alice in Wonderland. Ze heeft je nog steeds in het vizier, Dave, en ze laat niet los tot ze heeft gewonnen.’

‘Bedoel je premier Posthumus?’

‘The one-and-only.’

‘Wat wil ze?’

‘Dat zal ze je zelf wel vertellen.’

Hij had de premier een publieke nederlaag bezorgd met zijn toespraak in de rechtszaal. Ze was in haar hemd gezet en daarom wilde ze wraak. Wat was ze nu van plan?

‘Dave? Hé, Dave?’

‘Wat?’

‘Ik vroeg je net hoe het met je gezin is? Je vrouw? Je dochter? Waren ze blij dat je weer thuis bent?’

Wat een rotzak. Zijn dochter was gisteren ontvoerd. En dan het lef om te vragen of ze ‘blij waren’. ‘Vertel jij het maar. Jij weet toch alles?’

Saul neuriede en klopte ritmisch op zijn stuur, terwijl hij rustig door Baarn reed.

Hij was kalm, vrolijk, alsof hij een overwinning had behaald. Hij was iets te kalm, iets te vrolijk en iets te zeker van zijn zaak. Zat David soms in de auto met de kidnapper van zijn dochter? De AIVD had ongetwijfeld plekken waar ze iemand konden opsluiten of zelfs laten verdwijnen. En

als de AIVD en de premier in het complot zaten, dan misschien de politie ook wel. Niemand zou haar vinden.

De auto stopte op het parkeerterrein, waar ook enkele zwarte SUV's stonden tussen de 'gewone' auto's. Vier mannen in pak - met daarover dikke, leren jassen - stapten uit. Zelfs als David het op een lopen zou zetten, was er geen ontsnapping mogelijk. Hij was ingesloten. Het viertal volgde Saul en David het nog besneeuwde bos in.

Iedere stap bracht hem dichterbij de 'hartenkoningin'. In de verte zag hij haar staan op een heuveltje. Ze stond met haar rug naar hem toe. De wind speelde met haar lange overjas en ze moest haar Russische bontmuts aan beide kanten vasthouden om te voorkomen dat hij zou afwaaien. Misschien was het de kleding, of het feit dat ze net als gewone mensen aan de elementen van het weer was blootgesteld, of simpelweg haar kleine gestalte. Maar van afstand leek ze kwetsbaarder en menselijker dan ooit.

Posthumus hoorde hen op het laatste moment aankomen, keek even over haar schouder en tuurde toen weer naar voren. Saul trok David aan zijn arm de heuvel op en liet hem pas los toen hij hem naast de premier had gezet. Zelf bleef hij aan Davids rechterhand staan. 'Uw pakketje, mevrouw.'

David vroeg zich af of Posthumus hem had gehoord. Ze bleef roerloos staren naar het bos dat voor haar lag. Eindelijk bewogen haar lippen. 'Je kunt gaan, Saul.'

Hij knikte en begon aan de weg terug. Hij was nauwelijks twee meter bij hen vandaan, toen Posthumus zei: 'Je hebt hem niet gebroken.'

Saul stopte met lopen. 'Ik deed wat ik kon.'

'Ik ben teleurgesteld.'

'Het zal niet nogmaals gebeuren.'

Ze antwoordde niet meer. Voor Saul het signaal om de weg terug naar zijn auto te nemen.

‘Ironisch niet?’, zei ze opeens. Ze was zeker anderhalve kop kleiner dan David. Hij kon haar met zijn handen doden. Daar was hij van overtuigd, als die bodyguards er niet waren.

‘Wat is ironisch?’

‘Dit is de vierde keer dat wij elkaar ontmoeten en de eerste keer dat we niet tegenover elkaar staan.’

Hij sloeg zijn armen over elkaar om zich te beschermen tegen de koude wind. ‘Wat wilt u, premier? Waarom ben ik hier?’

‘Vertelt u eens, dominee. Wat ziet u als u om zich heen kijkt?’

‘Bomen en bodyguards.’

‘Kijk nog eens goed. Kijk naar de omgeving als een schilder.’

‘Ik zie sneeuw.’ *Geen spelletjes meer.*

‘En verder?’

‘Ik weet het niet, mevrouw.’

‘Ik zie vrijheid. De natuur aanbidt niet en toch doen de planten, de bomen, de dieren, alles wat leeft en niet leeft precies waarvoor ze zijn gemaakt. Het is een wereld in balans.’

Ze stonden even zwijgend naast elkaar. ‘Laten we een stukje wandelen’, zei Posthumus toen.

David schudde zijn hoofd. ‘Ik ben de spelletjes zat, mevrouw de premier. Kijk me aan!’

Ze draaide zich naar hem toe.

‘Heeft u mijn dochter? Ik wil haar terug.’

‘U zult haar terugkrijgen, meneer De Winter.’ *Dus toch!*

‘Hoe dan? Wanneer?’

‘Het is net als met Dorothy in de Wizard of Oz. Ze

hoefde maar met haar hakken tegen elkaar te tikken om naar huis te gaan. De oplossing lag vlak voor haar neus, maar ze zag het niet. Hetzelfde geldt voor u. U hoeft alleen maar spijt en schuld te betuigen op tv.'

Voor de bodyguards konden reageren, greep hij de premier bij beide armen vast. 'U riskeert het leven van mijn dochter!' Hij kon haar wel wurgen.

Ze bevroor.

'Waar is mijn dochter!'

Drie van de bodyguards hadden hem al vast, trokken hem naar achteren en duwden zijn armen op zijn rug tot het pijn deed.

De premier trok haar kleding recht en deed een stap naar voren tot ze zich op centimeters afstand van David bevond. Ze stak haar wijsvinger onder zijn neus. De ijzige politicus was terug. 'U leest vanavond nog een verklaring op tv voor die ik persoonlijk heb opgesteld.'

'En dan?'

'Er komt een nieuwe rechtszaak. U wordt veroordeeld, maar uw dochter overkomt niets.'

'Welke garantie heb ik?'

'Geen enkele. U heeft geen tijd. Vanavond om acht uur wordt u in Hilversum verwacht. Het is nu of nooit, meneer De Winter. U moet kiezen tussen uw beroep en uw dochter.'

Zijn bovenarmen waren stijf en pijnlijk. 'U bedoelt tussen mijn geloof en mijn dochter?'

'Noem het zoals u wilt. Hoeveel is het leven van uw dochter u waard?'

De vraag was hoeveel Davids geloof waard was. Welke prijs durfde hij daarvoor te betalen? Zijn huis, zijn werk, zijn reputatie, zijn inkomen? Ja, dat was hij allemaal bereid om op te geven. Zijn eigen leven opofferen? Absoluut. Maar Sharons leven...

‘Waarom doet u dit?’, schreeuwde. ‘Wat heb ik u misdaan?’

Haar wijsvinger prikte in zijn borst. ‘Alles! Jij bent net zo als... als hij.’

David probeerde zich los te trekken, maar de klauwen van de bodyguards zaten als boeien om zijn armen. Hij trapte naar achteren en raakte niemand. ‘Als wie? Als God? Heeft hij u ooit pijn gedaan?’

‘Natuurlijk niet. Hoe kan iemand je pijn doen als hij niet bestaat?’

‘Wie dan?’

‘De kerk! Mijn stiefvader... hij...’ Ze keerde hem de rug toe.

‘Hij wat? Was een ouderling? Heeft hij iets met u gedaan? U geslagen?’

Ze keek half over haar schouder. ‘Iets veel ergers. Hij heeft mijn moeder vermoord. Niet met zijn handen, maar met zijn woorden. De kerk brengt dat soort mensen voort. Ú brengt dat soort mensen voort.’

Hij worstelde nog steeds met de bodyguards, die hem met weinig moeite in bedwang hielden. Hij staakte zijn verzet. ‘Het spijt me, mevrouw Posthumus. De kerk maakt fouten.’

Ze tuurde nog steeds in de verte. Ze was klein en kwetsbaar, eerder een oma dan een minister-president. ‘Lieke’, zei hij. Ze draaide zich naar hem toe. ‘Lieke, wil je ons vergeven?’

Haar ogen verwijdden zich en haar mond viel een beetje open. Ze stapte naar voren. ‘Jullie christenen hebben van mijn moeder een zwakke vrouw zonder eigenwaarde gemaakt. Uw kerk accepteert geen andersdenkenden. Jullie brengen godsdienstfanatici voort!’

‘U heeft het fout’, zei David.

Ze hief haar vuist en even dacht hij dat ze hem ging slaan. 'Hoe kan ik ernaast zitten als het levende voorbeeld tegenover mij staat? Wie riskeert zijn dochter voor een dogma? Uw koppigheid is het bewijs dat u uw dochter niet verdient.'

Ze liet haar vuist op zijn borst vallen alsof ze op een deur klopte. 'U gaat naar Hilversum. U leest daar onze verklaring voor en dan gaat u naar huis. Begrepen?'

'Nee...', protesteerde hij. De bodyguards trokken hem mee naar het parkeerterrein.

'Maak het u niet te moeilijk, meneer De Winter!', schreeuwde ze hem nog na. 'Er is maar één vraag die telt: wat is het leven van uw dochter u waard?'

Saul, die al die tijd op hem had gewacht, reed David via de A1 naar Hilversum.

'Waarom laat je je gebruiken als een veredelde klusjesman?', vroeg David.

Saul toverde de glimlach tevoorschijn waar David zo'n hekel aan had gekregen. 'Waarom denk je dat ik me laat gebruiken?'

'De manier waarop ze tegen je praat. Het feit dat je me als ordinaire chauffeur ophaalt en wegbrengt. Moet ik doorgaan?'

'Ik heb zo mijn redenen om met haar samen te werken.'

David liet zijn hoofd naar achteren vallen. 'Saul, ik kan er niet meer tegen. Vertel me de waarheid. Was jij geen vriend of broeder ofzo?'

'Ze weet... Dingen.'

'Huh? Over jou?'

'Ik kan dit niet met jou bespreken.'

‘Prima. Zoeken jullie het maar uit.’

Saul zat onderuit gezakt in de stoel, ondersteunde zijn hoofd met zijn linkerhand en zuchtte. ‘Als iemand je kan maken of breken, wat voor keus heb je dan? Ik bedoel: waarom stem jij nu wel toe in het uitspreken van een verklaring waar je niet achter staat? Ze heeft blijkbaar iets waarmee ze je kan breken.’

‘Ja, mijn dochter.’

Hij ging rechtop zitten. ‘Je dochter?’

Dauids kaak verstrakte en hij kneep met beide handen in zijn benen tot het pijn deed. ‘Jullie maken ons kapot met die spelletjes. Waarom vertel je niet gewoon waar ze is? Jullie zijn onmenselijk.’

‘Ik weet niet waar je het over hebt.’

‘En dat moet ik geloven? Saul, de alwetende AIVD-spion weet niet wat er met Sharon is gebeurd!’ David probeerde zijn gezicht te lezen, maar zijn uitdrukking verraadde niets. David boog zijn hoofd. ‘Heb jij mijn dochter ontvoerd, Saul?’, zei hij zacht.

‘Natuurlijk niet. Bij de AIVD hebben wij ook principes. Sommigen van ons in ieder geval.’

‘Dat heb ik gemerkt in Drachten, ja. Mij nachten wakker houden, onregelmatig eten, verhoren die uren lang duren.’

‘Er zijn dingen die we doen en dingen die we niet doen.’

‘Als ik een keus heb, heb jij die ook, Saulus. Je kunt naar Posthumus luisteren of doen wat goed is. Wat is jouw keuze?’

Het bordje Mediapark kwam in zicht. ‘We zijn er bijna’, zei de geheim agent.

35

JIJ BENT MIJN KAARS

‘Legend? Ben jij dat? Wat doe je hier? Haal me eruit!’ Sharon luisterde aandachtig naar ieder geluid achter de stalen deur. Voetstappen die dichterbij kwamen, het rammelen van het slot, weer stappen die zich van links naar rechts bewogen, alsof iemand om haar ‘cel’ heen liep.

‘Ik probeer hem open te maken’, zei hij. ‘Maar ik zie niet hoe.’

Haar hart maakte een sprongetje. Er kwam hulp uit onverwachte hoek. *Dank u, God*. Ze schrok van haar schietgebedje. Een oude gewoonte?

Legend bonste op de deur. ‘Hij geeft niet mee!’

‘Blijf het alsjeblieft proberen.’

‘Ik doe mijn best. Moet ik hulp halen?’

‘Laat me niet achter, Legend! Haal me hieruit! Ik ben bang.’

‘Oh wacht... Ik heb hier de sleutel.’

De sleutel? Lag die daar gewoon open en bloot? Ze hoorde hoe de sleutel draaide in het gat. Plotseling ging de klink naar beneden en spoelde een zee van licht de

container in. Ze hield haar handen voor haar ogen om niet verblind te worden. Zwarte vlekken dansten voor haar ogen, maar de contouren van de ruimte om haar heen werden langzaam steeds scherper.

Legend stond twee meter bij haar vandaan met zijn benen wijd en zijn handen op de rug, als een soldaat in de 'rust positie'. Achter hem stonden nog enkele, bewegingloze silhouetten. Alle mannen droegen een spijkerbroek met pilotenjas. Ze waren gemaskerd, zelfs Legend.

Dit waren haar ontvoerders. Ze hield haar hand voor haar ogen om het felle licht enigszins af te weren. 'Wie zijn jullie? Wat willen jullie?'

'Lieve Sharon, dat weet je toch wel?', zei Legend. 'Wij zijn LEF.'

Haar hart zonk. 'Waarom doen jullie dit?' Ze speurde naar een ontsnappingsroute. Maar ze zat in een verlaten loods, waarin op een enkele container na niets stond. De gesloten deur van de loods bevond zich een meter of vijftig achter Legend en zijn mannen.

'Bucket List, je had voor ons moeten kiezen. Ik gaf je die kans, maar je hebt me genegeerd.'

'Jij hoort bij de mensen die mijn vader voor de rest van zijn leven willen opsluiten. Waarom zou ik nog verkering met jou willen?'

Legend klakte met zijn tong. 'Dit gaat veel verder dan dat, Bucket List. Ik bied je een laatste kans om lid te worden van LEF.'

'Nee.'

'Je hebt er nog niet eens over nagedacht.'

'Ik wil het niet.'

'Wil je nog steeds het leven in je beschermen?'

Kon ze de jongens omduwen? 'Don't play games with me.'

‘Want als dat zo is, kun je beter doen wat we zeggen. Het is nog niet te laat. Bewijs je trouw en we laten je gaan.’

Nee. Ze waren met teveel. ‘Hoe?’

‘Spreek een boodschap in waarin je je vader oproept zijn geloof af te zweren op tv.’

Lag er iets wat ze als wapen kon gebruiken? ‘Dat zal hij nooit doen.’

‘Wel als het leven van zijn dochter hem iets waard is.’

Nee. ‘Jullie zijn beesten.’

‘Think about it, Sharon. Laat je je leven verpesten door het geloof van je ouders? Je hebt verschillende keren tegen me gezegd dat je niet langer gelooft.’

Sharon zweeg. In haar hoofd probeerde ze allerlei manoeuvres uit om de ontvoerders te omzeilen en af te schudden, maar in geen van de fictieve scenarios ontsnapte ze. Ze kon geen kant op. Maar wat ze ook zouden doen, ze zou haar ouders niet verraden.’

‘Alright’, zei Legend. ‘We geven haar wat tijd om haar zonden te overdenken.’ Ze draaiden zich om.

‘Wie ben je?’, schreeuwde ze.

Legend keerde zich weer naar haar toe. ‘Simpel. I - Am - Legend.’

‘En je achternaam?’

‘Who cares?’

‘Het is Posthumus, of niet?’

Legend hield stil en seconden verstreken. ‘Sluit haar op’, zei hij uiteindelijk.

Ze sprong naar voren en probeerde de mannen aan de kant te duwen. Maar vier, vijf of zes handen hadden haar vast voor ze een meter ver was en duwden haar ruw terug in de container. Ze viel achterover op het matras, maar schoot direct weer overeind. Met alle kracht en gewicht die ze bezat, probeerde ze de dichtgaande deur tegen te

houden. Ze waren te sterk. De deur viel in het slot. Ze viel op haar knieën, strekte haar armen en liet haar handen op de stalen deur rustten. 'Laat me eruit. Oh God, laat me hieruit. Het is zo... donker.'

In gedachten zag ze Anne Frank weer zitten aan haar bureautje. Zonder haar mond te openen, zei ze: 'Kijk hoe slechts één kaars de duisternis zowel kan trotseren als definiëren.'

Ze hoorde nog een stem. Het was niet de stem van een man, een vrouw of een kind. Het was een stem die ze niet met haar oren verstond, maar met haar hart. De stem was vriendelijk en krachtig tegelijkertijd. Er sprak liefde uit, en troost, en hoop. Hij zei:

'Jij bent mijn kaars.'

36

BID DE BIJBEL

De zon was gaan schijnen en veranderde de helderwitte sneeuw in een grijze smurrie. Binnen werd vrijwel non-stop gebeden. Als een coach moedigde Roeland de diverse groepen aan om niet af te dwalen maar in gebed te blijven. Af en toe namen ze pauze om wat water, koffie of thee te drinken, of naar het toilet te gaan. Maar er was steeds tenminste één groepje dat nog aan het bidden was.

Chantal bracht koffie rond.

‘Heer, geef Sharon kracht’, hoorde ze links van haar.

‘Trouwe, almachtige God, we pleiten voor het leven van dit meisje’, zei een man rechts van haar.

‘Spaart u haar leven.’

‘Geef de ouders kracht, Heer.’

‘Kom met uw Geest.’

De kamer draaide voor haar ogen. *Ik moet hier weg. Nu. Ik kan er niet meer tegen.*

‘Chantal? Gaat het?’, vroeg Roeland.

Ze drukte het dienblad in zijn handen en vluchtte naar boven. Ze dook haar slaapkamer in en liet zich op bed

vallen. Ze duwde haar gezicht in het kussen om een ijzige gil te dempen. Daarna bleef ze minuten roerloos liggen, waarin ze voortdurend voor zich zag hoe Sharon aan het einde kwam.

‘Chantal?’ Rana stond in de deuropening. ‘Kan ik iets voor je doen?’

‘Nee.’

Rana ging op bed zitten en legde haar hand op Chantals schouder. ‘Het is goed.’

‘Nee.’ Ze veegde haar betraande, pijnlijke, rode ogen af aan het kussen. ‘Nee, Rana. Het is niet goed.’

‘Ik bedoel: je mag je emoties laten zien. Dit is moeilijk.’

Moeilijk was een understatement. Sharon was amper 24 uur vermist en Chantal was al op het punt gekomen dat ze niet meer wilde leven. *Waarom haat u mij, God? Waarom steelt u telkens mijn geluk?*

‘Bid je, Chantal?’

Chantal kwam overeind en gaf Rana een knuffel. ‘Je bent lief.’

‘Weet ik’, zei Rana bijdehand. ‘Maar bid je?’

Ze liet Rana los zodat ze haar vriendin kon aankijken, maar Rana pakte haar handen. ‘Ik vraag het je niet. God vraagt het je.’

Ze staarde naar hun handen. ‘God weet dat ik veel heb gebeden.’

‘En vandaag?’

‘Ik heb het geprobeerd. Echt waar. Maar ik geloof niet dat God luistert. Hij doet wat hem behaagt, niet dan? Wat voor verschil maakt het als ik bid?’

‘Een wereld van verschil. De bijbel zegt: “U verlangt naar iets en krijgt het niet. U maakt ruzie en u voert strijd, maar u krijgt niet omdat u niet bidt”.’

‘Het spijt me, Rana. Dat zijn maar woorden. Ik kan er

niets mee. Mijn hart is zo zwaar. Het is alsof iemand mijn keel heeft dichtgeknepen en ik geen zuurstof meer krijg. Ik denk voortdurend aan wat mijn kleine meisje moet doormaken, hoe bang ze moet zijn.'

Rana drukte Chantals betraande gezicht tegen haar schouder. 'Ik begrijp het. Maar we moeten bidden, Chantal. Of je er nu voor voelt of niet. Sharon heeft ons nodig. Soms - als we niet kunnen bidden - stuurt God anderen. Je huis zit vol mensen die door God zijn gestuurd om met David en jou op de bres te staan. Maar naar wie zal God meer luisteren dan naar een rouwende moeder? Wees sterk. Pray.'

Chantal wreef met haar mouw de tranen van haar wangen. 'Denk je echt dat God nog luistert?'

Rana knikte. 'Kom. We knielen. We bidden. Nu.' Zonder op Chantals antwoord te wachten, gleed Rana van bed af. 'Kom. Jij bidt.'

Alles in Chantal verzette zich. *Je dochter komt nooit meer terug. Waarom zou God naar jou luisteren? Je bent een slechte moeder. Sharon zal je nooit vergeven. Je verdient dit.* De negatieve gedachten hielden haar in de houdgreep. Ze kón niet bewegen.

Rana tikte met haar hand op het bed. 'Kom.'

Ze ging het doen. Eerst gooide ze haar benen over de rand van het bed, toen zette ze zich af, draaide zich om en knielde. *Je bent nep. Dit gaat niet helpen om Sharon terug te krijgen.* En toen een andere gedachte. *Jij bent mijn geliefde dochter.*

'God... Heer... Vader... Wilt u... mijn dochter redden. We missen haar zo. We hebben haar nodig. Geef u haar alstublieft terug. We willen haar niet kwijt. We kunnen niet zonder haar. Alstublieft, Vader. Alstublieft, alstublieft, alstublieft.'

Rana sloeg haar arm om Chantal. 'Goed zo, meid. Laat

God weten hoe je je voelt. Maar nu moeten we anders bidden. Niet als Chantal en Rana, maar als Paulus, Petrus en Jezus.'

'Wat bedoel je?'

'Als wij bidden, identificeren wij ons met onszelf of met de persoon voor wie we bidden. Maar dat is niet goed. We moeten ons identificeren met God. Weet je nog dat we het gebed van Paulus aan de Tessalonicenzen bestudeerden?' Rana sprak het woord 'Tessalonicenzen' met veel nadruk uit. Ze sprak zo goed Nederlands dat je bijna zou vergeten dat ze Iraans was. Voor Rana was vervolging niet nieuw, besepte Chantal. Hoe vaak was zij al niet met gelovigen bij elkaar gekomen om te bidden voor broeders en zusters in een zaak van leven of dood?

'Ik weet niet meer wat die avond besproken.'

'Paulus bidt dat de Tessalonicenzen waardig zullen worden geacht om voor Jezus te lijden.'

'Is dat wat ik moet bidden voor Sharon? Ze gelooft niet eens in God!'

Rana schudde van 'nee'. 'Dat bedoel ik niet. Vraag God wat je moet bidden voor haar. Bid dat zijn plan tot bloei komt.'

Chantal zette haar nagels in het dekbed en trok het beddengoed naar haar toe. 'Gods plan interesseert me niet! Ik wil alleen mijn kind terug.'

Rana vouwde haar handen en sprak rustig. 'Bid, Chantal. Bid de woorden, die God je geeft.'

'Ik heb je al verteld dat ik geen woorden heb.'

'Heb je hier een bijbel?'

Chantal stond op, frummelde wat in haar kledingkast en haalde uit één van Davids jasjes een pocketbijbel. Ze gaf het boek aan Rana en knielde weer naast haar.

'Als je niet weet wat je moet bidden, bid dan de bijbel.'

Kijk. Hier.' Ze had de bijbel - Herziene Statenvertaling - opengeslagen bij Psalm 27. 'Bid deze Psalm.'

Chantal las hardop voor. *De Heere is mijn licht en mijn heil, voor wie zou ik vrezen... Al belegerde mij een leger, mijn hart zou niet vrezen... Hoor Heere, mijn stem als ik roep; wees mij genadig en antwoord mij. Mijn hart zegt tegen U wat U zelf zegt: Zoek mijn aangezicht. Ik zoek uw aangezicht, Heere. Verberg Uw aangezicht niet voor mij... Als ik toch niet had geloofd dat ik de goedheid van de Heere zou zien in het land van de levenden, ik was vergaan. Wacht op de Heere, wees sterk en Hij zal uw hart sterk maken; ja, wacht op de Heere.*

Het voorlezen ging vanzelf over in een nieuw gebed. 'Vader, help ons in deze moeilijke tijd uw aangezicht te zoeken. Niet alleen David en ik, maar ook Sharon. Heer, wat er ook gebeurt, mag zij zich toch maar tot u keren. Help haar op u te wachten. Maak haar hart sterk. God, red haar ziel en help mij haar los te laten...'

Weer die gedachte. *Chantal, wie ben ik voor jou?*

U bent mijn vader.

En wie ben ik voor Sharon?

U bent ook haar vader.

Laat haar los.

37

HET EINDE VAN DE KAARS?

Sharon probeerde haar rechterarm op te tillen, maar het lukte niet. Het ductape was te sterk. Ook haar linkerarm en beide benen waren stevig vastgemaakt aan de stoel. Plotseling ging het licht in de loods uit. Ze hoorde weer die stem in haar hart.

‘Wees een kaars. Mijn kaars.’

Iemand knipte een soort bouwlamp aan, waardoor Sharon omgeven werd door licht. Ze wendde haar gezicht af. Eén van de ontvoerders ging met zijn rug voor de lamp zitten zodat ze iets minder verblind werd. Ze zag slechts zijn silhouet, maar herkende zijn krullende haren. Ze voelde hoe hij haar glimlachend aankeek. Zien deed ze het niet. Naast hem stond nog een andere jongen in de cirkel van licht. Hij hield zijn mobiele telefoon omhoog alsof hij foto’s of video-opnamen aan het maken was.

‘Je pa is onderweg naar Hilversum, zegt mijn tante.’

‘Je tante?’

‘De premier.’

‘Dus het is waar?’

‘Je hebt goed gegokt. Mijn moeder is haar zus. Ik ben haar neefje.’

Ze probeerde met haar voet op de grond te stampen, maar de tape gaf niet mee. ‘Waarom doe je dit? Waarom ben je zo gemeen?’

‘Moet er voor alles een reden zijn, Bucket List? Waarom werd jij ziek?’

‘Dat is niet hetzelfde. Als je een mens bent, dan laat je me gaan. Iemand vasthouden, is onmenselijk. Onmenselijk!’

Legend hief zijn armen op. ‘Sharon, doe niet zo naïef. A man’s got to do what a man’s got to do.’

‘Laat me gaan.’

Hij liet zijn armen weer zakken. Het leek erop dat hij nu voorover gebogen zat. ‘Oké. Als je iets voor mij doet.’

Ze moest op haar hoede blijven. ‘Wat?’

‘Zoals ik zei: je vader is onderweg naar Hilversum. Ze hebben een tv-studio voor hem ingericht waar hij een spijt-betuiging gaat voorlezen.’

‘Je liegt. Dat zou hij nooit doen.’

‘Je vergist je. Of misschien ook niet. Kijk, het probleem met je vader is, hij bedenkt zich nog wel eens op het laatste moment. Het is jouw taak om te voorkomen dat dat nu gebeurt.’

‘Wat bedoel je?’

Legend kwam van zijn stoel af en hurkte bij Sharon, zodat ze op hem neerkeek. Hij pakte zijn mobiel uit dat lelijke pilotenjack en hield hem vlak onder haar mond. ‘Ik ga zo de recorder aanzetten. En dan wil ik dat jij hem vertelt dat we je alleen laten gaan als hij op tv verschijnt. Hij weet zelf wel wat hij dan moet zeggen. Kun je dat voor me doen, Sharon?’

Ze zette haar kaken op elkaar. ‘Ik haat je’, zei ze.

‘I don’t care.’ Hij tikte op de dictafoon-app van zijn telefoon en vervolgens op ‘Starten’. De opname liep.

Doe het niet, pap! Help me! Pap, doe wat ze zeggen anders kom ik nooit meer thuis! Talloze varianten schoten door haar hoofd, maar ze was bang dat ze haar zouden slaan als ze het tegenovergestelde zou doen van wat hij vroeg.

‘C’mon, Sharon. Wees een brave meid.’

Weer die stem in de verte. *Zing voor mij, Sharon.*

Legend gaf haar een tik tegen haar arm. Hij sloeg niet hard, maar toch schrok ze. Dit was de eerste keer dat hij fysiek geweld gebruikte. ‘Sharon? Moet ik boos worden? Schiet op!’

Ze haalde diep adem in de hoop niet paniekerig te klinken. Ze opende haar lippen, maar de woorden bleven in haar keel steken. Tot ze in haar hoofd de vrouwen van de geheime kerk dat lied hoorde zingen. ‘Groot is uw trouw, o Heer! Iedere morgen...’

Legend vloekte en zette de opname stop. ‘Waar ben je mee bezig, Sharon? Moet ik je eerst in elkaar slaan? Een gaatje in je hoofd boren?’ Hij opende zijn jas en pakte een ouderwetse revolver uit een heupgordel. ‘Of denk je dat we het niet serieus menen?’

Sharon ervoer een vrede als een kalme rivier. Een hemelse kalmte, anders kon ze het niet omschrijven. ‘Wil je tante dat je me doodschiet?’

‘Legend legt aan niemand verantwoording af, Bucket List. Hij drukte met het pistool Sharons kin wat omhoog. ‘Ga je je nu gedragen?’

Ze slikte en knikte met schokkerige bewegingen.

Hij liet het wapen zakken en ging staan. ‘Opnieuw.’ Hij hield zijn telefoon voor Sharons mond.

Ze inhaleerde diep door haar neus en blies vervolgens

uit. Ze opende haar mond en opnieuw kwam dat lied eruit.
‘Groot is uw trouw, o Heer!’

Legend sloeg met zijn vlakke hand in haar gezicht.

‘Au!’ Haar wang gloeide.

‘Opnieuw.’

‘Ik kan het niet helpen’, zei Sharon huilend. ‘God maakt dat ik alleen kan zingen. Dood me alsjeblieft niet.’

‘Het is te laat’, zei hij. Hij zette het pistool op haar voorhoofd en trok de haan naar achteren.

Ze kneep haar ogen dicht. ‘Dood me alsjeblieft niet.’

‘Stop dan met zingen en spreek in wat ik je heb gezegd.’

‘Ik weet niet of ik het kan.’

‘Je bent net zo eigenwijs als je vader.’

Dit was het dan. Hij ging de trekker overhalen. ‘Bescherm het leven in mij’, fluisterde ze binnensmonds.

‘Als ik zo de trekker overhaal, word het leven uit je gezongen. Bereid je daar maar vast op voor.’

‘Als je dat doet, dood je ook je eigen leven.’

Hij lachte schamper. ‘Ik dacht het niet.’

‘Jawel.’

‘Zeg maar ‘Dag’ tegen het leven, Bucket List.’

‘Neel’, gilde ze. ‘Ik draag jouw baby!’ De koude loop van het pistool bleef seconden lang op haar voorhoofd gedrukt. Misschien waren het wel minuten. ‘Ik draag jouw baby’, fluisterde ze. Ze hoorde de cadans van zijn ademhaling, ze rook haar eigen zweet, ze voelde de kracht en overlevingsdrang van een moeder wier kind in gevaar was.

‘Je liegt’, zei Legend uiteindelijk.

Sharon opende een oog om naar Legend te kunnen kijken. Ze schudde haar hoofd. ‘Ik ben zwanger. Van jou, Legend. De baby is van jou. Na het Taylor Swift-concert, weet je nog?’

‘Je liegt.’ Hij klonk onzeker.

‘Dat doe ik niet.’

‘Bewijs het.’

‘Kijk in mijn tasje. Daarin zit een zwangerschapstest.’

Eén van de andere ontvoeders, de langste van het stel, fluisterde in Legends oor. Hij knikte. Vervolgens zei Legend hardop: ‘Zet haar met stoel en al terug in de container.’

38

MURDER SONG

David tuurde door de ruit van het kantoortje waar hij moest wachten. Ook het Mediapark was bedekt met smeltende sneeuw. Nu de zon onderging, zou de grijze smurrie snel bevriezen. Hij hief de geschreven verklaring in zijn handen op zodat hij de tekst nogmaals kon lezen. Hij las een paar zinnen, en liet toen het document los, zodat het op de laminaatvloer dwarrelde.

Hij probeerde voor zichzelf onder woorden te brengen hoe hij zich voelde, zodat hij het later aan zijn vrienden en familie kon uitleggen. Hij had een grote klomp in zijn maag. Dat was de bezorgdheid voor Sharon. En verder? Niets. Een soort gelatenheid, verslagenheid, onverschilligheid. *Ik heb verloren.*

Het had geen zin. Anderen zouden nooit begrijpen wat hij had meegemaakt. Eerst onterecht beschuldigd en verhoord door lokale politie, aangevallen in de auto, op tv in de val gelokt, gearresteerd, psychisch gemarteld, berecht en vervolgens was zijn dochter ontvoerd. Het was genoeg. Hij kon er niet meer bij hebben. Hij had gestreden voor wat hij waard was.

Davids telefoon ging over. Hij nam op zonder op het display te kijken. 'Hallo?'

'Dave? Saul Liebgott. Wat is Sharons telefoonnummer?'

Wat moest die vent? 'Je werkt voor de AIVD. Het verbaast me dat je dat zelf niet weet.'

'Ik kan erachter komen, maar dat kost meer tijd. En tijd hebben we niet, of wel dominee?'

'Wat ga je ermee doen?'

'Geef me het nummer.'

David zuchtte vermoeid en lepelde vervolgens het nummer op.

'Hebbes', zei Saul. Hij hing direct op.

David vroeg zich af aan wiens kant Saul stond. Veel tijd om na te denken had hij niet, want op dat moment kwam een WhatsApp-bericht binnen van een onbekend nummer. Hij tikte met zijn duim op de melding en opende de app. Het was een afbeelding. De mobiele internetverbinding was niet zo best en het duurde een volle veertien seconden voor hij was gedownload.

Het was een zwartwit foto, grotendeels zwart aan de linker- en fors overbelicht aan de rechterkant. In het midden was een silhouet te zien. Hij zoomde in om de contouren beter te kunnen zien. Het was een jonge vrouw op een stoel. Meer kon hij er niet van maken. Hij las de tekst onderaan het bericht: 'JE WEET WAT JE MOET DOEN'.

Sharon! Hij smiet zijn telefoon in een hoek, schreeuwde en trapte een stoel omver. 'Genoeg! Het is genoeg!' Als een wildeman stormde hij op de tafel in het midden van de ruimte af en gooide deze om. De twee agenten - de noodzakelijke 'politiebescherming' - struikelden het kantoortje in. David pakte een stoel vast, tilde deze op en wierp het richting de mannen in uniform, die moesten springen om het projectiel te ontwijken.

‘Rustig, meneer De Winter!’ Instinctief en demonstratief hielden ze hun rechterhand op het pistoolholster.

‘Ga weg!’, schreeuwde David. ‘Laat me alleen!’

‘Kalmeer’, zei de agent. ‘Rustig adem halen.’

De vermoeidheid viel als een net over David. Maar zijn ogen zochten nog steeds naar iets om te breken. Op dat moment ging zijn telefoon weer over. De iPhone lag in de hoek, het scherm gebarsten. Hij kon niet zien wie er belde en liep wankelend naar het toestel. Hij liet zich op de grond zakken, leunde met zijn hoofd tegen de wand achter hem en raapte zijn mobiel op. Het display gaf ‘Chantal’ weer. Hij nam op.

‘David? Ben je daar?’

‘Ja’, zei hij.

‘Waar ben je? Waar hebben ze je heen gebracht? Je bent al de hele dag weg. Ben je gearresteerd?’

‘Nee. Ik ben in Hilversum.’

‘In Hilversum? Wat doe je daar?’

‘Je weet waarom, Chantal. Je weet wat ze willen. Je hebt gelijk. Ik moet mijn trots opzij zetten om onze dochter te redden.’

‘Nee, David. Ik had geen gelijk. Ik wil niet dat je het doet.’

‘Ik heb geen keus. Ze hebben een foto gestuurd. Ze leeft nog. Ik moet haar redden. Het maakt niet uit wat het kost.’

‘David, nee, luister naar me. Ik heb de hele middag gebeden en God zegt dat we op hem moeten vertrouwen.’

‘Het maakt niet meer uit, Chantal. Het maakt allemaal niet meer uit.’

‘David, nee! Je mag niet opgeven! Hoor je? We geven niet op! God zal ons helpen.’

De deur ging open en een vrouwelijke medewerker van de tv-studio kwam binnen. Ze keek naar de tafels en stoelen

op de grond en probeerde te bedenken wat er was gebeurd. Toch vroeg ze het niet. ‘Meneer De Winter? Ze zijn klaar voor u.’

‘Ik moet gaan’, zei hij tegen Chantal.

Ze zei nog iets, maar hij drukte zijn telefoon uit en kwam met moeite overeind. Het was voorbij.

Luide muziek golfde door de loods waar Sharon werd vastgehouden. Ze kende het lied van Spotify. Het was ‘Murder Song’ van Aurora.

5, 4, 3, 2, 1

5, 4, 3, 2, 1

He holds the gun against my head

I close my eyes and bang I am dead

I know he knows that he's killing me for mercy

And here I go

Oh oh oh oh

‘Niet intrappen, Sharon’, zei ze tegen zichzelf. Ze zetten haar extra onder druk om haar vader te verraden. Maar ze stierf liever. Dacht ze. Was ze werkelijk bereid haar leven te geven? Voor een wildvreemde zeker niet. Voor haar ouders? Ja, waarschijnlijk wel. Voor het kind als het was geboren? Zeker weten. En als ze moest kiezen tussen de baby en haar eigen leven enerzijds en haar ouders anderzijds? Dat was de keuze, toch? Ze wist het niet. Ze hield van hen alle drie.

Haar handen waren nog steeds vastgebonden, maar in gedachten legde ze één hand op haar buik. ‘Jouw naam is ‘Anne’’, zei ze. ‘En ik hou van je. Zelfs als ik je nooit te zien krijg.’ Ze probeerde haar hand nog eens los te wrikken, maar creëerde geen centimeter speling. Ze was er zeker van dat ze zou sterven.

Tot voor kort draaide het leven om *hanging out* met haar vriendinnen, likes verzamelen op Facebook en Instagram en vooral: items afstrepen van én toevoegen aan haar bucket list. Maar wat deed dit er nu nog toe? Had ze er spijt van dat haar bucket list nog niet was afgewerkt? Nee. Als je met ductape zat vastgebonden aan een stoel in een donkere, kleine ruimte, en je leven in handen lag van onvoorspelbare figuren, telde je bucket list niet meer.

Het ergste was dat ze helemaal alleen was. De mensen van wie ze hield, die waren er niet. Sterven was één ding. Alleen doodgaan, was nog erger. Alles wat ze nu wilde, was dat iemand haar hand vasthield en lieve, geruststellende woorden sprak.

Ik ben hier, Sharon. Je bent niet alleen.

Ze hilde weer. 'Ik weet het, God. Haal me hier dan uit. Als u echt bestaat, haal me dan hier uit.'

De stem in haar hart zweeg. Misschien een teken dat dit haar laatste dag op aarde was. Waren er dingen waar ze spijt van had? Ja, dat ze zo voor zichzelf had geleefd. 'God... Papa, wilt u mij vergeven? Ik zie nu in hoe fout ik was. Alstublieft. Mag ik mijn kind zelf opvoeden in de hemel?'

Gerammel aan het slot. Piepend en krakend ging de deur open en het felle licht van de bouwlamp drong de container binnen. Ze wendde haar gezicht af, maar probeerde wel te kijken wie er binnen kwam. Ze herkende Legends haardos in het tegenlicht. Hij stond met zijn armen in zijn zij en benen wijd - als een cowboy - in het gat van de deur.

'What's the deal, Sharon?', zei hij boven de muziek uit. 'Ben je nu één van hen? Ben je christen of niet?'

'Wat voor verschil maakt het?', riep ze terug.

Hij kwam dichterbij en bukte zodat ze in zijn donkere

ogen kon kijken. Ze zag een leven zonder liefde. *Heer, vergeef hem. Hij weet niet wat hij doet.*

‘Dit is geen small-talk, Bucket List. Jouw antwoord bepaalt of je leeft of sterft.’

‘Jij doodt me niet. Als je mij vermoordt, dood je ook een deel van jezelf.’

Hij grijnsde, liep de container uit, kwam terug met een vouwstoel en zette deze tegenover haar. Hij haalde zijn revolver uit de heupgordel en ging zitten. Zijn vingers lieten het wapen van links naar rechts rollen. ‘Ik heb erover nagedacht en weet je, Sharon, er is niets nobelers dan jezelf op te offeren. Dat zou jij moeten weten als ‘christin’.

‘Dus je gaat me vermoorden?’

Hij richtte het pistool op haar hoofd en zong het lied mee dat blijkbaar op repeat stond. ‘5, 4, 3, 2, 1, He holds the gun against my head, I close my eyes and bang I am dead.’ *Vader, hier kom ik. Vergeef me.*

Vader, vergeeft u mij.

David volgde de medewerkster naar een kleine studio. De agenten stelden zich elk in een hoek op, terwijl hij langs de enige camera glipte en achter een bureautje ging zitten. Hij legde de verklaring voor zich op tafel, boog zijn hoofd en masseerde met beide handen zijn nek. Daarna rolde hij wat met zijn schouders. *Ik doe dit voor haar.*

‘Wordt dit live uitgezonden?’, vroeg David.

‘Nee, meneer De Winter’, zei de medewerkster. ‘Het is een opname die eerst gescreend wordt door de overheid.’

‘Dat klopt’, zei een kale man in pak en met studentikoos brilletje, die op dat moment binnenkwam. David schatte hem op eind veertig. Hij had een smal gezicht en nauwe

ogen. Als hij acteur was, werd hij vast alleen gecast voor de rol van schurk.

‘Wie bent u?’, vroeg David.

‘Ik ben hier om ervoor te zorgen dat u zich woord voor woord houdt aan de verklaring. Woord voor woord. Begrijpt u wat dat betekent? Als u afwijkt: geen deal.’

David knikte. ‘Waar is Saul?’

‘Wie is Saul?’

De medewerkster deed alsof ze het gesprek niet hoorde en onderbrak het tweetal. Ze legde de procedure uit. Als het rode lampje brandde, was de camera aan het opnemen. Ze verzocht hem zoveel mogelijk in de lens te kijken en niet naar de andere mensen in de ruimte. Hij moest duidelijk en langzaam praten.

‘Ik ben dominee’, antwoordde David. ‘Langzaam spreken is mijn handelsmerk.’

Ze lachte vriendelijk en ging naast Mr. X op een stoel zitten, bijna onder de grote camera die als een kanon op David was gericht. ‘Heel goed.’

‘Wanneer begin ik?’, vroeg David.

‘Als u klaar bent’, antwoordde ze. Hoe kon je hier ooit klaar voor zijn?

‘Woord voor woord, meneer De Winter’, herhaalde de man.

‘Ik had u de eerste keer ook gehoord.’ Hij wreef met zijn handen over zijn gezicht, pakte het vel papier op, las de eerste regels in gedachten, richtte zijn hoofd op en zei: ‘Klaar.’ *Je doet het voor Sharon, voor Chantal.* Het rode lampje ging branden.

‘Dames en heren, mijn naam is David de Winter. Eerder deze week werd ik onverwachts vrijgesproken van aanklachten die tegen mij waren ingediend. Dit was een gerechtelijke dwaling. Mijn familie, vrienden en kerkleden

hebben sinds mijn vrijlating op mij ingeprepat en ik ben tot de conclusie gekomen dat ik schuld had moeten bekennen.'

Sharon wilde niet dood. 'Waarom?', schreeuwde ze. 'Waarom wil je me vermoorden?'

Legend liet het pistool zakken en spreidde zijn handen. 'Omdat we allemaal onderdeel zijn van iets groters, Sharon. Ik heb nog acht jaar voor ik me bij de Club van 27 voeg. Nog maar acht jaar om naam te maken. Life is short.'

'Wil je naam maken als moordenaar? Als een soort Jack the Ripper of Ted Bundy?'

'Nee, natuurlijk niet.'

'Wat dan, Legend? Het slaat nergens op wat je zegt!'

Hij wendde zijn blik af alsof hij naar woorden zocht. Ze had hem van zijn stuk gebracht. Toen zei hij: 'Ik heb ook een bucket list, Bucket List. Ik wil weten wat het is om iemand te doden, om het leven te zien wegtrekken.'

'Je bent ziek. Gestoord gewoon. Psychopaat die je bent!'

'Misschien, misschien niet', zei hij rustig.

'En waarom ik dan?'

'Toeval. Karma. Het lot. God. Wie zal het zeggen?'

'Nee! Nee! Je doet mij dit niet aan! Ik wil niet sterven om een vage reden. Geef me een goede reden waarom ik dood moet.'

'Je zult het ermee moeten doen, schatje.' Hij keek op zijn horloge. 'Het is zeven uur. Je vader zit in een tv-studio om spijt te betuigen en Nederland om vergeving te vragen. Een mooi moment, vind je niet?' Hij stond op en bracht het pistool weer langzaam omhoog. 'Time's up, Sharon.'

Haar lichaam verstijfde en haar hart trok zich samen achter haar borstkas. 'Nee! Ik heb tijd nodig!'

‘Tijd waarvoor?’

‘Om het goed te maken met God.’

‘Lieve, Sharon. Er is niets aan het eind van de tunnel.
Wees nu niet zo zwak.’

‘Ik wil vijf minuten.’

‘Waarom zou ik je die geven?’

*Vader, geef me meer tijd om het goed te maken tussen u
en mij.*

Legend stak twee vingers op. ‘Twee minuten.’

Davids keel was gortdroog. Hij moest volhouden en de verklaring voorlezen precies zoals deze op papier stond. Sharons leven hing er vanaf. ‘In mijn voormalige ambt als predikant had ik een voorbeeldrol moeten vervullen en niet moeten proberen mijn geloof op te leggen aan anderen. Hoewel ik de schade niet ongedaan kan maken, wil ik bij dezen mijn excuses aanbieden aan Jeannette Bruggemans, haar ouders en ieder ander die aanstoot heeft genomen aan mijn kwetsende woorden.’

Hij was aan het einde van het vel gekomen en keek nu recht in de camera. Hij had gedaan wat hij moest doen.

Mr. X legde plotseling nog een papier op het bureau. ‘Lees door’, gebaarde hij.

David trok het papier naar zich toe en las wat er op het tweede vel stond. ‘Ik heb nooit bedoeld te zeggen dat er slechts één weg is naar God. Iedereen is vrij om te geloven wat hij of zij wil. De ene overtuiging is niet beter dan de andere.’

Hij werd misselijk van de woorden die hij sprak. Zijn ogen speurden het studiootje af op zoek naar een prullenbak of emmer voor als hij echt moest overgeven. De man

tegenover hem wees fel naar het papier, alsof hij zo zeggen wilde dat hij tempo moest maken met lezen.

‘Ik kan niet genoeg benadrukken dat ik ernaast zat. Bij dezen beloof ik plechtig niet nogmaals zo in de fout te gaan. Ik zal nooit meer evangeliseren, nooit meer beweren dat mensen in Jezus Christus moeten geloven. Ik roep mijn mede-christenen op hetzelfde te doen en andere Nederlanders volledig vrij te laten in het kiezen van hun levensovertuiging.’

De medewerkster glimlachte vriendelijk. Haar donkerbruine ogen straalden trots. Om haar linkerringvinger zat een witgouden ring met diamantje geschoven. Ze was jong en begreep het niet. Mr. X knikte voldaan. Hij had het begrepen. Hij wist dat David Judas was geworden.

De ‘hemelse vrede’ die ze eerder had ervaren, was nu volledig weg. Ze trilde van top tot teen, zweette over haar hele lichaam en was ijskoud van binnen. Haar borst ging hevig op en neer en dikke tranen liepen over haar wangen tot ze uiteindelijk op haar kleren vielen. Elke tel kwam haar dood dichterbij.

Ze moest bidden, hardop, maar fluisterend. Legend mocht haar niet horen. ‘God... Vader... ik heb zoveel dingen verkeerd gedaan, ben zo tekeer gegaan tegen mijn ouders, tegen u, heb met een jongen geslapen. De wereld draaide alleen om mij en mijn geluk. Het was fout en ik heb er spijt van. Wilt u mij vergeven? Mag ik weer uw dochter zijn?’

Ze ging nog harder huilen. ‘Ik heb zo gefaald in dit leven en nu is het al voorbij... Al die jaren dat ik voor mezelf leefde en de relatie met mijn ouders kapot maakte. Al die tijd die ik in mezelf investeerde en niet in u... Vader, wilt u mij alstu-

blijft vergeven? Ik heb iedereen in de steek gelaten. U, mezelf, pap en mam, en vooral... dit lieve kind in mij. Ik hou nu al zoveel van Anne. Mag ik haar meenemen naar de hemel? Doet u dat? Kan ik daar nog steeds haar moeder zijn?’

Ze moest denken aan hoe het leven verder zou gaan zonder haar. ‘Lieve God, wilt u mijn vader en moeder kracht geven om door te gaan? Ik bid dat het niet waar is wat Legend zegt, dat pap zijn geloof opgeeft. Geeft u hen kracht en troost, Heer. Laat hen alstublieft weten dat ik van ze hou en op hen zal wachten.’

Ze werd iets rustiger. Het lied ‘Murder song’ was gestopt - of ze hoorde het niet meer - en in de verte hoorde ze een prachtig koor een ander lied zingen: ‘Groot is uw trouw, o Heer’. Het waren de stemmen van de zusters van de Geheime Kerk. Ja, God was trouw, zelfs als zij niet trouw was. En toch... ze wilde zo graag blijven leven. ‘Heer, als u in derde kansen gelooft, red mij dan hieruit, zodat ik u kan dienen met mijn leven en niet alleen met mijn sterven.’

Een harde klop op de metalen deur. Ze schrok op. Nog een klap. Legend rukte aan de deur. Probeerde hij haar extra bang te maken? Daar ging de klink eindelijk naar beneden. *Dit was het dan. Het einde van Sharon de Winter. God, geef me kracht. Ik kom naar u toe.*

De deur piepte luid bij het opengaan. Eerst was er niemand, toen verscheen er een silhouet van een man. Hij had niet Legends karakteristieke haardos, en was langer, breder en waarschijnlijk ouder.

‘Dus hier ben je?’

Het was die vuile AIVD’er die Sharon naar haar vader had gebracht ‘Saul? Dus jij zit ook in het complot? Kom jij me doodschieten in plaats van Legend? Durft hij zelf niet meer?’

Ze vuurde haar beschuldigingen op hem af. Ze konden haar vermoorden, maar ze zou zich met alle macht verzetten. Ze moest het leven in haar beschermen.

‘Kalmere, Sharon.’ Hij hurkte bij haar en legde zijn linkerhand op haar rechter. ‘Ben je gewond?’

Ze schudde haar hoofd.

‘Ik ga je losmaken. Maar je moet me beloven dat je rustig blijft. Ik zorg ervoor dat je thuiskomt.’

‘Waarom zou ik je geloven?’

‘Ik heb meer integriteit dan je denkt, Sharon. Het bewijs ligt op de vloer buiten de container. Kom, ik laat het je zien.’ Hij pakte een zakmes uit zijn broekzak en maakte eerst haar enkels en toen haar polsen los.

Ze masseerde haar ledematen die zo strak vast hadden gezeten. Hij hielp haar overeind en ondersteunde haar bij het weglopen. Haar benen waren te slap om direct haar eigen gewicht te kunnen dragen. Saul duwde de deur verder open. De bouwlamp was uit, het licht in de loods aan. Daar, amper een meter bij haar vandaan, lag Legend op de grond met zijn ogen dicht en mond open.

‘Is hij dood?’

Saul schudde zijn hoofd. ‘Ik heb een minimale hoeveelheid chloroform gebruikt. Hij wordt snel wakker.’ Ze schuifelden langs Legends bewegingsloze lichaam.

‘Waar zijn de anderen?’

‘Er was verder niemand hier toen ik kwam. Luister, Sharon. Niemand mag weten dat ik je heb bevrijd, begrijp je dat? Anders kom ik in grote problemen. Dit is wat we gaan doen. Ik breng je met mijn auto naar een bushalte aan de rand van de stad.’

‘Welke stad? Waar zijn we?’

‘Almere. De reden dat ik je naar de bushalte breng, is dat ik niet wil dat mijn auto wordt vastgelegd door camera’s

rond het station. Je neemt de bus naar het station.' Hij gaf haar een plastic kaartje. 'Hier heb je een anonieme OV-kaart met voldoende saldo. Je gaat naar het station en als je daar bent, bel je eerst de politie en dan direct je ouders, oké? Bij de politie doe je aangifte tegen Legend Posthumus. Hij zal hier weg zijn, maar ze zullen hem later wel vinden. Wat ze je ook vragen, jouw verhaal is dat hij de deur heeft laten openstaan en dat je zelf bent ontsnapt. Begrepen?'

Ze knikte.

Ze stapten in zijn auto. Vreugde maakte zich van haar meester. God had haar een derde kans gegeven! 'Ik weet niet hoe ik je moet bedanken.'

'Dat hoeft niet.'

'Waarom doe je dit? Ik dacht dat je aan de kant van Lieke Posthumus stond?'

Hij lachte vaderlijk en pakte haar telefoon uit zijn binnenzak. 'Niemand hoort kleine meisjes te ontvoeren', zei hij, terwijl hij de telefoon aan haar gaf.

Ze pakte de uitgeschakelde mobiel aan. 'Hoe heb je me gevonden?'

De auto startte en verliet het industrieterrein. 'Makkelijk. Ik heb jouw telefoon laten traceren en die van Legend. Ik wist dat jullie iets hadden gehad en dat hij een Posthumus is. Hij heeft een goede band met zijn tante. Jouw mobiel ging uit, maar die van hem niet. Ik wist dat je hier ergens werd verborgen. Ik heb rondjes gereden. Plotseling zag ik hem buiten staan. Ik heb hem binnen te grazen genomen, zoals je hebt gezien.'

'Dank je, Saul.' Hij lachte vriendelijk, maar sprak niet meer.

'Mag ik nu vast mijn ouders bellen?'

'Ja. Maar noem mijn naam niet over de telefoon.'

David leunde voorover en nam Mr. X in het vizier. 'Wanneer krijg ik mijn dochter terug?'

'Dat is niet mijn afdeling.'

'Juist', zuchtte David. Hij moest hier weg. Hij legde zijn handen op tafel en duwde zichzelf omhoog. Hij liep om het bureau, de stoelen en de camera heen, alsof iemand anders hem bestuurde. De agenten volgden hem. Buiten de studio zag hij een bordje dat aangaf waar het toilet zich bevond. Hij ging steeds sneller lopen, dook de heren-wc in, viel op zijn knieën bij een toiletpot en spuugde zijn maag leeg.

'Meneer De Winter? Meneer De Winter, gaat het wel?' Het was één van de agenten die op de deur van het toilet klopte.

'Laat me met rust.'

Hij trok door. Een onzichtbare kracht trok zijn mondhoeken naar beneden. Er ontstond een waterige rand bij zijn ogen. Toen jankte hij als nooit tevoren. Hij was Judas.

Het duurde minuten. Minuten waarin hij tegen het verdriet en de leegte vocht, minuten waarin hij probeerde zijn ademhaling onder controle te brengen, minuten waarin hij zijn Verlosser aan het kruis zag. Jezus stierf, maar niet langer voor dominee De Winter.

Hij veegde met wc-papier zijn tranen af. In zijn binnenzak trilde zijn telefoon. Hij haalde zijn mobiel te voorschijn. Het display gaf de naam 'Sharon' weer.

39

NA HET VERRAAD

De donkere lucht strekte zich uit over het Kleine Zee-tje. Het enige geluid dat was te horen, was het knisperen van de bevroren sneeuw onder Davids schoenen. Hij kon niet thuis zijn, ondanks de vreugde dat Sharon, Chantal en hij weer herenigd waren. Maar ook hier, kijkend over het water aan de rand van Bunschoten-Spakenburg, kon hij niet aan de schaamte ontsnappen.

Wie mij verloochent bij de mensen, zal ook ik verloochenen bij mijn vader in de hemel.

Het bijbelvers had hem achtervolgd sinds hij de tv-studio in Hilversum had verlaten. Toen hij vannacht in bed lag, zag hij de letters op het plafond, alsof ze er met glow-in-the-dark verf op waren geschilderd. En hier buitenshuis hoorde hij in gedachten een onbekende stem het vers telkens herhalen.

Hij hield stil en ging op één van de rotsen zitten met zijn armen over elkaar en voorover geleund. Hij hoopte dat de slang uit zijn droom hem zou grijpen en in het water zou sleuren om een einde te maken aan zijn leven.

Hij zag de gezichten van de leden van de geheime kerk voor zich. Ze waren nog aan het bidden geweest toen hij thuiskwam en niet veel later vertrokken, omdat David en Chantal Sharon konden ophalen in Almere. Ze hadden hem meelevend aangekeken, maar niemand had iets gezegd. Een enkeling had even in zijn arm geknepen. Hij had hen ook verraden.

Chantal en David hadden elkaar innig omhelsd en ze waren naar Almere gereden. Ze had niet gevraagd naar de verklaring die hij had voorgelezen. Ze waren dolgelukkig toen ze Sharon in hun armen sloten. Na alle plichtplegingen bij de politie mochten ze naar huis.

Sharon vertelde in de auto dat ze zwanger was, dat ze haar leven aan God had gegeven én dat Saul haar had bevrijd. Het was teveel informatie om te bevatten. David was leeg van binnen, alsof hij niet meer bij machte was andere emoties te voelen dan schuld en schaamte.

Een hand op zijn schouder. Hij schrok en keek op. Even was hij bang Lieke Posthumus of Saul te zien, maar het was Roeland. Hij wendde zich weer af en staarde naar het water, terwijl Roeland naast hem kwam zitten. Minutenlang zaten ze gebroederlijk naast elkaar. Uiteindelijk zei David: 'Wat nu?'

Roeland wachtte even voor hij antwoordde. 'Meende je wat je zei?'

'Natuurlijk niet.'

'Dan is er maar één weg terug.'

'Er is geen weg terug.'

'Dat dacht Judas ook en hij pleegde zelfmoord. Wil jij zelfmoord plegen?'

David zag zich in gedachten kopje onder gaan. 'Ik heb eraan gedacht.'

‘Je hebt een keuze, David. Ben je een Judas of een Petrus?’

‘Ik ben ziek van ‘kiezen’.’

‘Ik denk dat Petrus dat ook dacht.’

‘Ik ben Petrus niet.’

Roeland liet weer een stilte vallen en zei toen: ‘hoe voel je je?’

‘Verslagen.’

‘Net als Petrus dus.’

David lachte schamper. ‘Als Judas.’

‘Wat is het verschil tussen Judas en Petrus?’

‘Ik dacht dat ik dat wist. Ik ben nu nergens meer zeker van.’

‘Kom op. Je bent al jaren predikant. Dat ben je niet zo ineens kwijt. Wat zou je zeggen als een kind je dit zou vragen tijdens zondagsschool?’

Het antwoord kwam zonder nadenken. ‘Dat Petrus vergeving vroeg en Judas niet. Maar ik ben Petrus niet, Roeland. Ik ben David de W., de crimi-dominee die op tv zijn geloof in Jezus heeft afgezworen.’ Zijn hoofd ging heen en weer. ‘Er is geen weg terug. Niet voor mij.’

‘Je zit ernaast, David. Petrus ging net als jij naar het strand en Jezus confronteerde hem met wat er was gebeurd. Hij bracht herstel. Hij wil ook jou genezen van de pijn en de schaamte.’

De schemering maakte steeds meer plaats voor ochtendlicht. ‘Waarom? Ik ben niets meer waard. Jezus heeft zelf gezegd: “Wie mij verloochent bij de mensen, zal ook ik verloochenen bij mijn vader in de hemel”.’

‘De bijbel zegt veel meer dan dat. Ik heb wat verzen voor je opgeschreven.’ Hij pakte zijn notitieblok uit de binnenzak van zijn jas. ‘Ik lees verschillende verzen uit Micha 7. “Jij die me haat, maak je niet vrolijk over mij. Al

ben ik gevallen, ik sta op, al is het donker om mij heen, de Heer is mijn licht. De toorn van de Heer zal ik dragen - ik weet, ik heb tegen hem gezondigd - tot hij voor mij heeft gepleit." Hoor je dat, broeder? Al is het donker om je heen, de Heer is je licht. Hij pleit voor je!

'Hm-hm', knikte David. Het waren slechts woorden. Waar was God toen hij hem echt nodig had?

Roeland las verder, strijdvaardiger en luider dan zo-even. "Hij zal me naar het licht voeren en ik zal zijn gerechtigheid aanschouwen. Zij die me haat zal het zien en beschaamd zijn, zij die me vroeg, waar is hij dan, je Heer, je God? Ik zal toekijken en genieten wanneer ze als straatvuil vertrapt wordt." Hoor jij dat stemmetje, David? Die stem die vraagt: 'Waar is je God?'

'Iedere seconde.'

'God legt die stem het zwijgen op. Luister, zelfde hoofdstuk: "Wie is een God als u, die schuld vergeeft en aan zonde voorbijgaat? Opnieuw zult u zich over ons ontfermen en al onze zonden tenietdoen. Onze zonden werpt u in de diepten van de zee." God vergeeft schulden, broeder, en gaat aan zonden voorbij. Niet sommige zonden. Alle zonden!' Hij duwde met zijn vuist tegen Davids schouder. 'Beschrijf God eens, David.'

'Hij is... een vader', zei hij zonder nadenken. *Die gekomen is om de verslagen harten hoop te bieden, om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken en aan geketenden hun bevrijding.* Als een kacheltje die met een enkele houtskool werd opgestookt, begon zijn hart iets warmer te worden. Er brandde een beetje licht in de duisternis van zijn ziel.

'Ja, een vader. En meer dan dat', zei Roeland.

Plotseling doofde het vuur in hem weer. 'Maar ik moet weten: waarom staat God toe dat ik zo de mist in ben gegaan? Dat ik hem voor het oog van Nederland, van de

wereld zelfs, heb verraden? Wie zegt mij dat me dit niet nog eens overkomt? Ik ben een speelbal geworden van Lieke Posthumus en haar beweging.'

Roeland knikte, terwijl hij zijn notitieblok weer opborg. 'Het antwoord op een moeilijke vraag is meestal een andere vraag.'

'En dat is?'

'Bijvoorbeeld: waarom bracht Jezus Petrus in een positie waarin Petrus hem kon verraden?'

David stelde zich voor hoe Petrus zich moest hebben gevoeld toen Jezus hem aansprak op het strand en driemaal vroeg of hij wel van Jezus hield. 'Weet ik veel.'

'Doe je best.'

'Misschien... om Petrus tot een punt van gebrokenheid te brengen.'

'En waarom?'

'Zodat hij hem beter kon gebruiken.' David boog zijn hoofd. Voor het eerst in weken voelde hij zwakke zonnestralen op zijn huid tintelen. Lieke Posthumus had hem niet gebroken. Het was Jezus geweest. 'Ik begrijp het niet. De bijbel zegt: "Het geknakte riet breekt hij niet".'

'Juist. Wat betekent dat? Of dat de bijbel liegt of...'

'Dat ik niet afgeknapt ben.'

'Ja. Jezus breekt niet. Hij snoeit.'

'Is er werkelijk vergeving voor wat ik heb gedaan, pastor Roeland?'

Roeland trok een ernstig gezicht, alsof hij diep moest nadenken en citeerde uit Spreuken. 'Een rechtvaardige komt zevenmaal ten val, maar telkens staat hij op.'

David glimlachte. 'Heb je pen en papier?'

Roeland reikte in zijn binnenzak en gaf het hem. David krabbelde: 'Gebrek aan vertrouwen, geloof, hoop'. Toen trok hij een dikke streep onder de bovenste zin en schreef met

grote letters: VERRAAD. Hij scheurde het vel uit het boekje, gaf het kladblok terug, en liep naar de zee.

Ook Roeland kwam overeind. 'Wat doe je?'

David verscheurde het papier en liet de stukken dwar-
relen over het water. 'Ik werp mijn zonden in de zee.'

40

HET GETUIGENIS VAN DE GEHEIME KERK

Roelands Volkswagen Polo stopte voor Davids huis. 'Kom, we gaan naar binnen', zei Roeland. 'Je familie heeft je nodig.'

'Ja', zei David. 'Ja, inderdaad.' Het was alsof een grote zak met stenen eindelijk van zijn rug was gehaald.

'Hoe voel je je?'

David lachte, terwijl hij de gordel losdeed. 'Beter. Bedankt, Roeland.' Net toen hij uitstapte, vloog de voordeur open. Chantal en Sharon renden naar buiten.

'Vlug! Weer instappen. We moeten naar de kerk.'

'Waarom?', vroeg David. 'Het is nog geen zeven uur in de ochtend.'

'Er is ingebroken. Door onze eigen kerkleden!'

Ze stapten alle vier in de auto, die door Roeland werd gestart.

'Wat is er aan de hand?', vroeg David. 'Straks worden ze opgepakt.'

'Ze willen jou zien, David. Ze willen voor je bidden.'

'Maar waarom in het kerkgebouw en niet hier?', vroeg Roeland, terwijl hij de auto weer de weg opstuurde.

Sharon lachte. 'Om de overheid een lesje te leren natuurlijk. Ze krijgen ons niet klein.'

David keek naar de achterbank en nam in gedachten een foto. Sharon en Chantal zaten dicht naast elkaar. Chantal had haar arm om Sharon heengeslagen, en Sharons hand lag op Chantals been. Het was een 'plaatje' om eeuwig te koesteren. Hij nam een echte foto met zijn mobiel. 'Ik hou van jullie', zei hij. Hij voegde er direct aan toe: 'Wat ik heb gedaan gisteren was fout, maar Jezus heeft me vergeven. Daarvoor ben ik hem dankbaar.'

De auto stopte bij de kerk. Aan de buitenkant was niet te zien dat er was 'ingebroken'. Alleen Gerda stond hen buiten op te wachten. Ze gaf zonder wat te zeggen David, Chantal en Sharon een knuffel en leidde hen naar binnen. Het was vreemd, onwennig en tegelijkertijd zo goed om weer dit huis van God binnen te lopen, ondanks de rookschade die hier en daar nog duidelijk zichtbaar was. Hij had dit gebouw zo gemist. De 'kerkgangers' - het moesten er vijftig of zestig zijn - stonden op toen ze binnenkwamen. Hun blikken waren niet veroordelend, maar liefdevol en vergevingsgezind.

De familie De Winter ging vooraan staan en zonder dat iemand een signaal gaf, kwamen de leden van de geheime kerk naar voren en vormden een cirkel om hen heen. David hield zowel Sharons als Chantals hand vast. Het ene na het andere gebed werd opgezonden en het vuurtje dat die ochtend in David was opgestookt, nam in omvang toe. Toen er een korte stilte viel, zei hij: 'Amen. Dank jullie wel. Ik wil iets zeggen.' Hij wees naar de kansel. 'Vanaf daar.' Dit zou zijn laatste preek in een kerkgebouw zijn. De mensen namen plaats in de stoelen en banken, terwijl David het podium opklom. Dit was de eerste keer dat hij geen gebruikmaakte van een microfoon.

‘Iedereen weet wat er is gebeurd. Gisteravond en in de weken hiervoor. Ik heb fouten gemaakt. Ik heb Jezus publiekelijk verraden en... ik heb spijt. Maar vanochtend heb ik Jezus om vergeving gevraagd en ik ben ervan overtuigd dat ik die heb ontvangen. De weg naar volledig herstel zal lang zijn, maar ik sta hier om de preek te houden die ik weken geleden had moeten geven.’

Hij slikte. Hij had niets voorbereid en was afhankelijk van wat de Heilige Geest hem ingaf. ‘De titel van de preek is: “Kies je voor kruis of voor comfort?” In Lukas 9 wordt het verhaal van drie mannen verteld die allen Jezus willen volgen, maar Jezus zegt tegen de eerste dat hij zijn hoofd nergens te ruste kan leggen, tegen de tweede dat hij niet eerst zijn vader moet begraven en tegen de derde dat hij geen afscheid mag nemen van zijn huisgenoten.’

Hij ging harder en enthousiaster spreken. ‘Alle drie horen ze de roep van Jezus: “Volg mij!” Maar ze begrijpen niet wat die woorden inhouden. En tot voor kort, begreep ik ze ook niet. Toen ik in de gevangenis zat, wist ik niet dat de uitnodiging: “Volg mij” betekent: “Ga met me mee naar Jeruzalem om te sterven”. Volg mij. In die twee woorden zit besloten dat we Jezus moeten volgen zelfs als het pijn doet. Onze weg leidt naar Golgotha. Als we bij het kruis zijn geweest, kunnen we niet anders dan over Jezus vertellen. We komen in situaties van verzet en vervolging terecht. En toch strekt Jezus zijn hand uit en nodigt hij ons uit hem te volgen. Paulus zegt niet voor niets: “Want aan u is de genade verleend, voor Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden”.’

Dit waren harde woorden die hij in een situatie van vrijheid misschien niet had durven preken. Maar de mensen die aandachtig naar hem luisterden, waren bereid te lijden. Daar was hij van overtuigd. Ze moesten weten dat lijden

met Christus een genade was, een cadeau wat ze kregen, geen last.

Hij ging verder. 'Heb je je wel eens afgevraagd hoe de kerk eruit zou zien als je de voorganger, de muziek, de aanbidding, de gebouwen, de programma's, de rituelen en ceremonies, de activiteiten en zelfs de zondagsschool weg zou halen? Wat zou er overblijven? Wij komen daar nu achter. Want wat er overblijft, is het hart en de ziel van onze kerk. Kerk zijn, heeft niets met de voorganger of met de activiteiten en de programma's te maken. Het gaat erom hoe we Christus leren kennen en in hem groeien, hoe we verbonden zijn met elkaar en hem dienen, zowel binnen- als buiten de kerkmuren. De voorganger onderwijst ons over Jezus' autoriteit, verlossing en heerschappij. De muziek helpt ons af te stemmen op God en hem te aanbidden. De zondagsschool bereidt kinderen voor op een leven met Christus. Maar dit zijn slechts ingrediënten, niet de maaltijd zelf. Als deze ingrediënten niet voorradig zijn, mag dat geen reden voor paniek zijn, mits de kerk is gebouwd op het fundament van Jezus en niet op persoonlijkheden of programma's. Leiders en programma's zijn de kerk niet. Jullie zijn de kerk. Jij bent de kerk. Jouw aanbidding, jouw geestelijke vorming is wat God hoort, proeft, ruikt, voelt en ziet. Dat is wat hem vreugde geeft.'

Sommige mensen huilden. Anderen luisterden met gesloten ogen of keken hem juist intens aan. 'De eerste gemeente volhardde in de leer van de apostelen, in de gemeenschap, in het breken van het brood en in de gebeden. En er kwam vrees over iedereen, staat in Handelingen 2. Dit vers moet vanaf nu onze stethoscoop zijn. Als we luisteren naar de hartslag van onze gemeente, is dit dan wat we horen? Als we een röntgenfoto maken, is dit dan wat we zien: christenen die samenkomen in vrijheid of in het

geheim, maar die volledig toegewijd zijn aan elkaar, aan onderwijs over God en aan gebed? Als het antwoord 'ja' is, dan zullen we God vrezen.'

Hij keek op zijn horloge. Hoeveel tijd hadden ze voor de politie zou komen? Hij wist het niet. 'Een gezonde kerk kan klein en geheim zijn, of juist openlijk in groten getale samenkomen. Het kan een kerk in een plattelandsdorpje zijn met vooral zestig-plussers of een jonge yuppen-gemeente in Amsterdam. Het kan een groep mensen zijn die een gigantisch pand afhuurt en de wereld laat weten dat zij samen zijn gekomen om te aanbidden of een handjevol mensen die elkaar ontmoet in het bos, in een kelder of op een zolderkamer. Het aantal is niet bepalend voor de gezondheid van de kerk. Wat bepalend is, is of de mensen met een vreugdevol en oprecht hart God aanbidden.'

Hij wilde nog wel een uur preken, maar het was beter nu af te ronden zodat iedereen veilig naar huis kon. 'Het klimaat is veranderd. De kerk in ons land is niet meer vrij om te doen wat ze wil. De meeste broeders en zusters hebben geen gebouw meer om naartoe te gaan. Wij maken onderdeel uit van de geheime kerk. Maar als we trouw blijven, als we kiezen voor kruis in plaats van comfort, als we doen waartoe God ons heeft geroepen, zijn we zichtbaarder dan ooit te voren. Amen.'

Hij kwam van de kansel af. De leden van de geheime kerk stonden één voor één op. Hij schudde handen, omhelsde af en toe iemand. Een oudere man keek hem angstig aan. Hij klemde Davids nek vast en drukte zijn voorhoofd tegen zijn schouder aan. 'Broeder De Winter, hoe bereiden we ons voor op de vervolging?'

David sloeg zijn armen om de man heen. 'Dat hoeft niet. Bereid je voor op Jezus' terugkomst. Leef alsof je hem morgen ziet. God zegent je.'

Hij ging door met het één voor één zegenen van de mensen. Ze hadden Gods zegen nodig. Wie weet wat voor lijden en gebrokenheid nog in het verschiets lag. Maar achter ieder paar ogen die hem begroetten, schitterden de ogen van de man die hij in zijn cel had gezien. *Jezus was hier.*

Als laatste kwam hij bij zijn vrouw en dochter. Hij omhelsde hen, terwijl hij ook hen zegende in Jezus' naam.

'Pap', zei Sharon. 'Ik heb je preek opgenomen met mijn mobiel. Is het beter als ik het weer verwijder?'

Hij dacht er even over na. 'Ik denk het wel.'

'Nee', zei Chantal. 'We zetten het op Youtube. De andere christenen in Nederland moeten weten dat God je heeft vergeven. Ze moeten je woorden horen.'

'Je beseft dat dat betekent dat ik direct moet onderduiken?', zei David. 'Ik weet niet of ik dat kan. Ik wil jullie niet weer missen. Ik hou teveel van jullie.'

'David, ik weet dat ik heb gezegd dat ik je nodig heb', zei Chantal. 'En dat doe ik ook. Maar hou je van mij?'

'Ja, schat. Ja, ik hou van je. Van jullie. Zielsveel.'

'Nee, nee, David. Hou je echt van me?'

'Natuurlijk hou ik van je.'

Ze schudde haar hoofd. 'Nee, David, je begrijpt het niet. Hou je echt van mij?'

Tranen brandden achter Davids ogen. Hij pakte haar handen. 'Je weet toch dat ik van je hou?'

'Hou dan meer van God dan van mij.'

Wie zijn vader, moeder, vrouw en kinderen niet haat, kan niet mijn discipel zijn. Was dit waarom dit vers in de bijbel stond?

'Wat vind jij, Sharon?', zei hij.

'Make me proud, dad.'

Hij knikte. 'Oké. Oké. Let's do it.'

'Grandioos idee', zei Roeland, die achter hen stond.

‘Maar we moeten direct vertrekken. David, jij komt met mij mee. Ik breng je naar een schuiladres en zorg dat Sharon en Chantal je binnenkort komen opzoeken.’

David knuffelde en kuste zijn vrouw en dochter en verliet met Roeland de kerk. Buiten leunde een lange man tegen Roelands auto. Hij droeg een donker pak met een overjas en een hoed, zodat hij van een afstand niet herkenbaar was.

‘Goeie speech’, zei hij.

David herkende de stem. ‘Saul?’

Saul keek op.

‘Ben je hier als vriend of als vijand?’

‘Vandaag? Een vriend. Morgen? Wie weet?’

‘Ik bid voor je.’

Saul glimlachte. ‘Doe wat je niet laten kunt.’

‘Ga je ons volgen?’

‘Nee. Ik vind je wel als het moet.’

Nu was het Davids beurt om te lachen. ‘God zegene je, Saul.’

Saul knikte en verliet het kerkterrein.

Roeland en David starden hem na. ‘Waar ging dat over?’, vroeg Roeland, terwijl ze in zijn auto stapten.

‘Lang verhaal. Ik denk dat God nog een plan heeft met deze AIVD-agent.’

David had zijn mobiele telefoon uit gedaan en in de kerk laten liggen. Die konden ze niet meer gebruiken om hem te traceren. Hij logeerde bij een ouder echtpaar - kennissen van Roeland. Ze vertelden hem dat de video van zijn ‘laatste preek’ binnen een dag een half miljoen keer was bekeken. Het lukte de overheid blijkbaar niet de video te blokkeren.

Samen met het echtpaar luisterde hij op het hele uur naar het Radio 1 Journaal. 'In Amsterdam zijn vanochtend verschillende motorrijders en zwervers opgepakt. Volgens een woordvoerder van de politie evangeliseerden zij openlijk...'

'Het is begonnen', zei David zachtjes. 'Help hen volhard, Heer. Geef ook anderen de moed om over u te vertellen en voor u te lijden. Groot is uw trouw, o Heer.'

L.P.:

S. die christenen worden overmoedig. Ik wil een afdeling die zich bezighoudt met opsporing van deze radicalen. Jij solliciteert.

SAUL:

Uw wens is mijn bevel.

BONUS

GELUKKIG ALS ZE JE VANWEGE MIJ
VERVOLGEN

Een uitdagende Bijbelstudie. Wat zegt Jezus over vervolging? Leer:

1. Waarom Jezus een bedreiging is voor de wereld
2. Hoe Jezus werd vervolgd in Zijn tijd
3. Waarom Jezus volgen gevaarlijk is
4. Jezus' advies voor mensen die worden vervolgd
5. Waarom vervolging toch een zegen is

6. De opdracht voor mensen die worden vervolgd
7. Jezus' beloften voor wie overwinnen

Bijbellezenmetjan.nl/vervolging

